

2008 M. LAPKRIČIO 19 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: MAREK SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9.00 val.)

*

* *

Paul van Buitenen, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, dėl procedūrinio klausimo norėčiau Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso vardu pateikti prašymą dėl rytojaus diskusijų ir balsavimo dėl reglamento (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų arba, kitaip tariant, I. Gräßle pranešimo. Atrodo, kad Komisija ketina baigti dabartinį reglamento peržiūros procesą neseniai paaiškėjus OLAF padarytiems pažeidimams ir atitinkamai norėtų atsiimti dabartinius pasiūlymus vykstant bendrai sprendimų priėmimo procedūrai Parlamente.

Žaliųjų frakcijos vardu norėčiau paprašyti jūsų patikslinti su Komisija tikrąją padėtį, taip pat išsiaiškinti, ar Komisija rengiasi paskelbti pareiškimą iki rytojaus diskusijų, kad Parlamentas žinotų, ar diskusijos ir balsavimas bus prasmingi.

Pirmininkas. – Klausimas buvo skirtas Komisijai. B. Ferrero-Waldner turės galimybę į jį atsakyti. Kviečiu J. P. Jouyet. Visi esame čia ir galime tęsti kitus klausimus.

2. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

3. Europos Sąjungos atsakas į padėties Kongo Demokratinės Respublikos rytuose pablogėjimą (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl Europos Sąjungos atsako į padėties Kongo Demokratinės Respublikos rytuose pablogėjimą.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, brangioji Benita, ponios ir ponai, žinau, kad mes visi esame susirūpinę padėties Kongo Demokratinės Respublikos rytuose pablogėjimu ir dar kartą primenu, kadangi šį klausimą jau esame aptarę, kad mes vis labiau nerimaujame, todėl ir iškėlėme šį klausimą spalio mėn. jūsų Užsienio reikalų komitete.

Sąjungos užsienio reikalų ministrai šį klausimą išsamiai svarstė Bendrųjų reikalų ir išorinių ryšių taryboje praėjusių metų lapkričio 10 d. ir pirmininkas nutarė šį klausimą įtraukti į darbotvarkę kitoje Bendrųjų reikalų ir išorinių ryšių taryboje, vyksiančioje gruodžio 8 d., dalyvaujant Komisijai, atstovaujamai Louiso Michelio ir Benitos Ferrero-Waldner.

Turiu paminėti, kad padėtis Kongo Demokratinės Respublikos rytuose smarkiai pablogėjo nuo rugpjūčio pabaigos, kai CNDP, sukilėlių lyderio Laurento Nkundos vedama, organizavo Kongo ginkluotųjų pajėgų puolimą. Pastarosios pasirodė nepajėgios pasipriešinti ir paliko ginti civilius gyventojus tik Jungtinių Tautų taikos palaikymo pajėgas MONUC.

Sukilėliai sėkmingai pasiekė Gomą, Šiaurės Kivu provincijos sostinę, ir itin išplėtė įtakos teritoriją šioje pasienio su Ruanda provincijoje. Besitęsianti krizė dar kartą parodė galimą nestabilumą, keliamą sukilėlių grupių Kongo Demokratinės Respublikos rytuose: kalbama ne tik apie CNDP, bet ir Hutu FDLR sukilėjus.

Kongo ginkluotųjų pajėgų sutriuškinimas taip pat parodo, kad painios krizės kariniu aspektu išspręsti nepavyks, o kelias susitarimo link reikalauja politinių sprendimų, atsižvelgiant į vietos ir regiono dalyvius. Netrukus prie to grįšiu.

Krizei pablogėjus ir Laurento Nkundos sukilėlių pajėgoms vis smarkiau puolant, Europos Sąjunga ir likusi tarptautinės bendruomenės dalis susitelkė. Neatidėliotinas uždavinys, kaip prisimenate, yra išsaugoti Gomą

ir pabandyti stabilizuoti konfliktą. Štai kodėl Komisijos narys Louis Michel asmeniškai nuvyko į regioną. Lapkričio 1 ir 2 d. prie jo prisijungė einantis Tarybos pirmininko pareigas Bernard Kouchner ir David Miliband.

Politinę žinią abu ministrai pristatė Kinšasoje, Kigalyje ir Dar es Salame. Ministrai taip pat nuvyko į Gomą parodyti, kad visas mūsų dėmesys sutelktas į šią krizę, įvertinti priverstinai perkeltų gyventojų reikalavimus ir susitikti su humanitarinėmis organizacijomis, nes nuo atnaujintų kovų pirmiausia kenčia civiliai gyventojai.

Dėl kovos visuotinai pablogėjo humanitarinė padėtis. Apskaičiuota, kad ypač dramatiškomis aplinkybėmis priverstinai perkelta daugiau kaip 250 000 žmonių, o bendras priverstinai perkeltų asmenų skaičius vien tik Šiaurės Kivu provincijoje viršijo vieną milijoną. Be to, paminėtini ir sunkūs žmogaus teisių pažeidimai, kuriuos vykdo sukilėlių grupuotės, įskaitant susidorojimą, plačiai paplitusią seksualinę prievartą, vaikų kareivių verbavimą ir plėšikavimus, vykdomus tiek sukilėlių grupuočių, tiek ir tam tikro skaičiaus Kongo ginkluotųjų pajėgų.

Kovoms atsinaujinus, 2007 m. lapkričio mėn. Kongo Demokratinės Respublikos ir Ruandos sudarytų susitarimų, vadinamų Nairobi procesu, įgyvendinimas nutrūko. Esu tikras, esate su šiuo procesu susipažinę – jame kalbama apie Ruandos Hutu kovą su FDLR sukilėliais, esančiais Kongo Demokratinės Respublikos rytuose. Taip pat žlugo 2008 m. sausio mėn. sudaryta Kongo vyriausybės ir Kongo sukilėlių grupuočių, įskaitant L. Nkundos CNDP, sudaryti susitarimai, vadinami Gomos procesu.

Šiuo metu svarbiausia – spręsti neatidėliotiną humanitarinę padėtį ir užtikrinti galimybę pasiekti priverstinai perkeltuosius. MONUC mandatu pavestas pagrindinis vaidmuo. Šiuo metu ji siekia toliau stiprinti priemones Šiaurės Kivu, o mes savo ruožtu raginame ją ir toliau veikti šia linkme. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius išreiškė prašymą skirti misijai papildomų išteklių ir tartis šiuo klausimu, todėl tikimės rasti išeitį artimiausiu metu, nes diskusijos šiuo klausimu Saugumo Taryboje jau vyksta.

Europos Sąjunga šios neatidėliotinos padėties akivaizdoje iš esmės sustiprino dedamas pastangas humanitarinėje srityje. Daugelis valstybių narių su Komisija išimties tvarka papildomai parėmė nevyriausybinių organizacijų ir Jungtinių Tautų agentūrų, pvz., Pasaulio maisto programos ir Aukštojo komisaro pabėgėlių klausimais, veiklą. Europos Sąjunga (turiu omenyje Jungtinę Karalystę, Belgiją, Italiją ir kt.) papildomai skyrė daugiau kaip 43 mln. eurų oro tiltui, todėl Europa šiuo metu deda daugiausia humanitarinių pastangų krizei įveikti.

Būtina atkurti veiksmus, siekiant rasti ilgalaikį neteisėtų ginkluotų grupuočių Kongo Demokratinės Respublikos rytuose, kitų neteisėtų ginkluotų grupuočių (Kongo ar užsienio šalių) problemos sprendimą. Nepamirškime, kad krizės išspręsti kariniu būdu nepavyks, o sprendimui rasti būtina atnaujinti mano ką tik minėtus Gomos ir Nairobi procesus – tai pagrindas ilgam stabilizuoti padėtį Kongo provincijoje.

Šiuo požiūriu itin svarbu atnaujinti Kongo Demokratinės Respublikos ir Ruandos dialogą ir bendradarbiavimą, todėl norėčiau atkreipti dėmesį į specialiojo Europos Sąjungos atstovo Afrikos Didžiųjų Ežerų regione Roelando Van de Geerio veiklą šiam dialogui atnaujinti. Būtent šiuo tikslu pastaruoju metu tarptautinė bendrija ir Europos Sąjunga sutelkė savo pastangas.

Šios pastangos jau subrandino pirmuosius vaisius: visų pirma atnaujintas Kinšasos ir Kigalio dialogas ministrų lygiu, o Nairobi lapkričio 7 d. Didžiųjų Ežerų regiono ir Afrikos Sąjungos valstybių iniciatyva suorganizuotas tarptautinis aukščiausio lygio viršūnių susitikimas krizei Kongo Demokratinės Respublikos rytuose spręsti. Šiame susitikime dalyvavo Kongo ir Ruandos prezidentai Joseph Kabila ir Paul Kagame.

Šis susitikimas buvo labai sėkmingas. Pirmiausia paminėtinas šio regiono valstybių įsipareigojimas esant reikalui siųsti taikos palaikymo pajėgas į Kongo Demokratinės Respublikos rytus ir esant reikalui, skirti aukšto lygio rėmėjų grupę, kurią sudaro buvęs Nigerijos prezidentas O. Obasanjo ir buvęs Tanzanijos prezidentas B. W. Mkaapa.

Per lapkričio 10 d. Johanesburge įvykusį aukščiausio lygio neeilinį viršūnių susitikimą Pietinės Afrikos vystymosi bendrija (SADC) taip pat patvirtino pasirengimą esant reikalui siųsti taikos palaikymo pajėgas į Kongo Demokratinės Respublikos rytus. Europos Sąjunga džiaugiasi Afrikos valstybių įsipareigojimu ir toliau ketina bendradarbiauti su JTO, Afrikos Sąjunga ir Didžiųjų Ežerų regiono šalimis šios krizės sprendimui rasti. Tačiau aiškiai pažymėtina, kad krizę išspręsti pavyks tik skyrus papildomų išteklių taikai stabilizuoti visų pirma Jungtinėse Tautose.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – (FR) Gerb. pirmininke, visų pirma noriu pasakyti P. van Buitenenui, kad iš tiesų pasižymėjau jo teiginius ir neabejotinai perduosiu jo žodžius savo kolegoms, todėl be abejonės atsakymo sulauksite rytoj.

Gerb. pirmininke, gerbiamieji nariai ir einantis Tarybos pirmininko pareigas, mielasis Jean-Pierrai, šiandien pavauduoju savo kolegą Komisijos narį Louisą Micheli, kuris negalėjo dalyvauti posėdyje dėl sveikatos, tačiau prašė manęs atsiprašyti jo vardu.

Jums žinoma Komisijos nario L. Michelio nuomonė Didžiųjų Ežerų regiono klausimu. Iš tiesų, kaip nurodė einantis Tarybos pirmininko pareigas, jis buvo pirmasis nuvykęs į Kongo Demokratinę Respubliką ir Ruandą praėjusių metų spalio 30 ir 31 d., pačiame krizės įkarštyje. Šios diplomatinės misijos metu kilo idėja surengti Nairobi konferenciją, kurios išvados suteikia mums naujų galimybių krizei įveikti.

Dėl galimo Komisijos atsako norėčiau pasidalinti su jumis padėties analize dviem aspektais, nors šie ir yra labai panašūs į Tarybos pirmininko nurodytuosius.

Visų pirma humanitariniu lygiu: tarptautinė bendruomenė ir Europos Sąjunga šiuo metu rengiasi atsakui į krizę. Komisija nedelsiant skyrė 6,3 mln. eurų neatidėliotiniams poreikiams tenkinti. Tačiau išliekame itin budrūs, kad galėtume pritaikyti šią sumą padėčiai keičiantis. Apskritai humanitariniais poreikiais Kivu yra pasirūpinta ir pasakyтина, kad humanitarinės agentūros bendradarbiauja iš tiesų gerai.

Lapkričio 14 d. Komisija ir valstybės narės Marselyje bendrai paskelbė skirsiančios bendrą 43,5 mln. eurų papildomą indėlį kovai su šia krize.

Kita vertus, didžiausia problema susijusi su galimybe pasiekti gyventojus ten, kur toliau vyksta Kongo ginkluotųjų pajėgų, jų Mai-Mai sąjungininkų ir Ruandos demokratinio išsivadavimo pajėgų (FDLR) bei Nacionalinio liaudies gynybos kongreso (CNDP) kovos, nes nė viena pusė nesilaiko ugnies nutraukimo.

Antra, kalbant politiniu ir kariniu lygiu, KDR rytuose karinis sprendimas neįmanomas. Galima kalbėti tik apie dialogu pagrįstą ir suderintą politinį sprendimą. Tai rekomendavo ir šio regiono šalys lapkričio 7 d. įvykusiame Nairobi aukščiausio lygio viršūnių susitikime. Atrodo, kad to pirmiausia siekė ir CNDP sukilėliai, ir didžioji dalis Kinšasos politinės valdžios, pvz., Nacionalinė asamblėja.

Todėl Komisija labai teigiamai vertina Didžiųjų Ežerų šalių valstybių vadovų aukščiausio lygio viršūnių susitikimo išvadas, visų pirma sprendimą įtraukti Afrikos diplomatiją aukščiausiu lygiu ieškant krizės sprendimo ir tikrinimo priemonėms nustatyti, kad šio regiono valstybių vadovai galėtų stebėti įvykius ir laiku į juos reaguoti.

Šia prasme itin daug vilčių teikia visiškai neseniai įvykęs O. Obasanjo apsilankymas regione. Apsilankymo metu dar kartą buvome patikinti dėl tam tikrų regiono šalių karinio įsikišimo galimybių ir gavome garantijų iš prezidento J. Kabilos, kad Kinšasa bus pasirengusi išklaudyti CNDP reikalavimų ir įsitraukti į dialogą. Apsilankymo metu taip pat išklaudyta CNDP nusiskundimų, o generolas L. Nkunda dar kartą patvirtino pasirengimą laikytis ugnies nutraukimo ir imtis visko, kas įmanoma, kad humanitarinė pagalba būtų pristatyta į jo kontroliuojamas teritorijas.

Todėl itin svarbu neprarasti dabartinės politinės veiksmų spartos ir atlikti viską, kas įmanoma, norint įgyvendinti skirtingų veikėjų deklaracijas. Todėl dabar atėjo metas imtis svarbiausių šalies rytuose siaučiančios krizės priežasčių, kurios visiems žinomos: FDLR buvimas, organizuotas išteklų grobimas, politinis bendruomenių ir mažumų nepasitenkinimas. Visas šias idėjas būtina suderinti.

Šiuo klausimu itin svarbi visos tarptautinės bendruomenės parama diplomatinėms pastangoms, kurių imtasi po Nairobi aukščiausio lygio viršūnių susitikimo. Taip pat būtina koordinuoti tarptautines pastangas ir suteikti erdvės prezidentų O. Obasanjo ir B. W. Mkašos deryboms pratęsti.

Taip pat svarbu pabrėžti MONUC vaidmenį. Pažymėtina, kad ne MONUC tenka atsakomybė už įvairius piktnaudžiavimus valdžia. Iš tiesų MONUC atlieka svarbų vaidmenį nepaisant skiriamų išteklių ir jos veiklai nustatytų apribojimų. Ji taip pat yra nepakeičiama, nes siekia užtikrinti taiką, o ne veltis į karą.

Kita vertus, dar svarbiau paremti dedamas pastangas jos mandatui sustiprinti, kai artimiausiu metu šis klausimas bus svarstomas Saugumo Taryboje. Mūsų manymu, mandatą reikėtų išplėsti ir jam priskirti, pvz., gamtinių išteklių plėšimo kontrolę, o svarbiausia, kaip nurodė Tarybos pirmininkas, – padidinti jai skiriamus išteklius.

Jürgen Schröder, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šiuo metu esame istorinės finansų krizės liudytojai. Vis dėlto vos per keletą savaičių pavyko surengti G20 susitikimą, pasiekusį konkrečių rezultatų. Pirmiausia paminėtina tai, kad nuspręsta skirti 2 proc. BVP ekonomikai skatinti ir finansų sektoriui padėti.

Kita vertus, nepavyko įvykdyti įsipareigojimo skirti 0,7 proc. BVP vystymui. Priešingu atveju KDR neabejotinai būtų geriau išsivysčiusi ir veikiausiai būtų iš viso pavykę išvengti paties konflikto. Tačiau būkime realistai. Šiuo metu neturime laiko Kivu vystymo aptarti: šiuo atveju kalbama tik apie humanitarinę krizę. Per paskutines keletą savaičių priverstinai perkelta dar du šimtai penkiasdešimt tūkstančių žmonių. Žmonės miršta tiesiogiai ar netiesiogiai dėl kovų, cholera ir kitos ligos sparčiai plinta.

Nuo 2005 m. JTO patvirtino įsipareigojimo apginti koncepciją. JTO į KDR išsiuntė taikos palaikymo pajėgas MONUC. MONUC, turinti 17 000 karių, yra didžiausia pasaulyje taikos palaikymo misija, veikianti pagal tvirtą 7 straipsnio mandatą. Tačiau ką gali MONUC? Kareivių ir įrangos lygis labai žemas, o KDR teritorija didžiulė. Todėl visiškai pritariu raginimui sustiprinti MONUC, tačiau tam iš tiesų prireiktų daugelio mėnesių. Per tą laiką žus daug žmonių. Dėl šios priežasties siūlau išsiųsti trumpam laikui Europos Sąjungos pajėgas, norint operatyviai stabilizuoti padėtį regione, kol MONUC sustiprinimas bus parengtas ir pasieks skirtą vietą.

Alain Hutchinson, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos nare, ponios ir ponai, visų pirma čia šiose tylose diskusijose, labai patogioje aplinkoje norėčiau nupiešti jums tikrąjį paveikslą, nes pastaruoju metu man ten teko lankytis tris kartus.

Šiuo metu ten, mums diskutuojant, klesti prievarta, prievartavimai ir mirtys. Šiuo metu ten kasdien tenka su tuo susidurti daugeliui piliečių, kuriems lemta gyventi šioje siaubingoje pasaulio dalyje. Man atrodo, kad ne laikas rodyti iškalbą, o metas veikti. Mano manymu, šis nešvarus karas visiškai nėra etninis, kaip kai kas linkęs sakyti. Etninius karus visuomet galima sukurti, nes jie tinka mums, Europos gyventojams. Jei kalbama apie etninius karus, vadinasi, Afrikos gyventojai kovoja tarpusavyje ir tai nebe mūsų problema. Ne, ten vykstančio karo ištakų reikėtų ieškoti deimantų, ir aukso kasyklose. Jos ir toliau veikia ramiai ir efektyviai, nepaisant vykstančių žudynių. Iš šių kasyklų mineralai eksportuojami pačioje JTO pajėgų panosėje, iš Goma oro uosto arba keliu į Kigalį, todėl nedidelė grupė žmonių iš to ir toliau labai sparčiai turtėja. Karas susijęs būtent su tuo.

Šis klausimas yra svarbiausias karui sustabdyti. Kaip galima uždaryti šias kasyklas ir kokių priemonių reikia šiai gėdingai prekybai sustabdyti? Galėtume grįžti prie deimantų srityje taikytų procesų, pvz., Kimberley proceso. Manau, kad dalis mūsų kolegų Parlamento narių apie tai kalbės.

Per pastaruosius dešimt metų (nors šiuos duomenis kai kurie ginčija, užtikrinu jus, kad juos galima nesunkiai patikrinti) daugiau kaip 5 mln. Kongo gyventojų šiame regione mirė smurtine mirtimi, tapę tiesioginėmis karo aukomis arba nukentėję nuo su karu susijusių priežasčių, pvz., ligų ir pan. Tuomet kyla klausimas, kam karas naudingas ir kam naudinga jį tęsti. Manau, tai pirmas svarbus klausimas.

Iš Europos Sąjungos pozicijos, mano ir mano frakcijos nuomone, reikėtų kelti tris svarbius klausimus. Pirma, iš tiesų privalu remti ilgalaikes taikos pastangas. Sacharovo premijai nominavome Abbot Malu Malu, nes šis asmuo jau ilgą laiką siekia rasti taiką šio regiono problemų sprendimą. Gomoje jam pavyko sukviesti ne tik CNDP (nes CNDP atėjo, išėjo, grįžo ir vėl išėjo), bet ir visą sukilėlių judėjimą ir KDR vyriausybę. Mano manymu, tai svarbu. Pažymėtinas Nairobi procesas ir neseniai vykęs Nairobi aukščiausio lygio viršūnių susitikimas, apie kurį užsiminė ir Komisijos narė.

Mano manymu, šias pastangas derėtų remti, kaip ir mūsų Komisijos narį Louisą Micheli, kuris deda didžiules pastangas šioje srityje (tenka tai pripažinti, nors jis yra liberalas, o aš – socialistas).

Antra, būtina bet kokia kaina apginti šalies gyventojus. Mums teigia, kad MONUC nekeliamą užduotį kariauti, jai skirta palaikyti taiką. Galimas daiktas, tačiau MONUC suteiktas 7 straipsnio mandatas. Padėtis skiriasi nuo 1994 m. Kigalio, kai nieko nebuvo galima padaryti, tad beliko bejėgiškai stebėti žudynes. Dabar suteiktas 7 straipsnio mandatas, o MONUC misija – apginti civilius gyventojus. Tai štai – civiliai gyventojai žudomi, o MONUC nė nekrustelėjo. Visiškai neseniai, kaime, kurio pavadinimo dabar neprisimenu, tikros žudynės įvyko greta MONUC stovyklos.

Todėl MONUC būtina sustiprinti Europos pajėgomis. Būtent tokios nuomonės laikosi mano frakcija. Bet kokių atveju rengiamės pateikti atitinkamą pakeitimą.

Manau, ir turėsiu labai trumpai pasakyti, kad neabejotinai būtina priimti sprendimus, reikalingus sustabdyti mineralų naudojimą ir prekybą Būtent čia iš esmės reikėtų ieškoti šiuo metu vykstančių žudynių priežasčių.

Thierry Cornillet, *ALDE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, atrodo, kad šis pasaulio kraštas prakeiktas ir, kaip labai tiksliai pasakė Alain Hutchinson, nuo XX a. paskutinio dešimtmečio pradžios čia žuvo beveik penki milijonai žmonių.

Ši vieta primena mirties kamerą – masinės žudynės Šiaurės Kivu, Ugandoje, Ruandoje ir Burundyje – atrodo, pabaigos nematyti, o žudynės tęsiasi metų metus. Žinau, kad tos pačios priežastys visuomet sukelia tas pačias pasekmes. Etniniai konfliktai kyla, nes daugeliu atvejų mūsų nubrėžtos sienos dirbtinės. Galime kalbėti apie tam tikrą perdėtą nacionalizmą: visi siekia būti mažuoju Napoleonu III ir vyksti į nuotykius Meksikoje, siekiant pamiršti savo šalies problemas. Be abejo, kaip nurodė Alain, svarbūs ir pinigai, kai turtai visiškai neatitinka šios vietos. Taip pat galime kalbėti apie pamišimą, nes nėra kitų būtų įvardinti Viešpaties gelbėjimo armijos veiksmus.

Taigi, ko imsimės? Na, taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į Komisijos nario L. Michaelio veiksmus, kuris šiuo klausimu domisi jau ilgą laiką. Stebėjome jį dirbant susitikimuose Kigalyje ir Kinšasoje, o tai vedė prie Nairobi. Taip pat paminėtina SADC ir O. Obasanjo. Matysime ne vieną diplomatinį aukščiausio lygio viršūnių susitikimą. Kita vertus, ar vien dėl to galime pasikliauti savo diplomatija? Mūsų laukia labai sudėtinga humanitarinė padėtis.

Kadangi esu paskirtas Parlamento nuomonės referentu humanitarinės pagalbos klausimais, tuo tikslu lapkričio pradžioje nuvykau į Kinšasą ir susitikau su naujuoju socialinių reikalų ir humanitarinės veiklos ministru Botswaliu Lengomu. Taip pat susitikau su Apollinairu Malu Malu, kuriam vos neįteikėme Sacharovo premijos. Jis atsakingas už Amani programą. Tačiau svarbiausia nepamirškime mūsų laukiančių didelių humanitarinių pastangų.

Taigi, ko iš tiesų imamės? Ar tikrai darome viską, ką turėtume? Ką veikia MONUC, kuri atrodo visiškai teisi? 17 000 žmonių su 6 000 šioje vietoje atitinka ginkluotą tankų diviziją. Negi atsiras dar manančių, kad to nepakanka suteikti galimybę gauti humanitarinę pagalbą, nors visi žinome, kokią didžiulę teritoriją reikia apginti.

Todėl galime kalbėti tik apie diplomatinį sprendimą. Būtina paremti Afrikos sprendimą darant prielaidą, kad mums pavyks jį įgyvendinti. Neabejotina, kad privalome užtikrinti ugnies nutraukimą, kad galėtume pateikti humanitarinę pagalbą. Priešingu atveju humanitarinė pagalba savo tikslo nepasieks. Taip pat būtina sustabdyti pajamų šaltinius. Savaiame suprantama, būtina uždaryti kasyklas, tačiau taip pat pareikšti kritiką bendrovėms Vakaruose, perkančioms kolumbitą ir kitus mineralus, už kuriuos perkami ginklai. Neabejotinai privalome visiškai paremti taikos iniciatyvas ir išreikšti nuolatinį, o ne kartais neapibrėžtą politinį interesą.

Pabaigoje noriu pasisakyti už gerokai platesnį karinį dalyvavimą taikai įtvirtinti. Ši užduotis tenka tik Jungtinėms Tautoms. Mano manymu, Europos Sąjungai kartais pavykdavo įtikinti Jungtinių Tautų Organizaciją dėl joms tenkančių pareigų.

Seán Ó Neachtain, UEN frakcijos vardu. – (GA) Gerb. pirmininke, dabartinė padėtis Kongo Demokratinės Respublikos rytiniame regione blogėja kasdien, ir tai kelia didžiulį tarptautinės bendruomenės susirūpinimą. Kivu provincijoje priverstinai perkelta daugiau kaip pusantro milijono žmonių. Tai parodo problemos mastą.

Remiu Europos Sąjungos specialiojo atstovo Afrikos Didžiųjų Ežerų regione Roelando Van de Geerio ir buvusio Nigerijos prezidento O. Obasanjo pastangas dalyvaujant intensyviose derybose su šiose prievartos veiksmuose dalyvaujančiomis politinėmis ir karinėmis grupuotėmis.

Prašau Afrikos Sąjungos imtis tolesnių priemonių taikai Didžiųjų Ežerų regione užtikrinti.

Ruandos ir Nairobi vyriausybės 2007 m. lapkričio mėn. pasirašė taikos susitarimą, kad būtų panaikintas abiejų šalių santykiams būdingas priešiškas. Būtina šį susitarimą įgyvendinti, tačiau pirmiausia būtina nutraukti prievartą.

Europos Sąjunga skiria Didžiųjų Ežerų regionui daugiau pinigų negu bet kuri kita organizacija ar šalis. Prašau Europos Komisijos nario, atsakingo už vystymą, Louiso Michelio ir Tarybos imtis priemonių kovoms nutraukti ir taikai įtvirtinti.

Frithjof Schmidt, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, žiaurios kovos Kongo rytuose nėra paprasčiausia pilietinis karas. Tai ir regioninis konfliktas, kuriame dalyvauja daugelis kaimyninių šalių. Ši kova taip pat susijusi su strateginės reikšmės žaliavomis, pvz., kolumbitu, reikalingu mūsų mobiliesiems telefonams, DVD grotuvams ir kompiuteriams gaminti. Kova taip pat susijusi su auksu, deimantais, kobaltu ir vertinga mediena. Tai ir yra pagrindinės šio konflikto priežastys. Ką galima ir būtina padaryti? Būtina sustiprinti Jungtines Tautas, kad šios sugebėtų vykdyti savo išpareigojimus ir apsaugotų civilius gyventojus nuo visų šiame regione veikiančių ginkluotų karių. Jungtinių Tautų misijai Kongo Demokratinėje Respublikoje (MONUC) reikalingas aiškesnis mandatas, daugiau įrangos ir žmonių. Europos Sąjungos valstybės narės jau ne kartą atmetė raginimus per pastaruosius keletą metų papildomai aprūpinti MONUC. Kita vertus, susidūrėme

su aštria MONUC nesėkmių ir klaidų kritika. Būtina liautis taikius šiuos dvigubus standartus. Šiuo metu mums nereikia atskiros ES karinio kontingento. Mums reikia aprūpinti MONUC, todėl su susidomėjimu klausiau ir pritariu Tarybai ir Komisijai, kurios ketina pasiekti būtent taip.

Antras svarbus klausimas – būtina griežtai ir tarptautiniu lygiu stebėti žaliavų iš Kongo gavybą ir prekybą. Būtina stebėti šioje prekyboje dalyvaujančias tarptautines bendroves, kurios gauna pajamų iš žaliavų gavybos Kongo, ir priversti jas laikytis skaidrumo. Be abejonės, paminėtina jau veikianti oficiali JTO ekspertų grupė neteisėto gamtinių išteklių naudojimo Kongo klausimais. Ši ekspertų grupė parengė daugelį rekomendacijų, taip pat pasiūlė taikyti sankcijas dalyvaujantiems asmenims ir bendrovėms. Europos Sąjunga privalo siekti šios JTO rekomendacijos įgyvendinimo. Taip pat, konkrečiai ir šioje su importu į ES susijusioje srityje, galime veikti savarankiškai ir aktyviai įgyvendinti šias JTO rekomendacijas.

Trečias klausimas – būtina tęsti iniciatyvą surengti tarptautinę konferenciją Didžiųjų Ežerų regiono klausimu. Ilgalaikės taikos regione galime tikėtis tik užtikrinę politinį bendradarbiavimą ir ekonominę integraciją. Europa gali ir privalo imtis lemiamo vaidmens.

Tobias Pflüger, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, šiame kare fiziškai dalyvauja daugelis aplinkinių šalių. Visų pirma tiesiogiai dalyvauja Kongo vyriausybės kariai, nereguliosios pajėgos ir Angolos kariai, kuriems priešinas generolas L. Nkunda, tutsių kariai ir Ruanda. Šiame regioniniame kare dalyvauja ne tik Kongo rytai.

Viena aišku: Kongo vyriausybė iki šiol buvo nepasirengusi tiesiogiai derėtis su sukilėliais. Būtent šia kryptimi reikia dirbti. Labai svarbu ištirti tikrąsias konflikto aplinkybes. Pats Vokietijos prezidentas minėjo, kad šis konfliktas kilo dėl žaliavų. Čia labai svarbi žalia nafta, auksas, deimantai, varis, kobaltas, kolumbitas, cinkas, alavas ir pan.

Svarbiausia ir tai, kas iš tikrųjų turi atitinkamas licencijas šioms medžiagoms. Būtina imtis veiksmų šių bendrovių atžvilgiu. Noriu paminėti vieną jų: Niurnberge veikiančią bendrovę *Gesellschaft für Elektrometallurgie mbh*, jai tiesiogiai priklauso viena iš pagrindinių kasyklų, dėl kurios vyksta šis konfliktas.

Norėčiau trumpai paminėti Jungtinių Tautų misijai Kongo Demokratinėje Respublikoje (MONUC) tenkanti vaidmenį, nes atrodo, kad šiuose rūmuose visuotinai reiškiami raginimai aprūpinti MONUC. Kiek teko domėtis, iš tiesų pati MONUC kelia problemų, o ne prisideda prie jų sprendimo. Pati MONUC nurodo, kad padėtis peraugo į kovą keturiais frontais. MONUC vaidmuo turėtų būti visiškai skirtingas. O tuo tarpu iš *Human Rights Watch* sužinojome, kad MONUC kareiviai iš Indijos ir Pakistano tiesiogiai prekiauja su nereguliosiomis pajėgomis ir aiškiai dalyvauja konflikte dėl žaliavų. Tai visiškai neleistina. MONUC vaidmuo turi būti visiškai kitoks ir neutralus. Atsižvelgiant į tai nederėtų reikšti siūlymų aprūpinti MONUC.

Norėčiau dar kartą nurodyti, kad Kongui teko svarbus vaidmuo praeityje, ankstesnėje Europos Sąjungos operacijoje. Tuo metu mums teko pasirūpinti rinkimų saugumu, o J. Kabila tapo prezidentu – dabar to paties J. Kabilos kariai smarkiai eskaluoja padėtį. Atsižvelgiant į tai būtina griežčiau vertinti dabartinį ES vaidmenį pirmą kartą ateinant į valdžią J. Kabilai. Mano nuomone, ES veiksmai sukėlė labai daug problemų. Būtina aiškiai išreikšti, kad dalis kritikos šiuo požiūriu taip pat tenka J. Kabilai ir jo kariams.

Pagrobto dienraščio *Frankfurter Allgemeine* vietos korespondento pranešimas buvo labai įdomus. Jame puikiai apibūdinta konflikto esmė. Šiame straipsnyje kalbama apie oficialių ir neoficialių karių sąveiką, vadinasi, raginimai aprūpinti MONUC yra visiškai beprasmiški, nes reikia spręsti būtent konflikto priežastis.

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, vakar vakare man pavyko tiesiogiai pabendrauti su patyrusiu pagalbos darbuotoju apie karą Kongo rytuose. Jam krizė Šiaurės ir Pietų Kivu yra puikiai pažįstama. Jo pasakojimas, visiškai nesiekiant vyraujančio vargo, suteikia trupinėlį vilties. Teikia vilčių tai, kad daugiau kaip prieš savaitę Kongo prezidento apsauga, bendradarbiaudama su policija, sulaukė plėšikaujančius vyriausybės kareivius. Tai teikia vilčių, kad Kongo vyriausybė imasi įvesti tvarką, o šiuos įvykius Europos Sąjungai derėtų atskirai skatinti ir remti.

Kitas vilčių teikiantis dalykas – tai, kad sukilėlių lyderiui L. Nkundai iki šiol nepavyko mobilizuoti ir sutelkti tutsių Pietų Kivu savo valdžios ambicijoms patenkinti. Mano kalbintas asmuo mano, kad tai rodo, jog tutsiai save priskiria Kongo valstybei ir civiliams gyventojams.

Trečiasis vilties teikiantis dalykas – religinės susitaikymo iniciatyvos vietos ir provincijos lygiu. Šiose platformose aktyviai dalyvauja išrinktosios valdžios institucijos, tradicinės institucijos ir genčių atstovai. Šios platformos Šiaurės ir Pietų Kivu nusipelnė dvigubos Europos paramos: tiek finansinės paramos, tiek profesinio indėlio konfliktams spręsti. Siekiant suteikti veiksmingą humanitarinę pagalbą abiejuose Kivu

regionuose, itin svarbu įtraukti vietos valdžios institucijas, vadinasi, abi vietos lyderių grupuotes, tradicinių genčių atstovus ir išrinktas valdžios institucijas.

Mano kalbintas asmuo, remdamasis savo asmenine patirtimi, pabrėžia, kad nepaisant visų karo konfliktų ir net žmonėms traukiantis šios valdžios struktūros ir toliau veikia, todėl jis prašo nedelsiant skirti grynųjų pinigų didžiuliame pabėgėlių skaičiui Šiaurės ir Pietų Kivu kaimuose ir patiems kaimo gyventojams. Galiausiai mano šaltinis nurodo: „jei turi pinigų, gali gauti maisto. Keista, tačiau kur nors visuomet prekiaujama. Konge galima puikiai dirbti dalinant grynuosius pinigus. Tai nepadaro žmonių priklausomais, nes jie gali savarankiškai spręsti, kam pinigus išleisti. Tokiu būdu skatinama vietos ekonomika, o pinigai panaudojami nedelsiant. Tam, kad visas procesas vyktų sklandžiai, kreipiamės ir bendraujame su išrinktais kaimo komitetais, kurie pasirengę nurodyti labiausiai skurstančius.“

Baigus šias diskusijas ir atsižvelgiant į širdžiai malonias Europos pastangas, kuriomis siekiama sutaikinimo, Šiaurės ir Pietų Kivu, kaip ir viso Kongo, laukia ateitis. Todėl norėčiau paraginti Tarybą, Komisiją, Europos Parlamentą ir visas Europos institucijas nuoširdžiai atlikti tai, kas reikalinga.

Koenraad Dillen (NI). - (NL) Gerb. pirmininke, neverta dabar aptarinėti, kokia, mūsų manymu, tragiška padėtis Kongo rytuose. Turėtume vadinti daiktus tikraisiais vardais ir, be abejonės, kelti klausimą, ar Europa, visų pirma Prancūzija, Belgija ir kitos šalys, kurių reputacija šiose šalyse itin prasta, turėtų dalyvauti. Mano manymu – ne, nes ką gi pastebėjome? Konge Europa dar kartą įrodė esanti pasidalinusi ir silpna, taip pat visiškai paneigė net bendros užsienio ir saugumo politikos galimybę. Iš tiesų derėtų prisiminti, kad šiuo metu Tarybos pirmininko pareigas einančios šalies sostinės Paryžiaus iniciatyva visiškai neseniai Vokietijoje sulaukęs Ruandos prezidento P. Kagamio protokolo skyriaus vadovas už pasikėsinimą 1994 m. nužudyti prezidentą J. Habyarimaną. Jis laikomas viena konflikto šalių. Net ir mano šalis, Belgija, elgiasi nesąžiningai, nes tik vakar Belgijos užsienio reikalų ministras Karel De Gucht griežtai sukritikavo Europos Komisijos nario, atsakingo už vystymą ir humanitarinę pagalbą Louiso Michelio politiką Kongo klausimu. Cituoju Karelą De Guchtą: „Jei dabartinė padėtis Konge – L. Michelio politikos rezultatas, tai išties šis tas ypatinga. Padėtis dar niekad nebuvo tokia niūri.“

Ponios ir ponai, būtent taip pasisakė vienas iš Komisijos nario politinių sąjungininkų. Šioje kakofonijoje belieka daryti išvadą, kad civilių gyventojų apsaugą pirmiausia reikėtų pavesti Afrikos Sąjungai (kurią būtina remti) ir JTO misijai Konge. Europai nederėtų siųsti savo karių į šį regioną.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pritariu savo kolegoms, kurie reiškia didžiulį susirūpinimą atsinaujinus Kongo kariuomenės ir sukilusių nereguliariųjų pajėgų Šiaurės Kivu ir KDR kovoms. Įvykus šiam prievartos proveržiui Šiaurės Kivu, JTO taikos palaikymo misija (MONUC) veikė šioje šalyje, tačiau jos veikla gerokai pasunkėjo.

Humanitarinė padėtis itin sudėtinga, kai daugiau kaip 1,5 mln. viduje perkeltų asmenų gyvena Kivu provincijoje. Pasaulio maisto programos ir kitų NVO veikla siaučiant prievartai tapo gerokai apribota. Prie plataus masto vagysčių, prievartavimų ir civilių gyventojų žudymų prisideda vyriausybės ir sukilėlių pajėgos.

MONUC suteiktas JTO įstatų 7 straipsnio mandatas užtikrinti civilių, kuriems gresia neišvengiamas fizinės prievartos pavojus, apsaugą. Tačiau misijai nepakanka išteklių ir karių skaičiaus mandatui vykdyti. Tarptautinė bendruomenė ir JTO Saugumo Taryba privalo sustiprinti MONUC ir skirti reikiamas medžiagas ir žmones, kad ši galėtų vykdyti savo misiją. Dabar, Europos Sąjungai nusprendus nesiimti veiksmų dėl kitos ESDP misijos, norint atsakyti į plintančią prievartą KDR, norėčiau paraginti Europos Sąjungą stiprinti bendradarbiavimą su MONUC kaip įmanoma labiau.

Dabartiniame Prancūzijos parengtame JTO Saugumo Tarybos rezoliucijos projekte siūloma laikinai padidinti MONUC leistiną karinę jėgą 2 785 karinio personalo nariais. Padidinus misiją, maksimalus leistas MONUC karių ir policijos skaičius (jau dabar ši misija yra didžiausios JTO taikos palaikymo pajėgos pasaulyje) padidėtų iki 20 000. Misija veiktų Vakarų Europai apytiksliai prilygstančioje teritorijoje.

Raginu JTO saugumo tarybą kaip įmanoma greičiau balsuoti dėl šios rezoliucijos, atsižvelgiant į dabartinių įvykių KDR svarbą. Mane itin jaudina žudynės, nusikaltimai žmonijai ir lytinės prievartos prieš moteris ir mergaitės KDR rytų provincijoje veiksmai, todėl aš raginu visas atitinkamas nacionalines ir tarptautines institucijas patraukti šių nusikaltimų vykdytojus atsakomybėn.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Nauji siaubingi įvykiai Kivu ir tarptautinės bendruomenės nesugebėjimas jų nutraukti sukrečia – kaip ir Ruandos ir Kongo lyderių gobšumas, nes jie siekia, kad organizuoto chaoso padėtis išliktų ir padėtų paslėpti pragaištingo regiono gamtinių išteklių grobimą.

Ko gali imtis Europos Sąjunga? Ką ji gali pasiūlyti šaliai, šiuo metu turinčiai įvairių Europos saugumo ir gynybos politikos (ESGP) misijų ir kurioje pirmieji demokratiniai rinkimai įvyko tik dėl Europos Sąjungos paramos? Ką galima pasiūlyti šaliai, kuri jau dabar gauna milijonines vystymui ir humanitarinei pagalbai skirtas sumas? Ką galima padaryti itin didelės strateginės svarbos šaliai, kur penki mln. žmonių jau žuvo dėl barbariškos prievartos pastaraisiais metais?

Europos Sąjunga privalo padaryti žymiai daugiau negu minimumą, dėl kurio nuspręsta prasidėjus paskutinei karinių veiksmų eskalacijai. Nepakanka vien padidinti humanitarinę pagalbą ir pradėti diplomatines iniciatyvas, kuriose pažadai nusiginkluoti ir sąžiningumo deklaracijos kartojami jau n-tą kartą.

Europos Sąjunga privalo skubiai stiprinti MONUC (Jungtinių Tautų Organizacijos misiją Kongo Demokratinėje Respublikoje), norint atgauti prarastą patikimumą ir veiksmingumą. Tam nepakanka pateikti rezoliucijų projektus Saugumo Taryboje. Europos Sąjunga privalo nedelsiant imtis veiksmų kartu su DPKO (Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijų departamentu) ir suteikti įrangą bei jai reikalingus kareivius MONUC sustiprinti.

Jei procesas Niujorke ir reali padėtis tai pateisins, ES negali atmesti galimybės išsiųsti ESDP karinės misijos. Privalome apsaugoti tai, kas svarbiausia – negalinčių apsiginti civilių gyvybes, kuriems tarptautinė apsauga reikalinga nedelsiant.

Tai turi liautis! Būtina imtis veiksmų ir užkirsti kelią genocidui Ruandoje ir žudynėms Kongoje.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl ES atsako į krizę Kongoje yra kaip visuomet veidmainiški ir neveiksmingi. Už Laurento Nkundos veikia Ruanda ir Uganda, šalys, kurias visuomet domino šis regionas ir jos keletą kartų pastaruoju metu net mėgino jį užgrobti: po žeme esantys ištekliai ir ištekliai KDR rytuose yra pernelyg dideli, kad juos būtų galima palikti kitiems.

Nuo sausio iki šiol, palyginti su 2007 m., įsigyta tris kartus daugiau ginklų, ir nė vienas jų, bent jau Ruandos sektoriuje, nebuvo skirtas sukilėliui Laurentui Skundai. Rezultatus matome patys. Tačiau jau daugelį metų Vašingtonas daugiausia dėmesio skyrė Didžiųjų Ežerų regionui, o tai pasireiškė per paramą pirmiausia Ugandai ir Ruandai. Pvz., didžiausia JAV ambasada Afrikoje veikia Kampaloje. Niekio Ugandoje ar Ruandoje neįvyksta be Jungtinių Amerikos Valstijų pritarimo.

Radikalus Europos Sąjungos pozicijos pasikeitimas dėl galimybės siųsti taikos palaikymo pajėgas į regioną reiškia blogą žinią, nes mes daugiausia reikšmės teikiame diplomatijai, lyg diplomatijos pakaktų įtikinti pavojingą tipą Laurentą Nkundą pasitraukti. Kaip paprastai, mūsų diskusijos niekur neveda, o galiausiai Komisijos narys L. Michel pradeda reikšti kone panegirikas L. Nkundai. Už tai jums ir dėkoju!

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visi suprantame, kokia sudėtinga ir pasibaisėtina dabartinė padėtis Kongo rytuose. Ši padėtis yra etninės kilmės, o jos ištakų reikėtų ieškoti Ruandoje, Burundyje ir Ugandoje.

Būtina nedelsiant pradėti veiksmingą tarpininkavimo tarp Ruandos ir KDR procesą. Būtina įtvirtinti ir tinkamai įgyvendinti ugnies nutraukimą, o civilius gyventojus neabejotinai būtina apsaugoti ir suteikti skubią humanitarinę pagalbą.

Man priminė apie neseniai padarytą nuolatinio Afrikos sąjungos Briuselyje atstovo pareiškimą Parlamento saugumo ir gynybos pakomitetyje. Pareiškime išreikštas pageidavimas, kad Afrikos gyventojai savo žemyne kylančias saugumo problemas spręstų savarankiškai. Todėl džiugu, kad ES nesiekė pasinaudoti tragedija Kongo kaip galimybe sau priskirti dar vieną vadinamą ES karinę operaciją. Pirmiausia patys Afrikos gyventojai privalo prisiimti atsakomybę už dabartinės padėties sprendimą, tačiau mes savo ruožtu privalome juos visiškai remti per Afrikos sąjungą ir Jungtinių Tautų Organizaciją.

Atrodo, kad šiuo metu kyla tam tikrų neaiškumų dėl MONUC mandato, veiksmų pradžios taisyklių ir jėgos naudojimo. Visiškai neseniai, vos kelias savaites ėjęs pareigas, atsistatydino MONUC vadas generolas leitenantas Vicente Díaz de Villegas. Jis nurodė asmenines priežastis, tačiau man kyla abejonių, ar tai nesusiję su nusivylimu.

Kita vertus, teikia vilčių tai, kad lapkričio 6 d. vietovę prie Gomos pasiekė MONUC tūkstančio Pietų Afrikos pajėgų dalis. MONUC teigia, kad jiems duoti nurodymai esant reikalui atidengti ugnį. MONUC privalo turėti galimybę veikti ir apsaugoti civilius nuo neišvengiamos prievartos. Akivaizdžiai būtina iš esmės padidinti

veikiančių JTO ir AS karių skaičių Kongo rytuose ir aiškiai rasti tam šaltinį, nes daugelis šalių prie to galėtų prisidėti, nors to dar nėra padariusios.

Jei Vakarai nesiims visų galimų priemonių operacijoms Konge padėti, šios progos nepraleis ne tokie didžiadvasiški veikėjai.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, L. Jouyetai, esu Afrikos, Karibu ir Ramiojo vandenyno šalių ir Europos Sąjungos (ACP-ES) Jungtinės parlamentinės asamblėjos narys ir per paskutinį Kigalyje vykusį posėdį klausiausi prezidento Paulo Kagamės, kalbėjusio apie būtinybę stabilizuoti padėtį Centrinėje Afrikoje. Jis kalbėjo apie taikos siekį, tačiau Kigalyje man teko aplankyti holokausto muziejų, kuriame laikomas vieno milijono tutsių, išžudytų vos per tris mėnesius, – vieną šimtą dienų – atminimas. Tai įvyko 1994 m.

Ar vėl būsime anų dienų įvykusio liudytojai? Tai neleistina. Manau, kad tai mūsų pareiga. Manau, kad Europos Sąjunga privalo padaryti daugiau. Nesu tikra, ar išsiuntę papildomai karių rasime išeitį iš susidariusios padėties. Asmeniškai abejoju, tačiau man iš tiesų atrodo, kad reikalinga iš esmės peržiūrėti finansavimo ištekliai, kurie, kaip nurodė gerb. Komisijos narė, kyla iš Kongo gamtinių išteklių naudojimo, o vėliau nėra perduodami smulkiesiems prekyviams ir neįvardintiems fiziniams asmenims, bet patenka į Europos rinką. Tai ne tik problemos šaltinis, bet ir jos sprendimo būdas.

Norėčiau pereiti prie humanitarinės padėties, kuri aiškiai tampa nebevaldoma. Būtent čia galime atlikti savo vaidmenį, t.y. šioje vietoje Europos Sąjunga privalo daryti viską, kas įmanoma, norint padėti šiems 1 600 000 gyventojų, kuriems reikalingas vanduo, maistas, antklodės, palapinės ir priežiūra. Siūlau spręsti šią problemą.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). – (PT) Gerb. einantis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos nare, ponios ir ponai, šiuo metu didžiosios pasaulio valstybės mėgina įveikti tarptautinę finansų krizę. Jos laiku ėmėsi priemonių jai suvaldyti. Taip pat veikiausiai atėjo laikas išspręsti kitą krizę, apie kurią kalbame jau ilgus dešimtmečius.

Jau daug metų mums pasakojamos pasakos apie gėdingą išteklių grobstymą. Kiek kartų esame girdėję apie žmonių kraujo praliejimą Konge? Esu tikras, atėjo laikas imtis priemonių šių bendrovių atžvilgiu nutraukti gėdingą prekybą ir išaldyti sąskaitas, į kurias suplaukia gėdingas pelnas, gautas išnaudojant mineralinius išteklius žmonių kraujo ir kančių sąskaita.

Man keista, kodėl šios bendrovės neįtrauktos į sąrašą, analogišką juodajam teroristinių organizacijų sąrašui. Keista, kodėl tarptautinė bendruomenė pasirodo nepajėgi patraukti atsakomybėn verslininkų, kurie yra ne verslininkai, o faktiškai banditai, keliantys grėsmę saugumui regione ir visame pasaulyje.

Raginu pirmininkaujančią Prancūziją ir Komisiją imtis tarptautinės iniciatyvos šioje srityje.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Gerb. pirmininke, P. Lumumba, S. S. Mobutu, Chombe, Dag Hammarskjöld, Katanga ir kiti vardai man paauglystėje, XX a. septintajame dešimtmetyje buvo puikiai pažįstami. Praėjus penkiasdešimčiai metų Kongą, dabar – Kongo Demokratinę Respubliką vėl siaubia vidaus neramumai, kurie netrukus gali peraugti į pilietinį karą. Tačiau ši kartą karas KDR rytinėje dalyje vyksta nepaisant didžiulių ES pastangų, skiriamų lėšų, vykdomų programų ir vietoje įgyvendinamų misijų taip pat ir karinių ir intensyvių diplomatinų pastangų.

Todėl dabartinė padėtis KDR – ne šiaip eilinė krizė. Tiesą sakant, tai proga išbandyti ES pajėgumą ir norą imtis tarptautinio vaidmens, kuris, kaip teigiama, jai priklauso pasaulio politikoje, nes Sąjunga teigia turinti visa, kas reikalinga šiai krizei eksponentiškai didėjančios geopolitinės svarbos žemyne, Afrikoje, išspręsti.

Bart Staes (Verts/ALE). – (NL) Gerb. pirmininke, A. Hutchinson diskusijas pradėjo pareiškęs, kad derėtų liautis tuščiai kalbėti ir griebtis veiksmų. Manau, kad jis visiškai teisus. Norėčiau paminėti du svarbiausius diskusijų dalykus.

Visų pirma svarbiausia – įgyvendinti JTO ekspertų grupės dėl neteisėto KDR gamtinių išteklių naudojimo rekomendacijas ir sankcijas asmenų ir bendrovių atžvilgiu, jei įrodytas pastarųjų dalyvavimas grobiant šiuos išteklius. ES būtina imtis veiksmų.

Antra, būtina vienareikšmiai nutraukti neteisėtą naudojimą ir įdiegti sistemas, kurios leistų atsekti ir įrodyti aukso, alavo rūdos, kolumbito, kobalto, deimantų, pirochloro ir medienos kilmę tam, kad ši kruvina prekyba liautųsi.

Todėl turiu klausimą tiesiogiai einančiam Tarybos pirmininko pareigas J. P. Jouyetui ir Komisijos narei B. Ferrero-Waldner: kokių iniciatyvų ketinate parengti per artimiausius kelis mėnesius šioje srityje? Mano manymu, nusipelnome atsakymo į šį klausimą.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, nemanau esąs Kongo klausimų ekspertas, taip pat neturiu parengtų sprendimų, tačiau esu tikras, jei per pastaruosius 20 metų žuvo penki mln. žmonių, tai mus visus verčia nerimauti.

Dar labiau mane verčia nerimauti, kai tenka susipažinti su daugelio šioje srityje veikiančių NVO reiškiamą griežta kritika. Pvz., prieš keletą dienų perskaičiau šį *Amnesty International* (su šios organizacijos pozicija esu priverstas anaipol ne visada sutikti) padėties žmogaus teisių ir pirmiausia humanitarinės tragedijos Šiaurės Kivu provincijoje klausimu įvertinimą: „JTO saugumo taryba, Europos Sąjunga ir Afrikos Sąjunga sėdi rankas sudėjusios. Iki šiol jos visiškai nesuteikė JTO taikos palaikymo pajėgoms reikiamo pastiprinimo ir įrangos, kad šios galėtų veiksmingai apsaugoti civilius.“

Per diskusijas mėginau rasti atsakymą į išreikštą kritiką. Atvirai sakant, jo neišgirdau. Diplomatiją vertinu gerai, tačiau savaime jos nepakaks atsakyti į visus kylančius klausimus.

Jas Gawronski (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, galėtume lengvai pamiršti Afrikos problemą dėl mus užklupusių ekonominių sunkumų, tačiau tai būtų nedovanotina klaida.

Manau, būtina daryti didesnę spaudimą Afrikos Sąjungai, kad ši suprastų savo įsipareigojimus regione. Afrikos Sąjunga gali mėginti įgyti ES turimą svorį tik ėmusių veiksmų – kol kas tai jai aiškiai nepavyko, pvz., Zimbabvės klausimu. Taip pat turėtume nedelsiant susieti savo ilgalaikę prekybą ir pagalbą šalims, pvz., KDR su jų pagarba žmogaus teisėms, tinkamu valdymu ir skaidrumu.

Todėl tikiuosi, kad Komisija pakartotinai išreikš paramą kasybos pramonės skaidrumo iniciatyvai.

Anne Van Lancker (PSE). - (NL) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos nare, išklausiusi visų pasisakymus norėčiau pasakyti štai ką. Jūs abu pabrėžėte, kad apie karinį šio konflikto sprendimą negali būti nė kalbos. Nors visiškai su jumis sutinku, negalima neigiamai vertinti Gomos ar Nairobi susitarimų. Apie šiuos procesus, kuriuos mėginama atnaujinti, negalima pasakyti nieko blogo, išskyrus tai, kad sutarčių visiškai nesilaikoma. Be abejonės, Europa turėtų remti tvirtesnę ir geresnę MONUC mandatą ir siūlymą skirti jai daugiau karių. Tačiau svarbiausia, turėtume savęs paklausti, ar MONUC iš viso gali sėkmingai veikti net pagal 7 straipsnio mandatą be Europos įsikišimo? J. P. Jouyetai, norėčiau jūsų paklausti, kokiais pagrindais ES ministrai atmetė Europos įsikišimą šioje srityje?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerbiamieji Parlamento nariai, Komisijos nare B. Ferrero-Waldner, dėkoju už šias itin įdomias diskusijas.

Mums, be abejo, žinoma apie Parlamente išreikštą raginimą Europos Sąjungai išsiųsti karinę misiją į šį Kongo Respublikos regioną. Tačiau, mano nuomone, turėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Europos Sąjunga jau dabar yra prisiėmusi įsipareigojimų Kongo Respublikos atžvilgiu, visų pirma Bendrijos pagalbos srityje: 2008 m. skirta 50 mln. eurų, dar 6 mln. eurų skirta Benitos Ferrero-Waldner minėtai neatidėliotinai pagalbai. Šiuo metu veikia dvi ESDP misijos, teikiančios paramą Kongo policijai ir kariuomenei reformuoti, nes kaip šiuo atveju įsitikinome, jų pasirengimo ir veiksmingumo stoka lėmė iš tiesų tragiškas pasekmes. Be to, Europos Sąjunga jau įsikišo, 2003 m. pasiuntusi karinę misiją „Artemis“. Tačiau sąlygos buvo skirtingos, nes tuo metu Europos Sąjunga rengėsi Jungtinių Tautų misijos atvykimui.

Todėl kuo dar, be tuščių žodžių, galime atsakyti į šį regioną ištikusią tragediją? Sparčiausias būdas humanitarinei krizei spręsti – sustiprinti dabartines priemones – kitaip tariant, išplėtus MONUC mandatą ir padidinus pajėgas. Turiu omenyje tai, kad bent jau Prancūzija yra pasirengusi dalyvauti stiprinant šias pajėgas, nes jei lauksime, kol bus išsiųsta Europos Sąjungos misija, galime prarasti laiko. Kaip žinome, Sąjunga jau šiuo metu yra prisiėmusi įsipareigojimų Čade ir Centrinėje Afrikos Respublikoje, todėl pajėgų siuntimas keltų tam tikrų problemų. Noriu aiškiai pasakyti, kad šiuo metu nemažai Tarybos narių negalėtų dalyvauti šiose pastiprinimo operacijose.

Kaip nurodė keletas kalbėjusių, MONUC sustiprinti būtų naudinga, nes jos mandatas pagrįstas Jungtinių Tautų chartijos 7 straipsniu. Būtina atsižvelgti ir į tai, kad, spalio 29 d. sustabdžius L. Nkundos puolimą, MONUC galėjo tęsti išsidėstymą. Kitas Jungtinių Tautų misijos etapas – susiderinti su naujais elitiniais kariais, visų pirma Indijos gurkomis, kurie, kaip tikimasi, atvyks šį mėnesį. Prie dabartinių 17 000 vyrų reikia pridėti dar 3 000. Būtent to pavyko pasiekti Saugumo Taryboje Niujorke per paskutines keletą dienų.

Kita vertus, kaip sakė keletas kalbėjusių, negalime paprasčiausiai pakeisti karinės padėties susidūrę su žiaurumais, kurie, kaip daugelis minėjo, tęsiasi pernelyg ilgai. Todėl pirmenybę būtina skirti politiniam sprendimui, kaip parodė Komisijos nario L. Michelio, Bernardo Kouchnerio ir Davido Milibando apsilankymai, kuriais siekta atkurti pagrindinių regiono veikėjų kontaktus. Pagrindinį dėmesį būtina skirti deryboms Afrikos lygiu – galima kalbėti apie Afrikos Sąjungą, SADC arba Didžiųjų Ežerų konferenciją ir Gomos ir Nairobio procesams atnaujinti.

Sąjunga privalo padėti Kongo Respublikai apsirūpinti tikra kariuomene, nes šiuo metu tokios nėra, ji visiškai išskaidyta norint užtikrinti saugumą didžiulėje ir labai sunkiai valdomoje šalyje ir užkirsti kelią humanitarinėms krizėms kilti.

Pritariu tiems, kurie teigia, kad taip pat turime pašalinti konflikto priežastis. Būtent taip ir pasielgė Taryba lapkričio 10 d., paraginusi kovoti su neteisėtu sukilėlių grupuočių, gamtinių išteklių regione naudojimu. Ar derėtų šią užduotį, stebėti kovą su neteisėtu naudojimu, pavesti MONUC? Šis klausimas lieka atviras, tačiau, susidūrus su humanitarinės krizės padėtimi, ir kaip nurodė keletas kitų, pagrindinis MONUC uždavinys turi būti civilių gyventojų apsauga, o aš esu įsitikinęs, kad svarbiausia, kaip minėta – rasti išteklių grobimo sprendimą regioniniu būdu ir sustabdyti šių išteklių eksploatavimą ir eksportą į mūsų šalis.

Galiausiai pažymiu, kad iš tiesų derėtų vykdyti Jungtinių Tautų Organizacijos grupės rezoliucijas šiais klausimais.

Tuo norėčiau baigti savo pasisakymą Parlamente.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė. – (FR)* Gerb. pirmininke, gerbiamieji nariai, visų pirma esu tikra, kad diskusijos parodė visuotinį sutarimą: šiuo metu būtina veikti sparčiai, labai sparčiai šioje tragiškoje padėtyje.

Dėl Europos Sąjungos pajėgų siuntimo į KDR rytus esu tikra, kad paaiškėjo, jog visoms šio regiono šalims būtų priimtinos tik Europos Sąjungos pajėgos, kurioms nustatytas griežtas tikslas – užtikrinti humanitarinę erdvę. Tai reikštų priversti visas konflikte dalyvaujančias šalis laikytis humanitarinio ugnies nutraukimo, norint, kad pagalba pasiektų gyventojus prie fronto linijos. Būtent to nori ir Didžiųjų Ežerų šalys. Joms svarbiausia ir neatidėliotina – ugnies nutraukimas ir humanitarinės pagalbos pristatymas.

Šia prasme nurodyti galimi keliai: politinės derybos ir visų pirma, kaip visuotinai nurodėme, MONUC sustiprinimas. Nors humanitarinė padėtis netrukus taps valdoma, atrodo, kad kai kurios valstybės narės neatmeta BUSP misijos galimybes. Tačiau galutinį sprendimą pavyks pasiekti tik užsitikrinus vienbalsį Europos Sąjungos palaikymą šiuo klausimu ir Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai nurodžius savo oficialią poziciją šiuo klausimu.

Manau, būtina sustiprinti. Tuo požiūriu mano ir Louiso Michelio nuomonės sutampa. MONUC šiame konflikte vadovaujasi konstruktyviu ir objektyviu požiūriu, tačiau nedera prašyti jos misijai nepriklausančių dalykų. MONUC privalo užtikrinti taikos palaikymą konkrečiai apibrėžtame plane, o ne priversti visas šalis laikytis taikos pasitelkiant karines priemones. Šis niuansas yra subtilus, bet reikšmingas.

Kita vertus, akivaizdu, kad MONUC, atsižvelgiant į Kongo teritorijos dydį ir problemos sudėtingumą, nėra gerai aprūpinta (visi jūs tai įvardijote ir tai tiesa) ištekliais, o jos mandatas irgi nepakankamas, todėl Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus prašymas skirti daugiau išteklių ir tris tūkstančius vyrų papildomai yra neabejotinai pagrįstas.

Labai svarbu išplėsti MONUC mandatą visų pirma neteisėto gamtinių išteklių naudojimo srityje, nes tai kaip jūs visiškai teisingai minėjote, ir yra tikroji šio karo varomoji jėga, norint įgyti tam tikros įtakos konflikto vystymuisi. Taikai sugrįžus, šį klausimą būtina perduoti spręsti tarptautinei bendruomenei.

Kimberley proceso pavyzdys neabejotinai suteikia galimų veiksmų pasirinkimą, o Komisija jau skyrė 75 mln. eurų programai Kongo rytuose valdymo struktūroms, pvz., teisingumo ir policijos sistemos, atkurti ir išteklių naudojimo stebėjimui atnaujinti. Ši programa jau įgyvendinama ir aš tikiuosi, kad netrukus sulauksime pirmųjų rezultatų.

PIRMININKAVO: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU*Pirmininko pavaduotoja*

Pirmininkė. – Gavau pasiūlymus dėl rezoliucijų⁽¹⁾ pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks ketvirtadienį, 2008 m. lapkričio 20 d.

Rašytiniai pareiškimai (pagal Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnį)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Rezoliucija dėl Kongo Respublikos reiškia aiškų Europos Sąjungos įsipareigojimą šioje pasaulio dalyje. Tačiau šį kartą privalome užtikrinti, atsižvelgiant į sudėtingą krizės pobūdį, kad nuo žodžių bus pereita prie darbų. JTO, kaip visuomet, sunkiai sekasi rasti sprendimus. Todėl siūlau Europos Sąjungai imtis iniciatyvos ir tarpininkauti taikos deryboms abiemis konflikto pusėms.

Norėčiau padėkoti Komisijai už itin svarbų pastaruoju metu KDR duotą signalą: skirta 75 mln. eurų subsidija pagal programą, kuria siekiama atstatyti šalies administracines ir valdymo struktūras, taip pat teismų ir policijos sistemas. Šis žingsnis itin reikšmingas, nes juo siekiama geresnės ateities ir pradeda spręsti ginčo esmę: Kongo gamtinių išteklių naudojimas, dėl kurio šiuo metu vyksta skirtingų grupuočių žiaurūs ir nevaldomi ginčai.

4. Automobilių sektoriaus krizė (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl automobilių sektoriaus krizių.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary G. Verheugenai, ponios ir ponai, šių metų trečiame ketvirtyje Europos automobilių pramonė išgyveno gilėjančią pasaulinės ekonomikos krizę. Ji seka po gerų šių metų antrojo ketvirčio rezultatų. Šiuos padarinius jaučia visos pagrindinės automobilių rinkos pasaulyje, tačiau poveikio lygis skiriasi.

Prekybos apimtys Jungtinėse Amerikos Valstijose per metus smuko 32 proc. ir pasiekė žemiausią lygį per 25 metus. Trys didieji Amerikos automobilių gamintojai – „General Motors“, „Ford“ ir „Chrysler“ – valstybės paprašė neatidėliotinos pagalbos. Naujai kylančios rinkos, kurioms iki šiol pavyko atsverti sumažėjusias prekybos apimtis šiose šalyse, taip pat, nors ir kiek mažiau, patyrė krizę.

Kinijoje prekybos apimtys rugsėjo mėn. smuko 1,4 proc. Prekybos apimtys Kinijoje smunka jau antrą mėnesį iš eilės – rugpjūčio mėn. jos smuko 6,3 proc.

Brazilijoje automobilių prekybos apimtys praėjusį mėnesį smuko 11 proc., pirmą kartą nuo 1999 m.

Automobilių rinka dar neišgyveno nuosmukio Rusijoje, tačiau tikėtina, kad rinkos augimas reikšmingai sulėtės, o pirmąjį smukimą galima prognozuoti įvyksiant kitų metų pradžioje.

Todėl aiškiai matyti, kad padėtis blogėja ir didžiosiose naujai kylančiose šalyse.

Europoje registruotų transporto priemonių skaičius per šį laikotarpį, nuo metų pradžios iki praėjusio rugpjūčio mėn., sumažėjo beveik 4 proc. Metų pabaigoje padėtis gali tapti sudėtinga, o bendras automobilių rinkos nuosmukis gali siekti 5 proc. Tai šioje rinkoje reikštų blogiausią padėtį nuo 1993 m.

Kita vertus, visame pasaulyje automobilių pramonė imasi reikšmingų pastangų krizei įveikti ir siekia rasti naujos plėtros pagrindus. Priemonės gamybai sumažinti sukels neigiamas pasekmes užimtumui visose vertės ir paklausos grandinėse. Tuo įsitikinsime per artimiausias keletą dienų.

Nepaisant sudėtingos ekonominės padėties, pagrindiniams Europos automobilių gamintojams 2008 m. vis dėlto bus sėkmingi, nors akivaizdu, kad augimo maržos akivaizdžiai lėtėja. Pramonės atstovams pavyksta išlaikyti šią pelningą padėtį dėl per keletą praėjusių metų gauto didžiulio gamybos pelno. Todėl galiu drąsiai teigti, kad konkurencinė Europos automobilių pramonės padėtis išlieka pakankamai gera, tai aiškinama trimis veiksniais.

⁽¹⁾ Žr. protokolą.

Pirma – Europos automobilių pramonė yra svarbus dalyvis naujai kylančiose šalyse. Šios šalys yra rinkos ir gamybos vietos. Būtent šiose naujai kylančiose šalyse augimas, nors ir sulėtėjęs, kaip minėjau, išlieka varomąja jėga.

Antrasis veiksnys – geresnė naujų modelių politika, todėl dabartiniai modeliai yra ekonomiškesni, ekologiškesni ir geriau atitinka vartotojų reikalavimus.

Galiausiai, kaip jau minėjau, atsižvelgiant į našumo augimą ankstesniais metais, finansinė Europos pramonės padėtis šiuo metu vis dar gera.

Svarbiausia šioje padėtyje elgtis budriai tam, kad ne Europos gamintojams šių šalių vyriausybės netaikytų subsidijų ir tokiu būdu neiškraipytų sąžiningos konkurencijos pasaulio, konkrečiai – ir naujai iškylančiose rinkose. Planingos ir laikinos paramos priemonės Europos gamintojams galėtų būti naudingos, konkrečiai, technologiniams ir ekologiniams Europos automobilių srities rezultatams pagerinti. Šioje srityje, kaip žinome, taikomi griežčiausi pasaulyje aplinkos apsaugos reikalavimai. Būtent todėl Europos gamintojai daugiau už savo pagrindinius konkurentus iš Amerikos investuoja į mokslinius tyrimus ir vystymą, norint atsakyti į šiuos ekologinius iššūkius.

Džiugina tai, kad dėl šios priežasties mūsų pramonė pirmauja aplinkos apsaugos sektoriuje, tačiau turime išlikti budrūs ir išlaikyti šią padėtį. Komisija – palieku Komisijos nariui G. Verheugenui šiuo klausimu pasisakyti išsamiau – lapkričio 26 d. pateiks pasiūlymus dėl Europos priemonių pramonei, pirmiausia automobilių sektoriui, paremti. Europos investicijų banko taip pat prašoma ir jis turėtų dalyvauti Europos lygiu dedamose pastangose.

Valstybės narės privalo, esant reikalui, suteikti bankui tinkamus išteklius, kad šis galėtų skirti naujų išteklių automobilių sektoriui paremti. Valstybės narės taip pat svarsto nacionalinius veiksmus savo gamintojams paremti. Būtina koordinuoti šias pastangas, norint kaip įmanoma padidinti paramos veiksmingumą. Pirmininkaujanti Prancūzija, kuri ėmėsi viso, kas įmanoma, atsakant į krizę, atitinkamai elgsis siekiant bendrų Europos veiksmų šiuo svarbiausiu pramonės klausimu.

Gruodžio mėn. Europos Taryba ketina aptarti Komisijos pasiūlymus ir įvairius nacionalinius paramos planus. Dalis jų jau gali būti įgyvendinta. Be abejonės, siekiama elgtis nuosekliai, atsižvelgiant į kitus politinius Sąjungos tikslus. Parama automobilių sektoriui privaloma visų pirma užtikrinti vidaus rinkos vientisumą. Niekam nenaudinga pasinaudoti krize ir iškraipyti automobilių rinką, todėl, suprantama, parama turi atitikti Sąjungos energetikos ir klimato kaitos pakete nustatytus aplinkos apsaugos tikslus.

Esu tikras, kad Komisija dirba ta linkme. Pirmininkaujanti valstybė pasirengusi prisidėti rengiant suderintą valstybių narių ir Parlamento susitarimą dėl koordinuoto metodo automobilių pramonės sritims paremti.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, ponios ir ponai, anaipol nestebina tai, kad tikrąjį finansų rinkų krizės poveikį pirmiausia pajuto automobilių rinka.

Automobilių rinka yra itin priklausoma nuo vartotojų elgesio. Neabejotina, kad dabartinėje padėtyje vartotojai, kurie nėra tikri dėl savo ekonominės padėties, nežino, ar kitais metais išlaikys darbo vietas, ar jų pajamos išliks tokios pat aukštos, ar jie išlaikys turimą kapitalą, neketina skubiai įsigyti naujų automobilių. Ši reakcija yra gerai žinoma ir veikiausiai visiškai natūrali.

Tačiau šis apribojimas susijęs ne tik su finansų rinkų krize. Neužtikrintumas dėl politikos srities nustatomų reikalavimų ateities automobiliams taip pat jaučiamas ir tarp gamintojų, ir tarp vartotojų. Pvz., vartotojai nežino, ar jie gali toliau tikėtis gauti mokesčių paskatas ar nuolaidas įsigijus tam tikrus automobilius. Todėl būtina nedelsiant paaiškinti šiam sektoriui taikomas teisės aktų sąlygas.

Padėtis aiški. Automobilių sektorius yra vienas svarbiausių, bene pats svarbiausias, Europai. Tai žymiai daugiau nei vien automobilių gamyba. Reikėtų panagrinėti visą tiekimo grandinę ir visą automobilių rinką, kuriai, be abejonės, taip pat priskiriama ir prekyba transporto priemonėmis, ir transporto priemonių remonto dirbtuvės. Šis sektorius, kuris iš viso suteikia darbo vietų 12 mln. žmonių Europoje, daro įtaką ir kitiems sektoriams.

Einantis Tarybos pirmininko pareigas jau nurodė galutinį terminą. Pateiksiu jums kitą skaičių. Iki šiol visoje Europoje, palyginti su praėjusiais metais, įregistruota 700 000 mažiau naujų automobilių. Tai pasakytina iš esmės apie devynių mėnesių laikotarpį, vadinasi, iki metų pabaigos skaičius veikiausiai pasieks ir viršys vieną milijoną. Esu tikras, galite lengvai įsivaizduoti atitinkamas ekonomines pasekmes.

Iki šiol neturime pagrindo tikėtis, kad reikalai sparčiai pasikeis 2009 m. Kitaip tariant, būtina daryti prielaidą, kad krizė automobilių pramonėje tęsis ir 2009 m., o tai savo ruožtu turės pasekmių pajėgumams panaudoti, dirbančių žmonių skaičiui ir automobilių gamintojų galimybei investuoti, visų pirma, kalbant apie stambias investicijas, reikalingas laikytis mažos taršos ir nedidelio degalų sunaudojimo transporto priemonėms keliamų reikalavimų.

Dėl šių ekonomikos įvykių pažymėtinas itin neigiamas požiūris į aplinkos apsaugą. Kuo senesnis Europos automobilių ūkis, tuo didesnė tarša, o į tai būtina atsižvelgti. Jei iš tiesų norime sumažinti išmetamų dujų, visų pirma CO₂, kiekį (tai – mūsų bendras prioritetas planinis rodiklis), svarbiausia – pakeisti šiuo metu Europos keliais važinėjančius senus automobilius.

Jau kuris laikas reikalai klostosi visiškai priešingai. Europos keliais važinėjančių automobilių ūkis sensta, o išmetamųjų dujų kiekis didėja. Norėčiau labai aiškiai pasakyti, kad visoms suinteresuotoms šalims – Parlamentui, Tarybai ir Komisijai – neskyrus labai didelio dėmesio padaryti automobilius prieinamus vartotojams per artimiausius keletą metų, padėtis dar labiau pablogės.

Be abejonės, jau dabar galime pasiūlyti kenksmingų dujų neišskiriančius automobilius. Tiesa, jie neįperkami. Todėl būtina šiuos du dalykus protingai susieti. Jums žinomas procesas „Cars 21“. Kadangi labai anksti pripažinome padėties rimtumą, pagal šį procesą prieš keletą savaičių Briuselyje surengiau aukščiausio lygio viršūnių susitikimą, kuriame dalyvavo automobilių gamintojai, valstybės narės, kuriose gaminami automobiliai, profesinės sąjungos, aplinkos apsaugos asociacijos ir kiti suinteresuoti asmenys. Susitikimo metu paaiškėjo keletas dalykų, ko privalu imtis.

Pirma – būtina iš tiesų išlaikyti stabilias ir nuspėjamas teises verslo sąlygas. Pramonės dalyviai turi žinoti padėtį ir ko galima laukti. Būtina nepamiršti, kokių sudėtingų pasekmių gali turėti mūsų taikomos priemonės. Manau, derėtų priminti, kad išmetamos CO₂ dujos nėra vienintelis mūsų aptariamas klausimas automobilių pramonės srityje.

„Euro 5“ ir „Euro 6“ standartai jau patvirtinti. Šios priemonės dar nėra įgyvendintos, tačiau joms reikia didelių investicijų, todėl atitinkamai automobiliai brangs. Jau priėmėme papildomų pėsčiųjų apsaugos reikalavimų. Tai irgi reikalauja didelių investicijų ir didina automobilių kainą. Šiuo metu kaip tik rengiami griežti reikalavimai, skirti Europos automobilių saugumui padidinti. Tai turės analogiškų pasekmių. Atsižvelgiant į visa tai, akivaizdu, kad Europos transporto priemonės per keletą metų gerokai pabrangs. Į tai būtina atsižvelgti.

Antra, susitarėme, kad būtina padidinti paklausą. To galima pasiekti keliais būdais. Mano manymu, mokesčių paskata yra tinkama priemonė, tačiau tik tuomet, kai mokesčių paskatos susietos su išmetamosiomis dujomis CO₂. Mokesčių paskatos, skatinančios įsigyti senus automobilius, mažai vertingos. Šiomis priemonėmis būtina stiprinti nedidelio kuro suvartojimo ir aplinkai nekenkiančių automobilių paklausą. Tas pats pasakytina ir apie viešuosius pirkimus.

Kitas klausimas – galimybė investuoti. Šia prasme pažymėtina, kad Europos investicijų bankas daugelį metų teikia kredito liniją, kai automobilių gamintojai gali pasinaudoti kreditu su palankia palūkanų norma naujoms aplinkai nekenksmingoms transporto priemonėms kurti. Šiomis kredito linijomis taip pat naudotasi pastaruoju metu, taigi tai nieko naujo.

Šiuo metu būtina padidinti kredito linijas, atsižvelgiant į poreikius, o Europos investicijų bankas tam pasirengęs. Darau prielaidą, kad atitinkami sprendimai bus priimti dar šių metų gruodžio mėn.

Galiausiai norėčiau nurodyti dar kartą, kad privalome užtikrinti, taip pat ir prekybos politikoje, kad išlaikysime Europos automobilių pramonės pasirengimą ateityje. Konkurencija vis dažniau persikels į pasaulio regionus, kuriuose tikimasi didelio augimo. Šiuose regionuose turėsime konkuruoti su gamintojais iš kitų pasaulio šalių, kurie veikia gerokai pigesniais negu Europos gamintojai, sąlygomis.

Noriu aiškiai pasakyti: didžiausias Europos gamintojų, palyginti su kitais pasaulio gamintojais, privalumas – tai, kad Europa artimiausiu metu pasiūlys švariausių ir saugiausių automobilių pasaulyje, o aš tikiuosi, kad tas pats bus pasakytina ir apie kokybę, todėl mes taip pat pasiūlysim geriausius automobilius pasaulyje.

Norėčiau šį tą pridurti apie nagrinėjamą problemą, dėl kurios iš tiesų ir vyksta šios dienos diskusijos. Vieno Europos automobilių gamintojų, Vokietijos bendrovė „Adam Opel GmbH“, kurios 100 proc. akcijų priklauso bendrovei „General Motors“, finansinė padėtis šiuo metu itin sudėtinga. Šiuo metu vyksta bendrovės „Opel“ ir Vokietijos vyriausybės derybos dėl galimos valstybės garantijos bendrovės „Opel“ finansinėms problemoms išspręsti. Pasiūlymui paneigti pareikšta labai rimtų politinės struktūros argumentų. Juos visiškai suprantu,

nes mūsų pramonės politika nėra pagrįstas subsidijomis. Tai išliks ir ateityje. Mūsų, Europos pramonės, politika siekiama vienaip ar kitaip užkirsti kelią grįžti prie seno subsidijų skyrimo požiūrio ir padėti pramonei augti sukūrus nuspėjamas ir stabilias verslo sąlygas, kad šis galėtų sėkmingai konkuruoti.

Kita vertus, bendrovės „Opel“ problemą sukėlė ne vadovybės klaidos, prasta gamyba ar blogos kokybės automobiliai. Ši bendrovė pastaruoju metu dėjo itin dideles pastangas atitikti ateities reikalavimus, todėl daug investuota į naujausias technologijas. Problema iškilo tik prasidėjus kritinei padėčiai „Opel“ pagrindinėje įmonėje JAV. Esu visiškai tikras, kad šiuo atveju kalbėtina apie išimtinės aplinkybės, kurios netaikomos kitiems Europos gamintojams ir kurios pateisina nepaprastų priemonių svarstymą.

Norėčiau dar kartą pasakyti, kad nekalbame apie subsidijas, bet apie galimą garantiją. Ši bendrovė yra konkurencinga. Iš Europos pusės visiškai nesiekiamo, kad „Opel“ išnyktų iš rinkos. Tai ne vien Vokietijos problema. „Opel“ gamina keliose Europos šalyse, o jos tiekimo grandinė tęsiasi per visą Europą. Ši tiekimo grandinė glaudžiai susijusi su visais kitais automobilių gamintojais, vadinasi, iš rinkos išnykus stambiam Europos gamintojui, pasekmių neišvengtų ir likę gamintojai. Kaip sakiau, tai neatitiktų mūsų interesų, o socialiniu ir politiniu aspektu būtų visiškai nepagrįsta teigti, kad „Opel“ darbuotojai turi atsakyti už rimtas ir neatsakingas klaidas pagrindinėje įmonėje JAV.

(Ovacijos)

Todėl pamatysime, kokius sprendimus priims atitinkamos vyriausybės. Žodį „vyriausybės“ vartoju tiesiogiai.

Švedijoje su problemomis susidūrė kita bendrovės „General Motors“ įmonė „Saab“. Šios problemos yra struktūrinio pobūdžio ir gerokai blogesnės. Be to, problemų esama ir Ispanijoje, kur iškilo abejonių dėl planuotos naujos aplinkai nekenksmingos transporto priemonės gamybos. Iš Europos pusės norėčiau pasakyti, kad ketiname imtis viso, kas įmanoma, norint padėti Europos gamintojams išgyventi šį sunkmetį, kad jie galėtų iš esmės prisidėti prie būsimo augimo ir tvirtų darbų ateityje.

(Ovacijos)

Vito Bonsignore, PPE-DE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kalbama apie Europos Sąjungos gamybos sektorių, kuriame pagaminama trečdalis viso pasaulio automobilių. Europoje šiame sektoriuje dirba trys milijonai žmonių, neskaitant netiesiogiai dirbančių šiame sektoriuje. Tai viena iš pagrindinių pramonės sričių pasaulyje apskritai, kalbant apie tiesioginės, netiesioginės prekybos apimtį ir bendrą darbuotojų skaičių.

Siūlau nepamiršti, kad šiandien, diskusijų metu, pagal naujausius duomenis teigiama, kad kitais metais bedarbių skaičius visoje Europos Sąjungoje padvigubės. Mano nuomone, net tai yra optimistinis įvertinimas. Sutinku su Komisijos nariu, kad parama skirtina automobilių pramonei, kad ši galėtų siekti gaminti automobilius, pasižyminčius nedideliu išmetamųjų dujų kiekiu ir nedideliu degalų suvartojimu. Turime padėti imtis pokių, o ne bausti atsilikusius, taip pat susieti finansavimą su inovacijomis. Galbūt pagalba automobilių įmonėms reikalinga atsigauti atrodo sunki, tačiau net ir dalies jų bankrotas ES kainuotų gerokai daugiau.

Šis sektorius visame pasaulyje išgyvena krizę, o vienas jos sprendimų būdų eina per technologinę pažangą (šiuo požiūriu sutariame), todėl būtina apsispręsti: gaminti Europoje XXI a. automobilius arba susitaikyti su pralaimėjimu, kai gamyba persikeltų į šalis, kur gaminami pažangių technologijų nereikalaujantys, nedidelėmis išlaidomis pasižymintys ir dideliais kiekiais gaminami automobiliai, pvz., Indiją ar Kiniją.

Iš tiesų bankai šiuo metu pinigų nebeskolina, stambios automobilių įmonės naudoja ir iki šių metų vidurio sukauptą kapitalą. Rinka susitraukė, o 2008 m. rezultatai bus neigiami. Esu tikras, J. P. Jouyetai, kad procentinė išraiška priartės prie dviženkliai skaičiaus, todėl mano prognozės 2009 yra pesimistinės.

Europai suteikta didžiulė galimybė: nediskriminavimo pagrindais paremti šio sektoriaus struktūrinius pokyčius ilgo laikotarpio paskolomis su mažomis palūkanomis ir parama moksliniams tyrimams.

Robert Goebbels, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, susidūrus su recesija, Europos Parlamento socialistų frakcija pasisako už vieningą ir Europos politiką. Tai pasakytina ne tik apie finansinį konfidencialumą, bet ir kitus ekonomikos sektorius, įskaitant pramonę.

Ne kartą teko apgailestauti dėl tvirtos pramonės politikos Europos Sąjungoje stygiaus. Jungtinėse Amerikos Valstijose, Didžiojoje Britanijoje ir kitose šalyse pramonės sritims leista smukti pagrindinį dėmesį skiriant

paslaugoms. Tačiau rezultatas neįtikina. Europa privalo kovoti, norėdama išlaikyti pramonės struktūrą, nuo kurios priklauso MVĮ ir įmonėms teikiamos paslaugos.

Europos automobilių pramonė anaipol nėra dinazauras. Ši rūšis nėra pasmerкта išnykti. Šiuo požiūriu visiškai sutinku su Pirmininko pavaduotoju G. Verheugenu. Europoje sutelkta viena trečioji visos pasaulio automobilių gamybos, nepaisant neseniai smukusios automobilių gamybos. Europoje gaminami automobiliai turi tapti švaresni ir vartoti mažiau energijos. Artimiausiu metu mums veikiausiai nepavyks išsiversti be šios esminės individualios transporto priemonės. Net ir geriausiai organizavus kolektyvinį transportą niekuomet nepavyks numalšinti žmogaus mobilumo poreikio. Todėl Europos Sąjunga privalo parengti bendrą atsaką į sektoriui kilusias problemas. Šis atsakas negali būti, kaip ką tik nurodė G. Verheugen, užgniaužti Europos automobilių pramonę. Nenoriu Europos, kur keliais važinėtu vien Japonijoje, o vėliau – Kinijoje pagaminti automobiliai.

Žinau, kad politiškai teisingas argumentas reikalauja remti vadinamąsias ekologines darbo vietas. Neseniai paskelbtame Jungtinių Tautų Organizacijos pranešime teigiama, kad ateityje ekologiškos darbo vietos sudarys 3 proc. visų darbo vietų. Tai būtų labai sveikintina. Tačiau atlikę paprastus aritmetinius veiksmus, matome, kad 97 proc. darbo vietų nėra ekologiškos ir patenka į tradicinius sektorius. Tai dar viena priežastis siekti išlaikyti Europos automobilių pramonę, kuriame 2 mln. žmonių dirba tiesiogiai, o 10 mln. – netiesiogiai. Iš viso jai tenka 7 proc. Europos darbo vietų.

Jungtinėms Amerikos Valstijoms, Kinijai ir Japonijai investuojant dideles sumas į ekonomikos programas, Europa privalo nesėdėti rankų sudėjusi ir stebėti, kaip nyksta ištisos jos pramonės sritys. Tik visiškai naivūs ideologai teigia, kad privalu nesikišti į rinkas. Valstybei neįsikišus, Adamo Smitho brangi nematoma ranka pirmenybę suteiks trumpajam laikotarpiui ir sunaikins itin svarbias mūsų bendrai ateičiai struktūras.

Galiausiai tikimės, kad Komisija, gerb. pirmininke, pateiks planą konkurencingumui ir pačiai Europos automobilių pramonei išlaikyti.

(Ovacijos)

Jorgo Chatzimarkakis, ALDE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos narys G. Verheugen labai įspūdingai pailiustravo, kaip krizė iš finansų rinkos persikėlė į prekybos automobiliais rinką. Be to, iš tiesų pasitikėjimas išnyko ir vyrauja netikrumas. Dėl šios priežasties galiu tik paraginti savo kolegas Parlamento narius ir Tarybą priimti aiškų ir patikimą reglamentą išmetamųjų CO₂ dujų klausimu ir itin greitai – sakau pagal tai, ką pateikė pirmininkaujanti Prancūzija, su kuo jus, J.P. Jouyetai, galiu tik pasveikinti.

Net ir visiškai klimatui nekenksmingas automobilis, kurio siekiame Europoje, bus bevertis, jei tik puoš vitriną ir nepasieks kelių. Žmonėms reikia ne tik vairuoti automobilius, šie turi būti ir prieinami. Būtent todėl pasisakome už trijų pakopų metodą. Visų pirma nauji automobiliai turi išriedėti į gatves. Tam jau dabar reikalingos didelės mokslinių tyrimų investicijos, todėl džiaugiamės Europos investicijų banko programa. Gruodžio 2 d. susitinka *Ecofin* ir tikimės, kad pavyks priimti sprendimą, užtikrinantį lanksčius ir naudingus kredito srautus automobilių pramonei.

Antra, būtina apsaugoti automobilių pramonės finansines institucijas. To nėra galimybės padaryti Europos lygiu – tai būtina įtraukti į nacionalinius gelbėjimo paketus, kurie turi išlikti atviri.

Trečia, būtina nustatyti išmokas už senų automobilių atsisakymą. Šioje srityje pirmąja Italija ir Švedija, nors pastaroji ir ne taip įspūdingai. Būtent tokiu būdu galime panaudoti mokesčių skatinimo priemones naujiems automobiliams į gatves paleisti. Būtų gerai, jei šioje srityje konkurencijos teisėje nebūtų nustatyta jokių Europos barjerų. Dėl šios priežasties gerai būtų, jei galėtų dalyvauti Cruz. Tai naujo kelio pradžia!

Rebecca Harms, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos narys, kaip ir vakar privalau pasakyti didžiai abejojanti Komisijos nuoširdumu šių diskusijų metu. Mano manymu, Komisijos narys, kad jums, įsteigusiam strateginę grupę CARS 21, pirmiausia derėtų prisiimti atsakomybę už tai, kad grupei nepavyko pasiekti savo tikslo – kad Europos automobilių pramonė tinkamai pasirengtų ateičiai. Ką jūs iš tiesų nuveikėte pastaraisiais metais, kad dabar reikalinga pasitelkti šią finansų krizę, norint subalansuoti sąskaitas?

Viena – automobilių pramonė Europoje susidūrusi su strategine problema. Kita vertus, nemanau, kad elgiatės sąžiningai, kai neįvardijate savo strateginių trūkumų pastaraisiais metais – imtis inovacijų aplinkos apsaugos srityje. Už tai, kad šiuo metu, kai tūkstančiams ir dešimtims tūkstančių šeimų tenka nerimauti dėl savo darbo vietų automobilių pramonėje, Komisijai, Komisijos nariui ir CARS 21 grupei taip pat tenka dalis atsakomybės.

Ar galima iš tiesų teigti, kad Komisija, konkrečiai jūs, Komisijos nary, ką nors apskritai darėte, kai galiausiai nepavyko įgyvendinti strateginių tikslų dėl išaugusių naftos kainų, kurias sukėlė baigtinis naftos tiekimas ir reikalavimai apsaugoti klimatą? Komisijos nary, jūs asmeniškai blokavote savo kolegos Komisijos nario S. Dimas siūlymus dėl CO₂ reglamento automobiliams jau keletą metų. Būtent jūs imatės priemonių, kad nebūtų nustatytas privalomas planinis rodiklis efektyviems automobiliams, dėl ko buvo savanoriškai susitarta XX a. paskutiniame dešimtmetyje. Jūs siekiate mažiau inovacijų aplinkos apsaugos srityje, nei buvo savaime suprantama XX a. paskutiniame dešimtmetyje. Vakar sužinojome, kad Taryba, spaudžiant Vokietijai, vis dar nėra pasirengusi nustatyti privalomų planinių rodiklių 2020 m., tačiau ir šie, bet koku atveju, yra panašūs į buvusius XX a. paskutiniame dešimtmetyje.

Mano manymu, šie dvigubi standartai, ši nesąžininga pozicija diskusijose aplinkos apsaugos inovacijų srityje yra skandalinga. Raginu jus galiausiai įgyvendinti savo pažadą, kurį davėte diskusijose apie inovacijos automobilių pramonėje. Priešingu atveju tai reikštų, kad prisiimate dar didesnę atsakomybę už tai, kad ši pramonė ir jos tiekėjai nebus pasirengę ateičiai.

Ilda Figueiredo, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Krizė automobilių pramonėje kilo dėl įvairių priežasčių, tačiau aiškiai viena iš svarbiausių – kritusi didžiosios gyventojų dalies perkamoji galia, sumažėjus pajamoms pirmiausia dėl nedidelio darbo užmokesčio, nepatikimo užimtumo ir nedarbo.

Todėl viena iš veiksmingiausių priemonių – didinti darbo užmokestį teisingai paskirstant pajamas. Tačiau suprantama, kad šiuo metu reikalingos kitos priemonės. Tai aiškintina tuo, kad sulėtėjusi automobilių gamintojų gamyba sukelia pasekmes daugeliui kitų sektorių, įskaitant įvairių komponentų pramonės sritis ir transportą, o tai savo ruožtu sukelia didelę įtampą ekonomikos ir socialinėje srityje apskritai.

Todėl automobilių sektoriuje taip pat derėtų taikyti išimtinės priemonės užimtumui išlaikyti, analogiškai finansų sektoriuje taikytoms išimtinėms priemonėms. Negalima teigti, kad gamybos ir užimtumo sauga savo svarba nusileidžia finansų sektoriui. Privalome užtikrinti reikalingą solidarumą pramonei Europos Sąjungoje paremti visų pirma trapesnėse šalyse ir sektoriuose.

Portugalijoje padėtis kelia didelį susirūpinimą, nes sektorius labai priklauso nuo tarptautinių bendrovių strategijos. Pastaraisiais metais įvyko nemažai perkėlimų tiek automobilių (pvz., „Opel“ ir „Renault“ atveju) ir komponentų (pvz., „Yazaki Saltano“ ir „Lear“ atveju) gamybos srityje, neskaitant mažesnio užimtumo grėsmės kitose bendrovėse, pvz., „Sunviauto“ ir „Delphi“, ir šimtuose mažų įmonių, kurioms turi įtakos ši padėtis.

Tam tikrais atvejais gamyba sustabdyta keletui dienų trūkstant užsakymų, pvz., „Autoeuropa“ Palmeloje ir „Renault“ komponentų gamykloje Aveire. Vykstant mažesnei automobilių ir komponentų apyvartai, jaučiama įtaka ir krovinių transportui.

Todėl, Komisijos nary, einantis Tarybos pirmininko pareigas, yra gyvybiškai svarbu, kad Europos Sąjunga suteiktų išimtinę paramą norint padėti pramonės gamybai ir užimtumui išsaugoti.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, veikiausiai į automobilių pramonės krizės pirmuosius šauklus, pvz., pirmuosius sumažėjusius užsakymus nepažiūrėta rimtai. Mes, veikiausiai, tikėjomės, kad tai paveiks tik daug degalų naudojančius amerikietiškus automobilius. Iš pokalbių su automobilių prekybininkais lengva sužinoti, kad ir dyzelines transporto priemonės ES jau keletą mėnesių parduoti sudėtinga.

Todėl Europos Sąjunga neturėtų stebėtis vis didėjančiu problemų skaičiumi, nes kaip tik ji stropiai siekė sužlugdyti vienu metu klestėjusį sektorių, tam panaudojant daugelį reglamentų, priimtų automobilių pramonės srityje. Bendrovėms reikalinga stabili ir nuspėjama teisinė sistema savo planams rengti. ES, kurioje nuolat keičiamos taisyklės, veikiausiai, sužlugdys visas be išimties pramonės sritis. Taip pat nederėtų pamiršti nuolatinio dyzeliui taikomo mokesčio didinimo ir paskutinių nuotykių biodegalų srityje.

Todėl krizei išspręsti ES nepakaks vien skirti 40 mlrd. kreditų. Sąjunga privalo sukurti nuspėjamas prekybos sąlygas ateityje, kad pramonės dalyviai galėtų planuoti. Tai taikoma visoms pramonės sritims.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą pabrėžti automobilių pramonės svarbą. Joje tiesiogiai ar netiesiogiai sukuriamo 12 mln. darbo vietų, o ji yra pasaulinių technologijų lyderė šiame sektoriuje. Būtina prisiminti (tai jau padarė Komisijos narys G. Verheugen ir kiti), kad, be abejonės, automobilių pramonė priklauso nuo ekonomikos būklės, o naftos kaina ir pirkėjo elgesys rodo didžiulį pasitikėjimo praradimą finansų rinkos krizės metu. Tai – pagrindinė automobilių pramonės problema.

Konkurencija itin didelė, todėl atskira bendrovė ar net atskira valstybė narė negali nustatyti priemonių, kurios iškraipytų konkurenciją. Europos Komisija privalo imtis priemonių šiam iškreipimui užkirsti.

Šie teiginiai yra išankstinio pobūdžio. Šia prasme siūlymai sukurti visai Europai taikomą ekonominio skatinimo paketą yra visiškai neveiksmingi, kaip ir atskiri pasiūlymai apsaugoti visą automobilių pramonę. Manau reikėtų skatinti mokslinius tyrimus ir vystymą nedidelės taršos automobilių srityje pasitelkiant mokslinių tyrimų programas arba kreditus, kaip siūlo Komisija. Mano manymu, taip pat svarbu užtikrinti, kad pagalba valstybių narių lygiu neiškraipytų konkurencijos. Esu visiškai įsitikinęs, kad negalime keisti visos konkurencijos politikos, kaip perskaičiau šios dienos pasiūlyme taip pat ir iš reikšmingų šaltinių šiame Parlamente.

Komisija pagrįstai griežtai taiko konkurencijos taisykles. Taip pat pasakyčiau, kad, galimas daiktas, reikia parengti pereinamuosius Europos sprendimus ir apsieiti be ilgalaikio subsidijavimo, susidūrus su valdymo klaidomis, kaip JAV bendrovės GM atveju. Šie sprendimai turi atitikti konkurencijos teisę. Tik tokiu būdu pavyks užtikrinti pramonės darbo vietas ilguoju laikotarpiu. Taip pat pridurčiau, kad geriausia skatinimo priemonė – atidėti jautrią automobilių politiką klimato kaitos srityje, padaryti automobilius prieinamus ir nekelti jiems pernelyg didelių reikalavimų. Galiu tik pasakyti, kad R. Harms teiginiai šia prasme yra visiškai atitolę nuo tikrosios padėties.

Matthias Groote (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, einantis Tarybos pirmininko pareigas, ponios ir ponai, iš tiesų automobilių pramonė išgyvena krizę dėl daugelio priežasčių. Be kita ko, prie šio sektoriaus krizės prisidėjo ir finansų krizė. Šiuo metu valstybės narės ieško reikiamų sprendimų.

Europos automobilių pramonė yra viena pagrindinių. Dėl šios priežasties krizei įveikti Europos pramonei būtina rasti Europos sprendimus. Beveik visi automobilių gamintojai veikia ir Europoje. Todėl norint įgyvendinti reikalingas investicijas į aplinkai nekenkiančias transporto priemones (kaip jau šiandien daug kartų minėta) ir nedidelio degalų sunaudojimo technologijas, automobilių gamintojams reikalingos valstybės garantijos arba Europos investicijų banko teikiamos paskolos su nedidelėmis palūkanomis. Šiuo požiūriu nederėtų pamiršti ir kitos labai svarbios pramonės srities – tiekimo. Tiekimo pramonės srityje veikia mažos ir vidutinės bendrovės, kuriančios darbo vietas ir įgyvendinančios inovacijas.

Kuo Europos Sąjunga gali apginti šią pagrindinę pramonę? Per praėjusią dalinę plenarinę sesiją einantis Tarybos pirmininko pareigas pasiūlė apginti pagrindines pramonės sritis. Teigiamai vertinu šią idėją, nes ši pasiūlymą logiškai išrutuliojus reikėtų kalbėti apie „Volkswagen“ įstatymą“ visai Europos automobilių pramonei. Be abejo, tai būtų tinkama priemonė. Kita vertus, Europos Komisija šiuo metu prieštarauja šiai apsauginei priemonei. Todėl norėčiau Komisijos paklausti: ar ji ir toliau laikysis savo nuoskaudų nepaisant krizės automobilių pramonėje, ar savo poziciją pakeis šios krizės akivaizdoje?

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, nurodyta, kad dalyvauja už įmones ir pramonę atsakingas Komisijos narys, tačiau nėra už konkurenciją atsakingo nario. Man kyla svarbių abejonių dėl pagalbos automobilių pramonei. Nors šios problemos neabejotinai labai sudėtingos, kodėl derėtų išskirti automobilių pramonę ir ignoruoti kitus sektorius? Galimas daiktas, kad šias problemas paaštrino kreditų krizė, tačiau anaipolt jų nesukėlė, todėl valstybės pagalbos nereikėtų skirti už netinkamą elgesį. Nors pagal ES sutartį pagalba ir leistina, nederėtų naudoti mokesčių pinigų (kuriuos galiausiai sumoka mokesčių mokėtojai), norint išlaikyti silpstančias pramonės sritis. Taip pat nederėtų pamiršti, kad pastaraisiais metais automobilių gamintojams gėlbėti jau skirtos didžiulės sumos, kurios, norėčiau pridurti, ne visuomet pasiteisino.

Nors turime trumpalaikius išsipareigojimus užtikrinti darbo vietas, turime ir kitų ilgalaikių išsipareigojimų: išlaikyti tvirtą ekonomiką, aplinką ir tvirtus valstybės finansus ateities kartoms. Mano manymu, kiek neteisinga, kad jau daugelį metų neskirta papildomų pinigų priežiūrai, švietimui, vaikų priežiūrai ar aplinkos apsaugai, o dabar mūsų prašoma skirti automobilių pramonei milijardines sumas, kad ši išvengtų žlugimo. Skyrus pagalbą derėtų nustatyti griežtas sąlygas, ko automobilių pramonė privalo imtis savo ruožtu restruktūrizuojantis. Tai taikytina tik į ateitį orientuotai, aplinkai nekenkiančiai ir inovacijomis pagrįstai veiklai, nes iš tiesų valstybės pagalba galima išgelbėti bendroves, tačiau kartu sužlugdyti kitas, iškreipus konkurenciją.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos pirmininko pareigas, Komisijos nary, ponios ir ponai, tai jau keletą kartų kartota. Automobilių pramonė tiesiogiai ar netiesiogiai Europos Sąjungoje sukuria 12 mln. darbo vietų. Tai sudaro 10 proc. Europos BVP. Šiuo metu automobilių pramonė išgyvena rimtą krizę: Europos rinka smuko apie 15 proc. Paskutiniaisiais 2008 m. ketvirčiais nuosmukis gali siekti 17 – 20 proc.

Gamintojų rezultatai prastėja. Šia prasme pramonei pirmiausia kyla lėšų stygiaus pavojus. Todėl gamintojai mažina gamybą ir siekia sumažinti išlaidas. Per krizę pirmiausia mažinamas darbo vietų skaičius.

Kaip minėjote, gerb. pirmininke, šios krizės akivaizdoje būtinas koordinuotas Europos ir valstybių narių, pirmiausia tiesiogiai susijusių, atsakas. Taip pat reikalinga planinga finansinė EIB parama.

Be abejonės, pritariu jūsų pasiūlymams. Visų pirma būtina remti investicijas, pirmiausia – kuriant ir tobulinant švarius automobilius ir kuriant hibridines ir elektrines transporto priemones. Taip pat būtina remti rinką pasitelkiant finansines skatinimo priemones keliuose esantiems automobiliams atnaujinti. Kaip minėjo Komisijos narys, seniems automobiliams tenka didelė visų automobilių išskiriama taršos dalis.

Kita vertus, būtina nustatyti stabilią ir ambicingą, tačiau kartu realią teisinę sistemą. Būtina išlaikyti išmetamųjų CO₂ dujų mažinimo tikslus, o gamintojai tam jau skiria dideles pinigų sumas, tačiau vertėtų išlikti realistais ir riboti baudų, skirtų nepasiekus šių tikslų, dydį.

Nepamirškime, kad automobilių pramonei taikomi griežčiausi ekologiniai reikalavimai.

Galiausiai, esant dabartinėms aplinkybėms, gamintojams būtų žalinga pažeisti išorinėms kėbulo dalims taikomą apsaugą.

Monica Giuntini (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, šios diskusijos su vienu svarbiausių Europos ekonomikos sektorių susijusios diskusijos vyksta laiku.

Pasaulio ekonomikos būklė nuolat prastėja. Jau ir taip bloga automobilių pramonės Italijoje ir Europoje būklė taip pat blogėja. Ministras jau anksčiau yra minėjęs šiuos duomenis. 2008 m. prekybos apimtys smuko 5 proc. Vien spalio mėn. Italijoje nuosmukis sudarė 18 proc., o tai pati blogiausia padėtis per daugiau kaip 10 metų laikotarpį šiame sektoriuje.

Taigi ši krizė veikia visas svarbiausias Europos rinkas, tačiau norėčiau pabrėžti, kad krizės poveikis jaučiamas ne tik automobilių gamybos sektoriuje, bet ir visoje tiekimo grandinėje. Didžiausia neigiamą įtaką daroma specializuotoms automobilių komponentus gaminančioms įmonėms.

Kaip minėta, krizė veikia visą sektorių. Kaip vieną iš pavyzdžių paminėsiu padėtį Italijos Toskanos pakrantėje, kur per pastaruosius kelis mėnesius dėl perkėlimo į darbo užmokesčio garantijos fondą kreipėsi šimtai darbuotojų. Atleista daug pagal laikinąsias darbo sutartis dirbusių darbuotojų. Vienas iš daugelio pavyzdžių parodo mums padėties sudėtingumą – tai grupė „Delfi“, kurios darbuotojams jau dvejus su puse metų mokamos darbo užmokesčio garantijos fondo išmokos. Būtina nedelsiant imtis priemonių šioms asmenims įdarbinti. Pirmiausia būtinos savivaldos institucijų pastangos.

Kita vertus, jau dabar aišku, kad nacionalinės, regioninės ir vietos institucijos parodė tam tikrą nesugebėjimą veikti, todėl Europa privalo priimti tvirtus įsipareigojimus ir veikti, taip pat ir kreiptis į tarptautines bendroves dėl su persikėlimu susijusių problemų. Būtina visoje Europoje imtis priemonių krizei valdyti ir jos poveikiui socialinei ir užimtumo sričiai sumažinti.

Gianluca Susta (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, finansų krizė mus moko, kad turime grįžti prie realios ekonomikos. vadinasi, turime padėti Europos gamybos pramonei atsigausti visų pirma tuomet, kai JAV, vadovaujama Baracko Obamos, rengiasi tam tikra apimtimi pakeisti ekonominius santykius visame pasaulyje.

Apie valstybės pagalbą negali būti nė kalbos, tačiau gamybos pramonę būtina stiprinti trijose srityse: perdirbimo, kuris turėtų būti suprantamas vienodai visoje Europoje, gamybos padėties keitimo, daugiausia dėmesio skiriant inovacijų sektoriams ir informacijos teikimo vartotojams bei reikšmingos veiklos Pasaulio prekybos organizacijoje, norint nustatyti muitų tarifų barjerų pusiausvyrą, visų pirma Europos Sąjungos ir Tolumų Rytų santykiuose.

Be to, privalu neužmiršti investicijų į mokslinius tyrimus šiame sektoriuje ir į infrastruktūrą (materialiąją ir nematerialiąją). Pasaulyje privalome veikti sąžiningai. Šiandien taisyklės keičiamos, todėl turime pagal G20 išvadas grįžti prie vienodo atskaitos taško.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Gerb. pirmininke, Europai dabar svarbiausia išsaugoti darbo vietas. Automobilių pramonė susiduria su pramoniniu iššūkiu, būdingu ir kitoms Europos ekonomikos dalims. Neleistina, kad valstybės pagalba sudarytų nepalankias sąlygas bendrovėms dirbti vienoje šalyje, o skatintų jas kitoje. Neleistina valstybės pagalba, kenkianti vienai pramonės sričiai ir naudinga kitai, nes tokiu atveju visoje Europoje laipsniškai kiltų nedarbas ir būtų prarandamos darbo vietos. Valstybės pagalba neleistina,

jeigu ji sunkina veiklių bendrovių padėtį ir siekia išlaikyti savarankiškai veikti nepajėgias bendroves. Automobilių pramonė susiduria su ilgalaikė problema, kurią aiškiau matėme veikiant finansų krizei. Šiuo atveju dideli nuostoliai ir mažėjanti paklausa bei per dideli pajėgumai reiškėsi ilgą laiką.

Dabar svarbiausia – užtikrinti paklausą Europoje. Vadinasi kalbama apie mokesčių mažinimą, kad išliktų Europos namų ūkių paklausa čia gaminamiems produktams. Vadinasi, privalu užtikrinti, kad Europos pramonė bet kurioje srityje būtų lyderė technologijų ir plėtros klausimais. Tas pats pasakytina ir apie aplinkos apsaugos ir energetikos sektorius. Būtent šia linkme reikėtų nukreipti valstybės pastangas.

Vadinasi, turime sudaryti sąlygas Europos automobilių pramonei tapti pasauliniu veikėju. Vadinasi, būtina užtikrinti atvirą ir laisvą prekybą, kad Europos automobilių pramonei būtų atviros pasaulio rinkos. Todėl svarbu turėti omenyje, kad prieštaraujantys laisvai prekybai ir Dohos etapo pažangai iš tiesų trukdo Europos automobilių pramonei augti stambiose ateities rinkose.

Patrizia Toia (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europa, susidūrusi su itin rimta krize, turinčia įtakos visam automobilių sektoriui nuo JAV iki mūsų žemyno, turi labai paprastą pasirinkimą: ir toliau nieko neveikti ir stebėti paklausos ir gamybos žlugimą (šių padarinių net negalime apskaičiuoti), norint abstrakčiai laikytis teorinio rinkos liberalizavimo modelio ir užtikrinti visišką konkurenciją, kaip siūlyta šiandien, arba priimti atsakomybę ir mėginti tinkamai išspręsti padėtį.

Pasirinkome antrąjį variantą ir raginame Komisiją ir Tarybą parodyti ryžtingumą ir nusistatymą. Džiaugiamės Komisijos nario G. Verheugeno žodžiais ir tikimės, kad nė vienas iš jo kolegų nepakeis jo nusistatymo. Išskirtinei padėčiai reikia išskirtinio atsako.

Kita vertus, ponios ir ponai, finansų krizės metu politinės ir ekonominės institucijos priėmė tokių veiksmų ir valstybės išteklių investicijų sprendimų, kurie vos prieš keletą mėnesių buvo neįsivaizduojami. Tačiau mūsų veiksmai (jau baigiu) turėtų būti pagrįsti atranka, derinti strategiją ir skubumą ir skatinti atrankinį padėties keitimą, siekiant tvaresnės gamybos aplinkos apsaugos požiūriu.

Martin Callanan (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mano nuomone, Europos automobilių pramonė pasirodė nepaprastai atspari per pastaruosius keletą metų, nepaisant itin sudėtingų ekonominių sąlygų ir didžiulio ES teisės aktų srauto. Mūsų automobilių gamintojai pirmąją pasaulio aplinkos apsaugos suvokimo, techninių standartų ir inovacijų srityje. Tai būtina remti. Itin didžiuojuosi JK automobilių pramone ir jums leidus norėčiau pareklamuoti vietos „Nissan“ bendrovę (našiausią automobilių gamyklą Europoje), įsikūrusią mano regione.

Niekas neginčija aplinkos apsaugos svarbos. Tačiau man itin didelį susirūpinimą kelia tai, kad siekdami įrodyti savo ekologinius įsipareigojimus, kartais galime sužlugdyti labai svarbią ir sėkmingą pramonės sritį. Jau šiuo metu prekybos apyvarta JK labai smarkiai smuko. Praėjusio mėnesio prekybos apimtys sumažėjo 23 proc. Užuoot nustatę labai griežtą ir nelankstų grafiką šios pramonės pokyčiams, turėtume ieškoti būdų jai paremti ir paskatinti imtis reikalingų ateities pokyčių. Jei paremsime automobilių pramonę politine prasme (taip pat ir tiekėjus bei komponentų pramonės sritį) padėsime jiems išlikti šiuo sudėtingu laikotarpiu.

Tikiuosi, kad Komisija itin atidžiai stebės, kad valstybės narės nepažeistų valstybės pagalbos ribų automobilių gamintojų srityje. Didžiojoje Britanijoje mes labai ilgai ir nesėkmingai mėginome teikti valstybės paramą automobilių pramonei. Pagaliau to atsisakyta XX a. devintajame dešimtmetyje. Tikiuosi, prie to nebegrįšime, nes, skyrus valstybės pinigų automobilių pramonei, kyla klausimas dėl statybų ir maisto pramonės sričių? Dabar sudėtinga visoms pramonės sritims, todėl sunkiai sumokėtas mokesčių mokėtojų lėšas būtina naudoti itin atsargiai, kad pernelyg daug jų nebūtų skirta automobilių pramonei. Tai nepasiteisino ir nepasiteisins. Tikiuosi, Komisija itin atidžiai stebės nuklydusias valstybes, norinčias eiti šiuo niekur nevedančiu keli.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, kaip minėta, automobilių pramonė gyvybiškai svarbi. Tai iš tiesų yra vienas pagrindinių Europos ekonomikos sektorių, kur tiesiogiai ar netiesiogiai sukuriami 12 mln. darbo vietų. Tai didžiulis skaičius. Todėl esu tikras, kad pigios paskolos šiam pagrindiniam sektoriui yra visiškai pateisinamos, o nauji pinigai turėtų būti akivaizdžiai skirti naujoms ir aplinkai nekenksmingoms technologijoms. Tikimės, kad Europos automobilių gamintojai dar labiau suvienys jėgas kuriant šias naujas technologijas, pvz., norint sukurti prieinamus ir efektyvius akumulatorius elektromobiliams.

Be to, būtina pripažinti, kad Europa irgi darė klaidų. Galbūt per daug investavome į vandenilį, o dabar reikalingi ekonomiškai elektriniai hibridiniai varikliai, ir itin greitai. Būtent dėl šios priežasties turėtume koreguoti savo prioritetus ir projektus visų pirma pagal septintąją mokslinių tyrimų ir plėtros pagrindų

programą. Turėtume siekti, kodėl gi ne? – kad visi nauji Europos automobiliai (hibridiniai ir kiti) 2020 m. veiktų naudodami elektros energiją. Kodėl tai būtų neįmanoma? Tam pasiekti reikia nedelsiant persijungti, vadinasi taip pat investuoti į darbuotojų mokymus. Komisijos nary, tikimės jūsų sutikimo, kad pagalba darbuotojams mokytis yra pagrįsta ir į ateitį orientuota investicija. Be to, įvairūs gamintojai, įskaitant „Ford Genke“ ir „Opel Antwerpene“ jau investuoja ir deda didžiules pastangas, atsižvelgdamos į pažeidžiamas darbo rinkos grupes. Mano manymu, derėtų ir toliau skatinti ir apdovanoti tokią politiką.

Galiausiai teisės aktai išmetamųjų CO₂ srityje, kuriuos ketiname priimti artimiausiu metu, yra puiki galimybė žvelgti toliau. Krizės neatsiejamoms nuo galimybių. Šiuo metu turime dėti sutelktas pastangas šioms naujos kartos automobiliams sukurti. Jei mums pavyks, Europos Sąjunga dominuos šioje rinkoje ilgus dešimtmečius, todėl raginu Europos gamintojus palikti apklusus ir pradėti puolimą.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, kokią strategiją turėtume pasirinkti krizei įveikti? Šiuo metu jau turime duomenis. Krizė veikia visus gamintojus, o labiausiai – 12 mln. Europos gyventojų, dirbančių automobilių pramonėje.

Pirmiausia būtina pagalvoti apie šiuos darbuotojus ir jų šeimas, o pagrindinis mūsų uždavinys – juos apsaugoti ir atsakyti į šį susirūpinimą keliantį klausimą: kokia strategija reikalinga krizei įveikti?

Reikia sparčios ir veiksmingos, vieningos ir struktūrinės vidutinio ir ilgo laikotarpio pramonės politikos, naujo susitarimo automobilių srityje, koordinuoto valstybių narių ir Sąjungos atsako atsižvelgiant į padėtį.

Šiame Parlamente tenka vėl išgirsti senąsias dogmatines pasenusio liberalizmo nuostatas: jokios pagalbos, jokių subsidijų, konkurencija ir tik konkurencija. Ponios ir ponai, atėjo laikas reguliuoti ir imtis valstybės veiksmų. Todėl mums reikalingas naujas susitarimas automobilių srityje, ambicingas ir protingas planas automobilių pramonei norint pirmiausia išsaugoti darbo vietas ir vystyti užimtumą Europoje, taip pat remti mokymą. Vėliau – paspartinti šių įmonių technologinius pokyčius pereinant prie švarių ir protingų transporto priemonių, tvirtai nusiteikus atstatyti paklausą supaprastinus senų automobilių – taršos šaltinių keliuose atnaujinimą ir teigiamai prisidėjus prie Europos aplinkos apsaugos.

Trumpai tariant, Europa privalo veikti ir imtis atsako. Europa privalo veikti ir netylėti. Mes privalome veikti – ir veikti protingai, kad šie pokyčiai būtų palengvinti.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) Gyvename pasaulyje, kai anksčiau vienam žmogui judėti buvo reikalingas arklys, o dabar – dešimtys ar šimtai arklio galių. 4 ar 5 vietų automobiliais daugiau kaip 70 proc. laiko keliauja tik vienas asmuo. Jau daugiau kaip 100 metų šie automobiliai sunaudoja 7,5 litro degalų 100 km. Pagrindinė žmonijai iškilusi problema susijusi su jos elgesiu ir tarša. Todėl būtina kitaip galvoti ir naudoti automobilius. Jie turi būti žymiai mažesni, saugūs, ekologiški, naudoti keletą litrų degalų 100 km ir sudaryti prielaidas valdyti žmogaus elgesį ateityje.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, atsižvelgiant į visą automobilių pramonę ir Komisijos veiksams pareikštą kritiką vienintelė išeitis – skirti dėmesio automobilių pramonei, nes šioje srityje, kaip ir gyvenamųjų namų statyboje, laukia dramatiškas nuosmukis. Visuotinai skambinama pavojaus varpais, tad būtina veikti laiku, nedelsiant ir planingai.

Norėčiau pabrėžti tris dalykus: derėtų įtraukti ne tik didžiausius automobilių gamintojus, bet ir tiekėjus ir finansų bendroves. Restruktūrizuojant daugiausia dėmesio derėtų skirti ekologiškesniems ir taupesniems automobiliams. Tam tikrus aspektus būtina koordinuoti Europos lygiu. Neleistina, kad valstybės narės veiktų savarankiškai, nes tai galėtų paaštrinti kaimyninių šalių problemas. Tai itin svarbu tiekėjams, dirbantiems tarptautiniu lygiu. Tiekėjai veikia vidaus rinkoje, todėl jiems taikytinos tos pačios priemonės ne tik nacionaliniu lygiu. Europos Komisija turėtų atidžiai stebėti lygias sąlygas. Todėl pritariu už konkurenciją atsakingam generaliniam direktorui šia prasme skirtam vaidmeniui.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, sumokėjus pinigus bankams išgelbėti dabar turėsime gelbėti automobilių pramonę, žinoma, vėl iš valstybės lėšų. Tačiau jau daugiau kaip dešimt metų nuolat išpėjame automobilių pramonę apie CO₂ išmetamųjų dujų pasekmes visuomenės sveikatai. Daugiau kaip dešimt metų raginame pramonę gaminti švarius automobilius. Daugiau kaip dešimt metų automobilių pramonės atstovai mūsų raginimus ignoruoja ir pasitelkia galingus automobilių lobistus. Pramonės atstovai priešinasi bet kokiam vystymui. Visiškai neseniai, Komisijos nary, kaip jums žinoma, šiame Parlamente pramonės atstovai išreiškė prieštaravimą CARS 21 norint išvengti išmetamųjų dujų sumažinimo mažiau nei 130 gramų.

Kita vertus, nepaisant didelio pelno, kuris nebuvo investuotas į pramonės restruktūrizavimą, finansinė krizė tapo geru pretekstu prašyti skirti valstybės pagalbą ir atleisti daug darbuotojų. Ar vėl pavyks apkvailinti vartotojus? Iš tiesų vartotojai bus priversti mokėti tam, kad rinką pasiektų švarus automobilis, nesuteikiant jokių garantijų, kad automobilis bus pigesnis, kaip ir dabar.

Todėl automobilių pramonei išeities iš gresiančio bankroto būtina ieškoti kitur. Mes savo ruožtu turime pasirengti kitam laikotarpiui.

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, visų pirma norėtume pastebėti, kad Europos rinkos, kurioms geriau pavyko išsilaikyti, pasižymi aiškia teisine aplinka CO₂ apmokestinimo srityje ir aiškia teisine aplinka automobilių gamintojams taikomų lūkesčių srityje. J.P. Jouyetai, jei jums pirmininkaujant pavyktų įpareigoti valstybes nares per įmanomai trumpesnę laiką sukurti aiškesnę teisinę aplinką, net ir vartotojai atgautų pasitikėjimą. Tai būtų pati geriausia pagalba automobilių pramonei.

Taip pat mūsų laukia kitas darbas. Šiuo metu nederėtų kalbėti apie milijardines subsidijas ir tuo pačiu grasinti milijardinėmis baudomis automobilių pramonei šių planinių rodiklių nepasiekus. Tai neturi prasmės. Tai sukelia didžiulį netikrumą ir pabrangina vartotojams siūlomus automobilius. Turime elgtis kitaip, sukurti viziją ir paskelbti, kad iki XXI a. trečiojo dešimtmečio pabaigos 20, 25 ar 30 proc. automobilių turėtų visiškai neišskirti išmetamųjų dujų. Tai suteiktų papildomą impulsą inovacijoms, o vartotojams būtų aiškesnė Europos automobilių pramonės būsima strategija.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, dabartinės krizės akivaizdoje derėtų pasveikinti pagirtinas pirmininkaujančios Prancūzijos ir už pramonę atsakingo Komisijos nario G. Verheugeno pastangas. Kita vertus, reikia daugiau ir nedelsiant. Už pramonę ir konkurenciją atsakingi Komisijos nariai turėtų reikšti suderintą poziciją.

Automobilių pramonei, kuri apima gamintojus, pagalbines pramonę, platintojus ir finansų bendroves, reikalingas skubus ir drąsus daugiaplanis pagalbos planas. Žmonės nesupras kuklumo ir uždarumo priimant sprendimus dėl automobilių pramonei reikalingos paramos, nes šioje srityje tiesiogiai suteikiama daugybė aukštos kokybės darbo vietų, visų pirma palyginus su pagalba finansų sektoriui, kuriame net į sunkiausias klaidas pažiūrėta atlaidžiai.

To nesupras „Opel“ darbuotojai Figereose, Saragosoje, kurie padėjo ir parėmė savo bendrovės ateitį Ispanijoje ir Vokietijoje, taip pat ir Aragono ar Ispanijos vyriausybės, kurios naudoja visus turimus investicijų išteklius ir tikisi Europos Sąjungos bendradarbiavimo ir lyderystės.

Reikalingas spartus ir drąsus planas, kuris padėtų sparčiai pakeisti Europos automobilių parką saugesniais ir švaresniais automobiliais. Mums reikalingas Europos *Plan Renove* ar atnaujinimo sistema nuo gruodžio mėnesio. Juo siekiama skatinti viską, pradedant tiesioginėmis investicijomis ir baigiant vartojimu.

Europos automobilių gamintojams ir pagalbinei pramonei, platintojams ir finansų bendrovėms taip pat reikalinga pagalba ir garantijos. Todėl pageidautinas spartus, paprastas ir logiškas susitarimas dėl transporto priemonių ir išmetamųjų dujų klausimų.

Gabriele Albertini (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, *Eurogroup* prezidentas ir Liuksemburgo ministras pirmininkas J. C. Juncker nurodė, kad mums reikalinga Europos strategija automobilių pramonei išgelbėti, kaip atsakas į Jungtinių Amerikos Valstijų paskelbtą gelbėjimo planą. Visiškai su tuo sutinku ir tikiuosi, kad taip ir įvyks.

Per ateinančių valstybių narių finansų ministrų susitikimą Europos investicijų bankas ketina pasiūlyti 20 ir 30 proc. padidinti paskolų portfelį 2009 ir 2010 m. Automobilių pramonei tai reikštų 10–15 mlrd. eurų per metus. Šis sprendimas yra itin laiku. Kai kurios valstybės narės jau ėmėsi veiksmų: pvz., Vokietijos vyriausybė mėnesio pradžioje pateikė ekonomikai skirtą pagalbos planą, pagal kurį siekiama pritraukti 50 mlrd. eurų vertės investicijų per ateinančius metus. Vienas svarbiausių sektorių – automobilių pramonė.

Tikiuosi, kad Europos Komisija pasiels taip pat. Pagalba sektoriui turėtų būti investuota Europos Sąjungoje, todėl derėtų kreiptis į įmones, kurios nesiima perkelti savo gamybos veiksmų. Reikia itin džiaugtis sprendimais skirti pagalbą įmonėms. Pagrindinis pagalbos tikslas – padidinti užimtumą ir skatinti investicijas Europoje.

Dorette Corbey (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, iš tiesų sutinku su R. Harms pastabomis. Automobilių pramonei reikalinga parama iš tiesų reiškia ne ką kita, o žlungančią pramonės politiką. Daugelį metų kalbėta apie būtinybę parengti automobilių pramonę XXI a., tačiau tai galiausiai neįvyko. Automobilių pramonės atstovai daugelį kartų liko kurti raginimams gaminti švaresnius ir ekonomiškiausius automobilius.

Šiuo klausimu taip nieko nepasiekta. Automobilių pramonės atstovai visiškai nieko nesiėmė inovacijų srityje, norint pagaminti mažiau CO₂ dujų išmetančius automobilius, o ir dabar lobistai veikia, siekdami sušvelninti CO₂ išmetamųjų dujų reikalavimus automobilių pramonei, o tai visiškai gėdinga.

Todėl kyla klausimas: kas toliau? Mano manymu, ir toliau galime remti automobilių pramonę, tačiau kartu būtina nustatyti labai griežtus reikalavimus, o tikroji parama skirtina tik elektromobiliams, visai programai, kuri padarytų automobilių pramonės elektrifikaciją įmanoma, ir be abejonės išlaikyti darbuotojų skaičių. Labai svarbu suteikti ateitį automobilių pramonės darbuotojams. Jų pamiršti neleistina.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems kalbėtojams. Šios itin turiningos diskusijos skirtos svarbiam klausimui ir aš kartu su pirmininkaujančia valstybe pritariu daugeliui jūsų išsakytai minčiai – būtina priimti atsakomybę ir tinkamai elgtis šioje išimtinėje padėtyje, kilusioje automobilių pramonėje. Kaip ir nurodėte, galima kalbėti apie 12 mln. darbo vietų Europos Sąjungoje ir apie nuo finansų krizės nukentėjusią pramonę, taip pat dėl rekordiškai žemo vartotojų pasitikėjimo.

Be to, šiai pramonės sričiai kilo kaip niekad dideli ekologiniai iššūkiai. Atsilikti nuo grafiko yra viena, o neatgauti prarasto laiko – kita, tad mes taip pat siekiame priimti energetikos ir klimato kaitos paketą, kuris yra vienas didžiausių Europos Sąjungai tenkančių iššūkių.

Taigi padėtis tikrai išskirtinė, o Europos ir pirmininkaujančios valstybės atsakas privalo atitikti šiuos iššūkius. Rengiant atsaką būtina atsižvelgti į tris veiksnys.

Pirma, ką veikia mūsų partneriai iš trečiųjų šalių? Būtina išlaikyti Europos pramonės konkurencingumą. Antra, būtina išlaikyti pagrindinius Europos Sąjungos tikslus: Komisijos pasiūlymais būtina skatinti energetikos ir klimato kaitos paketo tikslų, kurie jums žinomi, pasiekimą. Išmetamųjų CO₂ automobilių dujų srityje esu tikras pajėgsime susitarti ir kad tai įmanoma atliekant bendras Parlamento, Komisijos ir Tarybos procedūras.

Trečia, taip pat būtina gerbti vidaus rinkos vientisumą. Itin svarbu užtikrinti skaidrumą, lygias galimybes ir koordinavimą, tačiau tai anaipol neužkertą kelio esant dabartinei padėčiai taikyti laikinos tikslinės paramos nustatomos ir teikiamos atsižvelgiant į automobilių pramonės atstovų priimtus įsipareigojimus.

Atkreipiau dėmesį į Komisijos nario G. Verheugeno pasiūlytas veiksmų kryptis, kurios, mano manymu, yra geros iniciatyvos ir kurias pirmininkaujanti valstybė remia Europos investicijų banko paskolomis reikšmingiausioms ekologinėms investicijoms arba mokesčių skatinimo priemonėmis, norint automobilių paklausa labiau suderinti su reikalavimais aplinkos apsaugos srityje, norint atnaujinti keliuose esančius automobilius ir atitolti nuo aplinkos apsaugos reikalavimų, sumažinti naujų automobilių išlaidas, tai irgi svarbus veiksnys ir labiau siekti ekonomiškesnių automobilių. Galiausiai, mano manymu, susidūrus su krize, sektoriui svarbu vystyti valstybės garantijas.

Manau, kad taip pat reikalingos skatinimo priemonės mokymams plėtoti, o tam tikrais atvejais ir kvalifikacijai pakeisti, nes, deja, 2009 m. pradžioje padėtis gali dar pablogėti.

Mano manymu, visi Komisijos nario G. Verheugeno pasiūlymai yra nukreipti tinkama linkme, todėl juos paremsime. Kadangi tai ir laiko klausimas, būtina veikti skubiai, taip pat pritariu R. Goebbels išreikštai idėjai apie stabilų ir aktyvų Europos pagrindą, norint išlaikyti šios gyvybiškai svarbios pramonės srities konkurencingumą.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, apmaudu, kad R. Harms nebėra su mumis. Po tokio neoriginalaus, beveik šmeižtui prilygstančio užsipuolimo būtų teisinga suteikti man galimybę atsakyti. Dabar tai padarysiu raštu. Tačiau Komisijos vardu visiškai atmetu galimas R. Harms pretenzijas stiliaus ir turinio pagrindais.

(Ovacijos)

Tai nepriimtina.

Europos automobilių pramonė nėra reanimacinės būklės. Po kai kurių įsikišimų atrodė, kad šis sektorius yra priklausomas nuo subsidijų arba jų reikalingas. Europos automobilių pramonei subsidijų neskiriama, o jos atstovai to ir neprašė. Visa mūsų pramonės politika, be abejonės, pagrįsta nepriklausomybės nuo subsidijų idėja.

Vienintelė galima priemonė – Europos investicijų banko teikiamos paskolos su mažomis palūkanomis. Tačiau būtina pasitikslinti, ką tai reiškia: šios paskolos teikiamos už palūkanų normas, kurios yra maždaug 1 proc. mažesnės už standartinius rinkos dydžius. Tai reikalinga investicijoms finansuoti, atsižvelgiant į jūsų, Europos Sąjungos teisės aktų leidėjų, nustatytus reikalavimus automobilių gamintojams, konkrečiai – investicijoms į šiuolaikines ir aplinkai nekenksmingas technologijas. Būtent dėl šios priežasties tai atlieka Europos investicijų bankas – ir ne vien Europos automobilių pramonei. Šiame Parlamente susidarė įspūdis, kad automobilių pramonė yra vienintelė automobilių sektoriaus dalis, pasinaudojanti Europos investicijų banko kredito paslaugomis. Ne, iš tiesų taip nėra. Krizė palietė visus sektorius ir anaipol nėra būdinga išimtinai automobilių pramonei. Norėčiau paprašyti jūsų nesudaryti įspūdžio Parlamente, kad Europos automobilių pramonė yra beviltiška ir priklauso nuo valstybės pagalbos. Anaipol taip nėra ir neturi būti, nes, atsižvelgiant į jos techninę padėtį ir konkurencingumą, akivaizdu, kad tai geriausiai veikianti automobilių pramonė pasaulyje. Esu visiškai tikras, kad tai išliks ir ateityje.

Jau daug metų, pasitelkę mokslo ir pramonės atstovus, siekiame atrasti ateities naujas technologijas. Pagal septintąją pagrindinę programą tam skiriame daug pinigų ir tai darome jau daugelį metų. Aktyviai dirbame, norint užtikrinti stabilias reguliavimo sąlygas. Tai – pirmasis pramonės sektorius, kuriam parengta atskirų sektorių atitinkamo pobūdžio politika. Tai padaryta kaip tik dėl to, kad jau gana anksti matėme sektoriaus laukiančias problemas.

Dėl „Opel“ atvejo norėčiau pasikartoti: ši padėtis yra visiškai išskirtinė ir nesusijusi su bendrovės veikla. Šios problemos kilo tiesiogiai dėl problemų Jungtinėse Amerikos Valstijose. Būtina rasti išeitį.

Galiausiai – M. Groote kalbėjo apie jį itin dominantį dalyką, konkrečiai „Volkswagen“ įstatymą. Nemanau, kad derėtų pritarti idėjai pradėti Europos iniciatyvą, norint nustatyti panašius teisės aktų reikalavimus visiems Europos automobilių gamintojams. Mažai kas sutiks su šia idėja. Mano žiniomis, M. Groote, Komisija šiuo klausimu pozicijos nepakeitė. Sprendimų galima tikėtis netrukus.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 11.30 val.

Rašytiniai pareiškimai (pagal Darbo tvarkos taisyklų 142 straipsnį)

Esko Seppänen (GUE/NGL), raštu. – (FI) Pasaulio automobilių pramonė susidūrė su sunkumais, nors tai anaipol netaikoma visoms gamykloms. „Porsche“ atrado naują būdą uždirbti – pasinaudoti opcijomis ir įsigyti „Volkswagen“ akcijų. Kita vertus, tai neišsprendžia VW ar kitų automobilių gamyklų problemų.

Bankų krizė sukėlė automobilių krizę: defliaciją išgyvenančioje ekonomikoje žmonės neiperka naujų automobilių ar degalų. Europos investicijų bankas nori ES vardu gelbėti automobilių pramonę, tačiau derėtų dar kartą pagalvoti, ar pasauliui bus reikalingi visi šiandien automobiliams gaminti naudojami pajėgumai. Jei EIB paskolos būtų skirtos naujoms energetikos ir aplinkos apsaugos technologijoms, tai padėtų patenkinti tikruosius pasaulio poreikius ir gerokai sėkmingiau. Atliekami pinigai, kuriuos vartotojai naudojo naujiems automobiliams pirkti, pastaraisiais metais pasibaigė ir nebegrįš.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Automobilių gamybos pramonė – viena varomųjų Europos ekonomikos jėgų. Kasmet Europoje pagaminama apie 300 000 automobilių ir 300 000 krovininių ir keleivinių transporto priemonių. Kelių transporte susidaro 72 proc. visų transporto išskiriamų išmetamų dujų, tačiau atėjo laikas patvirtinti automobilių gamybos pramonės svarbą ekonominiu ir socialiniu aspektu.

Finansinės krizės ir ekonomikos nuosmukis daro didelę įtaką automobilių pramonei, kur tiesiogiai ir netiesiogiai užtikrinama daugiau kaip 15 mln. darbo vietų. 2012 m. bus lemtingi Europos automobilių gamybos pramonei, nes numatyta įvesti naujus reikalavimus degalų kokybės, teršalų ribojimo, tipo sertifikavimo ir vartotojų saugumo srityse.

Siekdama ekologiškesnio kelių transporto, Sąjunga ketina skirti išmokas už ekologiškesnes transporto priemones ir bausti pasižyminčias didesne tarša. Todėl klimato kaitos paketu numatoma padidinti ekologiškesnių ir saugesnių transporto priemonių paklausą.

Socialinė Europa pagrįsta ekonominiu vystymusi ir ne mažiau – socialinėmis vertybėmis. Būtina remti Europos automobilių pramonę, kad ši galėtų atsakyti į naujus iššūkius, darbo vietos būtų išsaugotos, o pramonė išliktų konkurencinga.

(Posėdis sustabdytas 11.25 val. ir atnaujintas 11.35 val.)

PIRMININKAVO: E. McMILLAN–SCOTT*Pirmininko pavaduotojas***5. Balsuoti skirtas laikas**

Pirmininkas. – Kitas punktas yra balsavimas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai: žr. Protokolą.)

5.1. Bendrijos statistika apie visuomenės sveikatą ir darbuotojų sveikatą bei saugą (A6–0425/2008, Karin Scheele) (balsavimas)**5.2. Tam tikrų tipų bendrovių įpareigojimui skelbti ir versti (A6–0400/2008, Piia–Noora Kauppi) (balsavimas)****5.3. Europos statistika (A6–0349/2008, Andreas Schwab) (balsavimas)****5.4. Paramos schemos ūkininkams pagal BŽŪP (A6–0402/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (balsavimas)**

(Posėdis buvo nutrauktas 12.00 dėl iškilmingo Parlamento posėdžio, kuris vyko iki 12.30))

PIRMININKAVO: H. G. POETTERING*Pirmininkas***6. Iškilmingas posėdis – Seras Jonathan Sacks**

Pirmininkas. – (DE) Gerb. vyriausiasis rabine Sacksai, gerb. ponai Sacks, gerb. Komisijos nary, ponai ir ponios, didelė garbė pasveikinti vyriausiąjį Britanijos tautų sandraugos jungtinių hebrajų kongregacijų rabiną ir jo žmoną, atvykusius į Europos Parlamento Strasbūre iškilmingą posėdį, kuris yra Europos kultūrų dialogo metų, 2008 m., dalis. Nuoširdžiai sveikiname jus Europos Parlamente, sere Jonathanai.

(Plojimai)

Pirmasis mūsų šių metų kultūrų dialogo svečias, Sirijos didysis muftijus Sheikh Ahmad Badr Al–Din Hassoun, kalbėjo plenariniame posėdyje. Metams išibėgėjus turėjome progos išklausti Konstantinopolio ekumeninio patriarcho Baltramiejaus I kreipimąsi. Po Jūsų kalbos šiandien, gerb. Vyriausiasis rabine, mes būsimė išklausę judaizmo, krikščionybės ir islamo atstovus.

Visos šios religijos prisidėjo savo indėliu, kad Europos visuomenė taptų tokia, kokia yra dabar, ir prie to, kas ją išskiria iš kitų. Tą patį galima pasakyti apie humanizmą ir švietimą. Net jeigu mes gyvename pasaulietinėse visuomenėse, kuriose bažnyčia ir valstybės griežtai atskirtos, derėtų pripažinti teigiamą vaidmenį, kurį religinės organizacijos atlieka mūsų visuomenėse.

Tai liečia ne tik apčiuopiamą indėlį tokiose srityse kaip švietimas, sveikatos apsauga, socialinės paslaugos, bet, ta pačia apimtimi, ir mūsų moralės ir mūsų vertybių formavimą. Europos Sąjunga yra bendruomenė, pripažįstanti vertybes, o svarbiausia iš jų – prigimtinis kiekvieno žmogaus orumas.

Gerb. Vyriausiasis rabine, jūs esate žinomas kaip didis rašytojas ir profesorius, nepralenkiamas mokslo šviesulys ir vienas vadovaujančių žydų tikėjimo atstovų. Jūs dažnai rašėte ir kalbėjote apie tai, kokią pavojų mūsų visuomenėms kelia antisemitizmo atgijimas.

Praėjusią savaitę Europos Parlamente Briuselyje kartu su Europos žydų kongresu surengėme ypatingą vadinamosios Krištolinės nakties („Night of Broken Glass“) 70–ųjų metų minėjimą. Tada pabrėžiau, kad mes, Europos Sąjunga, prisiimame atsakomybę ir pareigą priešintis, be jokių išimčių ir be jokio nuolaidžiavimo visoms ekstremizmo, rasizmo, ksenofobijos ir antisemitizmo formoms, ginti demokratiją, saugoti žmogaus teises ir žmogiškąjį orumą visame pasaulyje.

Gerb. Vyriausiasis rabine, savo knygoje „The Dignity of Difference“ – ir tuo aš baigiu, – parašytoje praėjus metams po baisių 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykių, jūs nagrinėjote vieną svarbiausių mūsų laikų klausimų, būtent: ar mes galime visi kartu taikiai gyventi, ir jeigu taip, tai kaip? Dabar su didele pagarba prašau vyriausiąją Britanijos tautų sandraugos jungtinių hebrajų kongregacijų dvasinį vadovą pasakyti kalbą.

(Plojimai)

Seras Jonathan Sacks, *Vyriausiasis Britanijos tautų sandraugos jungtinių hebrajų kongregacijų rabinas*. – Gerb. pirmininke, gerb. Europos Parlamento nariai, aš dėkingas jums už išimtinę teisę šiandien kalbėti jums ir dar labiau dėkingas už šią gyvybiškai svarbią kultūrų dialogo iniciatyvą. Reiškiu pagarbą jums visiems, o ypač jūsų aiškią ateities viziją turinčiam, išmintingam ir giliai humaniškam pirmininkui Hansui–Gertui Potteringui. Leiskite man – tikiuosi, kad šiandien tai bus mano vienintelis bažnyčios ir valstybės, religijos ir politikos atskyrimo pažeidimas – skirti jums savo maldą ir palaiminimą, kad Dievas palaimintų visus jus ir visus jūsų darbus. Ačiū jums.

Aš kalbu kaip žydas, kilęs iš Europos seniausios išlikusios kultūros. Noriu pradėti primindamas jums, kad Europos civilizacija gimė prieš 2000 metų vykstant dialogui tarp dviejų didžiausių senovės kultūrų – Senovės Graikijos ir biblinio Izraelio – Atėnų ir Jeruzalės. Jas suartino krikščionybė, kurios religija atėjo iš Izraelio, bet jos šventieji tekstai buvo parašyti graikų kalba, ir tai buvo Europos kūrimo dialogas. Kai kurie didieji Europos istorijos momentai per praėjusius 2000 metų buvo dialogo išdava. Priminsiu tik tris dialogus.

Pirmasis vyko tarp dešimtojo ir tryliktojo amžių Andalūzijoje, per didįjį kultūrinį sąjūdį, kurį pradėjo Umajadų dinastija Ispanijoje. Jis prasidėjo nuo islamo, atstovaujamo tokių mąstytojų kaip Averojus (Averroes), filosofinio ginčo su Platonu ir Aristotelium. Savo ruožtu islamo dialogas įkvėpė tokius žydų mąstytojus kaip Mosė Maimonidas, o žydų dialogas – krikščionių mąstytojus, iš kurių žymiausias Tomas Akvinietis.

Antrasis didis tarpkultūrinis dialogas vyko italų renesanso pradžioje, kai jaunas krikščionių intelektualas Giovannis Pico della Mirandola atkeliavo į Padują ir ten sutiko žydų mokslininką Rabbį Elijah Delmedigo, kuris dėstė jam hebrajų Bibliją, Talmudą ir Kabałą originalo kalba. Iš šio dialogo išliko įžymiausias renesanso vertybių išdėstymas: Pico „Oracija apie žmogaus orumą“.

Trečiasis, ir aštriausias, dialogas vyko tarp krikščionių ir žydų po holokausto. Šį dialogą įkvėpė Martino Buberio dialogo filosofija, Vatikano II susirinkimas ir susirinkimo deklaracija „Nostra Aetate“. Šio dialogo įtakoje, po beveik 2000 metų susvetimėjimo ir tragedijos, šiandien žydai ir krikščionys bendrauja pagarbiai kaip draugai.

Tačiau noriu pasakyti dar kai ką. Kai skaitau hebrajų Bibliją, girdžiu, nuo pat pradžios, Dievo kvietimą dialogui. Noriu atkreipti dėmesį į dvi ištraukas. Nesu visai tikras, kaip jos skambės išvertus, tikiuosi, kad tie, kas klausosi vertimo, supras. Aš noriu atkreipti dėmesį į dvi ištraukas iš įžanginių Biblijos skyrių, kurių prasmė dėl vertimo per pastaruosius 2000 metų buvo prarasta.

Pirmoji susijusi su tuo, kad Dievas pamato pirmąjį žmogų, atsiskyrusį ir vienišą, ir sukuria moterį. Ir vyras, pirmą kartą matydamas moterį, deklamuoja pirmąsias Biblijos eilutes: „Dabar aš turiu mano kaulo kaulą, mano kūno kūną. Tegu jos vardas būna Aisha, moteris, kuri buvo sukurta iš Aish, vyro“. Dabar tai skamba kaip labai paprastos eilės. Ir jos skamba netgi globėjiškai, tartum vyras būtų pirmas kūrinys, o moteris – tik neplanuotas priedas. Tačiau tikroji prasmė susijusi su faktu, kad Biblijos laikų hebrajų kalba turi du žodžius, kurie reiškia „vyras“. Vienas iš jų Adam, o kitas – Aish.

Šios eilutėse, kurias jums citavau, pirmą kartą Biblijoje pavartotas žodis „Aish“. Paklauskite dar kartą. „Tegu jos vardas būna Aisha, nes ji buvo sukurta iš Aish, vyro“. Kitaip sakant, vyras turi ištarti savo žmonos vardą prieš sužinodamas savo vardą. Aš privalau sakyti „jūs“ prieš galėdamas pasakyti „aš“. Aš turiu pripažinti kitą, prieš tikrai suvokdamas save.

(Garsūs plojimai)

Tai pirmoji Biblijos padaryta išvada: tapatybė atsiranda iš dialogo.

Antroji išvada atsiranda tuojau po to, kai pirmoji didelė tragedija ištinka pirmuosius žmogaus vaikus – Kainą ir Abelį. Mes laukiame broliškos meilės. Vietoj jos sulaukiame vaikų pavyduliavimo dėl tėvų meilės ir paskui žmogžudystės, brolių žudystės. Šios istorijos centre Senojo Testamento Pradžių pradžios knygos ketvirtame skyriuje yra eilutės, kurių neįmanoma išversti, ir visose Biblijose anglų kalba, kurias skaičiau, šios eilutės neišverstos, o perpasakotos.

Aš išversiu jas pažodžiui, ir jūs suprasite, kodėl niekas neverčia. Pažodžiui hebrajų kalba tai reiškia štai ką: „Ir Kainas pasakė Abeliui ir tai turėjo įvykti, kai jie išėjo į laukus, ir tada Kainas užpuolė Abelį ir jį užmušė“. Jūs iš karto galite suprasti, kodėl negalima išversti: nes sakoma „ir Kainas pasakė“, bet nepasakyta, ką pasakė. Sakinys gramatiškai netaisyklingas. Sintaksė „laužyta“. Ir kyla klausimas: kodėl? Atsakymas aiškus: Biblijoje dramatiškai, skaldytu sakiniu duodama suprasti, kad pokalbis nutrūko. Dialogas neįvyko. Ir ką mes skaitome iškart po to? „Ir Kainas užpuolė Abelį ir jį užmušė“. Arba paprastai sakant: kai žodžiai baigiasi, prasideda smurtas. Dialogas yra vienintelis būdas nugaltėti blogiausius mūsų prigimties angelus.

(Garsūs plovimai)

Taigi dialogas liudija žmonių santykių, nesvarbu, ar tarp individų, ar tarp šalių, kultūrų, tikėjimų, dvejopą prigimtį. Iš vienos pusės – mūsų bendrybės, iš kitos pusės – mūsų skirtingumai. Tai, kas mums visiems bendra ir tai, ką turime nepakartojamo.

Leiskite man tai paaiškinti taip paprastai, kaip tik galiu. Jeigu mes būtume visiškai skirtingi, negalėtume bendrauti, bet jeigu būtume visiškai vienodi, neturėtume ką vieni kitiems pasakyti.

(Plovimai)

Tai tiek turėjau pasakyti apie dialogą, ir visgi dar noriu pridėti, kad dialogo gali neužtekti. Štai tarp 18 amžiaus pabaigos ir 1933 m. vyko dialogas tarp žydų ir vokiečių, būta dialogo ir net draugystės tarp hutų ir tutsių Ruandoje arba tarp serbų, kroatų ir musulmonų Bosnijoje ir Kosove. Dialogas mus suartina, bet negali išlaikyti mūsų kartu, kai kitos jėgos mus plėšia vienus nuo kitų.

Dėl to noriu pridėti dar vieną žodį, kuris suvaidino ypatingą vaidmenį gydant susiskaldžiusias visuomenes. Tas žodis – „susitarimas“. Jis atliko pagrindinį vaidmenį Europos politikoje šešioliktame ir septynioliktame amžiuje Šveicarijoje, Olandijoje, Škotijoje ir Anglijoje. Susitarimas buvo Amerikos kultūros dalis nuo pat pradžios iki šių dienų, nuo „Mayflower“ susitarimo 1620 m. iki Johno Winthropo kalbos „Arabelos“ denyje 1631 m. ir visą laiką iki šiol. Nežinau, ką Barackas Obama pasakys inauguracinėje kalboje, bet jis kalbės arba užsimins apie susitarimo idėją.

„Susitarimas“ yra, žinoma, pagrindinis hebrajų Biblijos žodis dėl paprastos priežasties: biblinis Izraelis buvo sudarytas iš 12 skirtingų genčių, kurios visos primygtinai norėjo išlaikyti savo skirtingą tapatybę.

Kas yra susitarimas? Susitarimas nėra sutartis. Sutartis sudaroma ribotam laikui, konkrečiu tikslu tarp dviejų ar daugiau šalių, kurių kiekviena siekia sau naudą. Susitarimą neribotam laikui sudaro dvi ar daugiau šalių, kurias sieja lojalumas ir pasitikėjimas siekiant to, ko negalėtų pasiekti atskirai. Sutartis yra lyg ir prekybinis sandėris, o susitarimas – lyg ir santuoka. Sutartys priklauso rinkai ir valstybei, ekonomikai ir politikai, kurios abi yra konkurencijos vietos. Susitarimai priklauso šeimoms, bendruomenėms, labdaros organizacijoms, tai yra veiksmo vietoms, kuriose bendradarbiaujama. Sutartis yra tarp manęs ir jūsų – atskirų asmenybių, – tačiau susitarimas yra dėl mūsų, tai kolektyvinis ryšys. Sutartis susijusi su interesais, susitarimas susijęs su tapatybe. Iš čia esminis skirtumas tarp socialinės sutarties ir socialinio susitarimo, kuris nelabai ryškus Europos politikoje: socialinė sutartis sukuria valstybę, socialinis susitarimas sukuria visuomenę.

(Plovimai)

Galima turėti visuomenę be valstybės, istorijoje tokių atvejų yra buvę, bet ar galima turėti valstybę be visuomenės, be kažko, kas vienija žmones? Nežinau. Galima išlaikyti žmones kartu įvairiais būdais: jėga, baime, kultūrų skirtumų slopinimu, tikintis, kad visi paklus. Bet jeigu pasirenkate gerbti daugelio kultūrų vientisumą, kai rodoma pagarba, kurią vadinu – kaip pirmininkas mums čia priminė – pagarba skirtingumui, jeigu tai gerbiate, tada visuomenei sukurti reikia susitarimo.

Susitarimas konkurencijos pasauliui grąžina bendradarbiavimo kalbą. Sutelkia dėmesį į pareigas, ne tik į teises. Teisės yra svarbus dalykas, bet teisės sukuria konfliktus, kurių pačios negali išspręsti: teisė į gyvybę prieš teisę rinktis. Mano teisė į laisvę prieš jūsų teisę į pagarbą. Teisės be atsakomybės veikia pasaulį kaip antrinė moralės vertybių hipoteka.

(Garsūs plovimai)

Susitarimas mus priverčia galvoti apie tarpusavio sąveiką. Susitarimas kiekvienam iš mūsų sako: mes privalome gerbti kitus, jei norime, kad kiti gerbtų mus. Mes turime rodyti pagarbą kitų laisvei, kad jie gerbtų mūsų laisvę. Europai reikia naujo susitarimo, ir dabar laikas pradėti jo ieškoti.

(Plovimai)

Dabar finansų krizės ir ekonomikos nuosmukio metas, o blogais laikais žmonės suvokia, kad mūsų likimas bendras.

Pranašas Izaijas nuspėjo dieną, kai liūtas ir avinėlis gyvens kartu. To dar neatsitiko. Buvo vienas zoologijos sodas, kuriame liūtas gyveno viename narve su avinėliu, ir vienas lankytojas paklausė zoologijos sodo prižiūrėtojo: „Kaip jums tai pavyksta?“. Zoologijos sodo prižiūrėtojas atsakė: „Nesunku, tik kasdien reikia vis naujo ėriuko.“

(Juokas)

Bet buvo toks laikas, kai liūtas ir ėriukas gyveno kartu. Kur tai buvo? Nojaus laive. Ir kodėl jie taip gyveno? Ne todėl, kad pasiekė Utopiją, bet todėl kad žinojo, jog priešingu atveju abu nuskęs.

Draugai, praėjusį ketvirtadienį – prieš šešias dienas – mudu su Kenterberio arkivyskupu vadovavome visų Britanijos tikėjimų dvasinių vadovų misijai: musulmonų bendruomenės, induizmo, sikizmo, budizmo, džainizmo, zoroastrizmo ir bahajų. Kartu keliavome į Osvencimą, kur praleidome vieną dieną. Ten mes kartu verkėme, ten kartu meldėmės, žinodami, kas atsitinka, kai nerodome pagarbos žmonėms, kurie nepanašūs į mus.

Dievas mums davė daug kalbų ir daug kultūrų, bet tik vieną pasaulį, kuriame gyvename kartu, o jis kasdien darosi vis mažesnis. Mes, Europos šalys ir kultūros, tokios nuostabiai įvairios ir skirtingos, parašykime kartu Europos vilties susitarimą.

(Rūmai stovėdami ploja kalbėtojai)

Pirmininkas. – Sere Johnatanai, man tenka garbė Europos Parlamento vardu padėkoti už jūsų mintis. Norėčiau padėkoti jums už jūsų didį indėlį į kultūrų dialogą.

Jūs kalbėjote apie tarpusavio pagarbą ir kitų pripažinimą. Manau, kad tai mes išmokome iš Europos istorijos. Jūs sakėte, kad dalykų, kurie mus vienija, yra daug daugiau nei tų, kurie skiria. Tai ir yra tas principas – juo ir baigėte savo kalbą – kurį ir mes įsipareigoję taikyti kurdami stiprią demokratinę Europos Sąjungą, pagrįstą kiekvieno žmogaus orumu.

Sere Jonathanai, ačiū jums už puikų kreipimąsi. Geriausios kloties jums, religijai, kuriai atstovaujate, taikaus sugyvenimo gyvenant kartu visoms religijoms mūsų žemyne ir pasaulyje. Ačiū jums, sere Johnatanai.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: E. McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

7. Balsuoti skirtas laikas (tęsinys)

Pirmininkas. – Tęsime balsavimą.

(Išsamūs balsavimo rezultatai: žr. Protokolą.)

7.1. Pakeitimai bendrojoje žemės ūkio politikoje (A6–0401/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (balsavimas)

7.2. Europos žemės ūkio fondo parama kaimo plėtrai (A6–0390/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (balsavimas)

7.3. Kaimo plėtros Bendrijos strateginės gairės (2007–2013 m. programavimo laikotarpis) (A6–0377/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (balsavimas)

8. Paaiškinimai dėl balsavimo

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

– Pranešimas: Piia-Noora Kauppi (A6-0400/2008)

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti gerb. P. N. Kauppi už jos pranešimą dėl elektroninio bendrovių registro, kuriam visiškai pritariu. Tai puiki idėja ir puikus pranešimas, ir Parlamentas vieningai palaiko jo įgyvendinimą.

Tikiuosi, kad kuo greičiau bus sukurtas elektroninis bendrovių registras valstybėse narėse, taip pat ir visos Europos elektroninė platforma, į kurią būtų įtraukta visa informacija, kurią privalo skelbti bendrovės. Jei šie pasiūlymai būtų įgyvendinti, sumažėtų biurokratija, būtų užtikrinta daugiau aiškumo, sumažėtų administracinė našta ir bendrovių išlaidos, todėl išaugtų Europos bendrovių konkurencingumas.

– Pranešimas: Andreas Schwab (A6-0349/2008)

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Aš balsavau už Andreas Schwab parengtą pranešimą dėl Europos statistikos reglamento. Ir balsavau už jį todėl, kad naujojo reglamento turinys yra tikrai svarbus, patobulinantis dabar veikiančią reglamentą. Turiu galvoje Europos statistikos sistemos apibrėžimą, jos vietą Bendrijų teisėje. Reglamentas taip pat nustato nacionalinių statistikos institucijų funkcijas Europos statistikos sistemoje sprendžiant statistikos konfidencialumo ir statistikos kokybės klausimus. Ir tai neabejotinai yra žingsnis į priekį, lyginant su dabartine padėtimi ir dabar galiojančiu reglamentu.

Tiesa, Europos Komisijos pasiūlymas padalinti Europos statistikos komitetą į dvi dalis man atrodo kontraversiškas ir pranešėjo pozicija neperskirti funkcijų man atrodo priimtinesnė ir remtina. Tačiau tikiuosi, kad ateityje, kartu dirbant Parlamentui, Tarybai ir Komisijai, šiuos nesutarimus pavyks įveikti.

– Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008)

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, turiu pateikti paaiškinimą žodžiu dėl balsavimo dėl pranešimo moduliavimo klausimu. Paskutinėse žemės ūkio reformos metu buvo nuspręsta iki 2013 m. užtikrinti ūkininkams planavimo tikrumą. Todėl prieštaravau tokio masto moduliavimo, dėl kurio ūkininkai prarastų didesnes sumas, įgyvendinimui. Aš džiaugiuosi rezultatu ir norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms parlamentarams, kurie balsavo už išmokų sumos, kuriai netaikomas moduliavimas, padidinimą nuo 5000 iki 10000 eurų, nes tokiu būdu iš smulkių įmonių bus atskaitoma mažiau moduliavimo lėšų.

Jeigu mes kalbame apie patikimą politikos planavimą, privalome jį užtikrinti ir ūkininkams. Todėl esu patenkintas šiandienio balsavimo dėl pranešimo dėl moduliavimo rezultatais ir tikiuosi, kad Taryba jiems pritars.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandienos balsavimu buvo užbaigtas beveik dvylika mėnesių trukęs darbas rengiant mūsų nuomonę dėl bendrosios žemės ūkio politikos veikimo. Tai svarbu įgyvendinant pakeitimus, kuriuos padarėme siekdami supaprastinti šią politiką. Kartu turime išsaugoti šios politikos Bendrijos pobūdį ir užtikrinti vienodas konkurencijos sąlygas. Tikiuosi, kad ES žemės ūkio ministrai perskaitys šią nuomonę ir pritars mūsų pasiūlymams.

Turiu mintyje visų pirma pasiūlymus dėl kompleksinio paramos susiejimo reikalavimų supaprastinimo, įskaitant pasiūlymus dėl reikalavimų, susijusių su gyvūnų apsaugos sritimi (C sritimi), įgyvendinimo naujosiose valstybėse narėse atidėjimo iki 2013 m. Deja, nemažai sprendimų buvo parengti neatsižvelgiant į padėtį ar žemės ūkio modelių naujosiose valstybėse narėse. Dabar pradėdame aptarti bendrosios žemės ūkio politikos po 2013 m. ateitį ir persvarstyti finansinę perspektyvą. Mūsų laukia didelis darbas.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti už labai teigiamus šiandien įvykusio balsavimo dėl bendrosios žemės ūkio politikos rezultatus, taip pat norėčiau pritarti politikos kryptims, su kuriomis buvome supažindinti, pvz., dėl mokyklų aprūpinimo vaisiais ir daržovėmis.

Tačiau kalbant apie pačią politiką norėčiau dar kartą atkreipti dėmesį į privalomą moduliavimą, kurį siūlo Komisija, ir pareikšti, kad visiškai jam nepritariu. Politika turi būti lanksti, ir valstybėms narėms turi būti leista didinti arba mažinti privalomo moduliavimo normas savo nuožiūra.

Mano nuomone, 5000 ribinė vertė yra per žema. Siekiant apsaugoti ir palaikyti nedideles pajamas gaunančius ūkininkus, kurie jau dabar yra nukentėję, ribinė vertė turėtų būti padidinta iki 10000, nemanau, kad taikant privalomą moduliavimą iš jų turėtų būti atimamos lėšos.

– **Pranešimai: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0402/2008), (A6–0401/2008)**

Giovanni Robusti (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėjau kalbėti tik tam, kad viešai išdėstyčiau savo argumentus, kodėl per paskutinį balsavimą nepritariau L. Capoulas Santos pranešimams Nr. 0401 ir Nr. 0402. Pranešime paprasčiausiai svarstomas tik bendrosios žemės ūkio politikos patikrinimas visiškai neatsižvelgiant į pasikeitusias sąlygas pasaulyje. Mes diskutuojame dėl detalių nematydami svarbiausios problemos.

BŽŪP, kurios patikrinimą atlikome, buvo sukurta siekiant sumažinti žemės ūkio gamybą ir skatinti aplinkos apsaugą (remiantis šiomis sąlygomis ji buvo parengta). Kaip visi žinome, šiandien ekonominės sąlygos yra iš esmės pasikeitusios, bet BŽŪP išliko daugiau ar mažiau tokia pati, o svarstoma tik tai, ar geresnė pirma, ar antra alternatyva, ar mažiau, ar daugiau reikalinga ta ar kita priemonė, nors dabar jos jau nebetinka siekiant pasitikti ateities iššūkius.

Man nepriimtini šie nesibaigiantys ginčai dėl smulkių, specifinių interesų ignoruojant bendrą naudą. Esu įsitikinęs, kad svarbiausia tokio nepakankamo ryžto auka yra pats žemės ūkis. Balsavau prieš šį pranešimą siekdamas paskatinti dialogą ir pakurstyti diskusijas. Aš palieku savo žiniatinklio svetainėje technines detales, kurių neįmanoma išdėstyti vienos minutės kalboje, ir konkretūs argumentai, kuriais rėmiausi, bus paskelbti joje.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Europos Parlamento Socialistų frakcijos nariai iš Vengrijos balsavo už gerb. L. Capoulas Santos pranešimus, nes šie pranešimai yra žymiai palankesni naujosios valstybės narėms, taip pat ir Vengrijai. Privalomas moduliavimas ir laipsniškas moduliavimas yra mažiau drastiški negu Komisijos pasiūlyme. Gaila, kad nebuvo balsuota už ALDE pasiūlytą pakeitimą dėl privalomo moduliavimo. Dėl to apgailestaujame, bet, nepaisant to, šis pranešimas yra tinkamas.

Dėl antrojo pranešimo Socialistų frakcija pasiūlė 67 pakeitimą. Kalbant apie intervencinių priemonių sistemą, labai svarbu nesiimti intervencinių priemonių taikant konkurso procedūrą. Dabartinės sistemos išsaugojimas vertintinas labai teigiamai. Todėl mes balsavome už pranešimus.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, sveikinu gerb. L. Capoulas Santos atlikus labai sudėtingą darbą. „Fine Gael“ partijos delegacija palaikė šiuos pranešimus su tam tikromis išlygomis. Pieno kvotų klausimu balsavome už didesnę lankstumą ir didesnę procentinę kvotos dalį, suteikdami ūkininkams galimybę gaminti pieną, jei jie to pageidautų. Apgailestaujame, kad šiai nuomonei nebuvo pritarta plenariniame posėdyje ir kad dabar grįžtame prie Komisijos pasiūlymo.

Antra, kalbant apie moduliavimą, esame susirūpinę dėl lėšų perkėlimo iš pirmojo į antrąjį ramstį, nes tokiu būdu atimamos pajamos iš ūkininkų siekiant jas panaudoti schemose, kurioms reikalingas valstybių narių bendras finansavimas, o jis negali būti užtikrintas ateityje. Pritariame ribinės vertės padidinimui iki 10000, už kurį balsavo Parlamentas. Norėčiau paaiškinti, kad mūsų balsavimą dėl 6 konstatuojamosios dalies – 190 ir 226 pakeitimų – reikėtų suprasti kaip „+“ (už). Tikiuosi, kad Taryba savo pasitarimuose, kurie vyks šiandien ir rytoj, padės su sunkumais susidūrusiam avių sektoriui.

– **Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0401/2008)**

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į pasiūlytą 54 pakeitimą, kurį pateikė A. Deß ir kitų EP narių grupė. Jeigu šis pakeitimas būtų buvęs priimtas, jis įtvirtintų visiškai nepriimtinius dvigubus standartus, taikomus senosioms ir naujosios valstybės narėms, nes didinant kvotą naujosios valstybės narės turėtų ją didinti tik tada, jei tai būtų įmanoma atitinkamais finansiniais metais. Matau, kad gerb. A. Deß dar yra salėje – taigi gal jis galėtų man paaiškinti, ar šiais finansiniais metais būtų galimybė padidinti kvotą naujosios valstybės narėms. Laimė, šio pakeitimo rūmai nepriėmė; jis buvo atmestas, todėl galėjau balsuoti už visą pranešimą, ir esu labai laimingas, jog Parlamentas neleido didinant pieno kvotas suskirstyti valstybių narių į dvi kategorijas.

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pranešime dėl pieno kvotų reikalaujama pieno kvotų didinimo. Kaip ir visi mano CSU kolegos, balsavau prieš visus pakeitimus, kuriais reikalaujama didinti kvotas. Pieno kvotos, kurios turi būti taikomos iki 2015 m. kovo 31 d., yra skirtos stabilizuoti Europos pieno rinkas. Šiuo metu Europos pieno rinkose yra produkcijos perteklius.

Dėl to ėmė smukti pieno kainos. Bet koks tolesnis kvotų didinimas sustiprins kainų kritimą, su kuriuo susidūrė pieno gamintojai. Daugelio ūkininkų egzistencijai iškiltų pavojus. Mums reikalingas ne kvotų didinimas, o sistema, kuri lanksčiai reaguotų į padėtį rinkoje. Vis dėlto jeigu Parlamento ir Tarybos dauguma nuspręšė iki

2015 m. palaipsniui panaikinti pieno kvotas, siekiant užtikrinti tolesnį pieno gamybos išlikimą nepalankioje padėtyje esančiose ir ganyklinėse vietovėse bus reikalingas pieno fondas.

– **Pranešimai: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0402/2008), (A6–0401/2008), (A6–0390/2008), (A6–0377/2008)**

Daniel Hannan (NI). – Gerb. pirmininke, jeigu būčiau ketinęs sukurti pačią brangiausią, daugiausia išlaidų reikalaujančią, korumpuočiausią, amoraliausią, biurokratiškiausią paramos ūkiams sistemą, nesu tikras, kad man būtų pavykę pasiūlyti ką nors tokio išradingo, kas prilygtų bendrajai žemės ūkio politikai, sistemai, kuri skriaudžia mus, kaip mokesčių mokėtojus, nes remiantis ja teikiama finansinė parama maisto, kuriam nėra rinkos, gamybai, ir po to vėl skriaudžia mus kaip vartotojus, remdama to maisto kainas. Ji dažnai mus kaip mokesčių mokėtojus nuskriaudžia ir trečią kartą, sunaikindama maisto produktus, kurie negalėjo būti parduoti.

Tuo tarpu jos taikymas blogina aplinkos būklę, nes gamyba grindžiama finansine parama skatina gyvatvorių kirtimą, pesticidų bei kenksmingų trąšų naudojimą ir, žinoma, sukelia dideles bado problemas Afrikoje. Turiu pasakyti, kad ši politika ypač žalinga tokiai šaliai kaip jūsų ir mano, kurios yra maisto importuotojos, turinčios palyginti našų žemės ūkio sektorių ir kurios dėl to yra baudžiamos ir teigiama, ir neigiama prasme, nes moka sistemos išlaikyti daugiau, o gauna iš jos mažiau negu kitos ES valstybės narės.

Beveik bet kas, ką bedarytume – ar teiktume tiesioginę paramą, ar pasirinktume kokią nors kitą sistemą – būtų geriau už bendrąją žemės ūkio politiką. Ir jeigu manėte, kad pamiršau tai pasakyti: jau seniai laikas pateikti Lisabonos sutartį referendumui. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

– **Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0402/2008)**

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Aš balsavau už L. Capoulas Santoso pranešimą ir 186 pakeitimą, pagal kurį moduliavimą siūloma taikyti ne mažesnėms nei 10000 eurų išmokoms.

Tai liečia smulkų žemės ūkį Europoje. Moduliavimas turi būti nuosaikus ir kryptingas. Mažiams ūkiams Europoje reikalinga ES parama, kad jie galėtų toliau išsilaikyti, atsižvelgiant į ES darbo užmokesčio struktūrą. Mes norime, kad Europoje būtų gaminamas sveikas maistas, kuris būtų prieinamas protingomis kainomis. Taip pat norime, kad būtų prižiūrimas kraštovaizdis. Jei iš tikrųjų viso šito siekiame, turime padėti ir savo ūkininkams, kad Europoje, kurioje klimato sąlygos yra vienos palankiausių pasaulyje, ir toliau ateityje būtų galima gaminti sveiką maistą. Todėl balsavau už L. Capoulas Santoso pranešimą.

– **Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0390/2008)**

Hynek Fajmon (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau prieš L. Capoulas Santoso parengtą pranešimą dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai. Mes sukūrėme šią programą tik prieš dvejus metus, o tikrai veikti ji pradėjo tik pernai. Pareiškėjai pradėjo rengti savo projektus ir studijuoti fondo taisykles. Dabar, praėjus vos vieneriems metams, mes šias taisykles keičiame. Aš negaliu palaikyti tokio žingsnio, nes dėl jo tik atsiras nuostolių ir bus sutrukdytas projektų, reikalingų kaimo vietovėms, finansavimas. Toks dažnas taisyklių kaitaliojimas negali duoti jokios naudos, ir todėl aš balsavau prieš pranešimą.

– **Pranešimai: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0402/2008), (A6–0401/2008), (A6–0390/2008), (A6–0377/2008)**

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, tai labai svarbi tema. Iš bendrosios žemės ūkio politikos įvertinimo galima padaryti išvadą, kad ji bus reikalinga ateityje, jeigu bus grindžiama teisingais principais. Bendroji žemės ūkio politika turi, svarbiausia, užtikrinti maisto saugumą Europai, pakankamumą apsirūpinimą maistu ir maisto gamybą eksportui, taip pat ūkininkaujančių šeimų ekonominę saugumą, žemės ūkio gamybos perspektyvumą, vienodą finansinę paramą senųjų ir naujųjų valstybių narių ūkininkams, biologinės įvairovės išsaugojimą, genetiškai modifikuotų organizmų auginimo ir panaudojimo žemės ūkyje nutraukimą visoje Europos Sąjungoje, kaimo vietovių vystymąsi garantuojant nepalankiausioje padėtyje esančių teritorijų pažangą, kultūros paveldo apsaugą ir tradicinės kultūros išsaugojimą, taip pat lygias galimybes kaimo gyventojams naudotis švietimo, kultūros paslaugomis ir technikos plėtra. Šiuos tikslus galėsime įgyvendinti tik gerai pasimokę iš savo patirties ir siekdami drąsių sprendimų.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

Rekomendacija antrajam svarstymui: Karin Scheele (A6-0425/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. –? (LT) Europos aplinkos ir sveikatos apsaugos veiksmų plane 2004–2010 m. pripažįstama būtinybė gerinti duomenų apie sveikatos būklę ligų ir sutrikimų, susijusių su aplinka, atveju, kokybę, palyginamumą ir prieinamumą naudojantis Bendrijos statistikos programa. Manau, kad tai labai svarbus reglamentas. Turime žinoti mūsų visuomenės sveikatą, polinkį į sergamumą vienokiomis ar kitokiomis ligomis. Šiuo reglamentu sukuriamą bendrą sistemą rengti Bendrijos statistiką apie visuomenės sveikatą ir darbuotojų sveikatą bei saugą.

Labai svarbu, kad Europos Sąjungoje būtų surinkti duomenys apie piliečių sveikatą, fizinę ir protinę veiklą bei negalią, apie susirgimų, kurių daugėja ar mažėja, atvejus, apie sužalojimus, alkoholio ir narkotikų žalą, gyvenimo būdą, profilaktinių gydymo sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumą.

Į statistiką turės būti įtraukiama informacija, būtina Bendrijos veiksams visuomenės sveikatos srityje, skirta remti nacionalines strategijas, plėtojančias aukštos kokybės, visiems prieinamą ir tvarią sveikatos priežiūrą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šiuo reglamentu nustatoma sistemingo Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe rengimo bendra sistema. Šiuo metu statistinė informacija apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe renkama daugiausia savanoriškai. Priėmus šį reglamentą būtų įmanoma formalizuoti galiojantį „džentelmenišką susitarimą“ ir užtikrinti duomenų rinkimo tęstinumą, kokybę bei palyginamumą.

Per 2007 m. vykusį pirmąjį svarstymą Europos Parlamentas priėmė 12 Komisijos pasiūlymo pakeitimų. Didžioji pakeitimų dalis susijusi su horizontaliais aspektais, pvz., lyties ir amžiaus kriterijų įtraukimas į kintamųjų suskirstymą ir papildomo finansavimo pagal tam tikras Bendrijos programas panaudojimas šiose dviejose reglamento taikymo srityse. Tam tikri priimti pakeitimai susiję su priedais, kuriuose kalbama arba tik apie visuomenės sveikatą, arba darbuotojų sveikatą bei saugą, pvz., duomenų rinkimas apie pandemijų ir užkrečiamų ligų prevenciją.

Tolimesnių derybų su Tarybai pirmininkaujančia Slovėnija metu beveik visi Europos Parlamento priimti pakeitimai buvo įtraukti į bendrąją poziciją. Taryba taip pat iš dalies pakeitė tekstą, tačiau šie pakeitimai buvo priimtini.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Šiuo reglamentu nustatoma sistemingo Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe rengimo bendra sistema.

Statistiniai duomenys turėtų būti pateikti suderintame ir bendrame duomenų rinkinyje, ir juos turėtų rengti „Eurostatas“ kartu su nacionaliniais statistikos institutais ir kitomis nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už oficialios statistikos teikimą.

Šiuo metu statistinė informacija apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe renkama daugiausia savanoriškai.

Aš pritariu pasiūlymui dėl reglamento, nes juo siekiama sutelkti pažangą, padarytą reguliariai renkant duomenis šiose dviejose srityse, formalizuoti galiojantį neoficialų susitarimą tarp valstybių narių, užtikrinti duomenų rinkimo tęstinumą ir sukurti reguliavimo sistemą, skirtą pagerinti duomenų kokybę ir palyginamumą taikant bendrą metodiką. Jis neabejotinai užtikrins didesnę planavimo aiškumą ir Europos reikalavimų, taikomų statistinių duomenų apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe rinkimui, tvarumą ir stabilumą.

Ian Hudgton (Verts/ALE), raštu. – Šiuo metu nėra jokių suderintų Bendrijos statistinių duomenų apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe standartų. Tokios statistikos harmonizavimas labai pagerins duomenų palyginamumą ir skatins politikos įgyvendinimą. Bendrojoje pozicijoje iš esmės pritarta pakeitimams, kuriuos pateikė šie rūmai per pirmąjį svarstymą, todėl aš galėčiau palaikyti K. Scheele pranešimą.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Įtampa dabartinėje darbo rinkoje, naujos darbo sutarčių formos, netikrumas dėl darbo vietos ir netinkama darbo ir šeimos gyvenimo pusiausvyra palieka pėdsakų. Statistika rodo, kad šiuo metu psichinės sveikatos problemos yra viena svarbiausių priežasčių anksčiau pasitraukti iš darbinės veiklos. Kartu su netikrumu dėl darbo vietos, žinoma, auga ir psichologinio teroro darbo vietoje (vadinamojo mobingo) atvejų skaičius. Taip pat vis dažniau pasitaiko sveikatos problemų, pvz., nugaros skausmų. Be to, pastaraisiais metais išaugo darbuotojų atleidimų laikino nedarbingumo metu arba po nelaimingo atsitikimo darbe atvejų skaičius. Mes turime daug problemų, kurias privalome spręsti, ir siekiant neatsilikti nuo naujausių įvykių mums reikia statistinių duomenų. Todėl balsavau už K. Scheele pranešimą.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) *Akivaizdu, kad mums reikalinga Bendrijos statistika apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe, kad būtų užtikrinta parama strategijoms, plėtojančioms aukštos kokybės, tvarią ir visiems prieinamą sveikatos priežiūrą.*

Sveikata ir sauga darbe – sritis, skatinanti darbuotojų gyvenimo, jų vientisumo bei sveikatos apsaugą ir kurianti darbo sąlygas, kurios užtikrintų jų medicininę priežiūrą psichologinę ir socialinę gerovę. Siekiant tai įgyvendinti, mums reikalinga nuosekli, ilgalaikė programa, skirta apsaugoti darbuotojus nuo nelaimingų atsitikimų ir su darbu susijusių ligų pavojų.

Aš palaikau šį rezoliucijos projektą, nes šiuo metu mes neturime suderinto ir bendro duomenų rinkinio, galinčio patvirtinti informacijos, gaunamos iš statistinių sistemų kiekvienoje šalyje, kokybę ir palyginamumą. Bendrijos statistika apie sveikatą turėtų atspindėti padarytą pažangą ir rezultatus, pasiektus įgyvendinant Bendrijos priemones visuomenės sveikatos srityje.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Šiandien balsavau už rekomendacijos dėl Tarybos bendrosios pozicijos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir darbuotojų sveikatą bei saugą darbe priėmimą.

Mano nuomone, mūsų sveikatos strategijoje turėtų būti ypač pabrėžiama ligų prevencija ir ankstyva diagnostika. Ši strategija bus veiksminga tik užtikrinus žmonėms tinkamą sveikatos priežiūrą bei gydymo infrastruktūrą ir mažinant galimybių pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis skirtumus Europos Sąjungos valstybėse narėse.

Mes negalėsime plėtoti bendros sveikatos priežiūros strategijos, jei atitinkamos statistikos institucijos neturės reikiamų duomenų. Todėl reglamento priėmimas bus žingsnis geresnio Bendrijos veiklos renkant statistiką apie sveikatos priežiūrą koordinavimo link. Informacijos apie pandemijas ir infekcines ligas rinkimas neabejotinai prisidės prie geresnės jų kontrolės.

Taip pat reikėtų pažymėti, kad šiuo metu statistiniai duomenys apie visuomenės sveikatą ir sveikatos priežiūrą renkami tik savanoriškai. Taigi šiuo reglamentu siekiama formalizuoti esamus sprendimus ir užtikrinti duomenų rinkimo tęstinumą.

Vieningas balsavimas Aplinkos, sveikatos apsaugos ir maisto saugos komitete parodo pranešimo svarbą ir teisingumą.

– Pranešimas: Piia–Noora Kauppi (A6–0400/2008)

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už P. N. Kauppi pranešimą. Bendrovės visoje Europoje turėtų turėti galimybę veikti palankioje aplinkoje ir nebūti apkrautos pernelyg didele našta. Vis dėlto valstybėms narėms turi būti leidžiama rengti savo pačių reikalavimus. Turėtų būti laikomasi subsidiarumo principo. Džiaugiuosi, kad P. N. Kauppi pranešime pasiekta tinkama pusiausvyra.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Aš balsavau už pranešimo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl tam tikrų tipų bendrovių įpareigojimų skelbti informaciją ir ją versti, kuriuo siekiama mažinti pernelyg didelę joms tenkančią administracinę naštą, priėmimą.

Pasiūlymo tikslas – panaikinti nacionaliniuose teisės aktuose visus papildomus informacijos skelbimo reikalavimus, dėl kurių bendrovės patiria papildomų išlaidų.

Pagal galiojančias taisykles tam tikra informacija turi būti įtraukta į valstybių narių komercinius registrus ir skelbiama nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose.

Kadangi šiuo metu komerciniai registrai informaciją jau skelbia internete, daugeliu atvejų dėl tokių duomenų skelbimo nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose bendrovės patiria papildomų išlaidų, bet realios naudos neturi.

Pasiūlytais pakeitimais valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo numatyti papildomus įpareigojimus skelbti informaciją ir kartu užtikrinama, kad bendrovės nebūtų papildomai, dažnai be reikalo, apmokestinamos.

– Pranešimas: Andreas Schwab (A6–0349/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Statistikos užduotis – teikti objektyvius ir kiekybinius duomenis, kuriais galima remtis viešosios nuomonės formavimo ir sprendimų priėmimo procesuose. ES ir valstybėse

narėse statistika yra tiesioginė pagalbinė priemonė priimant politinius ir administracinius sprendimus. Taigi derinant ES statistikos sistemas turi būti tinkamai atsižvelgiama į jų svarbą.

Turi būti užtikrintas statistinių tyrimų mokslinis nepriklausomumas Europoje. Be to, taisyklės neturi prieštarauti subsidiarumo principui.

Pritariu Komisijos pasiūlymui dėl Reglamento dėl Europos statistikos, kuris yra teisinis pagrindas rinkti statistinius duomenis Europos lygmeniu ir kuriame persvarstoma galiojanti teisinė sistema, pagal kurią reglamentuojamas statistikos rengimas Europos lygmeniu.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Tai, kad balsuojame prieš pranešimą, kuris iš pat pradžių, buvo laikytas techninio pobūdžio, nes susijęs su Bendrijos statistinių duomenų rinkimu, gali pasirodyti absurdiškas. Iš tikrųjų būtų naudinga turėti tokius duomenis, kad būtų lengviau priimti sprendimus.

Tačiau, nepaisant paskelbtų ketinimų, šis naujas reglamentas paskatintų naujos painios statistikos rinkimą, padidintų statistinę naštą, susijusią su didesne biurokratija arba finansinėmis išlaidomis, nacionalinėms institucijoms ir įmonėms, prieštaraudamas kelis kartus duotiems įsipareigojimams šią naštą supaprastinti ir sumažinti.

Be to, Briuselio Europa kasdien parodo, ką galvoja apie skaičius, kuriuos turėtų panaudoti. Pateiksiu tik du pavyzdžius. Pirma, riboti pasiūlymai remti realią pradėjusią smukti ekonomiką, parama, kuri bet koku atveju yra priklausoma nuo dogmatiškos, šventos ir neliečiamos konkurencijos, pasaulinės laisvosios prekybos ir „kvailo“ Stabilumo ir augimo pakto puoselėjamo pirmumo. Antra, infliacijos, kurią dėl euro monetų ir banknotų įvedimo patiria namų ūkiai, neigimas. Tam tikrų pagrindinių prekių kaina per 6 metus iš tikrųjų išaugo dvigubai ar net trigubai, o ECB remiasi tik bendrais ir klaidinančiais skaičiais ir ragina mažinti darbo užmokestį.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Duomenų rinkimui tenka svarbus vaidmuo formuojant politiką ir priimant sprendimus. Komisijos šios srities pasiūlymas yra tvirtas teisinis pagrindas rinkti duomenis, todėl balsavau už A. Schwabo pranešimą.

– Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0402/2008)

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Remdamasis Parlamento nario iš Portugalijos Luiso Manuelio Capoulas Santoso pranešimu, balsavau už teisėkūros rezoliuciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros tiesioginės paramos schemų taisyklės pagal bendrąją žemės ūkio politiką ir tam tikros paramos schemos ūkininkams, dalinio pakeitimo. Siekiant pašalinti bet kokią grėsmę tiekimui proporcingo ir tvaraus žemės valdymo sąlygomis būtina patvirtinti maisto saugos koncepciją. Pritariu ir palaikau prašymus supaprastinti procedūras. Remiu Bendrijos krizės valdymo priemones. Šis balsavimas patvirtina, kad Bendrijos politikos kryptyse įvyko teigiamų poslinkių žemės ūkio atžvilgiu. Tačiau ūkininkavimo ateities problema nebuvo išspręsta: ji bus svarstoma rinkimų diskusijose 2009 m. ir politinėse derybose, kurios prasidės iškart po rinkimų.

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Aš patvirtinu, kad balsavau už L. Capoulas Santoso pranešimą, bet norėčiau nurodyti du dalykus, kurie gali būti netinkami mano šalies ūkininkams. Pirmasis liečia pieno kvotas: didinimas vienu procentu, kaip numatoma pasiektame kompromise, yra tikrai per mažas žingsnis ir jo nepakanka patenkinti ūkininkų teisėtus reikalavimus.

Kita nepatenkinamai reglamentuota sritis yra tabako finansavimas. Nors šiuo atveju pasisakau prieš savo politinės frakcijos poziciją, esu tvirtai įsitikinęs, kad pagalba turi būti išplėsta. Finansinės paramos sumažinimas tikrai neprisidės prie kovos su rūkymu, bet turės neigiamą poveikį darbo vietų apsaugai sektoriuje, kuriame dirba daugiau nei 500000 visų 27 valstybių narių darbuotojų. Tikiuosi, kad pasiūlymas bus patobulintas įgyvendinant priemones, kurių bus imtasi po šiandienio teigiamo balsavimo.

Bastiaan Belder (IND/DEM), raštu. – (NL) BŽŪP patikrinimas yra plati ir svarbi sritis. Ar mums tai patinka, ar ne, mes nurodome kryptį, kurios turėtų būti laikomasi įgyvendinant žemės ūkio politiką po 2013 m. Leiskite man paminėti du aspektus.

Atsietoji parama suteikia galimybę vystyti labiau orientuotą į rinką ir todėl konkurencingesnę bei pažangesnę žemės ūkį, bet mes neturėtume pasukti visiškai kitu keliu ir galutinai liberalizuoti žemės ūkio rinką. Neturėtume išmesti skėčio vos pasirodžius saulei. Intervencinės priemonės, draudimas ir pan. turėtų būti organizuoti taip, kad neiškraipytų rinkos, ir kartu turėtų atlikti tikro apsauginio tinklo funkciją.

Nepritariu pasiūlymams taikant moduliavimą nukreipti dideles sumas į antrąjį ramstį. Atrodo, kad pirmojo ramsčio lėšos yra naudojamos išmintingiau nei kaimo plėtros fondai. Be to, spėju, kad kils įvairių bendro finansavimo problemų, susijusių su vienodų galimybių užtikrinimu.

Hanne Dahl (IND/DEM), raštu. – (DA) „June Movement“ balsavo prieš 208 pranešimo pakeitimą, nes gyvūnų infekcinių ligų protrūkiai kyla dėl nepakankamo gyvūnų veterinarinio atskyrimo. Šios problemos atsiranda naudojant gyvūnus komerciniais tikslais. Todėl atsakomybę ir riziką, susijusią su derama gyvūnų priežiūra siekiant išvengti ligų, turi prisiimti ūkininkai ir jų pramonė.

Teisės akto dėl bendro ekonominio sąnaudų paskirstymo projektas – prasta idėja, nes galiausiai ji reikštų, kad gyventojai mokėtų už tai, už ką neatsako.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), raštu. – (GA) BŽŪP pertvarkymo tikslas turėtų būti susijęs su politikos tobulinimu siekiant, kad kaimo gyvenimas visoje Europoje socialiniu, ekonominiu ir aplinkos lygmeniu taptų tvaresnis.

BŽŪP reformos patikrinimas – nenuosekli priemonė, apimanti keletą veiklos gerinimo galimybių, tačiau kitais būdais nesprenžianti dalykų, susijusių su mums iškilusiais iššūkiais. Kaimo gyvenimas, ir ypač ūkininkavimas, šiuo metu susidūrė įvairiomis grėsmėmis. Jauni ūkininkai turi atsisakyti žemės, nors tuo pat metu stambiesiems žemvaldžiams yra atlyginama už tai, kad jie paliktų vertingą žemės ūkio paskirties žemę nedirbamą. Biologinei įvairovei taip pat iškilusi grėsmė.

Sutinku, kad turėtų būti galima rezervinius fondus naudoti naujiems ūkininkams ir jauniems ūkininkams, taip pat labiausiai nepalankioje padėtyje esančių vietovių ūkininkams, dirbantiems tam tikruose sektoriuose, pvz., avių, kurie atlieka svarbų vaidmenį siekiant išsaugoti biologinę įvairovę. Taip pat pritariu tam, jog ūkininkų paraiškos paramai būtų pateikiamos metų pradžioje, kad ūkininkai pasijustų tvirčiau. Mūsų kaimo bendruomenėms reikalingas stabilumas, kad jos galėtų planuoti ateitį.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Nors palaikiau L. M. C. Santoso pranešimą (A6 0402/2008) dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros tiesioginės paramos schemų taisyklės pagal bendrąją žemės ūkio politiką ir tam tikros paramos schemos ūkininkams, nepritariu priimtam pakeitimui dėl didesnio moduliavimo. Dėl jo tokiose šalyse kaip Airija iš pirmojo į antrąjį ramstį bus perkeliamos papildomos lėšos tiesiog atimant pajamas iš ūkininkų (ypač smulkių ūkininkų). Lėšos bus skiriamos programoms, kurioms bus reikalingas bendrasis valstybių narių finansavimas, o toks finansavimo šaltinis yra neapibrėžtas ir todėl negali būti patikimas.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) Aš nusprendžiau balsuoti prieš pranešimą, nes juo nukrypstama nuo Komisijos pasiūlymo pasirenkant aiškiai neteisingą kelią daugelyje sričių. Vienas pavyzdžių būtų pakeitimų, kuriais siekiama nukreipti pagalbą kaimo plėtrai, sušvelninimas. Parlamento dauguma sutiko mažinti tiesioginę paramą tik 6 proc. 2009 ir 2010 m. Komisija siūlė mažinti paramą 7 proc. 2009 m. ir 9 proc. 2010 m. Aš asmeniškai būčiau norėjusi, kad parama būtų mažinama dar labiau.

Be to, Parlamento dauguma pakėlė ribą, kurią viršijus tiesioginė parama perskirstoma kaimo plėtros priemonėms. Pagal pirminį pasiūlymą moduliavimas būtų taikomas didesnėms nei 5000 išmokoms per metus. Parlamento dauguma dabar balsavo, kad ta riba būtų padidinta iki 10000. Dėl to mažesnė pasyvios žemės ūkio pagalbos procentinė dalis bus paversta aktyvia pagalba kaimo plėtrai. Lėšos būtų geriau panaudotos įmonių steigimui kaimo vietovėse negu grūdinių kultūrų gamybai, kuri ir taip yra pelninga.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nepaisant šio pranešimo patobulinimų, prie kurių mes prisidėjome, ypač pateikdami pasiūlymą, ir jis buvo priimtas, padidinti sumą, kuriai netaikomas moduliavimas, nuo 5000 iki 10 000 eurų, kad būtų skatinamas didesnis socialinis teisingumas mokant paramos išmokas, mes apgailestaujame, kad kiti pasiūlymai buvo atmesti, nors už kai kuriuos balsavo daugiau nei 200 narių, pvz., už pasiūlymą dėl paramos cukraus gamybai Azorų salose.

Taip pat apgailestaujame, kad nebuvo priimtas pasiūlymas dėl supaprastinto paramos skyrimo ūkininkams, gaunantiems sumas, kurios neviršija 1000, nors už jį balsavo 175 nariai. Tai būtų buvęs būdas įveikti Komisijos pasiūlymo socialinį neįtakumą, nes procedūrų supaprastinimą ir biurokratijos mažinimą Europos Komisija iš tikrųjų panaudojo kaip pretekstą pasiūlyti neteikti tiesioginių išmokų, jei mokėtina suma būtų mažesnė nei 250 per metus. Tai gali pakenkti maždaug 90 000 smulkių Portugalijos ūkininkų.

Todėl, nepaisant mūsų paskutinio balsavimo prieš pranešimą, mes ir toliau ginsime savo pasiūlymus, nes manome, kad jie yra geriausias būdas palaikyti Portugalijos ūkininkus ir mūsų šeimos ūkiais grindžiamą žemės ūkį.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Leiboristų partijos atstovams Europos Parlamente nemažai abejonių sukėlė šis pranešimas, kuris Europos Sąjungoje ir pasaulio lygmeniu įtvirtins ir padidins iškraipymus, susijusius su žemės ūkio gamyba. Kalbant apie šiandienį balsavimą, kurio metu buvo priimta daugybė pakeitimų, pagilinančių ir pabloginančių šią situaciją, aš, atsižvelgdamas į viską, negalėjau balsuoti nei už pakeistą pasiūlymą, nei už teisėkūros rezoliucijos projektą, nors pranešime yra ir tam tikrų elementų, kuriuos aš palaikau.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Nepaisant susitarimo, kad reikia peržiūrėti paramos ūkininkams schemas, manau, kad Komisijos pasiūlymai gerokai nutolę nuo to, kas būtina, ir rimtai paveiks ūkininkų, kurie yra Europos kaimiškojo peizažo ir labai svarbaus mūsų maisto suverenumo sergėtojai, pajamas.

Daugeliu atžvilgiu L. Capoulas Santoso pranešimu Komisijos pasiūlymas yra pagerinamas, ypač suteikiant valstybėms narėms daugiau lankstumo nustatyti žemiausias išmokų ribas.

Todėl balsavau už tai, kad moduliavimas būtų taikomas didesnėms nei 10 000 eurų per metus išmokoms, nes tai būtų palanku daugeliui smulkių ir vidutinių ūkininkų, ir nebūtų taikomos didesnės modeliavimo normos kooperatyvams ir kitiems teisės subjektams, sudarytiems kelių ūkininkų, kurie atskirai gauna ne daugiau nei 100 000, kad būtų išvengta nereikalingos skriaudos ūkininkams.

Nors pranešimas nėra tobulas – pvz., juo nesudaromos sąlygos naudoti papildomą moduliavimą perskirstant lėšas – esu patenkintas balsavimo plenariniame posėdyje galutiniu rezultatu, todėl balsavau už teisėkūros rezoliuciją.

Hélène Goudin and Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas, kaip paprastai, pasirinko kitą kelią nei Komisija. Užuovertavkęs bendrąją žemės ūkio politiką, komitetas nori didinti finansinę paramą ir užtikrinti, kad dar labiau padidėtų mokesčių mokėtojų ekonominis indėlis.

„June List“ tvirtai siekia panaikinti eksporto grąžinamąsias išmokas žemės ūkio produktams ir balsavo už pasiūlymus, kuriuose rekomenduojama tai padaryti. Manome, kad ES daro didelę žalą užsienyje „kišdama“ žemės ūkio produktus sumažintomis kainomis neturtingoms šalims ir nekreipdama jokio dėmesio į socialines pasekmes.

„June List“ siekia bendrosios žemės ūkio politikos panaikinimo. Norėtume atkreipti dėmesį, kad pasisekė, jog Europos Parlamentas neturi bendro sprendimo galių ES žemės ūkio politikos klausimais. Kitaip ES patektų į protekcionizmo ir didžiulių subsidijų įvairioms žemės ūkio pramonės grupėms spąstus.

Jean-Marie Le Pen (NI), raštu. – (FR) Prieš didįjį biudžeto pasikeitimą 2013 m., kuris gali būti BŽŪP pabaigos dėl laipsniškos renacionalizacijos ženklas, valstybės narės bando pasiekti susitarimą dėl naujos BŽŪP reformos, vykdomos po 2003 m. reformos priedanga.

Viešai skelbiamas Komisijos tikslas dar labiau prisitaikyti prie rinkos mažinant tiesiogines išmokas aplinkos ir kaimo plėtros politikai.

Reforma, deja, negali susidoroti su Europai žemės ūkio srityje iškilusiais iššūkiais: maisto tiekimo devyniems milijardams žmonių 2050 m., užimtumo ribotose žemės ūkio teritorijose, kainų priklausomybės nuo spekuliacinio žemės ūkio žaliavomis ir t. t.

Tokiomis nepastoviomis ir neapibrėžtomis sąlygomis turime ginti išimtį, padarytą žemės ūkiui PPO, nes žemės ūkis ir maisto perdirbimo pramonė yra ne toks pats verslas kaip kiti. Tai neperduodama gamyba, kuri yra ištisų ūkininkų kartų patirties ir gabumų rezultatas.

O jeigu BŽŪP patikrinimas buvo tik pirmas žingsnis visiško BŽŪP liberalizavimo atsisakant reguliavimo ir apsauginio tinklo link?

Privalome būti budrūs ir pasmerkti bet kokią liberalizavimą šiuo klausimu, nors tai nereiškia, kad turime stovėti vietoje..

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (DE) Aš nesidžiaugiu Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto kompromiso rezultatu, bet esu gana patenkinta. Mes sugebėjome išvengti didžiausios žalos mūsų ūkininkams, kuri būtų buvusi padaryta pritarus pražūtingiems ES Komisijos pasiūlymams, ir užtikrinome, kad tiesioginės išmokos 2009 – 2013 m. nebus sumažintos 13 proc.. Šios tiesioginės išmokos, kurios gyvybiškai būtinos mūsų ūkininkams, turėtų būti sumažintos daugybe daugiausia tik 1 proc. 2009 m. ir 2010 m. ir 2 proc. 2011 m. ir 2012 m.

Jeigu šios lėšos patektų į pieno fondą, kaip mes siūlėme, pvz., skiriant pieno gamintojams išmokas už pievą, tiesioginių išmokų sumažinimas atsilieptų dar mažiau. Pieno kaina vėl krinta, bet ne gamybos išlaidos; pvz., trąšos pabrango 40 proc.. Deja, Komisijos narė vėl griežtai pasisakė prieš pieno fondą.

Net jeigu nesumažiname šių tiesioginių išmokų ūkininkams, kurie gauna iki 5000 ar net iki 10 000 per metus, kaip reikalaujama pakeitimuose, kurie peržengia Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto kompromise siūlomas ribas, Liuksemburgo ūkininkams tai neturės didelės reikšmės, nes mažesnes nei 10 000 išmokas gauna tik ūkiai, nedirbantys visą darbo laiką. Todėl prioritetas turi būti teikiamas tam, kad išmokos būtų mažinamos kuo mažiau, kitaip Liuksemburgo ūkininkai, dirbantys visą darbo laiką, neturės jokios ateities. Taip neturi atsitikti!

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu pieno kvotų metiniam padidinimui 2 proc. ketverius metus, nes manau, kad padidinimas 2 proc. užtikrins sklandžiausią perėjimą prie laipsniško pieno kvotų sistemos panaikinimo nuo 2015 m.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Aš balsavau prieš L. Capoulas Santoso pranešimą dėl naujos paramos schemos ūkininkams pagal Bendrąją žemės ūkio politiką, nes manau, kad žemės ūkio tvarumas negali būti užtikrintas Europos lygmeniu. Žemės ūkio sektorius tikrai turi būti finansuojamas siekiant užtikrinti sektoriaus tvarumą ir maisto saugumą Europoje. Tačiau finansavimas turėtų būti skiriamas iš Bendrijos biudžeto ir neturėtų būti skriaudžiami smulkūs bei vidutiniai gamintojai, nustatant, pvz., žemiausias teikiamos pagalbos ribas. Priešingai, skiriant paramos išmokas didžiausią reikšmę turėtų turėti asmeninio darbo kriterijus, be to, turėtų būti nustatyta viršutinė paramos žemės plotui riba.

Tačiau krizės valdymo sistema, pasiūlyta Komisijos, yra nepakankama. Būtų tikslingiau įsteigti viešąjį garantijų fondą, kuris būtų finansuojamas iš Bendrijos lėšų ir būtų skirtas užkirsti kelią krizėms bei augalų ligoms ir užtikrinti minimalias pajamas ūkininkams. Pagaliau pranešime nepateikiamas pasiūlymas dėl mechanizmų, skirtų kovoti su klimato kaita, kuri tiesiogiai liečia Europos ūkininkus, sukūrimo.

Neil Parish (PPE-DE), raštu. – EP konservatoriai balsavo prieš šį pranešimą, nes tai būtų žingsnis neteisinga kryptimi. Manome, kad svarbu atsiejimo procesą, pradėtą 2003 m. reforma, plėtoti visuose sektoriuose, kad būtų sudarytos sąlygos ūkininkams gaminti tai, ko reikalauja rinka, ir užtikrinti tikrai vienodas galimybes. Šiame pranešime priešinamasi paramos atsiejimui ir net bandoma pakeisti jau priimtą sprendimą, ypač numatant taikyti bendrosios išmokos schemą tabakui. Remiantis pranešimu, su gamyba susijusios išmokos tabakui būtų skiriamos iki 2012 m., ir mes tikrai negalime tam pritarti.

Pranešime taip pat suteikiama per daug lankstumo taikant 68 straipsnį. Mes nuogąstaujame, kad tai galėtų iškreipti rinką, sudaryti sąlygas neskaidrioms susietosioms išmokoms ir sukelti ginčų PPO. Pagaliau dėl moduliavimo netaikymo išmokoms, kurių suma neviršija 10 000, ir labai žemų privalomo ES moduliavimo normų paprasčiausiai nebus surenkama pakankamai pajamų kaimo plėtros politikai ir tai neproporcingai palies Jungtinės Karalystės ūkininkus.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Diskusijos dėl bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) patikrinimo suteikė puikią galimybę pradėti išsamias diskusijas dėl jos reformos, kuri turi įvykti 2013 m. siekiant, kad mums tai pavyktų, turime veikti apdairiai, didžiausią dėmesį skirdami konkurencingumui ir aplinkos apsaugos bei socialiniams aspektams, kaimo plėtrai ir maisto saugumui.

Svarbiausių politinių frakcijų pasiektas susitarimas, kuriam ryžtingai pritarė ir pranešėjas. L. Capoulas Santos, jau numato kai kuriuos sprendimus ir metodus, su kuriais, tikėkimės, sutiks Taryba. Nors šiuo metu sprendžiant žemės ūkio srities klausimus netaikoma bendro sprendimo procedūra, Parlamentas dirbo šia dvasia, ir tuo turėtų pasinaudoti ir vyriausybės.

Aš balsavau už paketą, nes buvo pasiekti labai svarbūs rezultatai. Bendrija apibrėžė draudimo įmokų sritį ir išsaugojo nuostatą dėl žemesnių išmokų, kurios nepaprastai svarbios tokiose šalyse kaip Portugalija. Tas pats pasakytina ir apie suderintą sprendimą dėl lėšų, sutaupytų taikant moduliavimą, panaudojimą kaimo plėtrai remti. Pieno kvotų atveju, deja, nepasiekėme pusiausvyros, kuri leistų išvengti galimos žalos gamintojams tokiuose regionuose kaip Portugalijos šiaurinė ir centrinė dalys ir Azorų salos.

Carl Schlyter (Verts/ALE), raštu. – (SV) Aš balsuoju už tai, kad šis pranešimas būtų atmetas ir grąžintas komitetui, nes jis dar labiau susilpnino Komisijos pasiūlytus pertvarkymus, kurie ir taip buvo pernelyg nežymūs ir vėluojantys.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Didžiuliai pagalbos, kurią ES teikia vidaus žemės ūkiui, mastai yra amoralūs ir tiesiog kenksmingi. Ši pagalba daro žalą pasauliniam konkurencingumui, kuris, kaip žinome, yra klestėjimo prielaida, ji šaukiasi reformų, kurios yra reikalingos žemės ūkio sektoriuje, ir mažina pasirinkimo galimybes mums, vartotojams.

Komisijos parengtas pasiūlymas yra svarbus siekiant taikyti tolesnes liberalizavimo priemones, suderinamas su 2003 m. reformomis. Todėl negaliu balsuoti už šiuos L. M. C. Santoso pranešimus, kurie iš esmės reikštų Komisijos pasiūlymo susilpninimą.

Marek Siwiec (PSE), raštu. – Šiandien įvyko svarbus balsavimas. Jis buvo svarbus visiems Europos Sąjungos ūkininkams. Tačiau yra ūkininkų, kurie neturi tokių galimybių kaip kiti, nes neturėjo laiko prisitaikyti prie Europos Sąjungos žemės ūkio struktūros. Jie panaudojo visus savo turimus gebėjimus, kad sukurtų tvarias žemės ūkio įmones po to, kai po 1989 m. atsirado galimybių tai padaryti.

Šie ūkininkai nėra stambūs gamintojai, kokius matome Prancūzijoje ir Vokietijoje. Jie vis dar yra smulkūs. Bet jie nepaprastai svarbūs mano šaliai, Lenkijai. Mums jie reikalingi, jei ketiname turėti kaimo vietoves, kuriose žmonės norėtų ateityje gyventi ir dirbti. Ir todėl jiems reikia ypatingos mūsų paramos. Taigi šiandien balsavau siekdamas padėti smulkiems gamintojams, t.y. Lenkijos gamintojams, kad parodyčiau, jog jie šiandien ir ateityje gali pasikliauti mūsų ir mano parama.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Aš balsavau už pranešimą dėl paramos schemų ūkininkams pagal BŽŪP. Aš pritariu bendrajai žemės ūkio politikai.

Europos Sąjunga turi remti ūkininkus, teikdama jiems tiesiogines išmokas ir skatindama kaimo infrastruktūros plėtrą. ES turi investuoti kapitalą į žemės ūkį, ypač ryškėjant globalinės maisto krizės kontūrams. Pritariu 23 daliniam pakeitimui, kuriame pripažįstama, jog avininkystės sektorių reikėtų remti Bendrijos lygmeniu, nes juntamas smarkus šio sektoriaus nuosmukis.

Taip pat manau, kad valstybės narės turi būti įgalios panaudoti 5 proc. taikant viršutinę išmokų mažinimo ribą gautų lėšų kaip priedą paramos ūkininkams arba gamintojų grupėms, kuris būtų draudimo įmokoms padengti. Ypatingas dėmesys turi būti skirtas mažiems ūkininkams. Dėl šios priežasties aš pritariu 211 daliniam pakeitimui, kuriuo leidžiama nukrypti nuo nuostatos dėl papildomo tiesioginių išmokų mažinimo tuomet, kai išmokas tiesiogiai gauna kooperatyvai arba ūkininkų grupės, kurios savo ruožtu paskirsto šias lėšas savo nariams. Balsavau už 114 ir 118 dalinius pakeitimus, kurie leidžia valstybėms narėms nacionaliniu lygmeniu nustatyti ne didesnę kaip 15 proc. viršutinę išmokų mažinimo ribą tam, kad būtų sudaryta galimybė teikti paramą ūkininkams ir tuo būdu pašalinti konkrečias kliūtis, su kuriomis susiduria pieno sektoriuje veiklą vykdančys ūkininkai, taip pat jautienos, veršienos, avienos ir ožkienos gamintojai.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Reikalavimai, apibrėžiantys, kaip vykdyti BŽŪP reformos patikrinimą – lemiamas žingsnis, kuriuo siekiama užtikrinti, kad žemės ūkio gamybą imtų kontroliuoti monopolinės verslo grupės, naudojančios jų savo pelnams didinti. Tuo pačiu metu jie paruošia dirvą totaliniam puolimui, prasidėsiančiam 2013 m., prieš mažas ir vidutines įmones, kurios jau dabar susilpnintos.

Stambusis kapitalas didina spaudimą, siekdamas didesnės ir greitesnės BŽŪP reformos, taip pat to, kad ji būtų suderinta su PPO taisyklėmis, kad tarptautinės bendrovės galėtų valdyti dar daugiau žemės naudmenų, konsoliduoti jų įtaką maisto gamybos ir rinkodaros sektoriuose ir užimti tvirtesnes pozicijas tarptautinėje konkurencinėje kovoje.

Jau matomos neigiamos BŽŪP pasekmės mažiems ir vidutiniams ūkininkams, kurios ypač pasireiškė po paramos atsisiejimo nuo gamybos 2003 m. reformos metu: ūkių uždarymas, gyventojų kaimo vietovėse mažėjimas, bandymas išsikapanoti iš skurdo, apleistos kaimo vietovės ir nepalankus poveikis aplinkai.

Pasekmės taip pat junta ir darbininkai, kurie susiduria su nepakenčiamai aukštomis maisto produktų kainomis ir didėjančiais pavojais sveikatai, susijusiais su pavojingųjų medžiagų ir abejotinų žaliavų ir gamybos metodų naudojimu.

Mes griežtai pasisakome prieš pasiūlytus reikalavimus, kurie atskleidžia antikaimišką BŽŪP pobūdį. Mes raginame mažus ir vidutinius ūkininkus prisijungti prie darbininkų bendroje kovoje prieš antikaimišką ES ir kapitalistų politiką.

(Raštiškas pareiškimas sutrumpintas, remiantis Darbo tvarkos taisyklių 163 straipsniu)

– Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0401/2008)

Sylwester Chruszcz (NI), raštu. – (PL) Šiandien balsavau prieš pranešimą dėl Tarybos reglamento dėl bendrosios žemės ūkio politikos dalinių pakeitimų. Mano nuomone, reglamento nuostatos nepajėgia pateisinti daugelio gamintojų grupių lūkesčių ir sumažinti prarają tarp ūkininkų senosiose ir naujosiose Europos Sąjungos valstybėse. Labai apgailestauju, kad dauguma EPN nesupranta problemų, kylančių Europos ir Lenkijos žemės ūkiui, kuriems tikrai reikia pasikeitimų. Vis dėlto, mano nuomone, Europos Komisijos pasiūlytoms pakeitimų tendencijoms nėra įmanoma pritarti.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Dėl L. Santoso pranešimo (A6–0401/2008) dėl BŽŪP reformos patikrinimo norėčiau pateikti šį paaiškinimą. Nors balsavau už pranešimą, negaliu pritarti vienam BŽŪP aspektui, t.y. subsidijoms už tabako auginimą. Šios nuostatos negaliu palaikyti ir niekada nesu palaikiusi. Tabakas – labiausiai subsidijuojama žemės ūkio kultūra ES (skaiciuojant subsidijas, kurios tenka vienam hektarui).

Nuo dešimtojo dešimtmečio pradžios ES kasmet skyrė apie 1000 milijonų tabako augintojų subsidijoms. Nepaisant pastangų sumažinti šias subsidijas, tabako subsidijos vis dar dalijamos tabako augintojams šimtais milijonų (2002 m. jos siekė 963 milijonus). Tai daug didesnė parama, lyginant su kitais žemės ūkio sektoriais, dėl kurios atsiranda prielaidos veiklai iškraipyti ir vykdyti ypač neefektyviai. Tai buvo labai brangu. Politika nebuvo suderinta su prekybos sektoriaus požiūriu, be to, ji pakenkė ES reputacijai, nes buvo susijusi su nepriimtiniu dvideidiškumu dėl ES sveikatos tikslų. Subsidijų už tabaką (bet ne tabaką auginantiems ūkininkams) turi būti visiškai atsisakyta. Jos (daug greičiau negu šiuo metu suplanuota) turėtų būti perkeltos sveikam žemės ūkiui remti.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) Komisijos pasiūlymas palaipsniui atsisakyti pieno kvotų buvo atmiežtas reikalavimo atlikti pakartotinį šios politikos svarstymą jau 2010 m. Dar daugiau, dauguma „prastūmė“ ypatingo pieno fondo įkūrimo idėją. Manau, kad šis pranešimas būtų buvęs geresnis, jei mes būtume sugebėję priimti daugiau dalinių pakeitimų, kuriuose labiau atsižvelgta į rinkos sąlygas, pvz., dėl pieno kvotų padidinimo. Deja, nė vienas iš šių dalinių pakeitimų nebuvo priimtas, todėl balsavau prieš pranešimą.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Apgailestaujame, kad mūsų pasiūlymai buvo atmesti. Juose buvo ginama kitokia bendroji žemės ūkio politika, pagrįsta parama ūkininkams gamintojams, kad būtų galima kovoti su gamybos sektorių nestabilumu, susijusius su kainų lygio kitimu, taip pat pagrįsta rinkos reguliavimo mechanizmais, garantuojančiais tinkamas pajamas mažiesiems ir vidutiniams ūkininkams, kad būtų užkirstas kelias kaimo sričių smukimui ir daugelio regionų dykėjimui.

Taip pat apgailestaujame, kad buvo atmestas mūsų pasiūlymas, kuriuo siekta garantuoti, kad Europos Sąjunga finansuotų viešąjį draudimą valstybėse narėse. Siekta užtikrinti, kad ūkininkai gautų bent minimalias pajamas tam tikromis aplinkybėmis, pvz., susidariusiomis dėl visuotinių katastrofų – sausrų, audrų, kruša, miško gaisrų ar gyvūnų ligų.

Mes prieštarauname pareiškimui dėl pieno kvotų sistemos panaikinimo, bendrosios žemės ūkio politikos pakartotinės nacionalizacijos ir tebesitęsiančios neteisingo paramos paskirstymo praktikos.

Primygtinis Europos Komisijos pasiūlymo, net ir su tam tikrais daliniais pakeitimais, piršimas nėra pakankamas pagrindas reikalauti iš Tarybos skirtingos pozicijos.

Christofer Fjellner (PPE-DE), raštu. – (SV) Savo pasiūlyme Europos Komisija žengia kelis svarbius žingsnius teisinga kryptimi – didina žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą toliau atsiedama atitinkamą paramą, taip pat panaikindama privalomą reikalavimą atidėti žemę, eksporto subsidijas, pieno kvotas, išmokas už pasėlius ir rinkos paramą. Pasiūlymu taip pat siekta, kad tiesioginės paramos žemės ūkio gamybai lėšos būtų perkeltos kaimo plėtros sričiai, daugiausia dėmesio skiriant keturiems prioritetiniams klausimams – klimato kaitai, atnaujinantiems energijos šaltiniams, vandens išteklių valdymui ir biologinei įvairovei. Kadangi Europos Parlamentas pageidavo mažiau reformų ir lėtesnio pasikeitimų tempo, mes nusprendėme pritarti pirminiam Komisijos pasiūlymui ir balsuoti prieš Parlamento pateiktus dalinius pakeitimus.

Duarte Freitas (PPE-DE), raštu. – (PT) Nepaisant pritarimo tam, kad daliniai bendrosios žemės ūkio politikos pakeitimai, kuriuos rekomendavo Komisija, yra būtini, manau, kad, Komisijos pasiūlymas dėl pieno kvotų labai žalingas mažiau konkurencingoms Europos sritims, kurios ypač priklausomos nuo pieno sektoriaus.

Todėl manau, kad neturėjo būti pradėtas pieno kvotų panaikinimas, remiantis Reglamentu (EB) Nr. 248/2008, ir kad šis panaikinimas neturi būti tęsiamas toliau, kaip siūlo Komisijos, kuriai pritarė ir pranešėjas.

L. Capoulas Santoso pranešimas turi vieną teigiamą elementą, t.y. raginimą 2010 m. parengti pranešimą, kuriame būtų pateikta pieno rinkos būklės analizė.

Dėl to aš nebalsavau prieš šį pranešimą, nes pritariu pakeitimams dėl cukraus gamybos Azorų salose, kurie taps prielaida šiai veiklai toliau tęsti regione, neturinčiame bet kokių didelių ekonominių alternatyvų.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), raštu. – (DE) Šiandienos balsavime dėl Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformos patikrinimo balsavau prieš pranešimą dėl pieno sektoriaus. Manau, kad be rinkos analizės neturi būti jokio tolesnio kvotų didinimo. Taip pat manau, kad Parlamento reikalavimas pakelti kvotą 1 proc. penkiomis pakopomis, kaip siūlė Komisija, bus visiškai neteisingas signalas suinteresuotoms šalims.

Vis dėlto ypač sveikinu faktą, kad Parlamentas dar kartą atvirai pasisakė už pieno fondą. Iš žemės ūkio biudžeto ir ypač iš pieno sektoriaus sutaupytas lėšas bus galima efektyviai panaudoti šio sektoriaus naštai palengvinti ir jo restruktūrizacijai. Be to, remiu raginimą Komisijai, Parlamentui ir Tarybai, kad iki 2010 m. gruodžio 31 d. būtų parengtas pranešimas dėl pieno rinkos, kuris suformuos pagrindą diskusijai apie tolesnes priemones, skirtas pieno kvotų kontrolei. Taip pat sveikinu faktą, kad su moduliavimu susijusi franšizė buvo pakelta nuo 5000 iki 10 000 per metus. Tai reiškia, kad Parlamentas pritaria, kad parama būtų toliau teikiama mažiesiems ūkiams, kurie sudaro daugumą, pvz., mūsų Badeno–Viurtembergo ir Bavarijos regionuose.

Neil Parish (PPE-DE), raštu. – Konservatyvūs EPN pritarė daliniams pakeitimams, suteikiantiems galimybę padidinti pieno kvotas bent jau 2 proc. per metus prieš kvotos režimo panaikinimą 2015 m., kaip priemonei, kuri padėtų pagrindus liberalizuotam, į rinką orientuotam pieno sektoriui. Mes nepritarėme tiems daliniams pakeitimams, kuriais buvo siekiama suvaržyti kvotų padidinimą. Vis dėlto nė vienu iš anksčiau minėtų atvejų nebuvo priimti jokie reikšmingi daliniai pakeitimai, t.y. Komisijos pasiūlymas nebuvo efektyviai iš dalies pakeistas.

Nors 1 proc. pieno kvotos padidinimas per metus, kurį siūlo Komisija, geriau negu nieko, mes manome, kad tai per bails žingsnis. Taip pat nepritariame pranešime išreikštam nenorui panaikinti tam tikras susietas išmokas ir rinkos paramos priemones. Dėl to balsavome prieš šį pranešimą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Aš balsavau už pranešimą dėl dalinių pakeitimų, susijusių su Reglamentu dėl bendrosios žemės ūkio politikos reformos. Pritariau 4 daliniam pakeitimui, kuriame numatyta leisti padidinti pieno kvotas 2 proc. 2008–2009 m. prekybiniai žemės ūkio metais ir 1 proc. 2009–2010 m. ir 2010–2011 m. prekybiniais žemės ūkio metais. Tuo būdu bus sudaryta galimybė tinkamai įvertinti rinkos, susijusios su pieno sektoriumi, padėtį. Taip pat pritariu idėjai, kad tais atvejais, kai padėtis pieno rinkoje atitinkamais prekybiniais žemės ūkio metais bus palanki, galima bus padidinti pieno kvotas 12 naujų valstybių narių. Šiuo atžvilgiu turime užtikrinti, kad sprendimas iš dalies keisti nuostatas dėl pieno kvotų būtų priimtas laiku, t.y. iki atitinkamų prekybinių žemės ūkio metų pradžios (atitinkamų metų balandžio 1 d.).

– Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6–0390/2008)

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Išmokos iš Europos žemės ūkio fondo skirtos teikti paramą ūkininkams, kad kaimo vietovėse išliktų gera žemės ūkio naudmenų ir aplinkos būklė. Nors maisto produktams, pagamintiems ES, taikomi griežti reikalavimai, jie visiškai netaikomi importuojamoms prekėms, kurios parduodamos už juokingą kainą. Be to, buvo padidintos pieno kvotos, kurios 2015 m. bus visai panaikintos. Dėl šio panaikinimo kris pieno kainos, o maži ūkiai ims merdėti. Kita vertus, prekybos centrų tinklai, pvz., „Hofer“, gauna ES subsidijas ir toliau didina spaudimą vietiniams ūkininkams, pvz., paskelbdami pieno gamybą nuostolinga.

Labiausiai nuo to kenčia maži ūkininkai kaimo regionuose, priklausomuose nuo pieno gamybos, bet neturinčiuose galimybes gaminti pieną dideliu mastu. Vartotojai priversti brangiau mokėti už pieną ir maistą, tačiau nieko iš šių papildomų pinigų mažieji gamintojai negauna. Vis dėlto kainų kritimo padarinius ūkininkai pajunta iškart. Tai turi pasikeisti, nes kitaip mes tapsime priklausomi nuo maisto importo dėl didžiulio skaičiaus ūkininkų, atsisakančių dirbti žemę. Mūsų ūkininkams reikalingos subsidijos, todėl aš balsavau už L. Capoulas Santoso pranešimą.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už Tarybos reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai. Balsavau už 24 dalinį pakeitimą, kuriame apibrėžta nuostata dėl paramos jauniems ūkininkams, siekiančios iki 75000. Parama įsikūrimui gali būti skiriama mokant ne didesnę kaip 50 000 vienkartinę išmoką arba mokant palūkanų subsidiją, kurios kapitalizuota vertė negali viršyti 50 000. Kartu sudėta abiejų rūšių parama negali viršyti 75 000 eurų.

Taip pat balsavau už 12 dalinių pakeitimų, kuriame sakoma, kad, „siekiant užtikrinti adekvatų kaimo plėtros programų finansavimą, turėtų būti veikama lanksčiau ir sudarytos galimybės šiuo tikslu toje pačioje valstybėje narėje naudoti taip pat ir nepanaudotas struktūrinių fondų lėšas.“

– Pranešimas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0377/2008)

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Be abejo, svarbu, kad būtų koordinuojamos skirtingos politikos sritys, tačiau tai turėtų būti taikoma ne tik finansavimo sričiai. ES jums kyla jausmas, kad dešinė ranka nežino, ką daro kairė. Mes skatiname prekių transportavimą visoje Europoje, o paskui diegiame aplinkosaugos priemones, skirtas kovai su neigiamais transporto padariniais. Kitas pavyzdys – parama tabako gamybai, kuri vykdoma tuo pačiu metu kaip priemonės mažinti tabako vartojimą.

Tas pats principas tinka ir kaimo regionams. Viena vertus, turime papildomų subsidijų fondų, o antra vertus, dėl Maastrichto sutarties reikalavimų ir beribio entuziazmo privatizacijos metu infrastruktūra už svarbiausių gyvenamųjų centrų nyksta, o kaimo regionai tampa vis labiau atskirti. Jei Austrijoje, kaip laukta, bus privatizuotas paštas, tai per dešimtmetį pašto skyriai už miestų bus bent jau 20 kilometrų atstumu vienas nuo kito. Kaimo regionai vis tampa pagyvenusiųjų gyvenamąją vietą. Jei bus pašalintas šis svarbus vyresnių žmonių bendravimo punktas, jie taps vis labiau izoliuoti. Tai pasakytina ne tik apie pagyvenusius žmones, bet ir apie socialiai nuskriaustus ir ribotų judėjimo galimybių žmones, kuriems infrastruktūros griovimas daro ypač skaudų poveikį. Balsavau už šį pranešimą tikėdamasis, kad ateityje jis suformuos pagrindą geriau koordinuotoms programoms ir neutralizuos šiuos neigiamus reiškinius.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už L. Capoulas Santoso pranešimą. Viena iš priežasčių, kodėl balsavau už yra tai, kad tam tikrais atvejais krizių metu žemės ūkis – viena iš sričių, kurioms turi būti skirtas ypatingas dėmesys.

Tokiais laikotarpiais kaip šis vartojimas apskritai mažėja. Štai kodėl investicijos į žemės ūkį turi būti skirtos eksploatacijos išlaidoms sumažinti, nepaveikiant žemės ūkio produktų kokybės. Taip pat manau, kad per būsimą laikotarpį mes turėtume iš naujo įvertinti ir nuspręsti, kokia tikroji žemės ūkio produktų vertė. Tai reikėtų būtinai atlikti, nes kitu atveju vis daugiau ūkininkų atsisakys dirbti žemę sąlygomis, kuriomis jie nebesugebės parduoti jų gaminių tinkama kaina. Dažnai pasitaiko atvejų, kai žemės ūkio produktų kaina net nepadengia investicijų. Antra vertus, neužmirškime, kad žemės ūkio sektoriuje mes turime rasti ir naudoti alternatyvaus kuro šaltinius, t.y. įgyvendinti visam pasauliui keliamą strateginį tikslą.

Šis pranešimas tinkamai gvildena pagrįstas problemas, kurias jis kelia. Žemės ūkis turi būti vienas iš ES prioritetų.

9. Balsavimo pataisymai ir ketinimai: žr. protokolą

(Posėdis sustabdytas 13.05 val. ir atnaujintas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: MIGUEL ANGEL MARTINEZ MARTINEZ

Pirmininko pavaduotojas

10. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas: žr. protokolą

11. Trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygos – Viena paraiškų dėl leidimo apsigyventi ir dirbti procedūra (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas punktas yra bendros diskusijos dėl:

pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų (COM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS)) – Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Pranešėja: Ewa Klamt (A6-0432/2008);

pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių

trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių (COM(2007)0638 – C6–0470/2007 – 2007/0229(CNS)) – Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas. Pranešėjas: Patrick Gaubert (A6–0431/2008).

Rūmų tarnybos pranešė, kad mirė Ewos Klamt tėvas, todėl ji posėdyje nedalyvaus. Be abejonės, reiškiamo Ewai Klamt nuosirdžiausią užuojautą ir dėkojame ją pavaduojančiam M. Weberiui, kuris dalyvaus diskusijose kaip pranešėjas.

Manfred Weber, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. pirmininko pavaduotojau, priežastis, kodėl aš šiandien kalbu jau buvo paminėta. Taip atsitiko dėl to, kad E. Klamt neteko artimo šeimos nario. Norėtume perduoti jai mūsų užuojautą.

Norėčiau pradėti pranešėjos vardu išreikšdamas padėką už puikų bendradarbiavimą šioje srityje. Kaip jūs žinote, pranešimas buvo parengtas glaudžiai bendradarbiaujant Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų ir Užimtumo ir socialinių reikalų komitetams, kurių bendras darbas buvo programos didinti bendradarbiavimą dalis. Dėl šios priežasties norėčiau padėkoti kolegoms nariams, kurie dalyvavo darbe, taip pat pagalbiniais pranešėjams iš Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto. Pranešėja taip pat norėtų ypač padėkoti Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai, su kuria ji pastaraisiais mėnesiais artimai bendravo. Vis dėlto aš, kaip Europos Parlamento narys, norėčiau dar kartą pabrėžti, kad būtų buvę geriau, jei susitarimas būtų pasiektas po svarstymo Europos Parlamente. Tai būtų buvęs glaudaus bendradarbiavimo požymis.

Pradedant nagrinėti klausimą reikėtų pasakyti, kad mes vykdome konkurencinę kovą su kitomis viso pasaulio šalimis dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų. ES jų dalis tesudaro 1,72 proc. bendro darbo vietų skaičiaus, todėl ES akivaizdžiai atsilieka nuo visų savo konkurentų. Australija, Kanada, Jungtinės Valstijos ir net Šveicarija gali pasigirti didesne aukštos kvalifikacijos darbuotojų procentine dalimi nuo jų bendro darbo vietų skaičiaus. Konkuruodama dėl „geriausių ir protingiausių darbuotojų“ ES tebėra gana žemai. Visi žinome, kad šis klausimas turės lemiamos reikšmės mūsų ateičiai ir mūsų valstybių ekonomikos gebėjimui diegti naujoves.

Naudodamasi aštuoniais kompromisiniais daliniais pakeitimais, Ewa Klamt sugebėjo pasiekti susitarimą dėl būtinų kriterijų su kitomis Parlamento frakcijomis. Ewos Klamt pranešime, kurį priėmė Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, apibrėžia svarbiausius kriterijus, susijusius su aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių priėmimu. Pirmas aspektas – „aukštos kvalifikacijos darbuotojų“ apibrėžimas, kuris taip pat susijęs su užmokesčio jiems klausimu. Išplečiama direktyvos taikymo sritis, įtraukiant į ją, viena vertus, asmenis, kurie turi aukštojo mokslo diplomą, o kita vertus, ir asmenis, kurių atitinkama profesinė patirtis yra bent jau 5 metai. Pradžioje Komisija siūlė nuostatą dėl trejų metų profesinės patirties. Beje, Europos Parlamentas žengė žingsnį, nustatydamas atlyginimo kriterijus. Atlyginimų lygio žemiausia riba turi būti bent 1,7 karto didesnė nei vidutinis metinis atlyginimas (bruto). Taryba pasirinko koeficientą 1,5. Dėl to norėčiau pabrėžti, kad Europos Parlamentas ragina parengti tinkamesnį „aukštos profesinės kvalifikacijos darbuotojų“ apibrėžimą.

Kitas klausimas, kurį reikėtų rimtai svarstyti, – protų nutekėjimo problema. Kaip turėtume susidoroti su šiuo iššūkiu? Neturėtume vilioti aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių, kuriose jie yra ypač reikalingi. Prašymas išduoti ES mėlynąją kortelę gali būti atmetas, jei protų nutekėjimas tampa rimta problema. Vis dėlto turime žvelgti tiesai į akis. Nors mes rimtai svarstome protų nutekėjimo problemą, vis dėlto konkuruojame pasaulinėje rinkoje, todėl mėlynoji kortelė turi būti terminuota.

Be abejo, administraciniai faktoriai nėra vienintelis dalykas, atliekantis svarbų vaidmenį viliojant aukštos kvalifikacijos darbuotojus į Europą. Taip pat svarbūs kultūros klausimai, pvz., atviras požiūris į imigraciją ir geriausių žmonių viliojimą. Vis dėlto mes neturime ignoruoti pridėtinės vertės, kurią mėlynoji kortelė gali duoti Europai. Pirmą kartą mes pažengėme į priekį kurdami standartizuotą priėmimo sistemą, apimančią visą Europą. Tai tikrai kuria pridėtinę vertę.

Rytojaus balsavimas mums taip pat svarbus, nes įvedėme ypatingą dalinį pakeitimą, kuris pabrėžia Bendrijos pirmenybės principą. Tai reiškia, kad pirmenybė teikiama Europos darbuotojams, kurie yra tinkami konkrečiam darbui atlikti, o ne mėlynosios kortelės turėtojams. Taip pat turėtume pabrėžti, kad visi pritarėme šiems dalykams, todėl turėtume užtikrinti, jog mūsų kilmės šalys būtų informuotos apie tai, kad nors mes standartizavome procedūrą, nenorime apibrėžti kokių nors Europos kvotų. Kitaip tariant, mes nenorime apibrėžti, kokie turi būti imigracijos lygmenys. Tai turėtų būti kontroliuojama nacionaliniu lygmeniu. Pranešėjos vardu dar kartą norėčiau padėkoti kiekvienam dalyvavusiam darbe. Tikiuosi, kad rytoj rezultatas bus toks pat geras kaip ir rezultatas, kurį mes jau pasiekėme Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete.

Patrick Gaubert, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu ypač laimingas, kad šiandien diskutuojame dėl teisės aktų, susijusių su teisėta imigracija, nes tokiu būdu galime dalyvauti diskusijose, kuriose nekalbama arba daugiau nebekalbama apie neteisėtos imigracijos kriminalizavimą, bet visiškai teisingai pabrėžiami teigiami jos aspektai ir didelė teisėtos imigracijos nauda Europos įmonėms.

Atsižvelgiant į dabartinę demografinę padėtį svarbu priminti europiečiams apie reikšmingą imigracijos naudą ekonominiams Europos Sąjungos klestėjimui ir plėtrai. Paskutinės mūsų turimos demografinės prognozės atskleidžia pagrindinius pavojus, susijusius su pensijų, sveikatos ir socialinės apsaugos programų egzistavimu.

Susidūrusi su šia padėtimi Europos Sąjunga aiškiai nutarė skatinti bendrą imigracijos politiką, remiančią teisėtą ekonominę imigraciją, kuri būtų efektyviai valdoma, atsižvelgiant į nacionalinių rinkų poreikius. Dėl to šiandien svarstome du ilgalaikių pasekmių turėsiančius pragmatinius teisės aktus, kurie turėtų patenkinti aiškiai apibrėžtus mūsų valstybių narių darbo jėgos poreikius.

Priimdamas šiuos du dokumentus Europos Parlamentas siunčia aiškų atvirumo signalą, kurį mes turime patys visiškai suvokti, kad paaiškintume viešajai nuomonei, mūsų bendrapiliečiams ir trečiosioms šalims, kokių teigiamų žingsnių mes imamės imigracijos srityje. Neturime gėdytis dėl mūsų sprendimų šiuo klausimu, be to, nėra jokio reikalo klausytis šiuo klausimu pamokymų trečiųjų šalių lyderių, kurie nesugeba įgyvendinti tinkamos politikos, kad išvengtų migracijos savo šalių gyventojų, kurie rizikuodami gyvybe ieško geresnių gyvenimo sąlygų Europoje.

Kalbant apie Direktyvą dėl vienos paraiškų pateikimo procedūros, kurią aš rengiau kaip pranešėjas, reikėtų pabrėžti, jog pasiūlyme visų pirma numatyta vieno langelio sistema trečiosios šalies piliečiams, kurie nori gyventi ir dirbti valstybėse narėse. Jame numatyta viena procedūra, ji yra paprastesnė, trumpesnė ir greitesnė ir darbdaviui, ir migrantui ir kurios tikslas sumažinti biurokratinės procedūros ir supaprastinti administracinius veiksmus. Ši procedūra ir vieno leidimo sistema taip pat palengvins leidimų galiojimo patikrinimą ir administracijai, ir darbdaviams.

Antra, direktyvos projektas užtikrins vienodų sąlygų trečiųjų šalių piliečiams taikymą daugelyje sričių. Šis teisėtai ES teritorijoje esančių ir naujai atvykstančių migrantų pagrindinių socialinių ir ekonominių teisių pripažinimas bus labai svarbus gerinant jų integraciją siekiant geresnės socialinės sanglaudos.

Vienodos sąlygos turi būti taikomos šiose srityse: darbo sąlygų, sveikatos apsaugos, saugos darbo vietoje, švietimo, profesinio mokymo, kvalifikacijos pripažinimo, socialinės apsaugos, įskaitant sveikatos priežiūrą, sumokėtų pensijų eksportą, galimybes įsigyti prekių ir paslaugų ir pasinaudoti mokesstinėmis lengvatomis.

Be abejo, numatyti realistiški apribojimai, bet mes garantuosime, kad jie nebūtų didesni negu apibrėžta mėlynosios kortelės nuostatose. Turi būti paisoma imigrantų interesų ir apsaugotos jų teisės. Tiesą pasakius, statistika rodo, kad nedarbo lygis tarp imigrantų yra aukštesnis negu tarp Europos Sąjungos gyventojų. Be to, imigrantams dažnai tenka negarantuotos darbo vietos, o šalies šeimininkės kalbos įsisavinimas tebelieka reikšminga kliūtis.

Abu Komisijos pasiūlyti dokumentai (norėčiau pasinaudoti šia proga, kad pritarčiau jų sveikam protui) atitinka mūsų nuomonę dėl imigracijos politikos, kuri turėtų būti protingai nuosekli ir humaniška. Taip pat norėčiau padėkoti Tarybai ir Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai už išskirtinę ir gana skubią pagalbą, kuri paruošė dirvą greitam šių dviejų tobulai papildančių vienas kitą dokumentų priėmimui.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, pranešėjai Manfred Weber ir Patrick Gaubert, garbingi nariai, Komisijos pirmininko pavaduotojai Jacques Barrotai, M. Weber, prašom perduoti mūsų užuojautą E. Klamt, kuri dėl žinomų priežasčių negali būti su mumis.

Beveik prieš ketverius metus, 2005 m. sausį, Europos Komisija paskelbė svarbią diskusiją dėl aktyvios Europos politikos, susijusios su ekonomine migracija, perspektyvų. Buvo pažymėta, kad vis dar juntamas smarkus pasipriešinimas ir išlygų siekis, todėl reikia didelių pastangų sutarimui šiuo klausimu pasiekti. Į tai atkreipė dėmesį Patrick Gaubert. Jis taip pat dar kartą pabrėžė, kad nuo tų dienų nuomonė labai pasikeitė. Ekonominė migracija tapo pirmu ramsčiu bendros imigracijos politikos, kurią nusprendė priimti valstybės narės, 2008 m. spalio 16 d. Europos Vadovų Tarybos posėdyje priimdamos Europos imigracijos ir prieglobsčio paktą.

Europos Parlamentas šiandien, plenariniame posėdyje, balsuos dėl pirmų dviejų Bendrijos dokumentų, kurie apibrėžia bendras su ekonomine migracija susijusias priemones. Pirmame dokumente įvesta mėlynoji kortelė suteiks teisę aukštos kvalifikacijos darbuotojams įsidarbinti visur Europoje. Jiems taip pat bus garantuos tam tikros teisės ir taikoma tinkama administracinė tvarka.

Antrame dokumente įvestas vienas leidimas, kuris sujungtų leidimą gyventi ir leidimą dirbti, žymiai sumažins administracinius sunkumus visiems asmenims, atvykstantiems teisėtam darbui Europos Sąjungoje, ir garantuos jiems tam tikras teises visur Sąjungoje.

Šie du dokumentai rodo, kad iš tikrųjų pasirengusi skatinti teisėtą migraciją, kaip sakė pranešėjai, kurie atkreipė dėmesį į tai, kad ji nori palengvinti gyvenimą trečiųjų šalių piliečiams, teisėtai gyvenantiems mūsų teritorijoje. Trumpiau tariant, kad Sąjunga jau nebe „Europos tvirtovė“, kurią kai kurie žmonės dar vis norėtų matyti.

Taip pat norėčiau padėkoti už darbą, kurį atliko pranešėjai, rengdami šiuos du pasiūlymus. Jų darbas atvėrė kelią bendradarbiavimui (džiaugiuosi galėdamas tai pabrėžti) labai aktyviam Tarybos ir Europos Parlamento bendradarbiavimui.

Visų pirma panagrinėsiu mėlynosios kortelės klausimą. Taryba sugebėjo parengti bendrą poziciją praėjus mažiau nei metams po pateikto Komisijos pasiūlymo. Tai nebuvo lengva užduotis, nes buvo taikoma vienbalsiškumo taisyklė. Taryba, remdamasi puikiu bendradarbiavimu su E. Klamt, atsižvelgė į Europos Parlamento nuomonę įvairiose diskusijos srityse, pvz., dėl kortelės gavėjų apibrėžimo, jos suteikimo sąlygų, dėmesio, kuris turėtų būti atkreiptas į verbuotojų verbavimo etiškumą, taip pat dėl apykaitinės migracijos galimybių, nediskriminavimo dėl amžiaus ir būtino lankstumo dėl kortelės galiojimo.

Darbo užmokesčio kriterijai – tai vienas iš klausimų, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos pozicijos labai skiriasi. Taryba įvedė žemesnę ribą ir papildomas leidžiančias nukrypti nuostatas sektoriams, jaučiantiems darbo jėgos stygių. Tai sudaro sąlygas didesniai žmonių ratui pasinaudoti mėlynosios kortelės pranašumais. Tikiuosi, kad Europos Parlamentas, atsižvelgdamas į pateiktus pasiūlymus, galės pritarti Tarybos pozicijai ir tuo būdu išplės mėlynosios kortelės taikymo sritį.

Šis darbas bus sėkmingas ir pasiųs trigubą signalą mūsų Europos piliečiams, t.y. signalą dėl Europos pasiryžimo sudaryti galimybes teisėtai migracijai, ypač susijusiai su konkrečia darbine veikla. Tai iš tikrųjų pirmas dokumentas, kuriuo siekiama šio konkretaus tikslo. Tai taip pat signalas apie atsakingą Europos integraciją, kuri kartu su simboliu tapsiančia Europos mėlynąja kortele užtikrins tikrą judėjimo laisvę Europos viduje aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečiams ir jų šeimų nariams kiekvienos valstybės narės nustatyta tvarka, nes, be abejo, valstybės narės išsaugos savo darbo rinkų kontrolę. Trečias signalas susijęs su svarbiomis Sąjungos pastangomis pritraukti daugiau kvalifikuotų ir talentingų žmonių iš viso globalizuoto pasaulio, taip pat su pastangomis skatinti Europos konkurencingumą Lisabonos strategijos dvasia.

Tokiu būdu Europos Sąjunga suderina savo siekį padidinti jos patrauklumą migrantams su jos įsipareigojimu skatinti skurdžiausių šalių vystymąsi. Taryba užtikrina, kad į direktyvą buvo įtraukta daug pasiūlymų, skirtų sutrukdyti protų nutekėjimą. Norėčiau tai čia oficialiai pareikšti ir dar pasakyti, kad aš, be abejo, dar sugrįšiu prie šio klausimo, atsakydamas į įvairius jūsų kalbų teiginius. Aš, be abejo, žinau apie jūsų suinteresuotumą dėl teisėto efektyvaus ir lygiateisio bendradarbiavimo su kai kuriomis Afrikos šalimis.

Dabar norėčiau keletą žodžių tarti apie direktyvą dėl vienos paraiškos dėl leidimo apsigyventi ir dirbti procedūros. Tai irgi svarbus dokumentas, kuris žymiai palengvina ekonominę migraciją, ji tampa teisėta, skaidri, įpareigojanti ir nuspėjama. Jis taip pat supaprastina administracinę tvarką, kuri dažnai trukdo migracijai, bet ji yra būtina ekonominio ir demografinio Sąjungos balanso prielaida. Svarbiausia, šis dokumentas suteikia vienodas teises visiems trečiųjų šalių darbuotojams, kurie teisėtai dirba ir gyvena Europos Sąjungoje.

Pradinis šios direktyvos tekstas nesudarė prielaidų pažangai artimoje ateityje pasiekti. Vis dėlto darbas, atliktas apibrėžiant mėlynąją kortelę, pamažu suteikė galimybę išaiškinti šį sudėtingą klausimą. Tarybai pirmininkaujanti valstybė dėjo visas pastangas siekdama kuo didesnės pažangos baigiamajam pasiūlymui parengti ir, be abejo, atsižvelgė į šių rūmų pozicijas.

Darbas, susijęs su šio dokumento rengimu, buvo suintensyvintas, todėl esame įsitikinę, kad svarbiausi elementai bus apibrėžti iki gruodžio pabaigos. Pasiūlymą pirmą kartą nagrinės ministrai lapkričio 27–28 d. Tarybos sesijoje. Savaiame suprantama, kad stiprus Europos Parlamento signalas dėl šio dokumento reikalingumo ir jo pridėtinės vertės paspartins judėjimą, kuris pradeda įgauti kontūrus ir kuris gali paruošti dirvą galutiniam šios direktyvos, be jokių abejonių, supaprastinančios migrantų gyvenimą, priėmimui.

Jacques Barrot, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau išreikšti šilčiausią padėką pranešėjai E. Klamt. Be to, norėčiau prisijungti prie užuojautos, kurią visų vardu išreiškė J. Jouyet. Be abejo, norėčiau padėkoti ir Patrickui Gaubertui. Abu pranešimai yra aukštos kokybės. Taip pat

dėkoju dviem Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešėjams – R. Jelevai ir J. Masieliui. Aš taip pat dėkoju Manfredui Weberiui, kuris pavadavo E. Klamt.

Dvi pasiūlytos direktyvos – pirmi dokumentai iš rinkinio, susijusio su 2005 m. Komisijos paskelbtu veiklos planu dėl teisėtos migracijos. Jie svarbūs ne tik patiems migrantams, bet taip pat ir mūsų valstybėms narėms ir jų bendrovėms. Atkreipiant dėmesį į Patricko Gauberto pasakytus žodžius ir kalbą, kurią jūs, J. Jouyetai, ką tik pasakėte, galima būtų teigti, kad jie tinkamai atspindi šio susitarimo dėl imigracijos ir prieglobsčio, kurį Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija užsibrėžė galutinai priimti, svarbą. Jie taip pat įrodo, kad šis susitarimo iš tikrųjų suderintas ir parodo tikrą europiečių norą atsiverti migrantų srautams, kurie gali būti ypač naudingi ir daryti ypač teigiamą poveikį Europos visuomenės atečiai.

Dėl to šie du dokumentai sudaro mums galimybę sukurti įvaizdį atviros Europos Sąjungos, kuri priima trečiųjų šalių gyventojus, o jie tokiu būdu gali teisėtai gauti gyvenamąją vietą ir darbą bet kokia jų kvalifikaciją atitinkančiu lygmeniu ir, savaime suprantama, naudotis visomis jiems numatytais teisėmis. Jie taip pat parodo Europos Sąjungos gebėjimą sutarti dėl bendrų ekonominių imigracijos instrumentų ir tokiu būdu surasti tinkamą dermę tarp visuomenės lūkesčių, migrantų teisių ir jų kilmės šalių poreikių.

Pradėsiu nuo horizontalios teisinės sistemos, apibrėžtos Direktyvoje dėl vieno leidimo ir migrantų darbuotojų teisių. Esu patenkintas, kad buvo patvirtinti platūs Komisijos pirminio pasiūlymo kontūrai ir nuostatos dėl vienos procedūros, vieno leidimo trečiųjų šalių gyventojams, laikomiems tinkamais darbuotojais ir vienodų teisių visiems, t.y. visiems teisėtai dirbantiems migrantams, nepriklausomai nuo pradinio jų buvimo pagrindo.

Tai fundamentalus dalykas, kuris garantuotų, kad visi trečiųjų šalių gyventojai, kurie dirba teisėtai, turi naudotis minimaliu rinkiniu vienodų teisių visose valstybėse narėse. Tai, mano nuomone, atitinka visus aukštus Europos principus, susijusius su pagrindinėmis teisėmis.

Gerb. Patrickai Gaubertai, jūsų pranešime siūlomos naujos arba papildomos nuostatos, kurias Komisija gali paremti. Aš ypač norėčiau paminėti tris dalinius pakeitimus, t.y. pakeitimą dėl laikino leidimo gyventi suteikimo tais atvejais, kai administracija vilkina prašymo dėl leidimo atnaujinimo svarstymą. Pakeitimai, stiprinantys procedūrines teises ir galiausiai pakeitimai, kurie numato galimybę kreiptis dėl vieno leidimo, jau teisėtai gyvenant valstybėje narėje.

Komisija supranta ir pritaria Europos Parlamento pageidavimui pašalinti bet kokius apribojimus straipsnyje, numatančiame vienodas teises visiems, todėl, kreipdamasis į Tarybą pirmininkaujančią valstybę, aš, aišku, tikiuosi, kad Taryba bus kiek galima atviresnė visiems šiems daliniams pakeitimams.

Dabar kalbėsiu apie E. Klamt pranešime pasiūlytą „Europos mėlynąją kortelę“, kurią mums priminė H. Weber. Įvedant Europos mėlynąją kortelę siekiama, kad Sąjunga taptų patrauklesnė ir padidintų savo gebėjimą pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių tam, kad teisėta imigracija, kaip papildoma priemonė Lisabonos strategijos tikslams įgyvendinti, galėtų padėti sustiprinti mūsų ekonomikos konkurencingumą.

Jūsų rūmams pateiktame pranešime remiama Komisijos nuostata, kad reikėtų kuo skubiau įvesti šią bendrą visai Europai sistemą. Dėl to Komisija mielai pritaria pranešimo išvadoms, tačiau su tam tikromis išlygomis. Pirmą, Komisija tikrai palankiai vertina dalinius pakeitimus, dėl kurių sistema tampa patrauklesnė, pvz., skirtus bet kokiems vienodų teisių taikymo apribojimams pašalinti, taip pat susijusius su dalyvavimu darbo rinkoje asmenims, dvejus metus turintiems mėlynąją kortelę. Antra, pritariame tam, kad pabėgėliai, kurie gali turėti naudos iš šios sistemos, taip pat būtų įtraukti į teisėtai gyvenančiųjų kategoriją. Ši priemonė nebuvo įtraukta į pradinį pasiūlymą, tačiau manome, kad tai vertinga nuostata kiekvienu aspektu – politiniu, humanitariniu arba ekonominiu.

Dėl profesinės patirties kriterijaus išsaugojimo, apibrėžiant nuostatas, susijusias su tam tikromis profesijomis: ypač naujųjų technologijų sektoriuje asmens patirtis ir gebėjimai yra daug vertingesni negu bet kokie diplomai.

Kita vertus, Komisija negali pritarti daliniams pakeitimams, nustatantiems apribojimą, kad mėlynoji kortelė galėtų būti suteikta tik gyventojams šalių, su kuriomis Sąjunga yra pasirašiusi susitarimus. Be abejo, šis dalinis pakeitimas skirtas neigiamam poveikiui besivystančioms šalims sumažinti, bet Komisija mano, kad tai labai suvaržytų direktyvos taikymą. Be to, kiltų aukštos kvalifikacijos migrantų diskriminacijos pavojus, kurie tuomet galėtų pasinaudoti atitinkamomis nacionalinėmis sistemomis, kurių nei Komisija, nei Parlamentas nekontroliuoja.

Taip pat laikasi neigiamos nuomonės ir dėl pasiūlymo įvesti pakeitimą, dėl kurio leidžianti nukrypti nuostata, susijusi su teise į apykaitinę migraciją, taptų įprasta nuostata. Tiesą pasakius, tai ne neigiamą nuomonę, o

nepritarimas. Galimybė sugrįžti į kilmės šalį dvejiems metams, neprarandant EB ilgalaikio gyventojų statuso, yra būtina, jei norime skatinti keitimąsi darbuotojais, pvz., tarp universitetų ir ligoninių arba netgi paskatinti atitinkamą išievių bendruomenę imtis žygių jų kilmės šalių vystymuisi remti. Tai suvaržytų apykaitinę migraciją, kurios mes norėtume matyti vis daugiau ir daugiau.

Galiausiai norėčiau pasakyti kelis žodžius apie akivaizdų poreikį atsižvelgti į darbo rinkos būklę. Kaip mums priminė Manfred Weber, turime Europą, kurios darbo rinkos yra atskirtos, todėl kiekvienos valstybės reikalas nustatyti, kiek imigrantų ji galėtų įsileisti. Be abejo, taip pat neturime užmiršti, kad jos į savo darbo rinką turi įsileisti visų kitų Europos valstybių narių gyventojus.

Užbaigdamas kalbą norėčiau kreiptis į Tarybai pirmininkaujančios šalies atstovą Jean-Pierre Jouyet ir pasakyti, kad tikiuosi, jog ministrai, susitinkantys Taryboje kitą savaitę, galės priimti kiek įmanoma daugiau Europos Parlamento dalinių pakeitimų, kurie, be abejo, duotų daug naudos. Be to, tikiuosi, kad, iki metų galo mes galėsime parodyti, kad ši Europa nebeužsidariusi savyje, o pageidauja atsiverti migrantų srautams ir, aišku, vis daugiau ir daugiau siekianti organizuotai valdyti migrantų srautus su imigracijos šalimis.

(Plojimai)

Danutė Budreikaitė, *Vystymosi komiteto nuomonės referentė*. – Mėlynosios kortelės pasiūlymu tikimasi, kad į ES bus pritraukta kvalifikuota darbo jėga, suteikiamos jai sąlygos atvykti trumpai, bet tuo pačiu pasilikti ir ilgai. Pasiūlyme teigiama, kad nebus protų nutekėjimo, o vyks protų grįžimas atgal – cirkuliacija. Tai mažai tikėtina.

Kaip atrodo pasiūlymas vystomojo bendradarbiavimo politikos kontekste?

Įdiegus mėlynąją kortelę, iš besivystančių šalių išvyks specialistai, kurių parengime dalyvavo ir ES, ypač iš jautriausių sričių – švietimo ir sveikatos apsaugos. Tų specialistų trūkumą, matyt, turės padengti mūsų šalių savanoriai.

Tuo labiau, kad prie etikos suteikiant mėlynąją kortelę – nekviesti specialistų iš besivystančioms šalims jautrių sektorių – neprisideda Jungtinė Karalystė, Airija ir Danija. Tokiu atveju iniciatyvos remti besivystančias šalis atrodo nenuoširdžios. Matyt, vis tikslai dominuoja verslo interesai.

Realiai mėlynoji kortelė gali duoti besivystančioms šalims didelių intelektinių nuostolių.

Jan Tadeusz Masiel, *nuomonės referentas*. – (PL). Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Direktyva dėl aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečių įleidimo į ES – pirmas vertingas ir naudingas bendros Europos Sąjungos imigracijos politikos žingsnis. Tai pirmas rimtas mėginimas apriboti neteisėtą imigraciją Europoje.

Rengdami mėlynosios kortelės programą, mes buvome pasimetę tarp baimės, kad trečiųjų šalių piliečiai ja piktnaudžiaus, ir vilties, kad naujai atvykusieji patenkins mūsų darbo jėgos reikmes ir prisidės prie mūsų ekonomikos plėtros. Mėlynąją kortelę ketinama paversti aukštos kvalifikacijos darbininkų, reikalingų mūsų smulkios ir vidutinės įmonės, pakvietimo kortele, suteikiančia galimybę dirbti patrauklų darbą ir gerai gyventi.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui, kuriam šiandien aš čia atstovauju, buvo svarbu užtikrinti, kad su darbininkais iš ne Europos Sąjungos šalių būtų elgiamasi ne blogiau negu su mūsų piliečiais. Dėl šios priežasties reikėjo nuostatos, kad už vienodą darbą būtų visiems lygiai mokama, taip pat užtikrinti, kad nebūtų išskirtos šeimos, pasirūpinti, kad būtų mokamos bazinės socialinės išmokos, tuo siekiant greito ir visapusiško atvykusiųjų integravimosi. Galiausiai leiskite padėkoti pagalbiniais pranešėjams už jų paramą ir informuoti Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją, kad Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas dirbo greitai, kad padėtų Prancūzijai pasiekti jos tikslus kadencijai dar nesibaigus.

Rumiana Jeleva, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė*. – (BG) Norėčiau padėkoti Patrickui Gaubertui už pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl vienos paraiškų dėl vieno leidimo trečiųjų šalių piliečiams apsigyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų vienodų teisių. Aš buvau Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonės referentė dėl šios direktyvos. Kaip Europos Parlamento narė iš Bulgarijos, vienos iš dešimties šalių, kurioms taikomi visokie pereinanieji laikotarpiai, esu griežtai nusistačiusi prieš apribojimus žymios dalies Europos darbo jėgos laisvam įsiliejimui į darbo rinką. Dėl to sveikinu Europos institucijų pastangas užtikrinti, kad bet kas, gyvenantis ir teisėtai dirbantis Europos Sąjungoje, būtų lygiai traktuojamas.

Svarbiausia, kad ši direktyva veiktų kaip horizontalus instrumentas, turint omenyje, kad specialiosios direktyvos jau įsigaliojo arba planuojamos priimti. Turiu omenyje direktyvą dėl sezoninių darbininkų, darbininkų, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, ir direktyvą dėl ES mėlynosios kortelės, kurią svarstome šiandien. Formuluodami mūsų poziciją, kuriai pritarė kolegos iš parlamentinės komisijos, pateikėme pasiūlymą darbininkų iš trečiųjų šalių teisių klausimą spręsti remiantis pusiausvyros principu. Čia norėčiau paminėti teisę į mokslą, mokslo laipsnių ir diplomų pripažinimą, darbo sąlygas, socialinės apsaugos prieinamumą, mokesčių lengvatas ir kita. Direktyvoje dėl darbininkų iš trečiųjų šalių darbo pateikiamas bendras minimalių teisių rinkinys. Vadinas, jiems suteikiama ne daugiau teisių negu garantuojama specialiomis direktyvomis. Kaip tik dėl šios priežasties Europos Komisijos pasiūlyme numatytos ypatingos sąlygos šioms teisėms įgyvendinti. Galutinėje mūsų pozicijos redakcijoje, dėl kurios Užimtumo ir socialinių reikalų komitete buvo balsuojama, šių sąlygų, deja, nėra. Dėl to atsirado akivaizdžių nesutapimų, pvz., susijusių su ES mėlynosios kortelės direktyva, taip pat su garantijomis, apibrėžtomis kitose specialiose direktyvose, įskaitant direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ilgalaikiai ES gyventojai.

Ponios ir ponai, šiais finansinės ir ekonominės krizės laikais reikia būti realistais. Kaip Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešėja, kreipiuosi į jus, kad mes visi užimtume atsakingą poziciją ir balsuotume už logika paremtą teisingą ir nuoseklų dokumentą.

Kinga Gal, PPE-DE frakcijos vardu. – (HU) Nuoširdžiai ačiū, pirmininke, už suteiktą žodį. Komisijos nary, ponios ir ponai, dabartinio migracijos paketo kontekste Parlamentas svarsto ir rytoj priims svarbius dokumentus, kurie galios ilgą laiką.

Šiuo metu Europos Sąjungoje galioja 27 skirtingos sistemos, reguliuojančios trečiųjų šalių piliečių statusą. Dvi naujos direktyvos garantuotų paprastesnę procedūrą aukštos kvalifikacijos darbininkams, taip pat ir galimybę pasinaudoti paprastesne įvažiavimo ir apsigyvenimo sistema. Mes matome, kad šios dvi direktyvos gali įdiegti veiksmingą kompromisinę sistemą vietoj dabartinės fragmentuotos.

Šiuo atžvilgiu Europos liaudies partijos pranešėjai rimtai padirbėjo. Pranešimas dėl aukštos kvalifikacijos darbininkų įdarbinimo, dabar žinomas kaip mėlynosios kortelės pranešimas, – tai geras pranešimas. Pranešėja Eva Klamt nusipelnė specialaus pagyrimo. Mes taip pat dėkojame Patrickui Gaubertui už jo pranešimą. Tuo pačiu metu Liaudies partija įsipareigoja užtikrinti, kad straipsnis dėl pirmumo teisės suteikimo ES piliečiams būtų svarbi direktyvos dalis. Dėl to aš noriu atkreipti tų Parlamento narių, kurie prieštarauja, kad ES piliečiams būtų suteikta pirmumo teisė ir kurie siūlo pakeitimus, kad šis pirmumo principas būtų pašalintas iš pranešimo, dėmesį į faktą, kad aš, kaip Vengrijos pilietis, taip pat naujųjų valstybių narių piliečių vardu, laiku visiškai nepriimtinu dalyku neįtraukti šio principo, kad darbininkams iš valstybių narių būtų suteikta pirmumo teisė prieš darbininkus iš trečiųjų šalių.

Šis požiūris ypač nepriimtinas, nes atspindi vyraujančią veidmainystę, nes mes, naujų valstybių narių piliečiai, vis dar esame (iki pat šios dienos ir nežinia, kiek tai dar truks) diskriminuojami daugelyje senųjų ES valstybių narių klausimais, susijusiais su patekimu į darbo rinką. Gėdinga ir skandalinga: Europa kalba apie mūsų Sąjungą taip, kad joje naujųjų valstybių narių piliečiai vis dar laikomi šiuo atžvilgiu antrarūšiais. Ačiū už dėmesį.

Javier Moreno Sanchez, PSE frakcijos vardu. – (ES). Gerb. pirmininke, prašyčiau, kad mano įžanginiai žodžiai nepakliūtų į pragarišką laiko mašiną, nes jų tikslas – pareikšti E. Klamt ir mano užuojautą (kartu su šiais rūmais) ir ypač pasveikinti pranešėjus.

Dabar aš pradėdu. Sveikinu pranešėjus, nes jie šiais dviem pasiūlymais žengė kokybiškai naują žingsnį bendros migracijos politikos link. Mes skatiname teisėtą migraciją, kuri yra svarbiausias mūsų globalinės strategijos elementas.

Bendras teisių paketas, vienas leidimas gyventi ir dirbti teisėtai atvykusiems imigrantams turi būti taikomi kuo didesniai darbuotojų skaičiui. Todėl mes, socialistai, prašome, kad nė vienas darbuotojų kategorijai nebūtų daroma išimčių.

Mėlynoji kortelė suteikia migrantams galimybę apsigyventi su savo šeimomis ir dirbti mūsų šalyse. Atidaromos vienos durys į 27 darbo rinkas. Tačiau negali būti taip, kad vien tik aukštos kvalifikacijos darbininkai įžengs per šias duris. Dėl to, Komisijos nary, mes tikimės, kad Komisija netrukus pateiks savo pasiūlymus dėl kitų kategorijų.

Ponios ir ponai, mes turime vengti protų nutekėjimo. Ši mėlynoji kortelė neturi tapti paskatinimu gyvybiškai svarbiems žmogiškiems ištekliams palikti besivystančias šalis. Už kiekvieną aukštos kvalifikacijos

profesionalą, kuris atvyksta į Europą, PSE frakcija siūlo skirti pinigų kilmės šaliai naujam profesionalui išugdyti.

Galiausiai Europa turi būti patraukli paskirties vieta ne tik talentams, atvykstantiems iš už Sąjungos ribų, bet ir mūsų pačių, Europos, talentams. 2007 m. beveik 300 tūkst. aukštos kvalifikacijos europiečių išvyko dirbti už Sąjungos ribų. Turime viską daryti, kad galėtume išlaikyti juos Europos namuose.

Jeanine Hennis-Plasschaert, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, atrodo, konservatoriai ir socialistai ranka rankon dirba vieni su kitais dėl mėlynosios kortelės, o mano frakcija dėl to, tiesą sakant, yra netekusi žado. Kurį laiką ES mėgino pasirodyti, kad turi išsamų migracijos politikos paketą, pvz., priemones valdyti neteisėtą migraciją, taip pat priemones, kurios padėtų Europai žengti į priekį teisėtos migracijos srityje.

Jūs galbūt prisimenate labai emocingą diskusiją dėl Sugrąžinimo direktyvos. Tuo metu ALDE frakcija pasisakė už tai, kad į sugrąžinimo politiką nebūtų įvelgiama izoliuotai: į ją turi būti įvelgiama kaip į sudėtinę viso migracijos paketo dalį. Šiandien, pagaliau, mes turime šansą pasiųsti signalą, kad reikia sudaryti geresnes galimybes teisėtai migracijai neatidėliotiniams aukštos kvalifikacijos darbininkų poreikiams versle patenkinti.

Faktas, kad mes negalėjome dėti didelių vilčių į EPP dėl teisėtos migracijos, apgailėtinas, bet galėjo būti, tam tikra prasme, prognozuojamas. Dėl fakto, kad PSE mielai pritaria EPP daliniams pakeitimams dėl mėlynosios kortelės, man ima šiaušti plaukai. Po balsavimo Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitete programa buvo žymiai susilpninta. Buvo įvesta per daug apribojimų, kurie nepadeda ES tapti patrauklesne vieta aukštos kvalifikacijos darbininkams.

Akivaizdu, kad mėlynosios kortelės tikslas – ES ekonomikos konkurencingumo didinimas. Pasiūlymas dėl mėlynosios kortelės nėra morališkai lengvas, nes būtų „pasiimami“ geriausi, o kiti paliekami ir tokiu būdu skatinamas protų nutekėjimas iš besivystančių šalių.

Dabartinė tendencija tokia, kad dauguma aukštos kvalifikacijos darbininkų emigruoja į JAV, Kanadą, Australiją, o ne į ES. Jeigu norime apgręžti šią srovę, turime būti ambicingi. Šie rūmai pasirengę pritarti pranešimui, kuris dar daugiau susilpnins ir taip jau kuklų Komisijos pasiūlymą. Kad būtų aišku: ALDE frakcija labai stipriai remia mėlynąją kortelę. Deja, mes jaučiame, kad dabartinis dokumentas nepriartina taip reikalingų pokyčių dėl teisėtos migracijos, bet sutvirtina valstybių narių protekcionistinius polinkius.

Mes visi žinome, kad Taryba skelbia ambicingus pareiškimus, bet mes taip pat žinome, kad per dažnai veiksmingą nutarimų įgyvendinimą varžo valstybių narių nesugebėjimas veikti kartu bendrų interesų labui ir kad veiksmingas sprendimų priėmimas šioje srityje yra pakertamas dėl vienybės stokos labai jausmingų ir painių diskusijų dėl teisėtos migracijos metu.

Į galvą lenda Tamperės programa, Hagos programa, Prancūzų migracijos paktas, Stokholmo programa. Vis dėlto dienos pabaigoje jos visos pereis į naują stadiją, visi šie išipareigojimai virs konkrečiomis ir veiksmingomis priemonėmis. Jeigu norime, kad ES turėtų naudos iš pasiūlytos programos, turime būti ambicingi ir dėl to aš tikiuosi, kad rytoj balsuosite taip, kaip reikia.

Bogusław Rogalski, *UEN frakcijos vardu*. – (PL). Gerb. pirmininke, turimi duomenys išpėja mus dėl fakto, kad Europos Sąjunga nėra ta vieta, kurią renkasi trečiųjų šalių aukštos kvalifikacijos darbininkai, priešingai jie renkasi tokias šalis kaip Jungtinės Valstijos, Kanada ar Australija. Pavyzdžiui, tik 5,5 proc. aukštos kvalifikacijos darbininkų iš Maghrebo šalių atvyksta į ES, tuo tarpu Jungtinės Valstijos ir Kanada priima maždaug 54 proc. Taip yra dėl milžiniško migrantų priėmimo sistemų skirtumo ES, kurie labai trukdo migrantų judėjimui tarp šalių. Tik šešios valstybės narės turi specialias aukštos kvalifikacijos migrantų įdarbinimo programas.

Dėl to gyvybiškai svarbu įdiegti nuoseklesnį valstybių narių požiūrį į Europos migracijos politiką, apimančią integracijos ir politinius klausimus. Turime standartizuoti nuostatus, kad galėtume kontroliuoti migrantų srautus į Europą ir Europos viduje, tuo būdu suteikdami migrantams geresnį šansą.

Jean Lambert, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjams už jų teigiamą požiūrį į šias dalines (bet labai ilgai lauktas) teigiamas priemones dėl migracijos ir dėl trečiųjų šalių piliečių padėties Europos Sąjungoje. Taip pat sveikinu naują, labiau teigiamą Komisijos požiūrį į tam tikrus Parlamento dalinius pakeitimus.

Išeities taškas mano frakcijai, Žaliesiems, buvo: teisės, kurios būtų kiek galima labiau artimos ES piliečių teisėms. Mes buvome už tai, kad sistema būtų kiek galima skaidresnė ir priimtinesnė atvykstančiam. Aš visiškai pritariu tiems Parlamento nariams, kurie sakė, kad yra skandalinga, jog šiuo metu ES piliečiams

netaikomas lygybės principas, todėl primygtinai siūlyčiau Parlamento nariams nesidairyti į mūsų valstybių narių atsargią poziciją, kuri suteikia mūsų piliečiams lygias teises, tačiau įstumia į nepalankią padėtį trečiųjų šalių piliečius.

Nėra abejonės, kad ES reikia įvairios kvalifikacijos darbuotojų. Mes norime, kad žmonės, kurie pageidauja pas mus atvykti iš Indijos, Naujosios Zelandijos, Ganos, Kinijos ir iš kitur, čia panaudotų savo kvalifikaciją ir ją tobulintų. Štai kodėl mes nepritarsime nei 84, nei 24 daliniams pakeitimams, kuriuose kalbama apie mėlynųjų kortelių suteikimą migrantams tik iš tų šalių, su kuriomis esame sudarę partnerystės susitarimus. Nesu tikras, kaip į tai atsakys Jungtinės Valstijos.

Be abejo, mums reikia būti atsargiems dėl tam tikrų gyventojų sluoksnių neturtingiausiose šalyse, bet mums taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad tai ne vieninteliai žmonės, kurie negali kelti savo kvalifikacijos Europos Sąjungoje. Mums taip pat reikia pasirūpinti, kad nenaudotume šio ypatingo pasiūlymo bendrai plėtos politikai kurti. Tai globalinis pasiūlymas. Jis aprėpia visas potencialias pasaulio šalis. Be abejo, mums reikia maksimaliai išnaudoti savo valstybių narių darbininkų kvalifikaciją, štai dėl ko mes palaikome pakeitimą, kuriame atkreipiamas dėmesys į teisės aktus dėl nediskriminavimo politikos, kurie, tikimės, bus priimti kitoje stadijoje.

Taigi mes palaikysime visus pakeitimus, susijusius su asmenų teisių apsauga, tačiau balsuosime prieš tuos, kuriuose mėginama apeiti šias teises. Mes sveikiname pastangas supaprastinti procedūras, bet mes taip pat apgailestaujame, kad Parlamentas nebuvo ambicingesnis, ypač dėl mėlynosios kortelės, ir kad pridarė kliūčių šiame kelyje. Taigi nepanašu, kad mes palaikysime šį pasiūlymą, koks jis yra dabar, nors, žinoma, mes palaikome idėją iš principo.

Giusto Catania, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, savo frakcijos vardu taip pat norėčiau pareikšti užuojautą E. Klamt.

Norėčiau panagrinėti šios dienos diskusijos esmę, nes Europos Sąjunga ir toliau renkasi šizofrenišką politiką dėl migracijos. Štai kas vyksta valstybių narių politikoje: jos pasirašė migracijos ir prieglobsčio paktą, kuriame aiškiai sakoma, kad nulinė migracija Europos Sąjungai žalinga ir nerealistinė, bet po to sužinoje, kad mūsų vidaus reikalų ministras palaiko sienų uždarymą dvejiems metams.

Reikia daugiau imigrantų. Komisija mums aiškino: iki 2060 m. mums reikia 50 mln., bet mes nieko nedarome, kad skatintume juos atvykti, mes suteikėme pirmenybę grąžinimo politikos harmonizavimui.

Dabar diskutuojame dėl pavienių leidimų gyventi ir dirbti išimtinai tiems, kurie jau yra Europos Sąjungos teritorijoje, o aukštos kvalifikacijos darbininkams rengiame mėlynąją kortelę, kuri turės poveikį tik 1,5–3 proc. Europos imigrantų, t.y. minimaliam jų skaičiui, palyginti su realiu darbininkų poreikiu Europoje.

Šiuo metu Europos Sąjungoje yra maždaug 6 milijonai nelegalių darbininkų, kurie įsitraukė į darbo rinką ir yra laikomi neįteisinti, nes, akivaizdu, kad tokia situacija patogi numušti uždarbį ir sumažinti socialinės apsaugos išlaidas.

Manau, kad mums reikia pradėti nuo šių darbininkų, kurie jau įtraukti į darbo rinką, įteisinimo programos: mes manome, kad mėlynoji kortelė – klaida, taiėjimas prieš srovę, mes tai pat manome, kad apibrėžimas „aukštos kvalifikacijos darbuotojai“ pernelyg varžo ir kad Bendrijos darbuotojų laikymas geresniais yra atvira diskriminacijos forma.

Mes manome, kad turėtų būti iš esmės pakeista migracijos kryptis. Žinome, kad mėlynoji kortelė – pirmą priemonę, atverianti kanalus teisėtai migracijai, bet to nepakanka užtikrinti, kad mūsų frakcija balsuotų „už“.

Johannes Blokland, *IND/DEM frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, valstybės narės turi ir toliau pačios nuspręsti, ar leisti imigrantams įvažiuoti į jų teritoriją ir, kol pačiose valstybėse narėse yra darbo neturinčių darbo žmonių, aš abejoju, ar reikia skatinti teisėtą migraciją.

Komisijos pasiūlymas (priešingai tam, kas yra sakoma) neįveda supaprastintos procedūros. Šalia Komisijos pasiūlymo geros kvalifikacijos imigrantams galioja privalomi nacionaliniai reikalavimai, taip pat gali būti taikomi ir papildomi reikalavimai. Kokia nauda iš bendrų visai Europai reguliavimo nuostatų? Į švietimo ir mokslo įstaigų ir pramonės pageidavimus neatsižvelgta. Šios įstaigos ir pramonė nori nedviprasmiškos sistemos darbuotojams ir studentams iš ne Europos Sąjungos šalių privilioti. Dabar bus dar daugiau biurokratizmo, o buvo žadėta mažiau. Norėčiau paraginti, kad migracijos politika būtų palikta valstybėms

narėms. Tokiu būdu kiekviena valstybė narė galėtų turėti savo skaidrias procedūras. ES lygmeniu galėtume susitarti, ar žmonėms leidžiama laisvai keliauti ir persikelti į kitas šalis.

Carl Lang (NI). – (FR) Gerb. pirmininke J. Jouyetai, Komisijos nary, nuoširdžiai jums ačiū. Išsakę savo požiūrį dėl migracijos problemos jūs mane apginklavote argumentais kitai rinkimų kampanijai, nes jūs patys kalbate (aš cituoju): „atvira Europos Sąjunga, atsiverianti imigrantų srautams; mėlynosios kortelės privalumai prieinami kiek galima didesniai žmonių skaičiui; pritraukiami talentai ir profesionalai; nesudaromi trukdžiai imigracijai“.

Nieko nematyti, nieko negirdėti, nieko nežinoti – toks galėtų būti Europos institucijų moto dėl migracijos problemos, kai tuo tarpu Europos žmonės kasdien, jau 20 m., kenčia dėl šios problemos, susijusios su visomis socialinėmis ir ekonominėmis pasekmėmis ir tapatybės, saugumo, saugos darbo vietoje, skurdo ir nedarbo problemomis.

Aš girdžiu užuominų apie imigrantų teises, bet kas užsimena apie mūsų darbininkų socialines teises? Kas kalba apie tuos milijonus, dešimtis milijonų Europoje, kurie atsidūrė sunkioje socialinėje padėtyje, kurie negali gauti darbo, nepaisant jų hierarchijos laiptelio ir kvalifikacijos?

Be to, Europoje vykdoma sanglaudos politika – tikra tautų dezintegravimo politika, kurios aukomis mes tapome dėl besaikio EB nuostatų primetimo. Mėlynoji kortelė, kurią jūs siūlote, yra ne kas kita, o skersvėjis per visą pasaulį pritraukti milijonams naujų imigrantų. Tuo tarpu reikia ne šios politikos, o imigrantų sugrąžinimo į savo šalis politikos, pirmumo nacionalinių valstybių ir Bendrijos politikai, tautų ir Bendrijos apsaugos politikai.

Galiausiai besivystančių šalių elito grobstymas užkirs kelią šių šalių ekonomikos plėtrai. Šioms tautoms ir šioms šalims reikia kapitalo ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų. Jūs iš jų atimate ir viena, ir kita.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Gerb. pirmininke J. Jouyetai, J. Barrotai, ponios ir ponai, skirtingai nuo tik ką kalbėjusio, aš aiškiai pasisakau prieš Europą kaip tvirtovę ir dėl to palaikau aktyvią politiką įsileisti ekonominius imigrantus.

Vienintelis būdas subalansuotai migracijos politikai užtikrinti – tvirta kova su nelegalia imigracija ir drąsus teisėtos migracijos reguliavimas. Šiuo atžvilgiu mes pritariame mėlynosios kortelės direktyvai.

Vis dėlto mes nenorime apriboti migracijos tik aukštos kvalifikacijos žmonėmis, tokiu būdu užtrenkiant duris kitiems migrantams su žemesne kvalifikacija. Po kelerių metų abi šios kategorijos bus ypač svarbios Europos ekonominei ir socialinei plėtrai. Šiuo atveju, mes kalbame apie milijonus žmonių.

Dėl šio priežasties taip pat remiu pasiūlymą dėl direktyvos, kurioje būtų įvesta vieninga procedūra dėl vieno leidimo gyventi ir dirbti. Be aiškios naudos, susijusios su procedūrų supaprastinimu, biurokratizmo mažinimu ir imigrantų statuso kontrolės palengvinimu, šis pasiūlymas sudaro sąlygas rinkiniui bendrų nuostatų, kuriomis pripažįstamos vienodos Sąjungos teritorijoje teisėtai gyvenančių darbuotojų teisės. Išskyrus sezoninius ir aukštos kvalifikacijos darbuotojus, kuriems taikomos kitos direktyvos, visi migrantai naudosis tomis pačiomis teisėmis į darbą, kuriomis naudojasi priimančios valstybės narės piliečiai.

Šis vienodas traktavimas visoje Bendrijos erdvėje turėtų padėti kovoti su išnaudojimu darbe ir pagerinti šių darbuotojų integravimąsi, tokiu būdu priversti prie stipresnės socialinės sanglaudos.

Pritariu Ewos Klamt teiginiui, kad yra naudinga sukurti bendrą sistemą aukštos kvalifikacijos darbuotojų priėmimui (vietoje 27 skirtingų sistemų). Pritariu E. Klamt pasiūlymams sugriežtinti priėmimo sąlygas, tuo pačiu metu stiprinant protų nutekėjimo prevenciją.

Pritardamas E. Klamt ir P. Gauberto pastangoms, norėčiau pabaigti, gerb. pirmininke, apgailestavimu, kad su šio Parlamento nuomone, atrodo, ir toliau nelabai skaitomasi. Viskas rodo, kad Taryba politinį sprendimą jau priėmė, nelaukdama balsavimo Parlamente, dėl to aš apgailestauju.

Wolfgang Kreissl-Dorfer, (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pareikšti mano giliausią užuojautą E. Klamt ir padėkoti jai už šį pranešimą.

Mūsų darbo rinkoms reikia aukštos kvalifikacijos darbininkų iš trečiųjų šalių iš dalies dėl to, kad mes per mažai investavome į švietimą ir mokymą ir per daug aukštos kvalifikacijos darbininkų atleidome iš darbo, o dabar jų jau nėra darbo rinkoje. Dėl to, mes turime daugiau nuveikti švietimo ir apmokymo srityje namuose, taip pat privalome atverti savo darbo rinkas aukštos kvalifikacijos imigrantams.

Mėlynoji kortelė – pirmas žingsnis teisinga linkme, kuris sudaro sąlygas galimam trigubam laimėjimui. Pirmą, per ilgesnį laiką bendrovės gali užpildyti laisvas darbo vietas ir gauti naudos iš tarptautinės patirties. Antra, aukštos kvalifikacijos darbuotojai ir artimi jų šeimos nariai gali užsitikrinti kitokių savo ateities perspektyvų, kurių jie galbūt neturėtų savo namuose. Trečia, kai jie sugrįš (laikinais arba visam laikui) į savo gimtąją šalį, galės įnešti indėlį į jos ekonomikos plėtrą.

Susirūpinimas, kad tai gali skatinti protų nutekėjimą, labai pagrįstas. Dėl to mes rekomenduojame aktyviai nereklamuoti mėlynosios kortelės švietimo ir sveikatos apsaugos sektoriuose, ypač tose šalyse, kurioms emigracija jau smogė smūgį ir kuriose trūksta aukštos kvalifikacijos ir neaukštos kvalifikacijos darbuotojų. Deja, tai plėtros politikos klausimas, kurio čia negalėsime išspręsti. Be to, turime prisiminti, kad piliečiai nėra valstybių nuosavybė. Kaip ir mūsų piliečiai, kurie gali ieškoti darbo kitose šalyse arba išvykti iš gimtosios šalies be jokių kliūčių, taip ir kitų šalių piliečiai turėtų turėti galimybę dirbti ES.

Mums, be abejo, svarbus ir vienodo užmokesčio už tą patį darbą principas. Aišku, viską dar galima ir netgi reikia tobulinti. Vis dėlto manau, kad šiuo atveju bent jau žengtas pirmas žingsnis teisinga linkme.

PIRMININKAVO: E. McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

Gérard Deprez (ALDE). - (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visų pirma aš, kaip ir daugelis kitų, norėčiau pasveikinti du mūsų pranešėjus: Ewą Klamt, kuriai perduodu savo frakcijos užuojautą, ir P. Gaubertą.

Tačiau, J. P. Jouyetai, taip pat noriu į tai įtraukti pirmininkaujančią Prancūziją, nes bent jau vadinamosios mėlynosios kortelės atžvilgiu pirmininkaujanti Prancūzija pademonstravo didžiulį atsidavimą, kuris suteikė galimybę pasiekti politinį susitarimą Tarybos lygmeniu. Galiu pridurti, kad nemanau, jog buvo toks pat apsisprendimas dėl P. Gauberto pranešimo.

Kaip nurodė kolegos nariai, Europos Sąjunga šiais dviem pranešimais žengia svarbų žingsnį savo migracijos politikoje. Mes visi žinome tai ir paskutinius kelerius metus apgailestavome, kad daug savo laiko ir išteklių eikvojome neišvengiamai kovodami su neteisėta imigracija. Tačiau šiais dviem dokumentais Europos Sąjunga pritaria aktyvios teisėtos ekonominės imigracijos politikos būtinybei ir svarbai. Mes visi žinome, kad ekonominė imigracija yra būtina Europai ir neįtikėtina, kad kelių fašistų tamsuoliškumas priverstų mus pakeisti savo nuomonę.

Patricko Gauberto pranešime nustatant įpareigojimą valstybėms narėms išduoti vieną leidimą gyventi ir dirbti taip pat siekiama užtikrinti darbuotojų imigrantų teisę į vienodą vertinimą kuo daugiau sričių. Norėčiau perduoti žinią savo draugui Giustui Cataniui. Giustai Cataniau, jūs padarėte kvailą klaidą. Vienas leidimas netaikomas darbuotojams, jau dirbantiems Europos Sąjungos teritorijoje. Lygios teisės taip pat liečia tuos, kurie atvyks, o ne tik tuos, kurie jau yra čia. Todėl atsipašau, tačiau kai kritikuojate tam, kad turėtumėte argumentų pranešimui atmesti, iš tikrųjų turėtumėte pabandyti jį tinkamai perskaityti.

Iš savo pusės Ewa Klamt savo pranešime siekia nustatyti atvykimo į Europą sąlygas aukštos kvalifikacijos piliečiams, ir būtent to mums neabejotinai reikia. Toliau pateiksiu vieną galutinę pastabą šiuo klausimu, nes mano frakcijos kolegos sutelkė dėmesį į jį. Aš nerimavau kartu su jais dėl keleto apgailėtinių dalykų. Sistema – šiuo momentu nekalbu apie principus – yra šiek tiek perdėtai apdairi, kartais pernelyg protekcionistinė. Tačiau iš esmės ji reiškia būtiną žingsnį į priekį. Todėl aš asmeniškai ir kaip Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkas balsuoju už abu pranešimus.

Mario Borghesio (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, daugelį metų imigracijos klausimu girdėjome daugybę raginimų, kuriuose mums pasakojamos gražios pasakos apie būtinybę – taip pat tai teigia JT – nuolatos plėsti Vakarų ekonomiką. Tačiau visų pirma girdėjome, kaip Europos šalys čia tvirtina, kad Europai reikia dešimčių arba galbūt šimtų milijonų naujų darbuotojų.

Dabar, visų nelaimei, finansų krizė mūsų šalyje slegia visus ir netgi CGS, kuri yra didžiausia profesinė sąjunga. Ji per kai kuriuos savo lyderius Veneto regionuose sako, kad: „Sąžiningai kalbant, mūsų darbuotojams gresia pavojus netekti savo darbo vietų, todėl mums reikia pradėti rimtai galvoti apie jų darbo vietas“. Todėl Komisija gerai daro siekdama atsisakyti visų šių gražių pasakų apie praeitį ir dirbti su tais 3 % imigracijos, kuri vis dar gali būti naudinga tada, kai gali būti rimtų priežasčių žmonėms atvykti į ES. Europai iš tikrųjų iki šiol reikia kvalifikuotų imigrantų. Jie gali būti naudingi mums. Tačiau yra didžiulė kliūtis imigrantų šalims – neleisti nutekėti geriausiems protams.

Taigi, šis pasiūlymas, kaip toks, yra puikus. Tačiau jame trūksta ne ko kito, o galutinės išvados, kuri būtų tokia – reikia skatinti ir palengvinti šių specializuotų darbuotojų sugrįžimą į savo šalis, siekiant apsaugoti jas nuo globalizacijos padarinių.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, praėjus šešiams mėnesiams nuo gėdingo balsavimo dėl vadinamosios direktyvos dėl grąžinimo, kuri sulaukė tiek daug kandžių pastabų ir kritikos tarptautiniu mastu, labai abejoju, ar priimdama šiuos du dokumentus dėl mėlynosios kortelės ir bendro leidimo Sąjunga sugebės reabilituoti save tarptautinėje arenoje. Kodėl? Todėl, kad buvo labai pompastiškai paskelbta, kad turėtų būti nustatyta tikra Europos politika, o dabar mes turime trečiarūšį darbuotojų statusą, pagal kurį nesuteikiama socialinė parama, jie netenka leidimo gyventi, jeigu praranda darbą, ribojama jų teisė į profesines sąjungas ir judėjimo laisvę. Tai nėra didelio siekio požymis ir su šia mėlynąja kortele Sąjunga toli gražu nekonkuruoja su Jungtinėmis Valstijomis arba Kanada, tuo labiau sutinkant, kad ji pati savaime yra pagirtinas tikslas.

Ar iš tiesų prašoma per daug suteikti tikras socialinės apsaugos garantijas ir teisę į tokį pat, kaip ir taikomą nacionaliniams darbuotojams, vertinimą? Ar mes labiau norėtume sumažinti šių darbuotojų skaičių iki priverstinius darbus privalančių atlikti darbuotojų skaičiaus? Ar JT darbininkų migrantų ir jų šeimos narių apsaugos konvencijos ratifikavimas garantuotų jiems per daug teisių?

Pagaliau klausiu savęs – klausiu jūsų – kokia yra logika norėti pritraukti darbuotojus migrantus į Sąjungą ir tuo pat metu atsisakyti įteisinti tuos asmenis, kurie jau dirba mūsų teritorijoje, o jie dirba legaliai ir tai daro be leidimo gyventi? Sąjunga imasi teisėtos migracijos politikos, tačiau imasi jos esant protestams, ir tai yra lygių teisių, dėl kurių apsisprendė visos valstybės narės, kurios įpareigos gintis pačioms, išimties. Kada mes ketiname suprasti, – ir visų pirma ketiname priimti – kad migracija yra proga, t. y. galimybė žmonijos vystymosi, ekonominio ir socialinio vystymosi, netgi pietinių šalių vystymosi ir kultūrų dialogo, iš kurio šiais metais tiek daug gavome, prasme?

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Gerb. pirmininke, per panašius į FRONTEX dalykus labai pažeidžiami žmonės nusisuka nuo ES, o Sąjunga stato sienas, kurias daugeliui žmonių, kuriems labai reikia apsaugos, sunku įveikti. Taip pat dabar siūloma pasinaudojant vadinamąja mėlynąja kortele suteikti tam tikriems žmonėms specialią teisę atvykti. Tai būtų teisė atvykti labai kvalifikuotiems darbuotojams, minėtiems asmenims taikant labai didelius reikalavimus išsilavinimo ir profesinės patirties lygiui už minimalų atlyginimą, kuris, pvz., Švedijoje, turėtų siekti ne mažiau nei 43 000 SEK arba 4 300 EUR per mėnesį. Paprasti žmonės arba žmonės, kuriems reikia apsaugos, neturi nė rūpėti, o labai išsilavinę žmonės – kaip tik tie žmonės, kurių reikia besivystančiam pasauliui, jeigu jo šalys siekia pagerinti savo padėtį viduje – yra laukiami. Aš, pvz., palankiai vertinu atvirumą ir imigraciją, bet su būtina sąlyga, kad nei vienas nebūtų diskriminuojamas savo kilmės šalies arba išsilavinimo pagrindu.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga labiau nori importuoti dar daugiau darbuotojų migrantų, o ne pabandyti spręsti tų europiečių, kurie jau neturi darbo valstybėse narėse, problemą. Sulaukusiems palankaus sprendimo vadinamosios mėlynosios kortelės darbo leidimų prašytojams, kuriems leidžiama atvykti į vieną valstybę narę, bus leidžiama po 18 mėnesių persikelti į kitą valstybę narę. Sprendimas apima jų šeimas ir išlaikytinius. Tai yra Europos Sąjungos naujos bendrosios imigracijos politikos dalis, pagal kurią bus diktuojama, kas gali ir kas negali migruoti į valstybes nares ir kokiomis sąlygomis.

Britanija reikalauja teisės atsisakyti šios politikos. Tačiau karalienė davė karališkąjį sutikimą Lisabonos sutarčiai ir dabar mūsų laukia jos visiško ratifikavimo kitose valstybėse narėse perspektyva. Jeigu ir kai Lisabonos sutartis bus visiškai ratifikuota, Britanijos atsisakymas pasirodys esąs bevertis. Todėl beveik neabejotina, kad mes būsimė priversti laikytis šios direktyvos.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad strateginė Europos pusės klaida yra manyti, kad turėtume importuoti kvalifikuotus darbuotojus iš kitų valstybių ir iš kitų žemynų, kai mūsų institucijos, mokyklos ir universitetai turėtų rengti aukštos kvalifikacijos darbuotojus pagal šį naują strateginį požiūrį. Taigi, kaip tik trūksta idėjos, kokia bus Europos ateitis. Todėl niekas negalvoja, ką per ateinančius dešimt arba penkiolika metų mums reikės kviešti vadovauti mūsų aukšto lygio gamykloms arba infrastruktūroms.

Taip pat turėtume pasakyti, kad tai būtinai lies socialinių pašalpų mažinimą tiems, kurie atlieka šiuos darbus Italijoje ir kitose Europos šalyse. Šiuo atveju mus spaudžia atlyginimų dempingas, ir tai yra būdinga tam tikroms imigracijos politikoms. Be to, dramatiškos krizės dėl finansų griūties metu neįmanoma išvairuoti, kad be mūsų pačių bedarbių problemos turėsime bedarbių iš ES išorės, kurie verčiami aplinkybių sudarys sunkumų tvarkai ir mūsų piliečių saugumui, problemą.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) „Mes nesame Europos tvirtovė“, – pasakė Jean-Pierre Jouyet. Iš tikrųjų tai yra tiesa, nes dviejuose pranešimuose, kuriuos mes svarstėme šią popietę, įrodinėjama apie Europos atvirumą ir tai, kad ji priima ir remia globalizacijos procesą. Aš manau, kad šis Europos leidimas dirbti padės išspręsti daugybę problemų, susijusių su nelegalia migracija, su kuria susiduria Europa. JAV pademonstravo tai žaliosios kortelės programa.

Europai reikia įrodyti, kad ji yra už atvirumą. Tuo labiau dėl to, kad pagal šį pranešimą tik 5,5 % imigrantų vyko į Europos Sąjungą, o 50 % aukštos kvalifikacijos imigrantų vyko į JAV arba Kanadą. Kodėl mes nesame patraukli paskirties vieta? Kodėl yra didžiulis atlyginimų čia ir JAV bei Kanadoje skirtumas, dėl kurio patrauklumo trūkumas yra dar akivaizdesnis?

Dabartinės krizės sąlygomis tai yra sąžiningumo gestas, įprastas gestas iš Europos, kuriai reikia išlaikyti pusiausvyrą būnant atvirai trečiųjų šalių darbuotojams, pusės. Tačiau šią Europos kortelių politiką reikia įgyvendinti logiškai, kad dėl jos neatsirastų jokio rimto disbalanso arba nekiltų rimtų problemų šalyse, iš kurių yra kilę specialistai.

Claudio Fava (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mūsų frakcija iš dalies patenkinta šiais dviem pasiūlymais. Faktą, kad esame iš dalies, o ne visiškai, patenkinti įrodo nemažai pakeitimų, kuriais mes bandėme padėti tobulinti šiuos dokumentus. Mes taip pat esame tik iš dalies patenkinti dėl to, kad jiems trūko ambicingumo. Mes manome, kad būtų buvę galima padaryti daugiau ir geriau.

Yra atsivėrimo ir civilizuoto požiūrio požymių, kuriuos netgi diskusijų šiame Parlamente metu seka kietumo, ypač iš Tarybos pusės, ir didelio protekcionizmo požymiai. Tai taip pat taikoma mėlynajai kortelei – priešinamasi kai kuriems svarbiausiems principams, pvz., vadinamajam vienodo užmokesčio už vienodą darbą principui, kuris yra šventas ir noliečiamas prigimtinis principas. Tačiau netgi šiuo klausimu susidūrėme su tam tikrų sričių sunkumais.

Mes manome, kad nepaprastai svarbu įveikti Bendrijos pirmumo principą ir įveikti dviejų pagreičių Europos idėją. Ji yra priežastis, dėl kurios būtina išnaudoti Bendrijos pirmumo principą. Manome, kad rėmimasis darbo rinka yra svarbus. Tačiau darbo rinka negali būti vienintelis vadovaujамasis principas. Yra kitų neatsiejamų principų, susijusių su politinėmis ir socialinės gerovės nuostatomis, kurios turi sudaryti migracijos politikos dalį. Legali migracija reiškia vienodą orumą ir vienodas galimybes. Kitaip mes grįžtame prie atrankinės, dalinės ir diskriminacinės migracijos. Norėtume to išvengti.

Taip pat dėl šios priežasties savo frakcijos vardu palaikau pasiūlymą, kurį Javier Moreno Sánchez pateikė Komisijai: pabandykite sukurti mėlynąją kortelę, kuri nebūtų susijusi vien tik su 3 % aukštos kvalifikacijos imigrantais, o būtų tokia kortelė, kuria būtų siekiama rasti konkrečias teisėtas priemones, kuriomis būtų galima atverti rinką migracijai. Migracija privalo būti įtraukiami. Jeigu ji tampa atrinkimu, ji nėra pozityvi politika.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, pasiūlymais dėl direktyvos ir dviem pranešimais įgyvendinama bendra Europos Sąjungos migracijos politika, kurios tikslas – garantuoti pigią darbo jėgą Europos kapitalui, kad jis galėtų padidinti savo pelną.

Direktyva dėl leidimo gyventi ir dirbti mėlynosios kortelės išdavimas Europos Sąjungoje aukštos kvalifikacijos imigrantams leidžia vogti iš skurdesnių šalių intelektualinius išteklius, kad Europos monopolijos galėtų įgyti geresnes pozicijas pasaulinėje konkurencijoje, ypač su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Joje nesiūloma jokių konkrečių teisių arba privilegijų kortelių turėtojams, nes joje reikalaujama, kad darbo sutartis jau galiotų. Jiems taip pat bus nustatyti žemesni atlyginimai.

Antrojoje direktyvoje ir pranešime dėl tipinio leidimo gyventi ir dirbti einama ta pačia kryptimi. Tik tie, kurie turi garantuota darbą, galės atvykti į Europos Sąjungą ir gauti leidimą. Taigi, imigrantai bus darbdavio valioje. Atleidimas bus lygiavertis deportavimui. Nelegaliems imigrantams Europos migracijos pakte numatomas staigus atleidimas, kartu su 18 mėnesių sulaikymu, deportacija ir 5 metų draudimu atvykti.

Bendra Europos Sąjungos politika įteisina grubų ir laukinių imigrantų ir visų darbuotojų išnaudojimą Europos Sąjungoje.

Mes palaikome imigrantų kovą už vienodą darbą ir vienodas socialines teises ir kovą siekiant apginti ir išplėsti darbuotojų teises visoje Europos Sąjungoje.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Vienas iš argumentų, kuris pateikiamas atsakant į klausimą, kodėl ES nėra patraukli kvalifikuotiems darbuotojams, yra tas, kad įvairiose valstybėse narėse yra skirtingos atvykimo

ir apsigyvenimo taisyklės. Šio pranešimo aiškinamojoje dalyje pradedama sakyti, kad skirtingos taisyklės valstybėse narėse iš tikrųjų didina jų konkurenciją. Tai, sakoma, turėtų būti blogas dalykas. Norėčiau pasakyti, kad kaip tik šis faktas – faktas, kad sistema nebuvo verčiama lįsti į vienos formos tramdomuosius marškinius, nenumatant įvairių sprendimų, kuriais būtų galima konkuruoti – atnešė Europai sėkmę.

Mes matome, kad kai kurioms šalims paisekė labiau. Pvz., Švedija yra viena iš jų. Švedija investavo į švietimą ir kalbų mokymą, ir tai padarė Švediją viena iš konkurencingiausių šalių, kuri turi tokias bendroves kaip „Ericsson“, „Volvo“ ir „Ikea“. Nepakankamo konkurencingumo daugelyje valstybių narių problema greičiau susijusi su tuo, kad Sąjunga yra persisunkusi toli gražu nekonkurencingų pramonės šakų protekcionizmu ir subsidijomis. Mes greičiau buvome susižavėję gyvybės palaikymu, negu struktūriniais pokyčiais.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tai dar viena absurdiška ES iniciatyva: įdiegti mėlynąją kortelę, kuri skatins atvykti imigrantus, neteisingai vadinamus aukštos kvalifikacijos darbuotojais.

Pagal pranešėją tai padės susidoroti su neigiamą demografinę tendenciją. Ji sako: „pvz., Vokietijoje reikia 95 000 inžinierių“. Jeigu jiems būtų gerai mokama, esu tikras, kad galėtume atsiųsti keletą tūkstančių jų iš Italijos. Šia absurdiška iniciatyva ne tik išplėšiami kvalifikuoti darbuotojai iš besivystančių šalių, bet ir nepaisoma nedarbo, dėl kurio Europoje kenčia kvalifikuoti asmenys, ir pateisinamos mūsų jaunų mokslinių laipsnių ir diplomų turėtojų baimės, o užuot skatinę jų darbą pagal profesiją, skatintume jų mokslinių studijų ir mokslinių tyrimų kompetenciją ir užtikrintume, kad jie turėtų ateitį, kuri apimtų darbą ir profesinę kvalifikaciją, mes siūlome dar vieną priežastį abejonei, konkurencijai ir neabejotinam išnaudojimui.

Linija tarp kvailybės ir piktadarybės žmonijos veikloje dažnai yra pilka. Man atrodo, kad šiandien ES pateikia dar vieną to pavyzdį.

Simon Busuttill (PPE-DE). – (MT) Palankiai vertinu Ewos Klamt ir Patricko Gauberto pranešimą dėl mėlynosios kortelės ir bendros prašymų pateikimo procedūros. Tai pirmas kartas, kai mes atveriamė langą legaliai migracijai. Todėl šie pranešimai yra labai aktualūs, nes galime kurti ateities politiką šiuo nepaprastai svarbiu klausimu. Be to, pirmą kartą jais suteikiamos imigrantams teisinės priemonės, kuriomis pasinaudodami jie gali patekti į Europos Sąjungos teritoriją, kad galėtų čia dirbti.

Tačiau turime vertinti tai savo aiškos politikos kontekste. Kaip suprantu, imigracijos politika, kurią mes turime suderinti patys taip, kad ji būtų grindžiama Europos Sąjungos valstybių narių teise išsaugoti visišką tam tikrų darbuotojų, kuriems suteikta teisė atvykti, kontrolę. Kaip buvo minėta, turime laikytis Bendrijos pirmumo principo, pagal kurį Europos Sąjungos piliečiams teikiama pirmenybė ne Europos Sąjungos piliečių atžvilgiu.

Remdamasi tuo manau, kad galime ne tik plėtoti legalios migracijos politiką, pagal kurią būtų užsiimama mėlynosios kortelės išdavimu aukštos kvalifikacijos darbuotojams, bet ir kad kada nors ateityje galėsime pradėti dirbti su kitais pasiūlymais, kuriuos, žinau, Komisija pateiks artimiausiais mėnesiais ir kurie bus susiję su mažiau kvalifikuotų darbuotojų įdarbinimo galimybe.

Šiandieninės mūsų diskusijos taip pat turi būti suvokiamos mūsų nelegalios, o ne legalios imigracijos politikos kontekste. Tai sakau dėl to, kad, jeigu mums nesiseka būti patikimiems imigracijos politikos srityje, mes negalime tikėtis, kad mūsų piliečiai patikės, jog mes siekiame atverti savo rinkas legaliai migracijai. Manau, kad šie du dalykai yra vienas nuo kito neatsiejami ir turėtų veikti vienu metu išvien, kitaip mes negalėsime žengti į priekį. Nelegalios imigracijos srityje yra nemažai neišspręstų problemų, kurias vis dar turime apsvarstyti, pvz., įstatymas dėl sankcijų darbdaviams, kurie nelegaliai samdo trečiųjų šalių piliečius arba iš esmės nelegalius imigrantus. Mums reikia tobulinti šį įstatymą, jeigu norime tinkamai nubausti šiuos darbdavius, nes tai taip pat pasitarnaus kaip nelegalių imigrantų antplūdžio sulaikymo priemonė.

Yra kitas pasiūlymas, kurį, kaip jau paskelbė Europos Komisija, ji pateiks artimiausiomis savaitėmis. Jis susijęs su Dublino įstatymo dėl šalių atsakomybės, kurią jos turi prisiimti, kai apdoroja jau atvykusių į jų teritoriją imigrantų prašymus dėl prieglobsčio, svarstymu. Mes nekantriai laukiame šio pasiūlymo pateikimo.

Pabaigojei vertėtų paminėti, kad, jeigu šiandien būtų galiojusi Lisabonos sutartis, šių pasiūlymų teisinis pagrindas būtų kitoks nei tas, kurį turime dabar. Lisabonos sutartis duotų naują impulsą Europos Sąjungai tam, kad ji pasiūlytų sprendimą imigracijos srityje. Aš manau, kad tie, kurie priešinas Lisabonos sutartį, neturi priežasties būti patenkinti tuo, kad šiandieninė Europos imigracijos politika nėra tokia ryžtinga, kokia turėtų būti.

Martine Roure (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Europos lygmeniu mums reikia apsirūpinti veiksmingomis imigracijos priemonėmis, o mūsų pasaulis reikalauja apsaugos metodų, kuriais būtų galima ankstyvojoje stadijoje suteikti pagalbą tiems, kurie kenčia.

Apskritai tarptautinė bendruomenė ir visų pirma Europa, deja, yra nepasirengusios, nors imigracija, kartu su globalizacija, neišvengiamai bus vienas iš šimtmečio gyventojų judėjimų. Mes neabejotinai turime apsvarstyti šią tikrovę.

Turime sugebėti priimti darbuotojus migrantus, užtikrinti, kad neapiplėšinėsime šalių išlaikydami specialistus, kurių reikia jų vystymuisi. Todėl norime padėti mokyti aukštos kvalifikacijos darbuotojus jų kilmės šalyse, ir turime skatinti apykaitinę migraciją.

Noriu užbaigti savo trumpą pasisakymą primindamas, kad mums reikia Europos solidarumą išplėsti į besivystančias šalis. Jeigu ketiname kalbėti įgyvendinamumo prasme, – gebėjimas reaguoti į dabartinę finansų krizę patvirtina tai – tai, jeigu turime politinę valią, turime materialinius išteklius.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Tarybos atstovai, kolegų narių tarpusavio diskusijose nuomonės aiškiai išsiskyrė. Dešinieji bijo nelegalios imigracijos dideliu mastu. L. Romagnolio nebėra, kad galėtų tęsti diskusiją. Kairieji nerimauja, kad nelegalūs imigrantai nesugebės susirasti darbo. Mes nenorime nei vieno iš šių dalykų, kitaip tariant, nei nelegalios imigracijos dideliu mastu, nei nelegalių imigrantų užimtumo, kuris suteiktų jiems teisinį statusą. Iš tikrųjų mėlynąją kortelę mes norime pasiekti, kad būtų žengtas žingsnis aukštos kvalifikacijos darbuotojų kontroliuojamos imigracijos į konkrečias Europos Sąjungos valstybes nars link.

Reglamentai dėl mėlynosios kortelės ir leidimo gyventi ir dirbti kaip tik yra priemonė, kuri leis valstybėms narėms reaguoti ir įsileisti aukštos kvalifikacijos darbuotojus į šalį tik tada, kai joms jų prireiks. Mes taip pat nustatome mėlynosios kortelės išdavimo ir jos kontrolės visoje Europoje taisykles. Esu patenkintas, kad Taryba į įgyvendinimo taisykles įtraukė mano pasiūlymą ženklinti mėlynąją kortelę valstybės, kuri išdavė kortelę ir kurioje taikomas leidimas dirbti ir gyventi, simboliu. Tai reiškia, kad Austrijoje bus raudona, balta ir raudona mėlynoji kortelė, o kitos valstybės turės panašų sprendimą.

Manau, kad paskata, kuri leidžia žmonėms pradėti dirbti kitoje valstybėje narėje po trejų metų, jei tik laikomasi reikalavimų ir nustatomas poreikis, yra pozityvus žingsnis. Kita svarbi taisyklė yra ta, kad mėlynosios kortelės galiojimas pasibaigs, kai aiškiai nebereikės darbuotojo. Tai tampa aišku tada, kai darbuotojas nepertraukiamai yra be darbo daugiau nei šeši mėnesiai. Šiame etape aišku, kad darbuotojo ir mėlynosios kortelės daugiau nereikia, kai jis tampa invalidu. Norėčiau pasiūlyti Tarybai, kad darbuotojų būtų reikalaujama prisiregistruoti nacionalinėse valdžios institucijose, kai jie tampa bedarbiais, nes kitaip bus neįmanoma patikrinti, ar šešių mėnesių laikotarpis artėja prie pabaigos.

Pagaliau tiesiog norėčiau pasakyti, kad mėlynoji kortelė yra valstybėms narėms skirta priemonė, kuri leis joms reaguoti lanksčiai. Ji yra galimybė Europos Sąjungai tapti ir likti patrauklia verslo vieta. Ji yra stimulus aukštos kvalifikacijos darbuotojams vykti ne tik į JAV, Kanadą arba Australiją, bet rinktis Europos Sąjungą, kaip vietą, kurioje jie gyvens ir dirbs bent jau tam tikru laikotarpiu. Manau, kad mėlynoji kortelė yra pozityvus žingsnis kontroliuojamos imigracijos, grindžiamos valstybių narių reikalavimais, galimybėmis ir poreikiais, kryptimi.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau, daugiau nei dešimt metų nevyksta reikšmingos diskusijos apie tai, kaip valstybės narės galėtų bendradarbiauti siekiant padaryti Europą patrauklia paskirties vieta legaliems imigrantams, kurių reikia mūsų bendruomenei, ir humaniškesne vieta tiems iš jų, kurie jau gyvena tarp mūsų.

Paskutinė direktyva dėl grąžinimo, kurioje, kaip žinome, daugelis vargšų imigrantų laikomi paprastais nusikaltėliais, liudija apie beveik maniakišką būdą, kuriuo Europa sutelkia dėmesį į kontroliuojamą požiūrį į imigracijos politiką.

Pagrindinės priežastys tam yra šios: dauguma Europos Sąjungos valstybių narių dar nesugebėjo, pirma, panaudoti veiksmingas imigrantų integracijos programas, ir antra, įtikinti didelę visuomenės dalį, kad neišvengiamas daugiakultūrių bendruomenių didėjimas yra pageidaujama tendencija, kuri skatina mūsų ekonomikos ir socialinį augimą.

Šiame kontekste nė vienas negali nepritarti teisėkūros iniciatyvoms, kurias šiandien svarstome. Tai galbūt yra pirmas rimtas bandymas sukurti bendrą Europos teisėtą imigracijos politiką, nepaisant santykinio kai

kurių pasiūlymų baikštumo ir jų problemų, iš kurių keleto ėmėmės pakeitimuose, pvz., – kaip daugelis visiškai teisingai sako – pavojaus atimti iš skurstančių šalių kvalifikuotus darbuotojus.

Tačiau tuo pat metu šie pavieniai reglamentai liečia minimalų skaičių tų, kuriuos kažkas galėtų pavadinti privilegijuotais legaliais imigrantais. Dabar mums reikia drąsių teisėkūros iniciatyvų siekiant nustatyti Europos taisyklės legaliems darbuotojams ir milijonams kitų asmenų, kurių reikia mūsų ekonomikoms ir bendruomenėms.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, pirmininko pavaduotojau, Tarybos pirmininke, aukštos kvalifikacijos darbuotojai iš trečiųjų šalių iki šiol žiūri į Europos Sąjungą kaip į nepatrauklią vietą, o ne kvalifikuoti imigrantai atvyksta į ją tūkstančiais. Todėl Europos migracijos politikai reikia plataus ir nuoseklaus požiūrio į taiką ir saugumą, Europos plėtros politiką bei integracijos ir užimtumo politiką.

Siūlomas teisės akto projektas yra bandymas nustatyti bendrus kriterijus paspartintai migracijos procedūrai, taikomai aukštos kvalifikacijos imigrantams. Mums reikia bendrų vienodų apibrėžčių patekimui į 27 darbo rinkas.

Visi pripažįsta faktą, kad Europos Sąjungai reikia sugebėjimo pasinaudoti kvalifikuota darbo jėga iš trečiųjų šalių ilgalaikiu pagrindu siekiant padidinti savo konkurencingumą ir paskatinti ekonomikos augimą. Tačiau mums reikia prielaidų. Aš, kaip Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto narė, manau, kad pirma prielaida turi būti aukštos kvalifikacijos asmenų universitetinio išsilavinimo arba trejų metų patirties pripažinimas.

Plėtros politika turi užtikrinti galimybę pasinaudoti darbo jėga iš trečiųjų šalių. Pranešėja, kuriai reiškiu užuojautą dėl netekties, pabrėžia, kad migracija aukštos kvalifikacijos darbo tikslu nėra ilgalaikis ekonominių ir demografinių problemų sprendimas, atsižvelgiant į tai, kad, apskritai kalbant, ekonominė migracija turi poveikį nacionalinėms valstybių narių darbo rinkoms.

Subsidiarumo principas turi būti taikomas tol, kol mes turėsime vienodas socialines sistemas ir vienodus darbo įstatymus. Todėl Europos Parlamentas rekomenduoja griežtai laikytis Bendrijos pirmumo principo. Valstybės narės turi nustatyti trečiųjų šalių imigrantų skaičių, kuris leidžiamas nepažeidžiant jų nacionalinio suvereniteto. Be to, joms turi būti suteikta teisė nustatyti nulinę kvotą.

Net jeigu išankstinės sąlygos įvykdytos, mėlynosios kortelės turėtų būti išduodamos tik konkrečios valstybės narės nuožiūra, kartu numatant Europos pridėtinę vertę mobilumo forma po dvejų legalaus gyvenimo kitoje valstybėje narėje metų.

Karin Jöns (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, siekiant nustatyti kontrolę neteisėtai migracijai, spręsti demografinių pokyčių keliamas problemas, padidinti mūsų konkurencingumą ir tuo pat metu užtikrinti aukštą socialinės harmonijos lygį, mums skubiau nei kada nors anksčiau reikia bendros migracijos politikos. Šis Parlamentas sutaria šiuo klausimu. Dėl šios priežasties norėčiau padėkoti visiems keturiems pranešėjams už jų glaudų bendradarbiavimą.

Tačiau bendrą migracijos politiką turi apimti visus migrantus. Kitaip ji neatitiks mūsų reikalavimų. Tai reiškia, kad vienodo vertinimo principas turi būti taikomas visiems be apribojimų darbuotojų teisių, teisės į švietimą ir teisės į socialinės apsaugos sistemas srityse. Todėl norėčiau paprašyti jūsų rytoj balsuoti už mūsų frakcijos pakeitimus. Pagrindų direktyva taip pat turi būti taikoma sezoniniams darbuotojams, pabėgėliams arba laikinojo prieglobsčio prašytojams.

Dėl mėlynosios kortelės rytoj norėčiau pakeisti atsakingo komiteto balsavimo rezultatus, kad Europos darbo rinka būtų atverta ne tik imigrantams iš šalių, su kuriomis mes jau turime partnerystės susitarimus. Šiuo atveju neturi būti tokių apribojimų. Todėl man malonu girdėti, kad Komisija palaiko šį požiūrį.

Dar vienas žodis Komisijai. Pasinaudodama proga raginu jus vienu metu priimti abi direktyvas. Jeigu jūs rimtai galvojate apie vienodą vertinimą, mes negalime visų pirma priimti vienodo vertinimo principus aukštos kvalifikacijos darbuotojams, o po to galbūt kitiems migrantams.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti padėkodama pranešėjai Ewai Klamt ir pagalbiniais pranešėjams už įdomų pranešimą. Aš, kaip Šiaurės Europos socialdemokratė, tikėjausi jūsų paramos, kad kolektyvinės sutartys taip pat būtų taikomos ES mėlynajai kortelei. Manau, kad tai būtina. Tačiau nesu labai sunerimusi dėl to, kad to neketinama įgyvendinti. Tačiau Parlamentas turėtų imtis vadovaujančio vaidmens šiuo klausimu.

Dabar gerai tai, kad aiškiai nustatyta, jog yra kriminalinis nusikaltimas, kai darbdaviai laužo taisykles ir nepatikrina, ar neįdarbina nelegalius darbuotojus, nors tuo pat metu jie gali būti įpareigoti kompensuoti nepakankamą užmokestį. Be to, gerai tai, kad minimu laikotarpiu trečiųjų šalių piliečiai gali vykti į gimtinę ir po to sugrįžti į ES. Tai rodo, kad mes rimtai žiūrime į trečiųjų šalių susirūpinimą dėl protų nutekėjimo. Be to, esu patenkinta sprendimu, pagal kurį valstybės narės turi atsižvelgti į nacionalines ir regionines darbo rinkas, ir palaikau jį. Tai rodo, kad tie, kurie jau gyvena mūsų gimtosiose šalyse ir yra be darbo, bus pirmieji norinčių įsidarbinti eilėje. Tai ypač svarbu šiomis po kreditų krizės didėjančio nedarbo dienomis, taip pat ypač tuo metu, kai daugelyje mūsų valstybių narių ksenofobija kelia grėsmę demokratijai.

Roselyne Lefrançois (PSE). - (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti padėkodama pranešėjai ir pagalbiniam pranešėjams už jų bendradarbiavimo dvasią. Ši direktyva yra pirmas svarbus dokumentas dėl legalios imigracijos. Ja siekiama skatinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių atvykimą į ES teritoriją. Šiuo metu didžioji jų dauguma teikia pirmenybę Jungtinėms Valstijoms arba Kanadai. Dėl mėlynosios kortelės šie darbuotojai dabar turės galimybę pasinaudoti daugybe teisų.

Žinoma, mes rizikuojame, kad galime būti apkaltinti selektyviosios imigracijos idėjos palaikymu, bet noriu atkreipti dėmesį, kad būtent Taryba sistemingai priešinosi horizontaliajai direktyvai, taikomai visiems darbuotojams imigrantams. Todėl Komisija neturėjo kito pasirinkimo, jeigu ketino tikėtis vėliau šiek tiek pajudėti į priekį teisėtos imigracijos srityje, negu pradėti nuo aukštos kvalifikacijos darbuotojų, dėl kurių, ji žinojo, būtų buvę lengviau gauti valstybių narių sutikimą. Akivaizdu, kad apgailestauju dėl tokio požiūrio. Tačiau mes, dalyvaujantys Europos Parlamento socialistų frakcijoje, taip ilgai smerkėme išimtinai represinį Europos imigracijos politikos pobūdį ir reikalavome vertos savo vardo legalios imigracijos politikos, kad manau, jog svarbu įteisinti pirmąjį žingsnį.

Nepamirškime, kad jau rengiami kiti dokumentai dėl, pvz., sezoninių darbuotojų ir stažuotojų.

Emine Bozkurt (PSE). - (NL) Gerb. pirmininke, pagaliau žengtas svarbus žingsnis. Europa yra vienos nuomonės, kai kalbama apie bendros svarbiausių žmonių įdarbinimo sistemos sąlygas. Tai yra didžiulė kortelių vertė. Šis žingsnis yra būtinas, net jeigu jis yra tik pirmas. Jei jau įgijome šiek tiek tokios patirties su mėlynąja kortele, turime ruošti tolesniems žingsniams.

Neturime pamiršti, kad gyvename neramiais laikais. Dėl finansų krizės trumpuoju laikotarpiu tikrai gali būti atleidimų. Todėl svarbu, kad mėlynosios kortelės sistemoje, pvz., apibūdinamoje Ewos Klamt pranešime, būtų paliekama vietos nacionalinių valstybių narių politikai. Valstybės narės turi sugebėti apsispręsti, kiek reikia migrantų, turinčių puikią kvalifikaciją, ir priversti juos dirbti savo šalyse, nesukeliant protų nutekėjimo pažeidžiamuose trečiųjų šalių sektoriuose, pvz., sveikatos priežiūros. Vis dėlto turėtume žvelgti į priekį. Europai žūt būtina reikia migrantų, turinčių puikią kvalifikaciją. Todėl geriausias sprendimas būtų kuo paprastesnė mėlynosios kortelės, kuria būtų pritraukiami tikri talentai, tvarka. Aš manau, kad šis sprendimas įtrauktas į dabartinį pasiūlymą iš dalies Europos Parlamento socialistų frakcijos pateiktais pakeitimais. Todėl svarbu, kad žmonės, kurie jau teisėtai gyvena ES, neturėtų pirmiausia grįžti į savo gimtąsias šalis, kad galėtų prašyti valstybės narės mėlynosios kortelės, jeigu jie atitinka kitas sąlygas.

Harald Ettl (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, per kitus 20 metų Europos Sąjungai reikės daugiau aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių. Kitos šalys daug metų naudojasi neproporcingai didele šio potencialo dalimi. ES išleisti reglamentai yra suderinti ir skirti užkirsti kelią protų nutekėjimui iš trečiųjų šalių. Reikalavimus bet kuriuo konkrečiu metu nustatys valstybės narės. Visa tai skamba labai protingai, bet, kita vertus, šiuo metu mums gresia nuosmukis dėl finansų ir ekonominės krizės.

Visoje Europoje didės nedarbas. Todėl kai kurios valstybės narės jau nori dar labiau riboti darbuotojų judėjimo laisvę Europos Sąjungos viduje. Ar situacijoje, kurioje mes esame priversti keisti savo pramonės politiką dėl aplinkos apsaugos klausimų, nebūtų protingiau investuoti daugiau ir į geresnes mokymo programas, kurios būtų skirtos aukštos kvalifikacijos darbuotojams rengti? Turime sutelkti visas pastangas į šį klausimą, o ne savintis geriausius darbuotojus iš trečiųjų šalių. Vien tik to nepakaks mūsų ateičiai užtikrinti.

Genowefa Grabowska (PSE). - (PL) Gerb. pirmininke, mes visi prisimename darbo stovyklas, kurios 2006 m. rudenį atsirado keliose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Tose stovyklose nelegalūs imigrantai dirbo pasibaisėtinomis sąlygomis kartu su Europos Sąjungos valstybių narių piliečiais.

Ši padėtis pastūmėjo į priekį mūsų darbą, susijusį su imigracijos dokumentais, iš kurių kai kuriuos svarstome šiandien. Man atrodo, kad judame teisinga kryptimi. Šiuo pasiūlymu prisidedama prie civilizuotesnių darbo sąlygų ir supaprastinamos taisyklės, pagal kurias tvarkomas nelegalių imigrantų darbas ir gyvenimas. Kaip

Lenkijos moteris taip pat norėčiau pabrėžti mūsų solidarumą su trečiųjų šalių piliečiais, legaliai gyvenančiais Europos Sąjungoje. Mes jų neturime diskriminuoti.

Taip pat nematau, kad mėlynoji kortelė keltų grėsmę naujųjų valstybių narių piliečių ekonominiais interesams arba šiems piliečiams sudarytų konkurenciją. Tiesa ta, kad dauguma Europos darbo rinkų dabar yra atviros mums. Be to, kaip gerai žinoma, visi pereinamieji laikotarpiai baigsis anksčiau nei įsigalios mėlynoji kortelė.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Komisijos nary, kolegos, pasaulis tampa vis atviresnis, ne tik Europa. Modernios technologijos, globalizacija daro jį tokį. Ir kovoti su šia realybe nėra prasmės.

Aš sveikinu Prancūziją, kurios pirmininkavimo metu buvo imtasi šiandien svarstomų iniciatyvų.

Europos Sąjungos interesus aiškus: mums trūksta, mums reikia darbuotojų, taip pat ir aukštos kvalifikacijos specialistų. Nes mūsų piliečiai naudojami savo teise išvykti, gyventi ir dirbti kitur, kur jiems labiau patinka.

Legalioji migracija į ES yra visiškai priimtinas problemos sprendimas. Tai ir mūsų atsakas į globalizacijos iššūkius, ir ES siekis tapti konkurencingesne.

Aš sutinku, kad pasiūlymai turi būti suderinti tarpusavyje, suderinti su kitais teisės aktais, tačiau neabejotinai turėjome imtis šių problemų sprendimų ir aš dar kartą sveikinu ir abu pranešėjus, ir pirmininkaujančią šalį.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Rezoliucijos projektas, kuriuo siekiama įdiegti mėlynąją kortelę aukštos kvalifikacijos imigrantams, yra skirtas pritraukti aukštos kvalifikacijos profesionalią darbo jėgą iš Europos Sąjungos išorės, siūlant šiems imigrantams galimybę legaliai apsigyventi ir dirbti Europos Sąjungoje. Ši iniciatyva naudinga aplinkybėmis, kuriomis numatoma, kad per ateinančius dvidešimt metų grės pavojus, kad liks neužimta 20 mln. darbo vietų.

Tačiau norėčiau priminti jums, kad Rumunijos ir Bulgarijos piliečiai iki šiol susiduria su apribojimais darbo rinkos srityje ir jau baiminasi, kad kai kurios šalys ketina pratęsti pereinamąjį laikotarpį dar trejiems metams. Todėl šiame kontekste nepaprastai svarbu, kad mes nepadidintume Europos piliečių diskriminacijos.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos demografiniai pokyčiai ir senėjanti visuomenė yra aplinkybės, kurios lemia kvalifikuotų darbuotojų ne iš Europos Sąjungos šalių paklausą. Ekonominė migracija yra iššūkis, kurį Europos Sąjunga turi priimti sparčiai globalizuojamame pasaulyje. Mano nuomone, valstybės narės turi formuoti integruotą ir nuoseklų požiūrį į Europos migracijos politiką.

Inžinerija ir kompiuterių technologija yra sritys, kurioms vystymosi ir užimtumo kontekste turi būti skiriamas ypatingas dėmesys. Bendrijos reglamentų priėmimas būtinas, jeigu ketiname apriboti nelegalią migraciją. Sutinku su pranešėja ir konsultantu Janu Tadeuszu Masielu ir palaikau Europos mėlynosios kortelės programos, kuri būtų skirta kvalifikuotiems imigrantams ir kuria būtų siekiama palengvinti kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų šalių įdarbinimą, įgyvendinimą.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). – (CS) Asmenų iš trečiųjų šalių mobilumas Europos Sąjungos valstybių narių teritorijoje yra didelis iššūkis Europai globaliame pasaulyje, kuriame dominuoja didelė ekonominė konkurencija. Mes priimame bendras Europos taisykles, kurios sudaro galimybes valdyti migrantų srautus į Europą ir mažinti neteisėtą migraciją. Teisinga pritarti Komisijos pasiūlymui paspartinti darbuotojų priėmimo procesą ir sudaryti jiems geresnes gyvenimo sąlygas, siekiant padidinti ES patrauklumą aukštos kvalifikacijos darbuotojams iš trečiųjų šalių. Lemiamas veiksnys yra ne tik greitas darbuotojų priėmimo procesas be biurokratinių kliūčių, bet ir bendros ir vienodos sąlygos patekti į visas dvidešimt septynias skirtingas darbo rinkas. Kol svarstome abu pranešimus, kažkas turi paminėti, kad iki šiol ES yra kliūčių žmonėms iš naujųjų valstybių narių įsidarbinti.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos mėlynoji kortelė yra labai vertinama iniciatyva iš besivystančių šalių pozicijos. Kadangi ES mėlynąsias korteles išdavinės valstybės narės, kažkas gali manyti, kad ištysusi savo darbo rinką valstybė narė gali per daug dažnai nuspręsti, kad ji nėra padėtyje, kuri leistų sumažinti apribojimus užsienio darbo jėgai, arba kad valstybės narės viešojo politika sudaro tam tikras kliūtis visiškam ES mėlynosios kortelės politikos įgyvendinimui. Aš baiminuosi, kad kai kurios valstybės narės gali pakenkti ES mėlynosios kortelės tikslui.

ES mėlynoji kortelė buvo sukurta siekiant ne tik patenkinti valstybių narių darbo jėgos paklausą, bet ir pradėti vadinamąją protų apykaitą. Tam tikra prasme tai yra bendradarbiavimo ES politikos palaikomoji priemonė,

nes mėlynąją kortelę turintys darbuotojai galiausiai sugrįžta į savo kilmės šalis turėdami patirtį, kuri yra nepaprastai svarbi pažangai.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Manau, kad nepaprastai svarbu, jog Europos Sąjunga pasidarytų patrauklesnę aukštos kvalifikacijos darbuotojams, ypač atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dauguma imigrantų yra nekvalifikuoti. Šiems darbuotojams reikia naudotis palankiomis sąlygomis, suderinta emigracijos reguliavimo sistema ir judėjimu iš vienos šalies į kitą, taip pat atlyginimais, kurie atspindėtų jų kvalifikaciją.

Į Europos mėlynąją kortelę taip pat turi būti žiūrima kaip į būdą trukdyti nelegaliai imigracijai, kaip į susitarimo dėl imigracijos ir prieglobsčio dalį, taip pat į darbo jėgos trūkumo, kuris turės poveikį Europos Sąjungai artimiausiais dešimtmečiais, problemos sprendimo dalį.

Norėčiau atkreipti dėmesį į nuomonę, kad naujųjų valstybių narių piliečiai neturi būti prastesnėje padėtyje nei trečiųjų šalių piliečiai. Nepriimtina tai, kad kai kurios valstybės laiko uždarytas darbo rinkas piliečiams iš naujųjų valstybių narių, tačiau tuo pat metu siūlo darbą, kuriam reikia aukštos kvalifikacijos, darbuotojams iš trečiųjų šalių, kurios nėra ES narės.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Demografinės problemos ir Europos gyventojų senėjimas nėra vienintelės priežastys, kodėl turėtų būti įdiegta mėlynoji kortelė kaip ES kontroliuojama priemonė. Po ES plėtros sekė didžiulis specialistų iš naujųjų valstybių narių nuotėkis. Sulaikydamas investicijas ir taip ribodamas ekonominę vystymąsi kvalifikuotų darbuotojų nuotėkis šiuo metu yra didžiausia darbdavių problema.

Jeigu mūsų bendrovės negalės rasti kvalifikuotų darbuotojų savo vidaus rinkose, jos pralaimės konkurenciją su Kinija. Lenkijos darbdaviai nori platesnio darbo rinkos atvėrimo. Jie nori samdyti darbuotojus iš tokių šalių kaip Ukraina ir Baltarusija. Tuo pat metu turėtume nepamiršti, kad ES viduje visos privilegijos turi būti suderintos. Turime nepamiršti, kad kai kurie iš tų, kurie atvyks pas mus pagal mėlynosios kortelės programą, sugrįš į gimtinę su patirtimi, kurią įgis ES. Mes turime dirbti vienu metu siekdami stiprinti švietimo ir tolesnio tobulinimosi programas specialistams, kurių reikia mūsų valstybių narių darbo rinkoms.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į du pavojus, kurie paaiškėjo vykstant diskusijoms ir siūlomuose reglamentuose.

Pirma, pernelyg dideli reikalavimai trečiųjų šalių piliečiams, įsidarbinantiems čia. Mažiausiai dviejų iš penkių profesinės patirties, įgytos vadovaujančiose pareigose, metų reikalavimas man atrodo būtų aiškiai per didelis. Slaugės arba IT specialisto atveju to nereikia, norint suteikti jiems galimybę vaidinti naudingą vaidmenį mūsų bendrovėse.

Kitas pavojus – bandymas nustatyti vienodą minimalų atlygį darbuotojams. Šiuo reglamentu neabejotinai siekiama sunaikinti pagrindinį principą, kuris iš tikrųjų turėtų būti taikomas, t. y. vienodo užmokesčio už vienodą darbą, nes dėl jo kuris nors atvykstantis į ES dirbti uždirbtų daugiau, negu tas, kuris jau dirba čia.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, šios įdomios diskusijos rodo parengtų pranešimų kokybę. Norėčiau dar kartą padėkoti pranešėjams ir nuomonės referentams, Janui Tadeuszui Masielui, Rumianai Jelevai ir Marie Panayotopoulos-Cassiotou, ir pasakyti, kad iš tikrųjų, kaip parodė mūsų diskusijos, tai yra didžiulis žingsnis į priekį siekiant susitarimo dėl teisėtos imigracijos. Prieš ketverius metus nė vienas nenorėjo klausytis apie bendrijos priemones. Mes žinome, kad po kelerių metų galėsime žengti toliau.

Be to, sveikinu Komisiją per J. Barrotą, kuris sugebėjo pradėti šią diskusiją ir užtikrinti, kad sparčiai didėtų mūsų ambicijos šioje srityje. Taip pat pagyrimas skiriamas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui. Gérard Deprez surado tinkamus žodžius, pusiausvyrą ir proto balsą. Jis palaiko atvirą Europą. Todėl aš palankiai vertinu tai. Išskyrus vieną ar du niuansus. M. Roure taip pat nori, kad Europa būtų pasirengusi gyventojų judėjimo šimtmečiui. Būtent tai mes bandome pasiekti. Kaip nurodė R. Lefrançois, šie du dokumentai yra pradžia, o ne pabaiga. Juose paliekama vietos apykaitinei migracijai.

Bendrijos pirmumo klausimu, kurį kėlė G. Grabowska ir K. Gál, o visų pirma C. Fava ir G. Catania, norėčiau nurodyti, kad mėlynoji kortelė nebus taikoma iki 2011 m., kai tuo metu artės prie pabaigos stojimo sutarčių pereinamosios priemonės, ir kad pagal ją siūlomas statusas, kuris nėra lygiavertis ES piliečių statusui. Be to, mes esame pasirengę ir norime įtraukti į dokumentą Bendrijos pirmenybės principą, puoselėjamą stojimo sutartyse.

O dėl gausių pastabų apie protų nutekėjimą – visų pirma tų, kurias pateikė W. Kreissl-Dörfler ir M. Borghesio, D. Budreikaitė, J. Moreno, J. Lambert ir M. Roure – manau, kad Europos Parlamentas išreiškė teisėtą

susirūpinimą dėl apsaugos priemonių įtraukimo į mėlynąją kortelę, siekiant protų nutekėjimą paversti protų pritekėjimu, ir man atrodo, kad yra trys pagrindiniai būdai tą padaryti.

Visų pirma direktyva jokių būdu nėra viršesnė už Europos susitarimus arba konkrečius susitarimus tarp valstybių narių ir kilmės šalių, rengiančių profesijų, kurios turi būti neįtraukiamos į susitarimų taikymo sritį siekiant užtikrinti etišką įdarbinimą darbo jėgos trūkumo paveiktuose sektoriuose, sąrašus. Antra, valstybėms narėms turi būti pasiūlyta prisiimti atsakomybę patikrinimo individualia tvarka kontekste – jos turi turėti galimybę atmesti prašymą išduoti mėlynąją kortelę, kad užtikrintų etišką įdarbinimą. Pagaliau, direktyvoje turi būti sudaryta galimybė skatinti apykaitinę aukštos kvalifikacijos darbuotojų migraciją ir, žinoma, pabrėžti, kaip jau buvo nurodyta, reikalavimus mokymui, teikiamam kilmės šalyje.

Kita vertus, man neatrodo, kad būtina sistemingai neleisti išduoti mėlynąsias korteles, jeigu nėra susitarimo su kilmės šalimi. Kaip nurodė J. Barrot, manau, kad tai paskatintų diskriminaciją ir prašymų perdavimą nacionalinėms sistemoms. Būtent todėl geriau derėtis individualia tvarka.

O dėl skirtumo, kuris daromas tarp aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir neįkvalifikuotų darbuotojų, t. y. klausimo, kurį visų pirma minėjo S. Busuttil ir R. Lefrançois, taip pat J. Lambert, manau, kad turime judėti į priekį etapais. Šiuo metu, deja, nėra bendro sutarimo dėl teisėtos migracijos, pagal kurį būtų galima Bendrijos lygmeniu paveikti visus darbo rinkos segmentus. Nepaisant to, mes judame į priekį, nes yra bendra visų Europos Sąjungoje esančių trečiųjų šalių darbuotojų teisių grupė ir mes privalome pradėti nuo aukštos kvalifikacijos, sezoninių ir komandiruočių darbuotojų ir stažuotojų. Stokholmo programa gali suteikti galimybę mums siekti pažangos.

Priešingai nei teigė H. Flautre ir kiti pasisakantieji, mėlynąją kortelę garantuojamos teisės neturi nieko bendro su jokiais apribojimais, susijusiais su susivienijimų laisve arba teisėmis, priskiriamomis užimtumui. Yra visiškai priešingai. Ši mėlynoji kortelė bus vienintelė priemonė, kuri leis migrantams pasinaudoti teise į mobilumą, siekiant Europos Sąjungoje imtis kvalifikuotos profesinės veiklos, kuri šiuo metu neįmanoma naudojantis nacionalinėmis sistemomis. Tai yra svarbiausias šio dokumento privalumas.

Be to, kad būtų atsakyta H. Pirkeriui dėl laikotarpio, po kurios šios privilegijos baigsis nedarbo atveju – iš tikrųjų tai yra trijų mėnesių laikotarpis – Europos Sąjungai pirmininkaujanti valstybė norėtų, kad šis laikotarpis būtų ilgesnis nei tas, kuris siūlomas. Tačiau šioje srityje nebuvo pasiekta bendro sutarimo. Iš tikrųjų kai kurios valstybės narės netgi norėjo, kad iš viso nebūtų jokio laikotarpio. Tačiau tai aiškiai nebuvo pirmininkaujančios valstybės išreikštas noras.

Pabaigoje, kad būtų atsakyta C. Favai, į Tarybos dokumento 16 konstatuojamąją dalį neįtrauktas vienodo vertinimo, trečiųjų šalių darbuotojų ir Bendrijos piliečių užmokesčio už vienodą darbą prasme, principas. Tai įgyvendinama to paties dokumento 15 straipsnio 1 dalimi.

Jacques Barrot, *Komisijos narys*. – (FR) Gerb. pirmininke, ketinu apsiriboti Jean-Pierre'o Jouyeto pastabomis, nes tai, man atrodo, šią popietę puikiai atitiktų mūsų bendrus interesus. Norėčiau padėkoti visiems kalbėtojams ir visiems pranešėjams.

Tiesiog norėčiau dar kartą pareikšti, kad direktyvos projekte visiškai atsižvelgiama į Bendrijos pirmumą. Be to, šis Bendrijos pirmumas puoselėjamas Europos Sąjungos stojimo sutartyse, o sutartyse teigiama, kad, jeigu valstybė narė taiko laikinus apribojimus darbuotojų, kurie yra kitos valstybės narės piliečiai, judėjimo laisvei, ji privalo garantuoti jiems pirmumą, patekimo į darbo rinką prasme, darbuotojų, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, atžvilgiu. Tai sakau narių iš naujųjų valstybių narių labui, nes tai turi būti pabrėžta.

Toliau, man taip pat reikia paeiliui atsakyti tiems, kurie nerimauja dėl protų nutekėjimo pavojaus. Norėčiau priminti jums, kad pasiūlyme rekomenduojama sąlyga dėl etiško įdarbinimo siekiant apriboti ir netgi uždrausti aktyvią reklamą, kurios valstybės narės gali imtis besivystančiose šalyse, jau susiduriančiose su dideliu protų nutekėjimu.

Šiame pasiūlyme taip pat numatyta galimybė valstybėms narėms atmesti paraišką išduoti mėlynąją kortelę remiantis etiško įdarbinimo sumetimais. Mes turime priemones, kurios skirtos palengvinti apykaitinę migraciją, ir turime įpareigojimą valstybėms narėms teikti Komisijai metinius statistinius duomenis apie direktyvos taikymą, kad ji turėtų galimybę stebėti šio teisės akto poveikį.

Reikia pripažinti, kad mes turime vengti aktyvios darbuotojų atrankos šalyse, kurios kenčia nuo didelio jų trūkumo, ypač Afrikos sveikatos priežiūros srityje. Visam tam skirtą sprendimą rasime vystydami partnerystes su kilmės šalimis.

Trečia, noriu pasakyti, kad po šio dokumento bus kiti Komisijos pasiūlymai. Kitų metų kovo mėn. pristatau dokumentą dėl teisėtos migracijos, numatomos sezoniniams darbininkams, apmokamiems stažuotojams ir darbuotojams, dirbantiems daugianacionalinėse grupėse, kurios gali būti perkeliamos. Šiuo atveju, kaip sakė R. Lefrançois, tai yra pradžia, ir mes turime toliau siekti užbaigtos teisėtos migracijos sistemos.

Aš taip pat tik pakartoju tai, ką taip gerai pasakė Jean-Pierre Jouyet, t. y., kad labai aiškiai norima laikyti šiuos imigrantus ir naujus atvykėlius lygiateisiais. Tai dar kartą atspindi mūsų Europos Bendrijos idealą.

Bet kuriuo atveju turiu atkreipti dėmesį į daugelį atsiliepimų ir pastabų. Ateinančiais mėnesiais mes toliau diskutuosime šiais migracijos klausimais. Iš tikrųjų manau, kad turime priprasti spręsti juos šaltakraujiškai, vadovaudamiesi objektyvumu ir didele išmintimi, taip pat pripažinti, kad mums reikia imigracijos, bet reikia tokios, kuri būtų numatyta pagal teisinę sistemą, kuri būtų patikima ir teisinga visiems.

Manfred Weber, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos pirmininko pavaduotojau, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau pasakyti, kad esu laimingas turėdamas galimybę perduoti Ewai Klamt jūsų geriausius linkėjimus ir jūsų užuojautą. Be to, norėčiau padėkoti jums už diskusijas ir pabrėžti tris dalykus.

Pirma, norėčiau atmesti nacionalistinę retoriką, kurią keletą kartų girdėjome šiandien. Ji tikrai nereikia daugumos šio Parlamento narių nuomonės ir turi būti iš karto atmetama.

Antra, norėčiau paminėti klausimą dėl teisėtos imigracijos, kurios mums reikia siekiant užtikrinti, kad mūsų nacionalinės ekonomikos išsaugotų savo gebėjimus, ir kovoti su neteisėta imigracija. Jos yra dvi to paties medalio pusės. Europos piliečiai tikisi iš mūsų, kad būsimė atviri imigracijai, kuri bus naudinga ir legali, ir taip pat kovosime su nelegalia imigracija.

Trečia, to reikėtų tikėtis, kai kalbama apie mėlynosios kortelės klausimą. Tačiau taip pat norėčiau pasakyti, kad tai yra pirmas pozityvus žingsnis siekiant pristatyti bendrą įvaizdį visame pasaulyje. Todėl manau, kad turėtume žengti šį žingsnį kartu, kad galėtume nueiti vienu žingsniu daugiau šia kryptimi. Rytoj balsuosime už šį teisės aktą.

Patrick Gaubert, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš išgirdau daug dalykų ... Diskusija buvo gana įdomi. Aš nesiremsiu niekuo, bet pasakysiu, kad Europos Parlamento Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijai nereikia pamokymų, kai kalbama apie pagarbą žmogaus teisėms. PPE-DE frakcija patenkinta, kad Europa sugeba pasiekti susitarimą dėl bendrų priemonių, susijusių su migracijos srautų valdymu, nes ji taip pat patenkinta, kad Europa neužsidaro savyje.

Mes turime migracijos politiką, kuri yra tiek humaniška, tiek ir griežta. Ji humaniška dėl to, kad pagal ją atmetamos gėdingos nelegalių imigrantų, kurie gyvena mūsų šalyse, gyvenimo sąlygos – mes darome viską, ką galime, kad sustabdytume vyrų ir moterų plukdymą kateriais ir rizikavimą jų gyvybėmis – ir griežta dėl to, kad pagal ją smerkiami prekiautojai žmonėmis ir nesąžiningi darbdaviai.

Dėl mėlynosios kortelės ir bendro leidimo gyventi išdavimo procedūros sakau savo draugui G. Cataniui, kad savo šalyse mums reikia elito. Jei jau kalbame šiuo klausimu, reikia pasakyti, kad legalių imigrantų teisės bus tokios pačios kaip Bendrijos piliečių – nei didesnės, nei mažesnės.

Europai nereikia išpirkti kaltės, kai kalbama apie jos migracijos politiką. Europa imigrantų nelaiko sėkmingais ar nusikaltėliais arba grėsme mūsų saugumui ar darbo jėgai. Jie yra vyrai, moterys ir vaikai, t. y. žmonės, ieškantys geresnio gyvenimo mūsų teritorijoje, nes gimtinėje jie neturi nieko.

Mūsų bendras tikslas – padėti jiems ir palaikyti juos, net jeigu tai reikštų jų skatinimą pasilikti savo šalyse. Mūsų migracijos politika yra verta pagarbos, atvira, galbūt saugumo požiūriu sąmoninga, bet už juos ir save galime didžiuotis savo politika – kaip galėsime didžiuotis rytoj, kai balsuosime dėl šių dviejų pranešimų dėl Europos migracijos politikos.

Pirmininkas. – Norėčiau išreikšti savo asmeninę užuojautą Ewai Klamt, praėjusią savaitę staiga netekusiai savo tėvo. Mačiau ją netrukus po to, kai ji išgirdo naujieną, todėl mano užuojauta skiriama jai.

Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

Rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), raštu. – (RO) Visų pirma palankiai vertinu Komisijos iniciatyvą ir pranešėjos poziciją, nes manau, kad buvo padaryta nemaža pažanga dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų migracijos, kuri yra būtina siekiant Lisabonos tikslų.

Tačiau manau, kad ES reikia būti patraukliai ne tik aukštos kvalifikacijos darbuotojams iš trečiųjų šalių, bet ir jauniems europiečiams. Įvertinant tai, kad ES konkurencingumui gresia pavojus, mes taip pat nenorime matyti JAV arba Kanadai naudingo, bet ES žalingo, protų nutekėjimo. Todėl reikia, kad jaunų europiečių skatinimo politika sutvirtintų dabartinę iniciatyvą.

Be to, mums šią priemonę reikia įgyvendinti su ypatingu atidumu ir atsakingumu, įvertinant padėtį žmoniškųjų išteklių prasme tam tikrose šalių, iš kurių yra kilę migrantai, srityse, kad nebūtų toliau gilinama žmoniškųjų išteklių krizė, ypač švietimo ir sveikatos priežiūros srityse.

Pagaliau palaikau Ewos Klamt poziciją dėl Bendrijos pirmumo principo taikymo darbuotojų atrankos proceso metu ir dėl idėjos teikti pirmumą piliečiams iš naujųjų valstybių narių, kuriems iki šiol taikomi apribojimai patekimo į darbo rinką atžvilgiu. Jeigu šiuos apribojimus reikia išsaugoti, pirmumo teikimas, man atrodo, būtų minimali sąlyga, kad būtų užtikrinta, jog šių šalių piliečiai nesijaustų antrarūšiais Europos piliečiais.

Corina Creţu (PSE), raštu. – (RO) Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tam tikras nuostatas, kurios gali turėti diskriminacinį poveikį. Todėl norėčiau paprašyti jūsų pagalvoti apie pirmumo patekimo į ES darbo rinką teikimą naujųjų ES valstybių narių piliečiams imigrantų, kurie atvyksta ne iš šių šalių, atžvilgiu.

Vadinamosios mėlynosios kortelės iniciatyva yra naudinga, nes ja iš dalies išsprendžiama aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumo problema ir ji gali suvaidinti svarbų vaidmenį mažinant neteisėtą migraciją. Tačiau joje taip pat yra nuostatos, kuriomis piliečiams iš šalių, neseniai įstojusių į Europos Sąjungą, sukuriamas nepalanki padėtis. Esant situacijai, kurioje patekimas į darbo rinką daugelyje ES valstybių iki šiol ribojamas rumunams arba visiškai arba tam tikrose srityse, manau, kad būtina įpareigoti valstybes nares atmesti paraiškas išduoti mėlynąją kortelę tuose sektoriuose, kuriuose patekimas į darbo rinką darbininkams iš šalių, neseniai įstojusių į ES, iki šiol ribojamas pagal dabartines pereinamojo laikotarpio nuostatas. ES valstybių gyventojams, net jeigu jie tik neseniai įstojo, turi būti teikiama pirmenybė atvykusių iš ES išorės piliečių atžvilgiu.

Be to, turiu įspėti apie protų nutekėjimo iš neišsivysčiusių šalių pavojų, kuris turėtų poveikį pagrindiniams šių šalių sektoriams, pvz., sveikatos priežiūros, švietimo ir mokslinių tyrimų, ir sukeltų bumerango efektą, o jis turėtų sudėtingų pasekmių pasaulio mastu.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą ES (pagal vadinamąją mėlynąją kortelę) ir vienos paraiškų dėl leidimo apsigyventi ir dirbti procedūros manome, kad, be kitų nerimą keliančių aspektų, į šias iniciatyvas turi būti žiūrima bendros ES imigracijos politikos kontekste.

Kitaip tariant, jos reikalingos ir jų visa taikymo sritis atskleidžiama tik tada, kai jos integruojamos į kitus šios politikos ramsčius, pvz., pakartotinai patvirtintus Europos pakte dėl imigracijos ir prieglobsčio: imigrantų laikymas nusikaltėliais, kalinimo centrai, direktyva dėl grąžinimo; sienų kontrolė, FRONTEX sukūrimas; readmisijos susitarimai kaip bendradarbiavimo susitarimų straipsniai.

Įteisinant imigrantų diskriminaciją šia vadinamąja kortele siekiama reaguoti į neoliberalius vadinamosios Lisabonos strategijos tikslus ir ES darbo jėgos poreikius (nustatomus pagal kvotas) ir taip sumažinti imigrantų skaičių iki darbuotojų skaičiaus, skatinti žmoniškųjų išteklių grobimą iš trečiųjų šalių – ypač jų kvalifikuotų darbuotojų – ir ES įdiegti pavojingas centralizuotas duomenų apie imigrantus saugojimo ir rinkimo sistemas.

Kitaip tariant vadinamoji mėlynoji kortelė ir vadinamoji viena procedūra sudaro vieną nehumaniškos ES imigracijos politikos, pagal kurią išvaromi arba išnaudojami ir išmetami imigrantai, ramstį.

Magda Kósáné Kovács (PSE), raštu. – (HU) Imigracija ilgai buvo viena iš svarbiausių Europos Sąjungos ekonominių ir socialinių problemų. Senėjančioje Europoje visi sutinka dėl būtinybės papildyti darbo rinką, siekiant išsaugoti ir paskatinti mūsų konkurencingumą.

Imigracijos skatinimui kaip bendrai reakcijai reikia ne tik ES reglamentavimo, bet ir nešališkos strategijos, kurioje būtų vienodai atsižvelgiama tiek į tvarią plėtrą, tiek į socialinę pusiausvyrą.

Ewos Klamt pranešimą dėl Europos mėlynosios kortelės reikėtų pagirti, nes jame nustatomos priimtinesnės aukštos kvalifikacijos darbuotojų iš trečiųjų šalių įdarbinimo sąlygos, kuriose atsižvelgiama į jų šeimynines aplinkybes, taip pat į jų galimą laikiną sugrįžimą į gimtinę. Tačiau esu ypač patenkinta, kad šį klausimą

svarstome vienu metu su P. Gauberto pranešimu dėl vieno leidimo gyventi ir dirbti, kad galėtume išvengti net požymio, kad Europos durys atveriamos tik aukštos kvalifikacijos darbuotojams.

Siekiant ES vidaus socialinės pusiausvyros mums reikia apgalvoti mastą, kuriuo tokia finansų ir ekonomikos krizė kaip dabartinė paveiks Europos interesus. Nedarbo didėjimas skatina socialinę įtampą. Taigi, mes turime neleisti per imigraciją didinti esamą vidaus etninės ir rasinės įtampą. Tai gali ne tik paskatinti kraštutinių dešiniųjų skaičiaus didėjimą, bet ir perspektyvoje gali būti priešiško ES šaltiniu – nepaisant to, kad krizės metu Europos Sąjunga vaidino ne ką kitą, o stabilizavimo vaidmenį.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Mėlynosios kortelės įdiegimas, kurio reikia ES, nes ji susiduria su aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumu tam tikruose sektoriuose, yra žingsnis į priekį aukštos kvalifikacijos darbuotojų ekonominės migracijos iš trečiųjų šalių kryptimi.

Tačiau mėlynoji kortelė gali reikšti žingsnį atgal, jeigu valstybės narės neketina atmesti paraiškas tam taikyti išimtis tuose darbo rinkos sektoriuose, kuriuose patekimas į darbo rinką darbuotojams iš naujųjų valstybių narių ribojamas remiantis pereinamojo laikotarpio priemonėmis, numatytais stojimo sutartyse.

Manau, kad man reikia priminti jums, kad JK ir Airija jau išreiškė pageidavimą išsaugoti darbo rinkos apribojimus Rumunijai ir Bulgarijai dar trejus metus.

Norėčiau pabrėžti, kad direktyvos dėl mėlynosios kortelės politikos taikymas sukurtų nepatogią padėtį Europos piliečiams ir piliečių iš trečiųjų šalių atžvilgiu. Nors šioje direktyvoje remiamasi Bendrijos pirmumo principu, akivaizdu, kad ji negali būti taikoma tiems Europos piliečiams, kuriems taikomi apribojimai tam tikruose Europos darbo rinkos sektoriuose.

Prašau, balsuokite už pakeitimą dėl šio išaiškinimo, kad neatsidurtume padėtyje, kurioje ekonominė migracija iš trečiųjų šalių turės pirmumą prieš laisvą judėjimą tarp valstybių ES teritorijoje. Naujosios valstybės narės turi logišką troškimą – nesijauti antrarūšiais ES nariais.

Marianne Mikko (PSE), raštu. – (ET) Ponios ir ponai, mėlynoji kortelė sumažins kelias darbo ir imigracijos problemas. Mėlynoji kortelė yra viliojimo priemonė kovojant su nelegalia imigracija. Skatindama ir palengvindama legalią imigraciją Europa ne tik stengsis įveikti specialistų trūkumą, bet ir prekybą žmonėmis ir nelegalią imigraciją.

Palaikau idėją, kad valstybės narės turi turėti teisę nuspręsti, kiek kortelių jie nori išduoti kiekvienais metais. Tuo pat metu dėl dabartinės ekonominės krizės neturėtume tapti protekcionistais. Mes turime būti pasirengę priimti aukštos kvalifikacijos darbuotojus iš trečiųjų šalių. Neturėtume uždaryti durų talentingiems trečiųjų šalių piliečiams dėl dabartinio ekonomikos nuosmukio.

Mums reikia vienodo požiūrio, kad galėtume išlikti konkurencingi tarptautiniu mastu. Europos Sąjungos sistema, kurią sudaro dvidešimt septyni skirtingi leidimai, yra kliūtis vadinamiesiems protams, atvykstantiems dirbti Europoje. Vienoda sistema gali būti vienas iš sprendimų, kuris padėtų įveikti dabartinį nuosmukio laikotarpį, jau nekalbant apie konkurencingumo padidinimą šiuo metu ir ypač ateityje.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Europai reikia šiandien ir reikės ateityje tiek daugiau, tiek ir mažiau apmokytų darbuotojų iš ES išorės. Kad ES galėtų konkuruoti su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis dėl apmokytų ir išsilavinusių imigrantų, Sąjungai reikia tapti patrauklesne. Darbuotojų iš išorės mobilumo palengvinimas ES yra žingsnis tinkama kryptimi. Taigi, norėčiau padėkoti Ewui Klamt už jos pagirtiną pranešimą. Mėlynoji kortelė padidins apmokytų darbuotojų iš trečiųjų šalių mobilumą ES teritorijoje.

Siekiant padaryti ES labiau viliojančią vietą dirbti, vis dėlto neturėtų būti leidžiama, kad tai įvyktų besivystančių šalių sąskaita. Deja, protų nutekėjimu iš tų šalių dažnai paimami vystymuisi reikalingi igūdžiai ir gamybinė patirtis. Todėl rengdama naujas taisykles ES turėtų aiškiai įvertinti šią problemą. Tačiau jai taip pat reikia būti aktyviai toliau plėtojant aukštąjį mokslą Europoje, net jeigu lengva gauti apmokytų ir išsilavinusių žmonių iš kitur.

Dėl naujų imigracijos taisyklių neturi atsirasti jokios pastebimos trečiųjų šalių ir ES piliečių nelygybės. Griežtomis Parlamento pateikiamomis profesionalios darbo jėgos apibrėžtimis bus sukurtas nelygybės scenarijus, jeigu nepagrįsta paklausa bus formuojama iš atvykstančiųjų iš trečiųjų šalių darbuotojų priklausomai nuo informacijos apie išsilavinimą ir užimtumą.

Darbo jėgos trūkumas gresia visai Europai, o ne tik labai kvalifikuotų darbuotojų reikalaujantiems sektoriams. Todėl ES turėtų išplėsti darbo jėgos iš trečiųjų šalių judėjimo palengvinimo programą iki viso darbuotojų spektro, o ne vilioti pačius geriausius darbuotojus.

Mihaela Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Dėl Europos Sąjungos demografinio deficito ir senėjančių gyventojų mums kyla pavojus, kad tai gali pakenkti mūsų darbo rinkai, sveikatos priežiūrai ir pensijų sistemai.

Šioje situacijoje mėlynoji kortelė veiks kaip atsvaras JAV žalios kortos sistemai, kuri įrodė esanti sėkminga, nepamirštant, kad apytikriai 50 % aukštos kvalifikacijos darbuotojų renkasi JAV arba Kanados rinką.

Manau, kad mums nepaprastai svarbu turėti vienodą imigracijos sistemą visose dvidešimt septyniose valstybėse narėse, kad visos Europos Sąjungos valstybės galėtų turėti naudos iš aukštos kvalifikacijos darbo jėgos sukuriamos pridėtinės vertės.

Man atrodo, kad lygiai taip pat svarbu, jog ES suteiktų šiems piliečiams pelnytą pripažinimą, siūlydama jiems teisingus ir nediskriminuojančius atlyginimus.

Prieš baigdama norėčiau paminėti, kad ES darbo rinka dar nėra visiškai atvira darbuotojams iš naujųjų valstybių narių. Todėl mus reikia būti labai atsargiems, kad mūsų priimamomis priemonėmis nebūtų faktiškai diskriminuojami Europos Sąjungos piliečiai.

Katrin Saks (PSE), raštu. – (ET) Yra dvi problemos, kurios jaudina mane, kai kalbama apie mėlynąją kortelę.

Europos požiūriu protų pritekėjimas yra puikus dalykas. Palyginti su Amerika, Australija arba Kanada į mūsų šalį atvykstančių specialistų skaičius yra žymiai mažesnis. Tačiau toks viliojimas prieštarauja kitam mūsų principui, kuris reiškia, kad migracijos klausimas turi būti sprendžiamas pasaulio mastu, ir kad turi būti padedama plėtoti trečiųjų šalių ekonomiką, siekiant sumažinti migraciją, ypač nelegalią migraciją. Ar mes norime tai pripažinti, ar ne, protai, apie kuriuos mes svajojame čia, reikalingi trečiojoje šalyje, kad būtų galima skatinti jose gyventi.

Žiūrint iš Europos perspektyvos, kurioje numatoma didžiulė konkurencija, žinoma, būtų naudinga įsigyti naujų specialistų, tuo labiau žinant, kad moksliniai tyrimai rodo, kad jų integravimas į naują visuomenę yra daug lengvesnis ir spartesnis procesas. Tai taip pat nėra antraeilis klausimas.

Kita problema, kad dėl ekonominių sunkumų ir didėjančio nedarbo neigiamas požiūris į migrantus bus dar aštresnis. Be to, nuogąstauju dėl vidinės ES migracijos. Tačiau tikiuosi, kad kraštutinių dešiniųjų politinių partijų rėmėjai nepasinaudos tuo ir kad artimiausioje ateityje bus pašalinti apribojimai, kurie dabar taikomi kai kurioms valstybėms narėms. Tai turėtų būti naudinga visai ES.

PIRMININKAVO: GÉRARD ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

12. Europos kosmoso politika: Europa ir kosmosas (diskusijos)

Pirmininkas. - Kitas klausimas – diskusija dėl:

- žodinio klausimo (B6-0482/2008), kurį pateikė Pierre Pribetich Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu Tarybai dėl Europos kosmoso politikos: **Kaip panaudoti kosmoso teikiamas galimybes Žemėje?** (O-0111/2008), ir

- žodinio klausimo (B6-0483/2008), kurį pateikė Pierre Pribetich Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu Komisijai dėl Europos kosmoso politikos: **Kaip panaudoti kosmoso teikiamas galimybes Žemėje?** (O-0112/2008).

Esu Tulūzos gyventojas, džiaugiuosi, kad galiu pirmininkauti šiai diskusijai.

Pierre Pribetich, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmininko pavaduotojau, ministre, „seniai laikas vėl uždegti žvaigždes“.

Norėjau pradėti savo pasisakymą šia eilute iš Guillaume Apollinairo poemos, kad pabrėžčiau, kaip Europos Parlamentui svarbu atnaujinti savo kosmoso politiką.

Daugiau nei trisdešimt metų Europos Sąjunga ir jos valstybės narės veikė kartu finansuodamos, rengdamos ir vystydamos kosmoso politiką. Deja, ši politika palaipsniui netenka savo švytėjimo ir spindėjimo.

Iš tikrųjų 2003 m. EB ir EKEA pagrindų susitarimu buvo sukurti Europos kosmoso politikos pagrindai. Taip pat tiesa tai, kad 2007 m. gegužės 22 d. „Kosmoso taryba“ atitiko politinį šio pagrindų susitarimo tęstinumą. Tačiau šios žvaigždės skleidžiama šviesa vis dar nepakankama. Dėl Europos nepriklausomybės, vaidmens tarptautinėje arenoje, saugumo ir klestėjimo visi susivienija, kad šią svarbią politiką padarytų neprilygstamu koziriu pramonei politikai, pagal kurią tiek kuriamos darbo vietos, tiek ir skatinamas augimas. Ambicinga politika skirta kultūrinei, ekonominei ir mokslinei įtakai, kuri didinama tarptautinėje arenoje ir kuri yra svarbiausia priemonė visuomenei, siekiančiai įgyti žinių, kurių mes trokštame įgyti.

Būdamas instituciniame Sąjungos trikampyje ir siekdamas užtikrinti, kad jis nepavirstų į Bermudų trikampį, Europos Parlamentas Europos piliečių vardu turi suvaidinti svarbų ir didesnę vaidmenį rengiant ir apibrėžiant šią politiką.

Seniai laikas vėl uždegti žvaigždes. 2008 m. rugsėjo 26 d. Taryba dalyvavo šiame veiksmo. Todėl mes norime pateikti savo pastabą dėl šios politikos. Žinoma, dabartinis kreipimasis Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu pateikiamas ta pačia dvasia. Norint laikytis tinkamo kurso, mano manymu, būtina prisiminti pagrindinius šios kosmoso politikos kūrimo elementus.

Pirma, klausimas dėl biudžeto. Žiūrėdami iš šio taško į priekį mes raginame sukurti konkrečią biudžeto eilutę, kad būtų atspindėtas ir pademonstruotas mūsų atsidavimas Europos kosmoso politikai.

Kosmoso pramonės šakoms reikia pakankamos visuomenės paramos, kad būtų galima padidinti jų mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos pajėgumus ir, paprasčiausiai kalbant, likti pelningoms. Tarptautinė konkurencija yra atkakli ir nuožmi.

Nors Jungtinės Valstijos, Rusija, Japonija ir net Indija pastebimai didina savo kosmoso pramonei skirtą biudžetą ir didina valstybinių užsakymų skaičių, mes, europiečiai, vis dar ieškome tinkamo finansavimo savo ambicingiems tikslams pasiekti, kaip kiti ieško prarasto laiko.

Taigi, kokių iniciatyvų gali imtis Komisija, siekdama padidinti indėlį į Europos kosmoso sektorių ir būti ne tik dalyve, bet ir labai svarbia dalyve, reaguojančia į šią didėjančią globalią paklausą visas kosmoso politikos aspektais nuo pradžios iki galo?

Kitas klausimas yra klausimas dėl strateginių pasiūlymų tiems pritaikymo būdams, kurie, viena vertus, yra susiję su GALILEO ir EGNOS, ir, kita vertus, su GMES, siekiant per valdymo prizmę sukurti veiksmingą struktūrą, formuojančią aiškų didesnio efektyvumo valdymą visose Europos kosmoso programose.

Paskutinis klausimas – kosmoso panaudojimas. Kokia mūsų Europos kosmoso politikos ilgalaikė vizija ir kuriems galams ji yra? Ėmimasis ilgų nuotolių kosmoso užkariavimo yra projektas keliems dešimtmečiams ir jam reikia tiek ilgalaikės vizijos, tiek ir ambicijų.

Šiame etape aš girdžiu prezidento D. Kenedžio pasakytos kalbos, kurioje Amerikos žmonių dėmesys sutelkiamas į naują neperkirstą ribą, atgarsį. Palaimintas 1969 m. liepos 21 d. šis žingsnis mūsų civilizacijos istorijoje, be abejo, buvo nuostabiausias pažangos katalizatorius visoms su kosmosu susijusioms ir netgi įprastinėms pramonės šakoms.

Duokite mums ilgalaikę viziją šiame tautų koncerte. Šiuo momentu mes galime suvokti, kad esame prie ilgos kelionės gairės. Europa yra kryžkelėje kosmoso politikos atžvilgiu. Kosmosas nuo šiol turės daugiau savo veiklos ir pritaikymo sferų. Nuo mokslinės iki gynybinės veiklos kosmosas apima tokius gausius ir įvairius veiklos sektorius kaip aplinkos apsauga arba MVĮ plėtra.

Priartėkime prie vartotojų ir padidinkime surinktų duomenų atsparumą ir kokybę. Tapkime lyderiais kosmoso rinkoje. Mūsų pareiga, kurią turime atlikti būsimoms kartoms, yra stiprinti Europos kosmoso politiką ir priimti gyvybiškai svarbius sprendimus, kad būtų galima iškelti į orbitą avangardišką ir ultramodernią Europą, tinkamą gyventi vėlesnėms kartoms.

Kosmosas yra mūsų nauja siena. Guli atverta didžiulė istorijos knyga su svaiginančia daugybe neprirašytų puslapių. Europa turi ne tik suvaidinti savo vaidmenį joje, bet ir būti pagrindine veikėja. Todėl seniai laikas vėl uždegti žvaigždes.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau G. Verheugenai, gerbiamieji Parlamento nariai, jūsų, P. Pribetichai, pasisakymas, pateikiami klausimai yra

ypač vietoje, o atsižvelgiant į pakilimą, kuriuo jūs pateikėte ir palaikėte juos, jūsų pasisakymą bus ypač sunku sekti.

Kosmosas tapo, kaip jūs nurodėte, visoms Europos šalims svarbia priemone. Šios misijos padeda mums įgyti žinių, ar tai būtų susiję su žemės stebėjimu, okeanografija ar meteorologija. Kosmosas taip pat derinasi su mūsų ekonomikų augimu per palydovines telekomunikacijas ir navigaciją. Jis tampa, vis dar pavieniais atvejais, neatskiriama šiuolaikinio gyvenimo priemone.

Be to, kosmosas yra priemonė, kaip jūs sakėte, kuri leidžia Europai susitelkti apie bendrą siekį ir kurti europinę tapatybę. Todėl būtent šia dvasia praėjusį liepos mėn. pirmininkaujanti Prancūzija kartu su Valérie Pécresse organizavo pirmą neoficialų Europos kosmoso reikalų ministrų susitikimą Kourou, kuris, kaip jūs žinote, yra Europos kosminis uostas. Aš žinau, kad šiame renginyje Europos Parlamentui atstovavo C. Rovsing, ir dėkoju jam už tai.

Šis susitikimas sudarė sąlygas mums išdėstyti bendrą Europos viziją kosmoso srityje, kuri formuojama apimant tris pagrindines Europos kosmoso politikos veikėjas: Europos Sąjungą, Europos kosmoso agentūrą ir valstybes nares – nors ir pripažįstant didėjančią Sąjungos atsakomybę. Kartu šios veikėjos padarys Europą viena iš svarbiausių kosminių valstybių tarptautinėje arenoje – tuo mes esame tikri.

Kad galėtume formuoti Europos kosmoso politiką visų europiečių labui, visų pirma mums reikia visoms Sąjungos valstybėms narėms užtikrinti atvirą ir vienodą priėjimą prie privalumų, kuriuos teikia veikla kosmoso srityje. Antra, mes turime stiprinti kosmoso sektoriuje turimus koordinavimo mechanizmus, didinti Europos kompetenciją ir investicijas, finansuojamas tiek iš Bendrijos, tiek ir tarpvyriausybinių ir nacionalinių šaltinių. Pagaliau būtina gerinti civilinių ir gynybinių kosmoso programų dermę.

Todėl Sąjunga, Europos kosmoso agentūra ir valstybės narės užtikrins, kad mes turėtume naudoti iš išėjimo į kosmosą, kuris būtų savarankiškas, perspektyvus ir vykdomas pačia geriausia kaina, kurios reikia mūsų didžiausiems partneriams. Žinoma, tam reikia didinti Europos Sąjungos vaidmenį Europos kosmoso politikos srityje.

Būtent Sąjunga turi vienyti kosmoso taikomųjų technologijų paklausą, kritiškai įvertinti vartotojų reikalavimus, nustatyti prioritetus ir pasirūpinti paslaugų tęstinumu. Be to, Sąjungos lygmeniu turime sukurtas priemones ir Bendrijos finansines schemas, kad galėtume atsižvelgti į kosmoso sektoriaus ypatybes, visų pirma atsižvelgdami į būsimas finansines perspektyvas.

Kosmoso taryba, kuri posėdžiavo rugsėjo 26 d., suteikė galimybę pasiūsti į orbitą, jei tik drįsčiau pasakyti, ir patvirtinti dviejų pavyzdinių programų, t. y. GALILEO EGNOS ir GMES, svarbą. Dėl GALILEO EGNOS Europos Sąjunga gali sveikinti save su tuo, kad pasirašė nemažai bendradarbiavimo susitarimų su tokiais šalimis kaip Jungtinės Valstijos, Kinija, Izraelis, Pietų Korėja, Ukraina ir Marokas.

Ta pati rugsėjo 26 d. taryba pabrėžė, kad svarbu stiprinti Komisijos, Europos kosmoso agentūros ir valstybių narių veiklos koordinavimą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros, ypač palydovinės navigacijos sistemų, srityje.

Dėl GMES programos tikimasi, kad būsimos gruodžio 1 ir 2 d. tarybos nustatys taikomus principus ir Sąjungos, ir valstybių narių partnerystės sąlygas ir išdėstys teisėkūros pasiūlymus, kuriais programa taps oficiali iki 2009 m. pabaigos. Jau galiu informuoti jus, kad Taryba mano, kad norint, jog ši programa būtų plėtojama sėkmingai, turi būti remiamasi visuomenės gerove pagrįstu požiūriu. Be to, taip pat turi būti nedelsiant įgyvendinta duomenų politika.

Taip pat turi būti nustatyti keturi prioritetai, kuriais rėmėsi P. Pribetich. Pirmasis susijęs su kosmosu ir klimato kaite, nes kosmoso taikomųjų technologijų indėlis šioje sferoje yra unikalus. Antrasis – kosmoso veiklos indėlis į Lisabonos strategiją. Trečiasis apima kosmosą ir saugumą ta prasme, kad reikia stebėti ir sekti Europos kosmoso infrastruktūras ir kosmines šiukšles Europos lygmeniu. Ketvirtuoju prioritetu lieka kosmoso tyrimas. Tai yra politinė ir planetinė politika. Todėl Europa turėtų veikti pasaulinio masto programos pagrindu.

Šiuo atžvilgiu Europa turi formuoti bendrą viziją ir kurti perspektyvinį strateginį planą, taip pat turi vesti būtiną politinį dialogą su kitomis valstybėmis išplėstos tarptautinio bendradarbiavimo struktūros ribose ir dėl to Taryba yra labai patenkinta, kad Komisija paskelbė, jog 2009 m. organizuos aukšto lygio politinę konferenciją ilgalaikės pasaulinės kosminės erdvės tyrinėjimo vizijos klausimais.

Taigi, gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ši atnaujinta Europos kosmoso politikos vizija rodo naują išipareigojimą iš valstybių narių pusės, t. y. išipareigojimą, kuris neturinčios precedento Europos ambicijos labui, aš tuo neabejoju, nuskambės visame jūsų Parlamente.

Günter Verheugen, *Komisijos pirmininko pavaduotojas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas P. Pribetichui, kad suteikė man galimybę pradėti pasisakymą labai techniniu klausimu eilute iš mano labai mėgstamo prancūzų poeto Guillaume Apollinairo poemos: „*Seniai laikas vėl uždegti žvaigždes*.“ Manau, kad pirmininkaujanti Prancūzija jau ėmėsi svarbių priemonių siekiant suteikti Europos kosmoso politikai svarbą, kurios ji tikrai nusipelno.

Pastaraisiais metais mes padarėme didelę pažangą ir pirmą kartą turime tokią Europos kosmoso politiką, kokios niekada neturėjome anksčiau. Mes turime bendros Europos politikos sistemą, kurioje Komisija vaidina koordinavimo vaidmenį. Mes pasiekėme aukšto lygio sutarimą dėl kosmoso strateginės, aplinkosauginės ir ekonominės svarbos Europai. Niekas tam neprieštarauja. Ypač norėčiau išskirti Europos kosmoso tarybos susitikimą, kuris vyko liepos mėn. pabaigoje Prancūzijos Gvianoje esančiame Kourou kosmoso centre, kuriame pirmą kartą išaiškėjo, kad Europa yra pasirengusi naujam skrydžiui į kosmosą.

Be to, mes sugebėjome pademonstruoti, kad Europos kosmoso pramonė yra labai konkurencinga. Kai lyginame pinigus, kuriuos Europa gali išleisti veiklai kosmoso srityje, su pinigais, kuriuos, pvz., išleidžia mūsų draugai amerikiečiai, mes esame geroje padėtyje. Europa pirmauja palydovinių technologijų ir raketų nešėjų technologijų srityse. Mes turime geriausias pasaulyje raketų nešėjų sistemas. Kourou mes turime tokią infrastruktūrą, kokios pasaulyje niekur nerasime. Mūsų indėlis į Tarptautinę kosminę stotį kosminės laboratorijos forma rodo aukštą Europos kosminių technologijų lygį. Be to, labai džiaugiuosi, kad EKA surengė daug sėkmingų mokslinių tyrimų ekspedicijų mūsų saulės sistemos ribose, kurių kitos šalys nesugebėjo atlikti.

Mes, europiečiai, visiškai neturime priežasčių slėptis už kitų. Europos Komisijos ir EKA bendradarbiavimas yra puikus, o darbo pasidalijimas vyksta sklandžiai. Šio vaisingo bendradarbiavimo kontekste nėra nė mažiausio pagrindo manyti, kad reikia keisti struktūras.

Tačiau yra problemų, kurias vis dar turime spręsti. Mes, europiečiai, neturime nepriklausomos galimybės naudotis kosmosu. Mes negalime siųsti žmonių į kosmosą arba sugrąžinti juos atgal. Mes turime nuspręsti, ar perspektyvoje norime, ar nenorime tapti nepriklausomi. Nenoriu slėpti savo nuomonės nuo jūsų. Europai reikia nepriklausomų ir saugių išėjimo į kosmosą priemonių. Be to, mes turime pagalvoti, kokią formą turėtų įgyti kitos svarbios saulės sistemos tyrinėjimo misijos. Mano nuomone, kitos didelio masto misijos gali būti laikomos tik kaip užduotys, atliekamos visos žmonijos vardu. Mes turėtume vengti visų rūšių nacionalinių arba regioninių varžybų. Bet kuriuo atveju mūsų politikos tikslas – pasiekti kuo aukštesnį bendradarbiavimo lygį. Tai bus konferencijos, apie kurią ką tik kalbėjo Jean-Pierre Jouyet ir kurią kitais metais organizuoja Komisija, tema.

Siekdami užtikrinti, kad tai būtų aišku visiems, norime apsvarstyti, kokia bus kita svarbi misija, kuri išeis už visiškai techninio kosminių technologijų pritaikymo ribų. Kokia bus kita didelio masto misija, kitas svarbus tikslas, kuris patenkins žmonių potraukį tyrinėti kosmosą? Kosminės technologijos yra būtinai reikalingos mūsų civilizacijai, visuomenei ir ekonomikai. Jums tik reikia pagalvoti apie visas mūsų ryšių technologijas arba finansų rinkas, kurios iš viso negali funkcionuoti be palydovų.

Būtų teisinga, kad šioje politikoje atsirastų saugumo aspektas. Mes nesiekiamo nepaisyti to. Mes sugebėjome pradėti reguliarių ir struktūriškai apibrėžtą Tarybos ir Komisijos dialogą, kuriame dalyvauja Europos gynybos agentūra ir ES palydovų centras. Šiuo dialogu siekiama pagerinti civilinės, saugumo ir su gynyba susijusios veiklos kosmoso srityje koordinavimą.

Žiūrint iš aplinkos apsaugos perspektyvos šiuo metu kuriama GMES (Pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėjimo sistema) sistema yra Europos reakcija į pasaulinę aplinkosauginę krizę. Ši sistema pateiks mums reikiamus duomenis ir informaciją, kad įvykus nelaimei galėtume veikti ir reaguoti įžvalgiai. Žinoma, mūsų geriausi projektai – GMES ir GALILEO – reikšmingai prisideda prie Lisabonos strategijos įgyvendinimo užtikrindami, kad Europoje būtų tvirtas pramoninis ir technologinis pagrindas kosminiams pritaikymams.

O dėl GMES esu labai patenkintas galėdamas pasakyti jums, kad tik prieš kelias dienas Komisija mano pasiūlymu priėmė komunikatą, susijusį su finansavimo organizavimu ir su bendradarbiavimu su GMES klausimais. Konkurencingumo taryba nuspręs per kelias dienas. Reikia pripažinti, kad GMES yra teisingame kelyje. Pirmieji parodomieji projektai pradėti ir, mano supratimu, sugebėsime laikytis grafiko. Mes visiškai

sutinkame su EKA dėl GMES kosminės infrastruktūros. EKA jau padarė didelę pažangą kurdamą Europos palydovus, kurių reikia šiai sistemai. Taigi, perspektyvos geros.

Tačiau vis dar reikia išspręsti vieną problemą. Bendrijos biudžete numatytas mokslinių tyrimų finansavimas tik GMES. Mes neturime veiklos fondų. Kitais metais mums pirmą kartą reikės nedidelės sumos veiklai finansuoti ir tai jau buvo išsiaiškinta su biudžeto valdymo institucija. Tačiau mums reikia ilgalaikio sprendimo, nes aišku, kad GMES nebus sistema, kuri finansuos pati. Ji duos pajamų, bet pajamos niekada nepadengs išlaidų. GMES yra Europos infrastruktūros projektas ir kalbama apie tai, kaip mums reikėtų žiūrėti į jį siekiant užtikrinti, jog atsirastų galimybė pasinaudoti ilgalaikiu finansavimu.

Kitais metais parengsime tikslų būsimo GMES iniciatyvos įgyvendinimo tvarkaraštį ir veiksmų planą. 2009 m. Komisija pateiks pasiūlymą dėl pirminio GMES dislokavimo 2011 m. remdamasi išsamiau poveikio vertinimu bei sąnaudų ir naudos analize.

GALILEO jau buvo svarstomas. Čia tik noriu pasakyti, kad dėl veiksmingo institucijų bendradarbiavimo dabar GALILEO ir EGNOS programos turi tvirtą teisinį pagrindą ir gali būti pradėtos įgyvendinti. GALILEO ir EGNOS įgyvendinimas taip pat sudaro plano dalį, bet, žinoma, mums reikia išsiaiškinti, ar pramonė taip pat gali įvykdyti GNSS reglamente pateikiamą reikalavimą užbaigti GALILEO sistemą iki 2013 m. Tai išaiškės per konkurso procedūrą.

Norėčiau paraginti Europos kosmoso pramonę pasinaudoti didele GALILEO teikiama galimybe kuo glaudžiau bendradarbiauti su mumis ir mobilizuoti visus savo išteklius. Mums GALILEO yra vienas iš svarbiausių, jeigu ne svarbiausias pramonės politikos projektas. Todėl mes turime užtikrinti, kad jis vyktų sklandžiai.

Tai apima rezoliucijoje keliamus klausimus, pvz., konkurencijos klausimus, kurie kyla dėl tarptautinio verslo praktikos ir viešųjų pirkimų rinkų. Reikia pripažinti, kad viešųjų pirkimų praktikai kosmoso pramonėje turi įtakos nevienodi tarptautiniai reglamentai. Šios praktikos skiriasi priklausomai nuo to, ar perkamos paslaugos ar prekės, bet visų pirma priklauso nuo to, kurios šalys pasirašė atitinkamus susitarimus. Teisių suteikimo atlikti GALILEO dislokavimo etapo sutartyje numatytus darbus proceso metu Komisija griežtai taikė abipusiškumo principą. Todėl tikimės, kad suteiks stimulą deryboms su trečiosiomis šalimis dėl savitarpio rinkų atvėrimo.

Vienas klausimas – ir aš labai dėkingas, kad Parlamentas atsižvelgė į jį – yra mažų ir vidutinių įmonių įtraukimo į Europos kosmoso veiklą klausimas. Man tai labai svarbu, nes kosmoso pramonėje yra tik keli didelio masto Europos dalyviai, tik vos kelios Europos šalys, kurios iš tikrųjų gali dalyvauti. Tačiau daugelis kitų įneša savo indėlį. Todėl labai džiaugiuosi galėdamas matyti, kad daugelyje valstybių narių, ypač naujosiose valstybėse narėse, kosmoso technologijų specialistus vis dažniau ugdo mažos ir vidutinės įmonės, kurios dažnai teikia nepaprastai sudėtingus ir labai pažangius produktus ir paslaugas. Todėl mums svarbu užtikrinti, kad mažoms ir vidutinėms įmonėms būtų perduodama atitinkama užsakyimų dalis pagrindiniuose projektuose. Šis santykis nustatytas 40 % dydžio ir Komisija darys viską, kas nuo jos priklauso, kad užtikrintų, jog būtų laikomasi šio santykio.

Tai ne vien tik ekonominis klausimas, bet ir politinis, nes suteiks galimybę mums užtikrinti, kad Europos kosminė veikla nebūtų laikoma tik kelių didelių Europos šalių privilegija, bet suvokiama kaip tokia veikla, kurioje dalyvauja ir gali turėti naudos visos dvidešimt septynios šalys.

Etelka Barsi-Pataky, PPE-DE frakcijos vardu. – (HU) Ačiū už suteiktą žodį, gerb. pirmininke. Mūsų parlamentinės diskusijos pavadinimas yra „Kaip panaudoti kosmoso teikiamas galimybes Žemėje?“. Ponios ir ponai, vidutinis Europos pilietis pasinaudoja 50 palydovų per dieną. Kosmoso panaudojimas visiškai nepastebimai tampa kasdieninio gyvenimo dalimi. Klausimas toks: ar Europa gali padėti šiam procesui ir aktyviai panaudoti kosmosą?

Kelios pastabos. Kosmosas yra mūsų bendras ir visuotinis turtas. Todėl tarptautinis bendradarbiavimas turi milžinišką reikšmę Europai. Tačiau Europa galėtų dalyvauti prasmingai tik tuo atveju, jeigu būtų įtvirtinusi savo savarankiškumą politinėje, technologinėje ir veiklos srityje. Taigi, tai aktualu Parlamentui.

Pasaulinės finansų ir jau iš dalies ekonominės krizės kontekste dabar galime aiškiai matyti, kad naujausių technologijų iniciatyvos, pvz., kosmoso panaudojimas, suteikia papildomą didelį pranašumą mūsų konkurencingumui.

Be to, įvertindami iššūkius, su kuriais susiduriame, ir su jais susijusius uždavinius vis labiau pasikliaujame kosminėmis technologijomis, pvz., kad galėtume suprasti arba stebėti klimato kaitą arba užtikrinti saugumą, užkirsti kelią dažnoms katastrofoms arba teikti vis įvairesnes ryšių ir navigacijos paslaugas.

Taigi, čia sprendžiame strateginius klausimus. Europos Parlamentas nori vaidinti svarbų vaidmenį šiame procese pirmiausia skatindamas struktūriškai apibrėžtą ES ir vyriausybinių institucijų dialogą. Mano nuomone, tai suteiks visoms valstybėms narėms galimybę dalyvauti ir įgyti atvirą ir sąžiningą priėjimą.

GALILEO, mūsų bendras Europos projektas, buvo pradininkas daugeliu atžvilgių. Paminėsiu vos keletą: jame nustatomas veikiantis GALILEO tarpinstitucinės grupės modelis, siekiant glaudesnio bendradarbiavimo, o didesnių projektų atveju sugebėjome užtikrinti bendrą finansavimą, įtrauktą į Bendrijos biudžetą. Tačiau tai tik pradžia. GALILEO programa, kaip minėjo Komisijos narys G. Verheugenas, užtikrino MVĮ dalyvavimą, nes mes jau žinome, kad nuo pagrindinės įmonės atsiskyrusios antrinės įmonės yra kaip tik tos, kurios geriausiai sugeba atlikti didelius dalykus modernių technologijų pasaulyje.

Europos liaudies partija ir Europos demokratai pateikė begalę siūlymų, iš dalies susijusių su mūsų pramonės politika, kurios srityje mes vis dar turime daug nuveikti siekiant įveikti atsilikimą. Be to, mes turime didinti savo vaidmenį mokslinių tyrimų ir plėtros srityje. Šios kompetencijos taip pat yra būtinos gynybos ir saugumo politikai. Tokiu būdu Europos kosmoso politika taps Europos identiteto dalimi. Ačiū už suteiktą žodį.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), PSE frakcijos vardu. – (RO) Palydovinės navigacijos sistemos ir palydoviniai telekomunikacijų tinklai, paslaugos ir prietaisai yra priemonės, į kurias Europos Sąjungai reikia investuoti.

Moksliniai tyrimai yra vienas iš pagrindinių ramsčių, į kuriuos remiasi Lisabonos strategija. GALILEO programa yra vienas iš prioritetinių Europos mokslinių tyrimų projektų, atsižvelgiant į jo galimą panaudojimą eismo valdymui, klimato kaitos poveikio stebėjimui ir išikišimui į situacijas, susijusias su skubiais atvejais ir gaivalinėmis nelaimėmis.

Praėjusiais metais Europos Parlamentui, kartu su Komisija ir Taryba, pavyko nustatyti finansavimo šaltinius GALILEO projektui, kuris buvo laikomas vienu iš strateginių Sąjungos projektų. Norėčiau pabrėžti kosmoso pramonės politikos svarbą.

Be to, norėčiau priminti jums, kad reglamentu dėl GALILEO nustatoma gairė MVĮ įtraukimui į Europos kosmoso pramonės politiką. Europai laikas kurti bendrą kosmoso tyrimo viziją ir strateginį planavimą.

Anne Laperrouze, ALDE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, atrodo, kad mes visi čia sutariame dėl to, kad kosmoso politika tampa svarbia mūsų visuomenės ateities dalimi.

Mes galėtume apibendrinti tris svarbias kryptis: saugumo ir gynybos, apsaugos nuo aplinkosauginių krizių ir naujų paslaugų teikimo žmonių veiklai.

Taip, ponios ir ponai, mes, europiečiai, turime pripažinti, kad kosmosas įgyja strateginę gynybinę svarbą. Aš žinau, kad kai kurie mano kolegos nariai tuo abejoja. Taip, perspektyvoje turi būti užtikrintas planetos stebėjimas, kad būtų galima tirti jos lėtus ir dinamiškus pokyčius ir visų pirma tuos, kuriuos lemia žmonių veiksmai, turintys poveikį klimato kaitai, gamtiniams ištekliams ir biologinei įvairovei.

Tuo pat metu daugybei viešosios politikos grupių ir ekonominės veiklos sektorių reikia informacijos ir prognozių, gaunamų iš kosmose dislokuotų stebėjimo sistemų. Tai visų pirma yra Europos GMES reikšmė pasaulio GEO procese. Taip, kosmoso politika turi vis didesnę poveikį moksliniams tyrimams, technologinėms naujovėms ir, be to, vaizduotės sužaditimui. Šiuo atžvilgiu nuo šio momento kosmoso ir planetų tyrimo programos turi vaidinti svarbų vaidmenį.

Telefonija ir televizija, GPS, taip pat orų prognozė arba net nuotolinė medicininė priežiūra dramatiškai pakeitė mūsų gyvenimo būdą. Mes nebegalime įsivaizduoti, kas atsitiktų, jeigu nustotų dirbti palydovai.

Patirtis, įgyta kosmoso technologijų srityje – ypač raketos „Ariane“ sėkmė – savaime pateisina tikros Europos kosmoso politikos įgyvendinimą. Norint reaguoti į mūsų nepriklausomybės siekį, bus būtina užtikrinti ne tik gerą valdymą, bet ir, žinoma, gerą finansavimą.

Taigi, kosmoso politika, kurią vykdo Europa, parodys jos pasiryžimą arba likti įtakinga veikėja pasaulio arenoje, – tačiau viena iš tų, kurios vaidmuo daugiau ar mažiau susiveda į partnerės vaidmenį – arba būti stipria Europa, labai svarbia pasaulio valdymo dalyve, sugebančia spręsti svarbiausias problemas, kurios laukia žmonijos ateityje.

Patrick Louis, IND/DEM frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, būdamas savo ankstesniame Transporto komiteto pranešėjo poste laikiausi entuziastingo požiūrio į GALILEO projektą.

Šiandien mes suvokiame, kad šis svarbiausias projektas įklimpo dėl mūsų institucijų visagalybės ir technokratinės inercijos. Kiekvieną kartą, kai Sąjunga atsisakydavo laisvo ir kintamo valstybių bendradarbiavimo, ji padarydavo bevaisę privačią iniciatyvą, didindavo išlaidas ir stabdydavo konkurencingų, kompetentingų ir darnių konsorcių atsiradimą. Kiekvienu atveju, kai valstybės laisvai susivienydavo, projektai pasisėkdavo.

Taigi, čia, kaip bet kur kitur, mūsų institucijų vaidmuo yra palaikyti paprastą pakaitinį vaidmenį, trokštant vadovauti viskam, nors turime būti nedaugelio dalykų garantais. Turime nepamiršti vieno dalyko – spręsdama kosmoso klausimus Europa visų pirma turi stovėti ant žemės.

Giles Chichester (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš vaikystėje troškau būti vienu iš kosmoso pionierių, – turbūt daugelis kitų vaikų troško to paties – kai užaugau, 1969 m. mane įkvėpė tie nusileidimo mėnulyje vaizdai, ypač televizinis Žemės vaizdas iš kosmoso. Dabar kosmosas rečiau pasitaiko antraštėse, bet jis yra nepaprastai svarbus dėl visų priežasčių, kurias pateikė kiti kolegos. Aš džiaugsmingai pritariu Europos Sąjungos kosmoso politikai.

Prieš metus lankiausi „NASA Goddard“ centre, esančiame Vašingtone, ir labai neseniai lankiausi EKA, Europos kosmoso agentūros centre, esančiame Romoje, ir man dėl ten sukauptų vaizdų kosmosas yra kaip niekada įdomus. Faktiškai kuo daug žmonių mato šiuos vaizdus, tuo daugiau panaudosime kosmoso teikiamas galimybes žemėje. Tačiau taip pat man naujai pasirodė kosmoso panaudojimo tinkamumas mokslui, moksliniams tyrimams ir ekonomikai, palydovų, ir jų nešėjų svarbumas.

Komisijos nary, aš buvau informuotas apie nerimą, kurį jaučia palydoviniai operatoriai dėl būtinybės laikytis tarptautinių susitarimų spektro naudojimo ir palydovų stebėjimo zonų srityje. Nerimaujama, kad toleruojant bet kokius tarptautinių susitarimų pažeidimus, kiti regionai darys juos taip pat. Man atrodo, kad veiksmingas kosmoso panaudojimas ypač priklauso nuo bendrai sutartų taisyklių ir principų laikymosi, todėl tikiuosi, kad Komisija gali nuraminti mus ir juos. Mes galime papasakoti apie pasiekimus ir perspektyvas kosmoso srityje.

Teresa Riera Madurell (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, P. Pribetichai, mano nuomone, jūsų pasiūlymas yra labai išsamus ir pasvertas. Todėl noriu padėkoti, kad geriau nušvietėte tai, jog mes galėtume matyti žvaigždes.

Europos Sąjunga, be abejo, turi būti atsakinga už Europos politinių siekių kosmoso srityje nustatymą, naudoti kosmosą Europos žmonėms ir ekonomikai ir užtikrinti nepriklausomą ir patikimą priėjimą prie jo.

Be to, esu patenkinta rugsėjo mėn. Tarybos išvadomis, kuriose prisiimamas politinis įsipareigojimas plėtoti Europos kosmoso politiką.

Prioritetas aiškiai turi būti GALILEO ir EGNOS programų bei Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėjimo sistemos programos pritaikymas. Jos padės įvertinti ir įgyvendinti Europos politikos sritis, turinčias poveikį aplinkai.

Finansavimo srityje turime rasti Europos kosmoso politikai tinkamas priemones, kurios kartu su Septintojoje pagrindų programoje nustatytais priemonėmis suteiks vidutinės trukmės ir perspektyvinio planavimo galimybę. Galimas konkretaus skyriaus įtraukimas į biudžetą įrodys Europos Sąjungos dėmesį šiai politikai ir padidins jos aiškumą ir skaidrumą laukiant Lisabonos sutarties nuostatų įsigaliojimo.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi, kad mes turime savo kosmoso programą bendradarbiaudami su rusais. Tačiau turime nepamiršti, kad antrame plane yra kitas partneris, su kuriuo mums reikia pradėti bendradarbiauti, – Ukraina. Geriausios tarybinės raketos buvo sukurtos Ukrainoje. Potencialas šioje srityje milžiniškas. Aš manau, kad mums reikia pripažinti jį ir panaudoti savo bendrai gerovei.

Kita mano pastaba susijusi su GALILEO programa. Turime nepamiršti, kad ši programa taip pat gali ir turėtų būti neparastai svarbi mūsų karinėms operacijoms ir karinėms misijoms. Svarbu, kad šios sistemos panaudojimas kariniams tikslams turi būti atitinkamai garantuojamas, siekiant užtikrinti, kad kitos programos dalyvės – visų pirma mąstau apie Kiniją – nežinotų, kaip blokuoti ją ir neturėtų turėti galimybės tai padaryti.

Pirmininkas. – Prieš perduodamas žodį Tarybai, prašau leisti atkreipti jūsų, ponios ir ponai, dėmesį į tai, kad šiame Parlamente yra trys nariai, gimę rugpjūčio 5 d., kitaip tariant, Neilo Armstrongo gimimo dieną. Pasitaikė proga būti vienu iš jų. Būtent todėl žinau apie tai. Aš paliksiu jums apgalvoti, kol klausysitės Tarybos.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Tai manęs nestebina, gerb. pirmininke, ir labai džiaugiuosi dėl jūsų, nes jūs esate pagrįstai vertas!

Gerb. pirmininke, Komisijos pirmininko pavaduotojau, gerbiamieji Parlamento nariai, kalbėsiu labai trumpai, nes jau daug buvo pasakyta.

Pirma, mūsų pasisakymai ir diskusijos parodė Parlamento susitelkimą Europos kosmoso politikos klausimu. Mes ieškome vienijančio Europos projekto. Mes ieškome Europos projektų, kurie iš tikrųjų skatintų ir užtikrintų, kad naujos europiečių kartos galėtų dalyvauti šiame unikaliame nuotykyje.

Mes, kaip buvo pabrėžta, ieškome projektų, kuriais būtų siekiama gerinti faktinį mūsų bendrapiliečių gyvenimą. Mes ieškome projektų, kurių tikrasis tikslas būtų didinti konkurencingumą, įtraukti įvairius Europos pramonės partnerius ir palaikyti veiklą šiuo nuosmukio laikotarpiu. Mes ieškome projektų, kuriais būtų siekiama patobulinti mokslinius tyrimus, plėtrą ir naujovių diegimą. Mes ieškome projektų, – kad būčiau iš tiesų išsamus – kurie padarytų Europą dar labiau pastebimą ir padarytų ją pasaulinio masto veikėja, kuri būtų įtakinga siekiant įveikti globalinius iššūkius, o jie laukia mūsų, ar tai būtų kova su klimato kaita, plėtros klausimai, ar strateginė pusiausvyra kitų mūsų partnerių atžvilgiu.

Manau, kad jūsų diskusijos aiškiai parodo, jog mes neturime nė kiek susilpninti savo pastangas. Priešingai, mes turime sutelkti visas savo priemones ir visus savo bendradarbiavimo sugebėjimus šio labiausiai simboliško Europos projekto – Europos kosmoso politikos – srityje.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas už šią diskusiją pademonstruotą didelį Europos kosmoso politikos palaikymą. Labai norėčiau, kad šis didelis palaikymas būtų pademonstruotas kuriant finansinius pagrindus nuolatiniam ir ilgalaikiam Europos dalyvavimui kosmose. Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad mūsų konkurentai nesėdi nieko neveikdami. Kiti pasaulio regionai jau yra toli priekyje, kai kalbama, ką reikėtų daryti toliau. Jeigu mes negalėsime sukurti naujų projektų ir naujų technologijų, nesugebėsime išsaugoti savo pirmaujančių pozicijų kosminių taikomųjų technologijų srityje, nes paprasčiausiai neturėsime būtinų pagrindų mokslo ir mokslinių tyrimų srityje.

Todėl norėčiau pakartoti, kad buvau labai dėkingas, kad visa tai buvo išsiaiškinta šiandien. Jeigu mes galime dirbti kartu siekiant padidinti visuomenės sąmoningumą, galime papasakoti visiems Europos piliečiams G. Chichesterio mintis, pagal kurias Europos kosmoso projektai gali būti motyvas, sutelksiantis mus visus.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

13. Konvencijos dėl skeveldrinių šaudmenų įsigaliojimo iki 2008 m. pabaigos būtinumas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – diskusijos žodiniu klausimu Tarybai (B6-0481/2008) dėl Konvencijos dėl skeveldrinių šaudmenų įsigaliojimo iki 2008 m. pabaigos būtinumo, kurį žaliųjų frakcijos (Europos laisvojo aljanso) vardu pateikė A. Beer, Europos Parlamento socialistų frakcijos vardu Ana Maria Gomes Gomes, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos vardu A. Neyts-Uyttebroeck ir E. Lynne, Sąjungos už tautų Europą frakcijos vardu Girtis Valdis Kristovskis, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos/Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų vardu T. Pflüger ir G. Zimmer ir Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos vardu S. Zappalà (O-0110/2008/1 red.).

Angelika Beer, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, 2008 m. gruodžio 3 d. Oslo mes pagaliau sulauksime momento, kai galėsime pasirašyti konvenciją, kuria uždraudžiami skeveldriniai šaudmenys. Dubline 107 valstybės priėmė konvenciją ir pažadėjo ją pasirašyti. Likus trims savaitėms iki konferencijos, norėtume paraginti viso pasaulio šalis tesėti savo pažadus, pasirašyti konvenciją ir visų svarbiausia – skubiai ją ratifikuoti.

Karas Kaukaze ir skeveldrinių šaudmenų naudojimas tiek iš Gruzijos, tiek ir iš Rusijos pusės yra iššūkis mums. Mes neturime eikvoti laiko. Daug tikimės iš Europos Komisijos ir Tarybos. Mes tikimės, kad gruodžio 3 d. visos Europos Sąjungos valstybės narės pasirašys konvenciją – ypač tos Europos valstybės, kurios vis dar abejoja, t. y. Graikija, Latvija, Lenkija, Rumunija ir Kipro Respublika.

Mes tikimės, kad Europos Sąjunga tęs kampaniją dėl teisiškai privalomo skeveldrinių šaudmenų draudimo, kaip JT konvencijos dėl įprastinių ginklų (CCW) dalies. Mes vieningai smerkiame neįtikėtiną JAV, Rusijos ir Kinijos bandymą įteisinti skeveldrinius šaudmenis pagal CCW praėjusioje Ženevos konferencijoje.

Ateityje norėtume įvertinti būsimos Oslo konvencijos ir Otavos sutarties sąveikas ir sąsajas, kurios lėmė priešpėstinių minų uždraudimą. Mūsų rezoliucija veiks kaip raginimas Komisijai numatyti didesnę finansavimą, – daug didesnę finansavimą – kad būtų galima apsaugoti žmones užterštosiose zonose ir pašalinti skeveldrinius šaudmenis. Tai galioja Libanui, Balkanams ir visiems kitiems užteršties regionams. Šiuo atveju mes neturime jokių patikimų finansavimo šaltinių. Jeigu ketiname pasižiūrėti į šį reikalą rimtai, Komisija turi rasti jo finansavimo būdus.

Norėčiau savo frakcijos vardu dar kartą pabrėžti, kad mūsų tikslas – teisiškai privalomas draudimas naudoti, kaupti ir gaminti šiuos nehumaniškus ginklus, kurie dešimtmečiais buvo civilinių gyventojų kančių šaltinis nuo karo nukentėjusiose teritorijose.

Norėčiau dar kartą išaiškinti, kad šių ginklų naudojimas, įskaitant naudojimą šalyse, kuriose Europos Sąjunga turi veikiančias policijos ir karines pajėgas, pvz., Afganistane, Bosnijoje ir Kongo Demokratinėje Respublikoje, yra lygiai toks pat pavojingas mūsų misijai kaip ir patiems žmonėms.

Ana Maria Gomes, pranešėja. – (PT) Gruodžio 3 d. 107 šalių lyderiai, kurie šių metų gegužės mėn. priėmė Konvenciją dėl skeveldrinių šaudmenų, susitiks Osle, kad ją pasirašytų. Gruodžio 3 d. pasirinkimas nėra atsitiktinis. Tą pačią 1997 m. dieną Osle buvo atvertas kelias Konvencijos dėl priešpėstinių minų pasirašymui. Šios priemonės ne tik turi bendrą pasirašymo datą. Gėda, kad nė vienos konvencijos nepalaikė šalys, atstovaujančios didelei žmonijos daliai, pvz., Jungtinės Valstijos, Kinija, Indija, Irakas, Pakistanas, Rusija ir Izraelis.

Dėl Oslo konvencijos buvo deramasi Dubline. Dvidešimt dvi iš šimto septynių pasirašančiųjų šalių yra Europos Sąjungos narės. Mes tikimės, kad Kipras, Lenkija, Rumunija, Latvija ir Graikija netrukus atsisakys savo abejonių ir suteiks galimybę Europos Sąjungai pademonstruoti vienybę pasipriešinant šioms ginklams, nes jie žudo ir luošina be pasirinkimo.

Šie ginklai ne tik nežmoniški, bet ir vis mažiau naudingi karine prasme. Pati Europos gynybos agentūra aiškina savo „Pranešime dėl ilgalaikės Europos gynybos pajėgumų ir gebėjimų poreikių vizijos“, kad:

pranešėja. – „būtina nuodugniai apsvarstyti būsimą naudą, kurią būtų gaunama naudojant nevaldomą ginkluotę, taip pat skeveldrines bombas, minas ir kitus bendrojo veikimo ginklus“.

, pranešėja. – (PT) Europos karinės pajėgos, ir ne tik jos, vis dažniau veikia tarp civilinių gyventojų ir tikslas yra sunaikinti kuo mažiau lengvai atpažįstamų priešų. Todėl skeveldriniai šaudmenys ne tik nesuderinami su teise, bet ir yra riboto panaudojimo. Tarptautinė teisė, moralinė būtinybė ir paprasčiausia karinė logika rodo neatidėliotiną būtinybę panaikinti šiuos ginklus. Todėl būtina užtikrinti visuotinę Oslo konvencijos ratifikavimą.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, savo frakcijos vardu palaikau šį žodinį klausimą, kad išreikščiau mūsų nepritarimą skeveldrinėms bomboms ir šaudmenims dėl akivaizdžių priežasčių ir pademonstruočiau mūsų paramą požiūriui į tas valstybes nares, kurios davė sutikimą.

Aš tikiuosi, kaip ir tikisi mano kolegos, kad artimiausiomis savaitėmis visos valstybės narės be išimties pasirašys šią konvenciją ir tvirtai jos laikysis, nes, kaip jūs puikiai žinote, kalbama, kad arba vadovaujant Jungtinėms Valstijoms, arba jų įkvėptos kai kurios valstybės, iš kurių kelios yra valstybės narės, ketina apeiti konvenciją, jei tik galiu taip sakyti, žaisdamos apibūrinimais, kas sudaro skeveldrines bombas ir šaudmenis ir jų mažesnę pavojingumą neapdairiai žalojant žmones, kurie paliečia nesprogusias skeveldras.

Tikiuosi, kad taip neatsitiks. Mano frakcija tikisi, kad taip neatsitiks. Todėl naudojuosi galimybe paklausti Tarybos, kokius veiksmus ji planuoja siekdama užtikrinti, kad ši konvencija įsigaliotų.

Pagaliau, pereidamas prie kito klausimo, Komisijos nary, perskaičiau, kad artimiausioje ateityje jums gali tekti pereiti prie naujų, kaip mes sakome, iššūkių. Jeigu taip atsitiktų, jums skiriami geriausi mano ir mano frakcijos linkėjimai.

Ģirts Valdis Kristovskis, pranešėjas. – (LV) Gerb. pirmininke, Komisijos atstovai, pirmininkaujančios valstybės atstovai, visų pirma norėčiau pasakyti, kad beveik šešerius metus savo šalyje buvau gynybos ministras tuo laikotarpiu, kuriuo buvo siekiama įstoti į NATO. Todėl galiu pasakyti, kad labai gerai suprantu, ką reiškia pasirūpinti savo šalimi pasinaudojant gynybos priemonėmis ir būtina ginkluote. Tačiau savo ir taip pat savo UEN frakcijos vardu palaikiau priemones, kurių ėmėsi Europos Parlamentas, įskaitant šį klausimą, susijusį su skeveldrinių šaudmenų draudimu. Mano nuomone, čia jau buvo viskas pasakyta. Visiems aišku,

kad šis ginklas nėra tikslus ir iki šiol, kaip galime matyti, juo daugiausiai smogiama civiliams ir sužeidžiami vaikai.

Todėl norėčiau pasakyti, kad Europos Parlamentas ir aš manome, kad ES valstybės narės privalo eiti kartu laikydamosi vieningos pozicijos ir dėti savo bendras pastangas siekiant susivienyti ir uždrausti šios rūšies ginklą. Kita vertus, taip pat norėčiau palaikyti šio reikalavimo panaudojimą dvišalėse derybose su tokiomis šalimis kaip Rusija, Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kinija, kurios yra pagrindinės šios rūšies ginklų turėtojos. Manau, kad tai labai svarbu, kai prisimename, kad visiškai neseniai vykstant Gruzijos ir Rusijos karui, Rusija, deja, naudojo šio tipo skeveldrinius šaudmenis prieš Gruzijos civilinius gyventojus. Tai patvirtina, kad argumentas už šių šaudmenų išsaugojimą savo arsenaluose, būtent argumentas, kad jie yra gynybos priemonė, neatlaiko kritikos. Deja, kaip matome, ši priemonė kitose šalyse naudojama kaip puolamoji priemonė prieš civilinius gyventojus.

Luisa Morgantini, autorė. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, skeveldriniai šaudmenys, pagal visus tikslus ir paskirtis, yra masinio naikinimo ginklai ir nehumaniški įtaisai, jeigu būtų įmanoma, kad kare egzistotų humaniški šaudmenys.

JAV armijos leidinyje „Lauko artilerija“ teigiama: „Skeveldrinių užtaisų bombos yra problema nekaltiems civiliniams gyventojams ir lengvosios ginkluotosios pajėgos, t. y. pėstininkams, motopėstininkams, kurie ateina po miestų vietovių bombardavimo“. Tačiau nepaisant to, šie šaudmenys toliau gaminami ir naudojami, o nesprogusiais šoviniais užteršta žemė kasmet sėja mirtį, kaip mes matėme Gruzijoje.

Osle vykusioje konferencijoje, kurioje buvo siekiama kovoti su skeveldrinių šaudmenų naudojimu, gamyba ir kaupimu, jaunas dvidešimt ketverių metų libanietis Ibrahimas, kurio kūnas buvo nusėtas žaizdomis ir koja buvo amputuota, prisistatė sakydamas: „Esu laimingas galėdamas susitikti su jumis. Esu išlikęs gyvas“. Būčiau norėjęs numirti. Tačiau tik apkabinau jį. Ėjau susitikti su juo į jo kaimą, esantį Libano pietuose, ir namų, ir mokyklų kiemuose, žolėje ir po medžiais mačiau nesprogusias bombas, numestas iš Izraelio lėktuvų. Jie jų paleido daugiau nei 1 400 000 ir leido pastarosiomis dienomis, kai jau buvo paskelbtos paliaubos ir ugnies nutraukimas. Tai buvo aiškus žiaurumas. Afganistano neatidėliotino gydymo ligoninėse sutikau daug vaikų, vyrų ir moterų su suluošintais kūnais. Pasaulyje yra tūkstančiai suluošintų vaikų, nes jie žaidė su skeveldrinių bombų skeveldromis dėl to, kad juos traukė spalvoti daiktai.

Dubline šimtas devynios šalys po dešimties dienų diskusijų išipareigojo pasirašyti mirtinų ginklų draudimą, suteikti pagalbą aukoms ir finansinę pagalbą nukentėjusioms zonoms. Tačiau susitarime taip pat numatyta, kad visi sandėliai turi būti sunaikinti per aštuonerius metus. Jos tikrai nedarys to tol, kol nebus stipraus spaudimo iš visų Jungtinių Tautų šalių signatarių ir šalių, kurios atsakingos už nusikaltimus civiliniams gyventojams, t. y. tokių šalių kaip Jungtinės Valstijos, Rusija, Kinija, Indija ir Pakistanas, kurios neatvyko į Dubliną ir atsisakė uždrausti skeveldrinius šaudmenis, pusės.

Gynybos sekretorius Robert Gates bandė aiškinti JAV pasipriešinimą tuo, kad skeveldriniai šaudmenys yra efektyvus ginklas prieš daugelį objektų. Mirtimis Irake, Afganistane ir buvusioje Jugoslavijoje tai iš tikrųjų buvo patikrinta. Ir vėl Europa rodo savo jautrumą kartu su dvidešimt dviem šalimis, kurios pasirašė Dublino konvenciją ir jai pritarė. Tačiau reikia konkrečių veiksmų.

Gruodžio 2 ir 3 d. sutartis bus oficialiai pasirašyta Osle. Tačiau ji turi būti ratifikuota. Mes turime tai padaryti greitai ir užkirsti kelią bet kokiems bandymams apeiti sutartį. Todėl manau, kad Taryba iš tikrųjų turės nustatyti veiksmingas politines ir finansines priemones siekiant užtikrinti, kad sutartis būtų įgyvendinta ir kad daugiau nebūtų tokių mirčių.

PIRMININKAVO: LUIGI COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Stefano Zappalà, pranešėjas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tai tik pirmininkaujančiai valstybei skirta informacija, jeigu jūs, kaip dabartinis pirmininkas, galite perduoti jį savo pirmtakui. Prieš tai buvo pasakyta, kad čia, šioje posėdžių salėje, yra trys žmonės, kurie gimė tą pačią dieną kaip Neil Armstrong. Tiesą sakant, italų kilmės Europos astronautas buvo šio Parlamento narys 1994–1999 m., o šios kadencijos metu šiame Parlamente taip pat buvo Europos astronautas – vėl italas.

Bet kuriuo atveju, grįžtant prie skeveldrinių šaudmenų, savo frakcijos vardu prisijungiau prie iniciatyvos šiuo klausimu, nes manau, kad tai būtų klausimas, kuris priskiriamas civilizacijos ir humanizmo esmei. Mano kolega narys buvo gynybos ministras vienoje iš valstybių narių ir aš taip pat esu atvykęs iš karinio pasaulio.

Esu įsitikinęs, kad šis planas uždrausti skeveldrinius šaudmenis pasaulio mastu būtų klausimas, kaip sakiau, priskiriamas civilizacijos ir humanizmo esmei.

Kodėl taip yra? Todėl, kad civilizacija ir humaniškumas yra du iš daugelio sudėtinių Europos Sąjungos principų. Jie sudaro mūsų sutarčių pagrindo dalį ir dėl to manau, kad turime ne tik priimti šį klausimą kaip pradžios tašką, bet ir priimti jį kaip rimtą reikalą siekiant apsvastyti, koks apskritai turi būti ES požiūris į šio tipo šaudmenis.

Tačiau aišku, prie ko priveda tokie ginklai ir šaudmenys visame pasaulyje. Vykstant visų formų karui faktai yra tokie, kokie yra, bet rimčiausias momentas yra tas, kad ne visų formų karas baigiasi kartu su karo pabaiga, o vyksta toliau, nes žemė lieka užteršta. Deja, kitas momentas tas, kad karas taip pat vyksta šalyse, kuriose nėra labai aukšto civilizacijos lygio. Todėl jose išlieka noras, įskaitant vietos lygmeniu, pasinaudoti ant žemės randamais daiktais, kurie po to yra daugumos suluošinių, kurie pasitaiko vaikystėje ir paauglystėje, priežastis. Iš viso pasaulio mums buvo pateikta ir toliau pateikiama daug kino juostų, kuriose rodomi šių ginklų naudojimo padariniai.

Todėl savo frakcijos vardu raginu Tarybą ir Europos Parlamentą atkakliai laikytis šios pozicijos. Tikiuosi, kad visas darbas pavirs į šios konvencijos, kuri yra vienas iš svarbiausių aspektų (iš esmės civilizacijos ir humanizmo), kuriems Europos Sąjunga gali daryti poveikį, ratifikavimą.

Jean-Pierre Jouyet, *Tarybos pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerbiamieji Parlamento nariai, A. Beer, A. M. Gomes, A. Neyts-Uyttebroeck, kuriai esu asmeniškai dėkingas už malonius linkėjimus, L. Morgantini, Ėirtai Valdi Kristovski ir S. Zappalà, jūs esate visiškai teisūs: kaip sakė S. Zappalà, tai yra civilizacijos ir humaniškumo klausimas.

Visos Europos Sąjungos valstybės narės dalijasi humanitarinėmis problemomis, kurias kelia skeveldriniai šaudmenys. Europos Sąjunga palaiko tarptautinės priemonės, draudžiančios skeveldrinius šaudmenis, kurie daro nepriimtina žalą civiliniams gyventojams, priėmimą. Būtent dėl tos priežasties visos Europos Sąjungos valstybės narės dalyvavo Dubline vykusioje konferencijoje arba kaip suinteresuotosios šalys, – kaip didžioji valstybių narių dauguma – arba kaip stebėtojos. Žinoma, būtent Europos Sąjunga yra suinterasuotoji šalis, būtent tai bet kas turi suprasti iš šios gana painios frazės.

O dėl sprendimo pasirašyti ar ratifikuoti – tai yra suverenus sprendimas, kurį priimti tenka kiekvienai valstybei narei. Tačiau aš taip pat, kaip A. Neyts-Uyttebroeck, apgailestauju, kad jos ne visos pasirašė iki gruodžio mėn.

Didžioji Sąjungos valstybių narių dauguma pranešė apie savo ketinimą pasirašyti konvenciją artimiausiomis savaitėmis. Todėl norėčiau atkreipti dėmesį į tai ir pasakyti, kad L. Morgantini yra teisi – mums reikia imtis veiksmų anksčiau nei įsigalios konvencija. Šia dvasia Prancūzija – šalis, kurią aš pažįstu geriausiai – 2008 m. gegužės mėn. nusprendė nedelsiant atsakyti 90 % savo skeveldrinių šaudmenų atsargų.

Tačiau, kaip žinote, nemažai valstybių narių dar turi priimti tokį sprendimą. Kalbant apie pirmininkaujančią Prancūziją, reikia pasakyti, kad po Dublino konferencijos gegužės mėn. ji paskelbė, kad pasirašys konvenciją gruodžio mėn. pradžioje. Pirmininkaujanti valstybė nori atkreipti visų valstybių narių dėmesį į vykstančias derybas dėl skeveldrinių šaudmenų pagal konvenciją dėl įprastinių ginklų (CCW). Tai yra vienintelė konvencija, kurioje sutinka dalyvauti didžiausios karinės valstybės – Jungtinės Valstijos, Rusija, Kinija ir Indija arba tokios šalys kaip Gruzija – to nebuvo Oslo konvencijos atveju. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad šios šalys neišreiškė noro pasirašyti šią konvenciją.

Visos Europos Sąjungos valstybės narės yra šios konvencijos šalys, ir jos ragina priimti protokolą dėl skeveldrinių šaudmenų. Be to, būtent dėl šioje srityje priimtų įsipareigojimų – ir Ėirtis Valdis Kristovskis yra visiškai teisus bandydamas tai pabrėžti – bus įmanoma įgyvendinti pokyčius šioje srityje. Be to, ateityje tokių mirčių dėl skeveldrinių šaudmenų, kokias mes matėme Gruzijoje, būtų galima išvengti, jeigu derybos, rengiamos šios visuotinės konvencijos pagrindu, būtų sėkmingos.

Gerbiamieji Parlamento nariai, kaip galite suprasti, skeveldriniai šaudmenys yra problema, kuri verčia Europos Sąjungą veikti. Todėl ji turi toliau primygtinai reikalauti tarptautiniu lygmeniu, kad būtų priimta visuotinė priemonė. Bet kuriuo atveju būtent prisimindama šį tikslą pirmininkaujanti Prancūzija keliauja toli, kad įtikintų savo partnerius, ir toliau tai darys.

Charles Tannock, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, aš nesu pacifistas – bet kas šiame Parlamente, kuris gerai pažįsta mane, tai pasakytų – tačiau daug kalbama apie karą ir ginklų prekybą, ir dėl to mes turime

apgaildestauti. Skeveldriniai šaudmenys man yra vienas iš baisiausių karo, kuris žinoma visada turėtų kilti tik kaip pati paskutinė priemonė, būdų.

Yra daug įrodymų, kurie leidžia manyti, kad šie ginklai neproporcingai veikia civilinius gyventojus, kuriuos visų pirma turi ginti tarptautinė teisė. Skeveldrinės bombos gali kristi didžiulėje teritorijoje ir labai ilgai nesprogti ir taip kelti mirtiną grėsmę civiliniams gyventojams, kurie gali būti užmušti ir suluošinti praėjus daug laiko nuo konflikto pabaigos.

Jas labai sunku aptikti ir nukenksminti, jų taip pat negalima formaliai pažymėti taip, kaip galima žymėti minų lauką. Kartais vaikai pakelia tokius daiktus, manydami, kad tai yra žaislai, ir dėl to netenka galūnių arba galbūt net gyvybės. Pats būdamas labai mažų vaikų tėvas, galėčiau pagalvoti apie keletą siaubingesnių dalykų.

Jeigu rimtai galvojame apie bendrų vertybių Europos Sąjungos kūrimą ir šių vertybių dalijimąsi su pasauliu, turime pasirinkti bendrą poziciją, kad galėtume paremti galutinį šių bauginančių ir baisių ginklų, kurie savo poveikiu yra labai neveiksmingi mūsų lauke, draudimą.

Mes taip pat turime panaudoti visas turimas priemones, kad galėtume įtikinti kitus daryti tą patį. Mes, Europos Parlamentas, galime teisėtai didžiuliu tuo, ką padarėme, kad pabandytume išvaduoti pasaulį nuo priešpėstinių minų nelaimės. Mes turime prieiti prie šio skeveldrinių bombų klausimo su vienoda nuostata ir atsidavimu siekiant sukurti geresnį ir humaniškesnį pasaulį ir nematyti, kaip kenčia nekalti civiliniai gyventojai nuo ginkluoto konflikto padarinių.

Richard Howitt, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šiandien mes prašome ES šalių, kurios šiuo metu neplanuoja pasirašyti konvencijos dėl skeveldrinių šaudmenų, kad tai padarytų. Kipre, Estija, Suomija, Graikija, Lenkija, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija, taip pat ES kandidatės Serbija ir Turkija, prašom prisijunkti prie kitų ES šalių, nes daugiau nei šimtas valstybių visame pasaulyje pasirašo šią konvenciją.

Kodėl teikiame šį prašymą? Dėl iš Afganistano Herato miesto kilusio Surajaus Ghulamo Habibo, kuris, būdamas šešerių metų, neteko kojų, kai rado skeveldrinę bombą ir pagalvojo, kad tai kažkoks maistas. Dabar jis supranta, kad jam beveik neįmanoma mokytis mokykloje arba žaisti su draugais, nes sėdi invalido vežimėlyje. Dėl iš Laos Steponės srities kilusiai Chanhthavos, kuri neteko kojos ir regėjimo, kai atsitiktinai sutrenkė skeveldrinę bombą ryžių laukuose rinkdama maisto savo šeimai. Dabar ji turi siųsti savo dukterį į tuos pačius pavojingus laukus, kad ši rinktų ryžius. Dėl trylikamečio Gruzijos berniuko Bekos Giorgishvilio, kuris, būdamas draugo namuose, tapo viena iš naujausių aukų, kai padėjo pūsti savo draugo naujo dviračio padangą. Beka Giorgishvili neteko dalies kaukolės ir joje liko šrapnelis.

Veidmainystė iš ES šalių pusės pasmerkti Rusijos agresiją Gruzijoje, bet nepasmerkti tos agresijos priemonių, kuriomis daroma pernelyg didelė žala civiliniams gyventojams visur, kur tik naudojami skeveldriniai šaudmenys. Be to, šalims beprasmiška atsiprašinėti siekiant pateisinti skeveldrinių bombų atsargų kaupimą priešpėstinių minų draudimo laikymosi pagrindu, kai skeveldriniai šaudmenys yra tokie pat mirtini ir pasaulyje padarė netgi daugiau žalos.

Mano paties valstybė narė JK jau pradėjo apytikriai 30 mln. sprogmenų naikinimą, pakeitė eksporto kontrolės taisykles ir padėjo atsikratyti amunicija, įskaitant skeveldrinius šaudmenis, randamus Gruzijoje. Tai Europa, kurioje šiuos ginklus pirmiausiai panaudojo Vokietijos ir tarybinės ginkluotosios pajėgos Antrojo pasaulinio karo metais, Europoje, kurioje šiuo metu laikoma atsargoje apytikriai vienas milijardas užtaisų bombų, tai Europa, kuri turėtų pirmauti pasaulyje užtikrinant jų sunaikinimą.

Elizabeth Lynne, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, kaip sakė daugelis žmonių, civiliai gyventojai, daugelis jų – vaikai, yra kiekvieną dieną beatodairiškai žudomi arba žalojami skeveldrinėmis bombomis. Daugelį iš šių aukų neigiamais padarė skeveldriniai šaudmenys, ir vaikai turi gyventi su negalia likusį gyvenimą. Sukrečia tai, kad skeveldrinių šaudmenų atsargos kaupiamos daugiau nei 15 valstybių narių. Siaubinga, kad yra įrodymų, jog mažų mažiausiai septynios ES valstybės narės iki šiol gamina šiuos ginklus. Mano nuomone, šios šalys, taip pat tos šalys, kurios juos naudojo – įskaitant mano šalį JK – yra susitepusios savo rankas krauju.

Skeveldrinių šaudmenų gamybos, perdavimo ir atsargų kaupimo draudimas išsaugos daug gyvybių. Ši konvencija taip pat užtikrins labai reikalingų išteklių, pvz., medicininės priežiūros ir reabilitacijos, suteikimą siekiant padėti skeveldrinių bombų aukoms. Raginu visas ES valstybes nares pasirašyti ir ratifikuoti konvenciją ir nebandyti iš naujo apibrėžti, ką mes laikome skeveldriniais šaudmenimis siekiant išsisukti nuo atsakomybės, kaip bando daryti kai kurios valstybės narės.

Seán Ó Neachtain, *UEN frakcijos vardu*. – (GA) Gerb. pirmininke, ryžtingai palaikau pasiūlymą, kuriame reikalaujama, kad konvencija dėl skeveldrinių šaudmenų draudimo būtų pasirašyta šių metų pabaigoje.

Visos vyriausybės, kurios įgyvendina 2007 m. Oslo deklaraciją, nori iki 2008 m. pabaigos parengti teisinį dokumentą, kuriuo būtų nutrauktas skeveldrinių bombų naudojimas, įgyvendinta sistema, kuria būtų siekiama paskatinti bendradarbiavimą ir padėti tiems, kurie iki šiol bėgo nuo šio puolimo, ir sunaikintos iki šios turimos bet kokios skeveldrinių šaudmenų atsargos.

Aš labai didžiuojuosi, kad būtent Airijoje – mano šalies sostinėje Dubline – šis susitarimas pagal sutartį buvo pasiektas tarptautinės konferencijos, kuri įvyko ten šiais metais, metu. Visi, kurie dalyvavo, labai aiškiai žinojo, ko norėjo pasiekti šia konvencija – kad nuo šio momento būtų uždraustos skeveldrinės bombos. Ir, kaip šiandien šiame Parlamente jau sakė mano kolegos, norėčiau paprašyti, kad kitos šalys, kurios dar nepasirašė konvencijos, ją pasirašytų.

Mes turime padaryti galą šiems baisiems ginklams vieną kartą ir visam laikui.

Satu Hassi, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, puiku, kad buvo pasiūlyta tokia konvencija. Labai svarbu, kad visos ES šalys prisijungtų prie konvencijos, įskaitant Suomiją, Graikiją ir Lenkiją. Kitaip mes suteiksime kitoms šalims pernelyg lengvą pasiteisinimą dėl tolesnio šių nehumaniškų ginklų naudojimo.

Aš labai apgailestauju, kad mano pačios šalis Suomija ketina neprisijungti prie konvencijos. Pasiteisinama tuo, kad skeveldriniai šaudmenys buvo įsigyti siekiant pakeisti jais kitus nehumaniškus ginklus, t. y. priešpėstines minas. Tačiau taip panašu į Belzebubo naudojimą šėtonui išvaryti. 1990 m. pabaigoje, kai tuometinė Suomijos vyriausybė nusprendė palaipsniui sumažinti priešpėstinių minų skaičių, armija nepasakė, kad ji ketina pakeisti jas tuo kitu civilinių gyventojų žudiku – skeveldriniais šaudmenimis.

Dabar ES ir visos ES šalys turi pademonstruoti nuoseklumą priešinantį skeveldriniais šaudmenimis ir taip pat atsisakyti dalyvauti bet kokiose karinėse operacijose, kuriose jie naudojami. Net 98 % skeveldrinių bombų aukų yra vadinamieji civiliniai gyventojai. Mes turime gerokai daugiau nei dvidešimt metų naudojimosi šiais ginklais patirties, rodančios, kad jais beatodairiškai žudomi civiliniai gyventojai, įskaitant vaikus. Dabar laikas, kai mes tam darome galą.

Jean-Pierre Jouyet, *Tarybos pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerbiamieji Parlamento nariai, iškilmingai ir rimtai turiu pasakyti, kad iš tikrųjų didžiuojuosi, kad galėjau dalyvauti diskusijoje dėl skeveldrinių šaudmenų, ir pirmininkaujančios valstybės vardu prisijungiu prie visų tų, kurie paragino ratifikuoti konvenciją.

2007 m. Europos Sąjunga jau pripažino skubumą, kuriuo turi būti sprendžiamos šios su skeveldriniais šaudmenimis susijusios humanitarinės problemos. Žinau, kad Sąjungos valstybės narės aktyviai dalyvavo tiek Oslo procese, tiek ir konvencijoje dėl įprastinių ginklų. Mano nuomone, ši konvencija dėl įprastinių ginklų ir Oslo procesas viena kitą papildė, ir už tai esame skolingi Parlamentui ir tiems, kurie pasisakė, priminė mums apie vertybes, kuriomis europiečiai tiki. Mes raginame visas valstybes nares veikti dėl priežasčių, kurias jūs, geriau nei aš, jaudinančiai išdėstėte šioje diskusijoje.

Pirmininkas. – Gavau du pasiūlymus dėl rezoliucijų⁽²⁾, pateiktus pagal Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks ketvirtadienį, 12.00 val.

Rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Proinsias De Rossa (PSE), *raštu*. – Aš primygtinai raginu visas ES valstybes nares nedelsiant ratifikuoti ir įgyvendinti konvenciją dėl skeveldrinių šaudmenų. Skeveldriniai šaudmenys kelia neapsakomą ir beatodairišką siaubą civiliniams gyventojams visame pasaulyje ir visiškai neseniai kėlė Gruzijos konflikte.

Konvencija dėl skeveldrinių šaudmenų draudžia skeveldrinių šaudmenų naudojimą, gamybą, atsargų kaupimą ir perleidimą. Šių metų gegužę Dubline šimtas septynios valstybės priėmė konvenciją. Tačiau konvencija neįsigalios tol, kol jos neratifikuos bent jau trisdešimt valstybių.

⁽²⁾ Žr. protokolą.

Sunku patikėti, kad aštuonios ES valstybės narės neskuba pasirašyti konvencijos. Taigi, ES, sėkmingiausias kada nors buvęs taikos projektas, Bendrijos įkurtas remiantis kaip tik pagarbos žmogaus teisėms ir teisei valstybei principais, nesugeba patvirtinti tarptautinės humanitarinės teisės išplėtimo, siekiant uždrausti vieną iš klasingiausių šiuo metu naudojamų prieš civilinius gyventojus nukreiptų ginklų.

Aš raginu Kiprą, Estiją, Suomiją, Graikiją, Lenkiją, Rumuniją, Slovakiją ir Slovėniją nedelsiant ratifikuoti konvenciją dėl skeveldrinių šaudmenų ir padėti padaryti galą skeveldrinių bombų naudojimui.

Kelam, Tunne (PPE-DE), raštu. – Mes turėtume įvertinti tai, kad skeveldriniai šaudmenys yra vienas iš labiausiai žalojančių ginklų, kurie neskiria karinių ir civilinių taikinių.

Šiandien, XXI amžiuje, kariaujant daugiau negalima vadovautis niokojimo arba maksimalios žalos idėja. Tikslinės atakos, turinčios minimalų poveikį civiliams gyventojams, gali būti vienintelis būdas veikti karo sąlygomis. Todėl skeveldrinių šaudmenų naudojimas turi būti uždraustas.

Raginu Europos Sąjungą, ir visų pirma jos valstybes nares, paraginti kitas pasaulio valstybes pasirašyti šią konvenciją šių metų gruodžio 3 d. Be to, raginu ES ir jos valstybes nares įsipareigoti siekti įgyvendinti šią konvenciją veiksmingai ir kuo greičiau. Taip pat raginu ES ir jos valstybes nares ne tik spręsti technines konvencijos dalis, bet ir rimtai pasiaukoti padedant regionuose, kuriuose buvo panaudoti skeveldriniai šaudmenys, padėti suinteresuotoms bendruomenėms ir suteikti veiksmingą ir pritaikytą poreikiams pagalbą tiems civiliniams gyventojams, kurie nukentėjo nuo skeveldrinių šaudmenų daromos žalos.

14. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra klausimų valanda (B6-0484/2008). Komisijai pateikti šie klausimai.

I dalis

Klausimas Nr. 33, kurį pateikė **Stavros Arnaoutakis** (H-0800/08)

Tema: Piliečių informavimas apie priemones, kurių ėmėsi Europos Sąjunga, siekdama juos apsaugoti nuo tarptautinės finansinės krizės

Atsakydama į mano žodinį klausimą H-0075/⁽³⁾ dėl tarptautinės kreditų krizės poveikio praėjusį kovo mėn. surengtame Europos Parlamento plenariniame posėdyje Komisija tvirtino, kad mes turėtume tikėtis ES augimo tempų sumažėjimo 0,5 %, infliacijos padidėjimo ir 185 000 mln. EUR išorinės prekybos deficito ES 27 šalyse. Komisija pabrėžė, kad geriausias būdas susidoroti su šia tarptautine krize – tęsti struktūrines reformas ir makroekonominę politiką, taip pat nurodė, kad protekcionizmas nėra tinkamas sprendimas. Šiuo metu mes matome, kaip toliau plinta finansų krizė.

Ar pasikeitė anksčiau Komisijos pateikti duomenys? Kaip ji informuos Europos piliečius apie šios krizės poveikį ir kokių praktinių priemonių imsis, kad juos apsaugotų?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Lapkričio 3 d. Komisija pateikė savo rudens prognozę, kuri rodo, kad ekonomikos perspektyva yra niūri: laukiama, kad 2009 m. Europos Sąjungoje ekonomikos augimas sustos, padidėjęs vos 0,2 %.

2010 m. turėtų būti pastebimas laipsniškas daugumos ES ekonomikų atsigavimas kartu su planuojamu visos ES 1,1 % augimu. Dėl to laukiama, kad 2009 m. ES nedarbas turi padidėti iki 7,8 %, o 2010 m. planuojamas tolesnis jo didėjimas.

Tačiau kitais metais ES laukiame spartaus infliacijos sumažėjimo iki 2,4 % ir ji toliau mažės 2010 m.

Nėra abejonių, kad susiduriame su dideliais išbandymais. Taigi, Komisija šiuo metu kuria visapusišką strategiją, kaip valdyti finansų krizę ir apriboti ekonomikos nuosmukį. Šios strategijos pagrindas išdėstytas komunikate „Įveikti finansinę krizę. Europos veiksmų gairės.“, kuriame nurodoma, kaip ES turėtų vieningai ir koordinuotai įveikti kitus krizės etapus.

Veiksmai turėtų būti nukreipti į tris tikslus: pirma, sukurti naują finansų rinkos architektūrą ES lygmeniu, antra, užsiimti poveikiu tikrajai ekonomikai, trečia, koordinuoti pasaulinę reakciją į finansų krizę.

(3) 3 11 žodinis atsakymas.

Lapkričio 26 d. Komisija pasiūlys išsamesnę šio ES atkūrimo plano versiją pagal Lisabonos strategiją ekonomikos augimui ir užimtumui skatinti. Mes siekiame sujungti keletą tikslinių trumpalaikių iniciatyvų, kurios padės atsverti poveikį visai ekonomikai, o priimdami Lisabonos sutarties vidutinės trukmės ir ilgalaikes priemones atsižvelgti į krizę.

Stavros Arnautakis (PSE). - (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ačiū už atsakymą. Tačiau šiandien mums reikia pasakyti Europos piliečiams būtent tai, kad mes reaguojame į krizę ir investuojame lėšas į tikrąją ekonomiką. Europos piliečiai taip pat nori, kad ši krizė būtų galimybė Europai – pilietinei Europai.

Mano klausimas: ar artimiausiais metais lėšos bus investuojamos į valstybės investicijas ir viešuosius darbus?

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Gerb. pirmininke, kai turima naujausia informacija, reikia greitai priimti sprendimus. Problema ta, kad paprastai Komisijai prireikia labai daug laiko, kad galėtų pajudinti reikalus. Ar yra specialios taisyklės tokioms situacijoms, su kokia susiduriame šiuo metu? Kitais atvejais iš tikrųjų praeina daug laiko, kol Komisija, kaip kolegiali institucija, pasiekia rezultatą.

Danutė Budreikaitė (ALDE). - (LT) Gerb. pirmininke, gerbiamoji Komisijos nare, kaip rodo patirtis, valstybės narės pačios ieško išeities iš finansų krizės pasekmių, iš ekonomikos nuosmukio.

Kokia jūsų nuomonė apie antikrizines priemones? Ar mokesčių didinimas, apmokestinimo bazės plėtimas ir PVM didinimas yra gera priemonė išeiti iš krizės tokiu sunkiu laikotarpiu?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Šiuo momentu svarbiausias klausimas: kokie kiti Komisijos veiksmai bus artimiausią savaitę siekiant iš tikrųjų užsiimti poveikiu tikrajai ekonomikai?

Mes ketiname pateikti priemonių paketą – jis šiuo metu rengiamas – ir nustatysime įvairias politikos sritis, kuriose, mūsų manymu, artimiausiu metu galime sumažinti poveikį tikrajai ekonomikai, nors ir laikysimės esamų vidutinės trukmės Lisabonos sutarties reformų prioritetų. Tai bus pagrindas, kuriuo remdamiesi dirbsime. Mes tikimės, kad galėsime rasti būdus, kurie padės palaikyti bendrą paklausą. Paklausos pusėje norime sumažinti infliacijos našta ir padėti didinti perkamąją galią.

Turime dar daug padaryti dėl darbo rinkos ir, kaip jūs sakote, paankstinti investicijas. Mes tikimės, kad tai taip pat padės imtis problemų ir veiksmų, kai reikalas lies energijos ir klimato kaitos dokumentų paketą, nes mums reikės pinigų investicijoms. Tikimės, kad tai padės įveikti šį sunkų laikotarpį. Pvz., darbo rinkose aktyvinimo politika gali būti labai naudinga.

Atsakydama į paskutinį klausimą norėčiau pasakyti, kad mes norime, jog valstybės narės koordinuotų savo veiksmus. Mes manome, kad būtų blogiausias dalykas, jeigu visi judėtų skirtingomis kryptimis darydami tai, kas, jų manymu, teisinga daryti savo valstybėse narėse. Mes norime, kad geriau jos kuo daugiau diskutuotų, koordinuotų veiksmus ir bendradarbiautų, nes poveikis bus jaučiamas visoje Europos ekonomikoje. Mes teikiame pirmenybę koordinuotiems veiksams.

Ką galima pasakyti apie ilgą įgyvendinimo laiką arba ilgą pasirengimo laiką? Jūs nustebtumėte. Kaip vakar sakiau diskusijoje dėl finansų krizės, Komisija pirmą kartą sugebėjo per dvidešimt keturias valandas surinkti pasiūlymus. Turime reaguoti į šią labai rimtą krizę taip, kad neužtruktume per ilgai rengdami įvairius pasiūlymus.

Mes visi buvome instrukuoti arba visi norėjome matyti atitinkamose mūsų politikos srityse, kaip mes galime padėti, kaip mes galime įveikti ilgą pasirengimo laikotarpį, kaip galime padaryti tai greitai, tačiau tai koordinuotai ir pagarbiai. Mes bandome surinkti pasiūlymus kiek įmanoma greičiau ir plečiame savo galimybes kiek įmanoma daugiau. Šiuo metu tai yra atskaitos taškas Komisijai.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 34, kurį pateikė **Bogusław Sonik** (H-0850/08)

Tema: Leistino alkoholio kiekio vairuotojų kraujyje skirtumai ES valstybėse narėse

Daugelyje valstybių narių, pavyzdžiui Jungtinėje Karalystėje, Italijoje, Airijoje, Liuksemburge, nustatyta alkoholio kraujyje riba yra 0.8 mg/l. Slovakijoje ir Vengrijoje, kurios neleidžia asmenims, pavartojusiems nors ir mažiausią alkoholio kiekį, vairuoti, jei vairuotojo kraujyje būtų rastas toks alkoholio kiekis, jis būtų baudžiamas. Įstatymuose dėl automobilių vairavimo, kaip kad numatyta 1997 m. birželio 20 d. Lenkijos kelių eismo taisyklėse (Oficialus leidinys Nr. 108, 2005 m., 908 straipsnis su pakeitimais), nustatytas leistinas alkoholio kiekis kraujyje yra 0.2 mg/l. Vairavimas, kai alkoholio kiekis kraujyje viršija 0.5 mg/l, yra baudžiamoji veika, už kurią gresia įkalinimas iki dvejų metų.

Ar Komisija, atsižvelgdama į tai, kad dabar linkstama į kelių eismo taisyklių ES standartizavimą, imasi veiksmų siekdama standartizuoti leistinus alkoholio kiekius vairuotojų kraujyje ES valstybėse narėse?

Antonio Tajani, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, iš tiesų 1988 m. Komisija pasiūlė direktyvą dėl maksimalaus leistino alkoholio kiekio kraujyje vairuotojams, tačiau kadangi nėra susitarimo tarp valstybių narių ir Komisijos, Komisija 2001 m. sausio 17 d. priėmė rekomendaciją dėl maksimalaus 0.5 mg/ml kiekio taikymo visose valstybėse narėse. Šiandien Europos Sąjungoje tik trys valstybės narės – Airija, Malta ir Jungtinė Karalystė – turi nustatčiusios didesnius maksimalius alkoholio kiekius kraujyje.

Komisijos rekomendacijose taip pat buvo numatytas alkoholio kiekio kraujyje sumažinimas iki 0.2 mg/ml tam tikroms vairuotojų kategorijoms, įskaitant besimokančius vairuoti, apie kuriuos buvo kalbama pirmame gerbiamojo nario pateiktame klausime. Iš tiesų, besimokantieji vairuoti yra pagrindinės pavojaus keliuose aukos, todėl būtina kiek įmanoma sumažinti rizikos faktorių, pavyzdžiui, šiai vairuotojų kategorijai leidžiant, kaip minėjau, ne didesnį alkoholio kiekį kraujyje kaip 0.2 mg/ml. Tai yra susiję su matavimu, vadinamu „nuliniu kiekiu“, nustatytu šiai vairuotojų kategorijai 2006 m. spalį Komisijos priimtame komunikate, kuriame yra išdėstyta strategija, kaip padėti valstybėms narėms mažinant alkoholio sukeltų nelaimių skaičių.

Ponios ir ponai, atsižvelgdama į šias aplinkybes, Komisija, deja, nemano, kad politinės sąlygos yra tokios, jog suteiktų galimybę valstybėms narėms priimti teisės aktą, skirtą tolesniam leistino alkoholio kiekio kraujyje suderinimui ES. Tai nereiškia, kad Komisija neketina imtis veiksmų dėl to, kas vis dar yra viena iš pagrindinių mirčių Europos keliuose priežasčių.

Komisija ėmėsi įvairių priemonių šiuo klausimu. Visų pirma dėl patikrinimų keliuose 2004 m. balandžio 6 d. rekomendacijoje Komisija skatino dažniau atsitiktinai tikrinti vairuotojų alkoholio kiekį kraujyje, naudojant alkoholio matuoklius, tose vietose ir tuo metu, kai yra reguliariai pastebimas dažnas vairuotojų alkoholio vartojimas.

Ponios ir ponai, taip pat turiu pabrėžti, kad vairavimas išgėrus yra vienas iš nusikaltimų, apie kuriuos kalbama pasiūlyme dėl direktyvos, palengvinančios tarptautinių teisės aktų gerinimą kelių saugumo srityje, kurią Komisiją priėmė šių metų kovo mėnesį ir kuri šiuo metu yra svarstoma Taryboje ir Parlamente.

Transporto tarybos susitikime turėjau galimybę tai akcentuoti ministrams: kai kalbama apie žmonių gyvybes, mes negalime atsidurti aklavietėje dėl teisinių smulkmenų arba diskutuoti, ar tai yra klausimas, susijęs su pirmuoju ar antruoju ramsčiu, nes, deja, teisinės diskusijos duoda labai mažai naudos sprendžiant tokias rimtas problemas kaip nelaimingi atsitikimai keliuose.

Norėčiau pasinaudoti šios parlamentinės diskusijos galimybe ir pabrėžti, kad aptariamoje direktyvoje numatyti keturi nusižengimai, kurie, be vairavimo išgėrus, – greičio viršijimas, važiavimas neužsisėgus saugos diržų ir vairavimas pavartojus narkotinių medžiagų – yra trijų nelaimingų atsitikimų keliuose iš keturių priežasčių. Tai reiškia, kad daug ką gali ir privalo padaryti Europos Sąjunga, todėl aš dar kartą raginu Parlamentą balsavimo Transporto ir turizmo komitete metu, pasistūmėti ta kryptimi, kuria jau einama.

Be to, pone pirmininke, aš jau artėjau prie pabaigos, kad artimiausiu metu galėtume pateikti konkrečius pasiūlymus dėl vairavimo esant paveiktam psichotropinių priemonių, 2006 m. spalį Komisija pradėjo tiriamąjį projektą, numatytą artimiausiems ketveriems metams, skirtą pagerinti žinias šioje srityje bei rasti sprendimus. Tai yra jums gerai žinomas projektas DRUID.

Galiausiai turėtų būti akcentuota Komisijos teikiama finansinė parama kampanijoms, skirtoms sąmoningumui skatinti. Tai visų pirma yra jaunimo kampanijos, skirtos informuoti kitus jaunos žmones apie alkoholio ir narkotikų vartojimo pavojų vairuojant automobilį. Vienas iš daugelio pavyzdžių yra vadinamoji kampanija „Bob“, kuri buvo labai sėkminga visoje Europoje. Taip pat turėtume prisiminti Komisijos išipareigojimą į Briuselį pakviesti buvusį „Formulės 1“ čempioną Kimį Raikkoneną būti Europos Sąjungos kampanijos dėl saugumo keliuose liudininku bei saugumui didžiųjų miestų keliuose skirta diena spalio 10 d. Paryžiuje, kuri taip pat yra ženklas, kad Europos Komisija labai susirūpinusi saugumu keliuose. Diskusijos dėl pasitikėjimo metu per mano paskyrimą Europos Komisijos nariu transporto klausimais, šį klausimą iškėliau kaip prioritetinį.

Ponios ir ponai, deja, daugiau nieko negalima padaryti, tačiau tikiuosi, kad išsamiai atsakiau į jūsų klausimą žodžiu.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, leiskite padėkoti už atsakymą ir paskatinti jus imtis drąsesnių veiksmų. Turime priimti ir atnaujinti direktyvą įtraukdami visišką draudimą

vairuoti išgėrus. Privalome nenusileisti alkoholio gamintojų lobistams ir įtakai ir turime jų nebijoti. Mes turime teisę į saugius kelius ir turėtume pradėti nuo jaunimo. Vykdydami šiuos projektus turime būti tvirti.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti trumpa galimybe ir pateikti du klausimus. Jūs sakėte, kad politinis pagrindas tokio pobūdžio direktyvai dar nėra visiškai paruoštas. Aš norėčiau sužinoti, kur yra didžiausias pasipriešinimas? Ar jis kyla iš atskirų valstybių, ar iš didelių lobistinių grupių? Kas trukdo Komisijai ką nors padaryti šiuo atveju?

Mano antrasis klausimas yra susijęs su tuo, kad vis gausėni tyrimai parodė, jog rūkymas automobiliuose yra labai pavojingas. Viena vertus, tai labai nesveika, kita vertus, tai blaško ir vargina. Mano klausimas yra: ar Komisija planuoja kažką daryti šiuo klausimu Europos lygmeniu.

Colm Burke (PPE-DE). – Mano klausimas yra susijęs su Airija, kur daug jaunų žmonių pateko į tragiškas avarijas.

Norėčiau žinoti, ar Europoje buvo atlikti kokie nors tyrimai šia tema, ir ar mes galėtume atgaivinti programą, kaip šviesti jaunus vairuotojus. Reikia dar daug dirbti, ir aš norėčiau kiek įmanoma greičiau atgaivinti šią programą.

Antonio Tajani, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju jums už pateiktus klausimus, nes jie padeda išsiaiškinti tolesnę Europos Sąjungos poziciją.

J. Leichtfriedai, jūs visiškai teisingai kalbėjote apie politines problemas, su kuriomis mes susidūrėme. Politinės problemos yra susijusios su valstybėmis narėmis, tačiau mes matėme, kad, deja, nepaisant milžiniškų pastangų, Komisijos pasiūlymas nebuvo priimtas. Nepaisant to, kad trūksta susitarimo su valstybėmis narėmis dėl direktyvos, mes atsilaukėme ir laikomės toliau. Dabar kartoju tai, ką pasakiau klausimų metu, kai įgijau Komisijos ir Parlamento pasitikėjimą: saugumas keliuose ir toliau bus vienas iš mano prioritetų.

Aš ketinu ir toliau remti visus projektus DRUID ir programas – tai yra mano atsakymas gerbiamajam nariui – susijusius su jaunimo informavimu ir švietimu. Tai turėtų būti prioritetas. Nelaimingus atsitikimus sukelia ne priemonės, tačiau, žinoma, svarbu turėti saugias priemones. Svarbu turėti saugius kelius ir šis Parlamentas, kartu su Komisija, nusprendė priimti tam tikrą sprendimą, susijusį su infrastruktūra, tačiau pagrindinė problema yra švietimas tų, kurie sėdi prie automobilio ar motociklo vairo.

Mes privalome pradėti šviesti jaunimą, todėl aš visiškai pritariu jūsų pozicijai ir padarysiu viską, ką galiu, kad užtikrinčiau, jog programos visada būtų finansuojamos Europos sąjungos ir Komisijos lėšomis, siekiant šviesti jaunimą mokyklose. Ponios ir ponai, aš neatsitiktinai pasirinkau buvusį pasaulio čempioną, jauną žmogų, Komisijos pagalbiniu.

Mes turėtume siekti bendrauti su jaunimu per jaunus žmones, kurie savo tiesas skelbia ne kaip šeimos galva, tačiau geba paaiškinti, kokia iš tiesų yra rizika, nes jauni žmonės, išėję iš diskotekų, jaučiasi nepažeidžiami. Deja, taip nėra, ir mes turime dirbti su mokyklomis, turime dirbti su šeimomis, kad užtikrintume, jog visi jauni žmonės žinotų apie riziką, su kuria susiduria kiekvieną kartą sėsdami prie vairo, visų pirma, kai vartoja alkoholį ir narkotikus.

Dėl rūkymo, aš paprašysiu Komisijos departamentų atlikti tyrimą, kad būtų išsiaiškinta, ar yra papildoma rizika rūkioriams ar ne. Negaliu jums duoti atsakymo, kadangi, mokslinio požiūrio aš nežinau, tačiau, kaip jau sakiau, įpareigosiu departamentus tai patikrinti.

Manau, kad patvirtindamas savo įsipareigojimą atsakiau B. Sonik, ir man atrodo, kad galiu prisiimti šį įsipareigojimą Komisijos vardu – pirmininko pavaduotojas M. Wallström taip pat yra atsakingas už bendravimą – kad mes padarysim viską, ką galime, kad suteiktume gyventojams, ir visų pirma jauniems piliečiams, informaciją apie pavojų, su kuriuo jie susiduria kaskart, kai važiuoja automobiliu.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 35, kurį pateikė **Katerina Batzeli** (H-0861/08)

Tema: Tarpinstitucinis susitarimas dėl „Europos komunikacinės partnerystės“

2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento, Komisijos ir Tarybos atstovai pasirašė pirmąją politinę deklaraciją dėl tarpinstitucinio susitarimo dėl ES prioritetų. Tai yra ypatingos politinės svarbos susitarimas, nes juo siekiama pateikti veiksmingą didžiausios demokratinės problemos, kad Europos piliečiai nėra adekvačiai informuoti, sprendimą ir kartu jis yra priimtas kritiniu laiku, nes dabar yra rengiamasi rinkimams į Parlamentą.

Kokie bus prioritetai ir pagrindiniai Bendrijos komunikaciniai pranešimai ateinantiems metams, ypač ruošiantis rinkimams?

Kaip bus skatinamas bendradarbiavimas tarp trijų Bendrijos institucijų, kartu pasirenkant prioritetus ir šios komunikavimo politikos tikslus bei jų bendradarbiavimas su atitinkamomis nacionalinėmis valdžios institucijomis? Koks bus ryšys tarp Bendrijos ir nacionalinių komunikavimo politikos sričių, susijusių su ES?

Kokie ištekliai bus skirti siekiant įgyvendinti naują Bendrijos komunikacinę politiką ir kokių vaidmenį atlieka naujosios komunikacinės technologijos? Koks bus daugiakalbystės vaidmuo šiame kontekste?

Kokios Bendrijos lėšos bus naudojamos siekiant finansuoti atskirus veiksmus pagal naujai nustatytą komunikacijos politiką?

Margot Wallström, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Parlamentas, Komisija ir Taryba sustiprino ES komunikacijų bendradarbiavimą ir šių metų spalio 22 d. pasirašė politinę deklaraciją dėl Europos komunikacinės partnerystės. Labai jums dėkoju už palaikymą šiuo klausimu. Pirmą kartą sutarėme dėl bendro požiūrio į komunikacijas.

Komunikavimas yra veiksmingesnis jei prioritetiniais klausimais vykdomasis yra suderintas. Be to, jis reikalauja visų veikėjų, įskaitant valstybes nares, politinio sutarimo. Visos institucijos yra atsakingos už komunikavimą su piliečiais apie Europos Sąjungą. Tačiau – ir leiskite man tai pabrėžti – politinis pareiškimas taip pat gerbia individualią kiekvienos ES institucijos ir valstybės narės atsakomybę dėl jos pačios komunikavimo strategijos ir prioritetų.

Bendri komunikavimo prioritetai yra politinio pareiškimo centre ir dėl to tarsis tarpinstitucinė informacijos grupė (IGI), kuriai pirmininkauja kiekvienos institucijos atstovai. Mes jau nustatėme ir sutarėme 2009 m. išskirti keturis bendrus prioritetus: Europos rinkimai, energetika ir klimato kaita, 20-sis demokratinių pokyčių Centrinėje ir Rytų Europoje jubiliejus ir, žinoma, darbo vietų išsaugojimas, augimas bei solidarumas Europoje.

Įgyvendinimą užtikrins kartu Parlamentas, Komisija ir Taryba bei valstybės narės. Mes sieksime išplėtoti ryšius su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis bei pilietinės visuomenės atstovais. Mūsų atstovai ir Parlamento informaciniai biurai valstybėse narėse dirbs su nacionalinėmis valdžios institucijomis, sieks bendros veiklos, pritaikytos prie nacionalinių sąlygų. Prireikus mes sudarysime atitinkamas administracines priemones tarp tarnybų ES ir nacionaliniais lygmenimis ir veiksmai bus atitinkamai finansuojami.

Nereikia ir sakyti, kad mūsų institucijos ir valstybės narės gerbs daugiakalbystę ir kultūrinę įvairovę. Šiame kontekste, leiskite paminėti, kad Komisija labai aktyviai stengiasi atremti daugiakalbystės iššūkį. Be kitų priemonių, mūsų atstovams valstybėse narėse buvo paskirti vertėjai, siekiant patenkinti vietinius poreikius ir padėti Europai bendrauti jos piliečių kalbomis.

Bendrų komunikavimo prioritetų nustatymas suteiks puikią galimybę Europos, nacionaliniams ir regioniniams politikams iki rinkimų diskutuoti su piliečiais ES klausimais. Tikiuosi, kad tai turės teigiamos įtakos rinkėjų dalyvavimui rinkimuose.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) M. Wallström, labai jums ačiū už atsakymą. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad tarpinstituciniu susitarimu siekiama, visų pirma, įvesti bendrą Europos komunikacijos politiką, kuri turi būti taikoma nuolat, lėtai, bet užtikrintai, visų Bendrijos institucijų, kad piliečiai gautų vienodą informaciją.

Antra, norėčiau gauti paaiškinimą dėl naujų pasiūlytų veiksmų finansavimo klausimo. Ar šie veiksmai bus integruoti į esamas programas? Ar bus sukurta nauja eilutė, kad būtų informacijai skirtas biudžetas? Kaip bus finansuojamos sektorių programos? Ar komunikavimo politika bus nepriklausoma, ar bendrai finansuojama politika?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininko pavaduotoja, dokumentas gali būti visapusiškas, tačiau palaipsniui tampa aišku, kad jis nebėra labai informatyvus. Mūsų informavimo politikoje pirmenybė turi būti suteikta elektroninei žiniasklaidai – televizijai ir internetui. Mano klausimas: ar mes galime nustatyti tokio pobūdžio dabartinės politikos tendenciją. Antra, man buvo malonu, kad į tai bus įtrauktos vietos ir, ypač, regioninės televizijos kompanijos. Tai yra prasmingiau nei dangstyti didelių visuomeninės televizijos kompanijų trūkumus.

Marian Harkin (ALDE). – Man malonu girdėti komisijos nario žodžius, tačiau man kelia susirūpinimą paskutinis kalbėtojas. Neramu, kaip ši žinia bus perduota ir aš sutinku dėl elektroninės žiniasklaidos.

Iškyla reali grėsmė, kad brošiūros ir knygos taip ir liks gulėti neperskaitytos. Ne kartą mačiau, kaip tai nutinka. Noriu paklausti: kaip jūs ketinate perduoti žinią tiems, kuriems ji yra įdomi? Ar bandysite pasiekti susidomėjusias grupes, ar tiesiog teiksite bendrą informaciją?

Margot Wallström, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Dėkoju už šiuos svarbius klausimus.

Leiskite man pasakyti, kad, mano nuomone, yra būtina. Norint, kad bet kokia informacinė kampanija būtų sėkminga, reikia penkių sudedamųjų dalių.

Pirma, intensyviai naudoti internetą ir naujas technologijas. Mes galime tik svajoti apie Obamos kampaniją. Manau, kad jie turėjo 1.2 milijardo JAV dolerių savo informacinei kampanijai, tačiau tai, kaip jie naudojo internetu, buvo lemiamas. Mes turime irgi taip daryti.

Antra, mes turime naudoti vaizdo ir garso priemones. Norėdami gauti bet kokią informaciją apie tai, kas vyksta ES lygmeniu, 60 proc. piliečių naudoja daugiausia televiziją ir radiją.

Trečia, mes turime įtraukti nuomonės reiškėjus – pilietinę visuomenę ir įvairius vietos valdžios institucijų tinklus. Todėl turime ieškoti kitų veidų ir kitų oratorių dirbti kartu Europos institucijomis.

Ketvirta, mes turime bendradarbiauti su ambasadoriais, t.y. žmonėmis, kurie nori ginti demokratiją, ir kurie gali pasiekti daugiau nei mes, politikai.

Penkta, mes turime pasiekti jaunimą ir moteris, kurie mažiau ir ne taip entuziastingai balsuoja dėl Europos Sąjungos, kaip kad parodė referendumas Airijoje ir anksčiau vykę referendumai Prancūzijoje bei Nyderlanduose.

Šie dalykai yra būtini.

Kaip tuomet dėl pinigų? Kokį biudžetą mes turime? Mes radome 8.5 milijono eurų savo biudžete kitiems metams, kad padengtume centralizuotai ir necentralizuotai vykdomus veiksmus, susijusius su kitų metų rinkimais. Mūsų atstovams buvo nurodyta didžiąją dalį savo kuklių komunikavimo priemonių skirti EP rinkimams ir, iš tiesų, iš turimų decentralizuotų pinigų jie šiam tikslui skyrė 60 proc. Šiuo metu mes taip pat susitinkame su jūsų tarnybomis Parlamente, siekdami palyginti pastebėjimus dėl skirtingų priemonių skirtingose valstybėse narėse.

Šiais metais mes turime priemonių, skirtų rinkimams, kurioms skirta apie 6.2 milijono eurų. Turime projektų, skirtų jaunimui, turime specialius „Eurobarometrus“ ir t.t. Taip pat yra pinigų komunikacijai apie struktūrinius fondus, apie žemės ūkį ir apie tyrimus, tačiau mes neturime jokių papildomų pinigų. Aš paprasčiau visų savo kolegų įtraukti rinkimus į savo komunikavimo planus. Jie man praneš, kaip tai yra vykdoma.

Kitų metų biudžetas dar nebaigtas, todėl vis dar yra galimybė skirti papildomų pinigų, tačiau kol kas tik tiek šiandieną galime numatyti biudžete. Taigi, nėra skirta papildomų pinigų, tačiau mes turėsime panaudoti jau esančius kanalus. Mes taip pat kiek galėdami padėsime ir talkininkausime Europos Parlamentui visais savo ištekliais ir per savo įprastinę veiklą, t.y., kurdami vaizdo ir garso medžiagą, vaizdo klipus apie „EUtube“. Užtikrinsime, kad visi tie dalykai, kuriuos mes darome kasdien, būtų skirti sutelkti rinkėjus ir įkvėpti gerą ir gyvą diskusiją EP rinkimuose.

II dalis

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 36, kurį pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0809/08)

Tema: Europos gyventojų informavimas apie dalyvavimą Europos rinkimuose

Pastarojo meto tarptautinis finansinis nestabilumas, sukėlęs didelę įtampą tarptautinėje ir Europos bankų sistemose, lėmė eilinių piliečių, kurie negauna jokių pasiūlymų ES lygmeniu, kaip išeiti iš situacijos, ir jokio Europos solidarumo ženklo šiuo kritiniu laikotarpiu, susirūpinimą.

Kokius žingsnius ir kokias priemones siūlo Komisija, kad informuotų Europos piliečius apie Europos politiką ir išeitį ES ar valstybės narės lygmeniu krizės laikotarpiu ir išskirtinius politinius bei ekonominius poslinkius? Kokių planų ji turi dėl Europos piliečių informavimo ruošiantis rinkimams ir dėl jų įtikinimo dalyvauti Europos rinkimuose nepalankiai besiklostant situacijai, kuri turi įtakos svarbiems ES klausimams, susijusiems su tarptautiniais ekonominiais ir prekybos santykiais?

Margot Wallström, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Labai gerai žinau, kad finansinė krizė ir jos poveikis realiai ekonomikai kelia didžiulį rūpestį daugeliui europiečių ir tai turės ypatingą poveikį rinkimams. Todėl

nenuostabu, kad dauguma žmonių norėtų, kad rinkimų kampanija būtų sutelkta į ekonominius klausimus, turinčius įtakos jų kasdieniam gyvenimui, kaip kad nedarbas, ekonomikos augimas, infliacija ir perkamoji galia. Naujausios nuomonės apklausos taip pat rodo, kad žmonės dabar į ES žiūri kaip į prieglobstį nuo esamos krizės ir nori, kad ES imtųsi reguliavimo bendru mastu.

Komisija stumiasi į priekį tobulindama šią sritį. Spalio 29 d. patvirtinome sistemą, kurios pagrindas spręsti krizės keliamas problemas rinkose, užkertant kelią būsimoms krizėms, taikant ekonominio valdymo reformas ir minimaliai sumažinant poveikį užimtumui bei augimui. Yra rengiami pasiūlymai, kaip tai atlikti, ir jie yra strateginiai prioritetai mūsų teisėkūrai ir 2009 m. darbo programai, kurią vakar pristatėme Parlamentui ir apie kurią buvo diskutuojama.

Svarbu tai, kad Komisija, Parlamentas ir Taryba pripažino, jog reikia imtis veiksmų, ir kad mes ruošiamės siūlyti darbo vietų išsaugojimą, augimą ir solidarumą kaip vieną iš tarpinstitucinių komunikavimo prioritetų kitiems metams. Tai reiškia, jog bus viena iš temų, su kuriomis kartu dirbs ES institucijos ir valstybės narės, siekdamos skleisti informaciją apie ES veiklą šioje srityje. Bus parengti planai, kaip būtų geriau tai atlikti.

Aš jau minėjau EP rinkimus, kurie yra dar vienas institucijų prioritetas. Šioje srityje pasirengimas labiau pasistūmėjo, nes jau kurį laiką žinojome, kad tai bus prioritetas.

Mūsų institucijos glaudžiai bendradarbiauja visų su rinkimais susijusių veiklų klausimais ir Komisija aktyviai prisidės prie Parlamento priimtų pagrindų komunikacijos. Komisijos tikslas yra supažindinti žmones su rinkimais ir pradėti bendrą diskusiją apie esminius ES politikos klausimus. To iš dalies bus pasiekta naudojant mūsų pagrindines priemones, įskaitant vaizdo ir garso žiniasklaidą bei internetą, papildomą įvairiomis decentralizuotomis priemonėmis, kurias organizuoja kiekvienos šalies atstovai, glaudžiai bendradarbiaudami su Parlamento informacinėmis tarnybomis.

Šie renginiai turėtų padėti žmonėms suvokti, kad rinkėjas gali pasirinkti tarp skirtingų politikos Europos vizijų, ir kad šie pasirinkimai duos didelių pokyčių mūsų gyventojams.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, labai dėkoju pirmininko pavaduotojai už atsakymą. Tikiu, kad Komisijos pasiūlytos priemonės bus įgyvendintos, nes daug laiko praeina nuo pasiūlymo pateikimo ir jo įgyvendinimo. Tai yra biurokratinis procesas ir aš nežinau, ar piliečiai turės pakankamai laiko iki rinkimų, kad pamatytų rezultatus.

Finansavimas ir informacinė strategija taip pat gali duoti prieštarigus rezultatus, todėl reikia ypač rūpintis, kad būtų užtikrinta, jog mes neužkabinsime piliečių, kurie nenori, jog pinigai būtų nereikalingai švaistomi renginiams, skelbimams ir jūsus minėtai decentralizuotai veiklai.

Be to, diskusijos ne visada įtikina. Galbūt todėl turėtume pripažinti turimas priemones ir būti sąžiningesni su piliečiais.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) M. Wallström, kaip jūs manote, ar tai, kad piliečiai jaučiai artimi ar nutolę nuo kandidatų, turi įtakos dalyvavimo Europos rinkimuose aktyvumui? Ar jūs pritariate tam, kad valstybė, turinti 45 milijonus gyventojų, turi tik vieną rinkimų apygardą Europos Parlamento rinkimams? Ką gali padaryti Komisija, kad užtikrintų, jog daugiau gyventojų turinčios valstybės turėtų rinkimų apygardas arčiau žmonių?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Aš tik noriu pasakyti Komisijos pirmininko pavaduotojai, kad mes turėtume pasižiūrėti į situaciją Danijoje, kur kalbama apie prašymo pateikimą dėl euro įvedimo. Islandijoje, kur šalis buvo suskaldyta, ir Švedijoje, kuri aiškiai vėl ketina prisijungti prie euro.

Pavyzdžiui, kas sako Airijos žmonėms, kad dėl euro ir Europos centrinio banko jie pajėgė šią audrą atlaikyti geriau nei kitos šalys? Ar ne laikas iš tiesų pradėti tiesiai kalbėti apie Europos Sąjungą? Šią savaitę Europos Parlamento nariai iš Airijos neigiamai atsiliepė apie Europos Sąjungą. Kas kalbės teigiamai ir pabrės gerus dalykus, kad žmonės žinotų buvimo Europos Sąjungoje ir euro privalumus?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Bandžiau ką nors padaryti praėjusią savaitę lankydamasis Airijoje. Mėginau paaiškinti, jog manau, kad Europos bendradarbiavimas yra naudingas. Manau, kad diskusijos apie eurą ir kodėl Airijai buvo naudinga priklausyti euro zonai šiuo metu vyksta, tačiau iškyla klausimas, kas pasisakys už Europos Sąjungą. Kas kalbės už Europos Sąjungą? Kieno tai atsakomybė? Mes negalime tikėtis, kad vien Briuselis visa tai padarys. Tai turi būti dalinamasi ir atliekama partnerystės pagrindu.

Iš tiesų, manau, kad politiniai prieštaravimai ir debatai yra gerai, nes yra skirtingų versijų, skirtingų programų ir pan. Manau, kad tai padeda kelti susidomėjimą ir rinkėjų aktyvumą. Žinoma, mes norime skatinti gyvus debatus ir diskusijas apie Europos darbotvarkę ir Europos klausimus. Mes turėsime būti advokatai. Todėl aš didžiuojuosi ir džiaugiuosi, kad mes pirmą kartą turime tokią partnerystės ir komunikavimo sistemą, dėl kurios sutarėme. To niekad anksčiau neturėjome.

Taigi, turime nuspręsti pasidalinti atsakomybe būti advokatais ir išklausti žmonių rūpesčių visoje Europoje, nes iš tiesų svarbu ir bendravimas, ne tik informacija. Labiau klausytis, geriau paaiškinti ir veikti vietos lygmeniu – tai aš kartoju kalbėdama apie komunikavimą. Skirtingose valstybėse narėse kampanija vyks skirtingai, nes ji turės būti pritaikyta prie nacionalinių sąlygų. Dabar mes ir stengiamės tai padaryti. Viską, ką darome, turime daryti teisingai. Šiandien buvome susitikę ir dar susitiksime. Stengsimės kiek galėdami geriau vykdyti detalų Parlamento EP rinkimų planavimo tvarkaraštį.

Manau, kad šiais metais mes jau galėsime skirti ir išleisti pinigus, tačiau, žinoma, jei turėsime daugiau išteklių, tai padės mums organizuoti daugiau priemonių kitais metais. Kartoju, manau, kad mes turime plačiau naudoti vaizdo ir garso žiniasklaidą bei internetą, kad būtume efektyvesni ir pasiektume jaunimą.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Prašau man atleisti, tačiau aš negirdėjau Komisijos pirmininko pavaduotojos atsakymo į mano kalbėjimą.

Pirmininkas. – Mes pažymime Komisijos atsakymą, tačiau neturime galių ar kompetencijos įvertinti, ar atsakymas jums tinka.

Klausimas Nr. 37, kurį pateikė **Georgios Papastamkos** (H-0811/08)

Tema: Komisijos komunikacinė strategija Airijos referendumui

Kokia buvo Komisijos komunikacinė strategija ruošiantis referendumui Airijoje?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Norėčiau pabrėžti, kad dėl Lisabonos sutarties Europos Komisija dirbo per savo atstovus ir glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, siekdama suteikti faktinę ir objektyvią informaciją ES piliečiams. Mes rėmėme šį darbą komunikacijos priemonėmis, įskaitant įvairią medžiagą, kaip kad faktų lentelės, pristatymai ir pagrindinės idėjos. Taip pat mokėme ir pateikėme instrukcijas Komisijos nariams, atstovaujančiam personalui, Europos tiesioginės informacijos centrums ir kitiems informacijos skleidėjams.

Pripažindami interneto svarbą, mes sukūrėme svetainę su suprantama informacija apie Lisabonos sutartį, kuri buvo paskelbta 23 oficialiomis kalbomis. Tuo pasiremdami Komisijos atstovai valstybėse narėse išplėtojo medžiagą, pritaikytą vietos poreikiams ir labiau tinkamą piliečiams informuoti. Vėliau atstovai, įskaitant atstovą Airijoje, sudarė komunikacijos planus glaudžiai bendradarbiaudami su nacionaline vyriausybe ir EP informacijos biurais valstybėse narėse.

Mūsų suplanuota veikla apima žurnalistų ir informacijos platintojų mokymą, brošiūrų ir skrajučių platinimą, diskusijų su pilietine visuomene ir vietos valdžios institucijomis organizavimą bei viešus renginius mokyklose ir universitetuose. Taip piliečiai gavo tikslesnę informaciją savo kalba ir atitinkančią jų realius rūpesčius.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, dėkoju pirmininko pavaduotojai. Mano papildomas klausimas kartu yra ir pasiūlymas: Komisijos pirmininko pavaduotoja, jūs, ir ne tik jūs, bet ir kolegos Komisijos nariai, turėtumėte apsilankyti Airijoje šiam airiškam klausimui politiškai tinkamu laiku, ir visa Komisijos narių delegacija turėtų pradėti diskusiją su Airijos piliečiais ir atsakyti į visus jų klausimus.

Surengti debatus su visomis suinteresuotomis agentūromis, rodomus per televiziją, kad Airijos žmonės, Airijos rinkėjai, galėtų juos stebėti ir vietoje gauti atsakymus į savo nuogastavimus.

Armando França (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, du mėnesius politikos ir žiniasklaidos darbotvarkėse dominavo finansinė ir ekonominė krizė. Referendumas Airijoje ar sunkumai Čekijos Respublikoje dėl Lisabonos sutarties žiniasklaidoje beveik liko be atsako. Ar jums neatrodo, kad Komisijos informacijos ir komunikacijos strategija dabar turėtų būti sustiprinta, atsižvelgiant į poreikį, kad Lisabonos strategija kuo greičiau įsigaliotų, kartu būtų duotas politinis atsakas siekiant įveikti esamą krizę?

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Kalbėsiu trumpai. Norėčiau pagirti Komisijos narę, visų pirma už jos pastangas šioje srityje. Kaip buvusi žurnalistė, norėčiau patarti, kad nors ir Komisijos posėdis gali būti įdomus pačiai Komisijai, mes negali priversti žmonių jo žiūrėti.

Problema ta, kad informacija be emocijos nebus priimta ir aš bijau, kad Europa yra gana nuobodi – išskyrus jus – todėl jūs turite į tai atsižvelgti.

Taip pat, kaip buvusi žurnalistė, norėčiau pasakyti – baisu, kad sakau tai viešai – aš turėjau daug galimybių pabūti čia ir Komisijoje ir šios pilkos sienos ir nuobodūs pristatymai nepasiekė mano europietiško genų. Jūs turite spręsti šį klausimą. Jei Airijos vyriausybė, kaip jūs sakėte, būtų geriau klausiusis, geriau aiškinusi ir veikusi vietos lygiu, atsakymas būtų buvęs kitoks.

Pirmininkas. – Į klausimus Nr. 38–41 bus atsakyta raštu.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Pirmininko pavaduotoja, gal galėtumėte atsakyti į mano papildomus klausimus?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Manau, kad pirmininkas pamiršo suteikti man galimybę atsakyti į jūsų klausimus. Žinoma, mes mokomės iš pamokų, t.y. iš to, kas atsitiko referendume, ir aš manau, kad jūs esate teisus pabrėždamas, kad tikriausiai turėjo būti daugiau agitatorių, atstovaujančių „taip“ pusę. Mes paklausėme tuometinio patarimo ir gerbėme norą nesikišti į Airijoje vykstančias diskusijas, galbūt dabar airiai norės daug plačiau išsiuntinėti kvietimus. Aš paskatinau visus savo kolegas nuvykti ir pradėti diskusijas su airiais. Jei šios diskusijos bus rodomos per televiziją, nesu įsitikinusi, ar jos visada bus labai įtikinamos, tačiau mes vertiname žiniasklaidos dėmesį.

Šiuo metu mes dirbame su Airijos vyriausybe, siekdami užbaigti susitarimo memorandumą, kuriame atsižvelgiame į tuos dalykus, kuriuos reikia padaryti artimiausiu laiku ir per ilgesnį laikotarpį, užtikrindami, kad turime geresnį piliečių švietimą, kad dirbame su žurnalistais, kad, galbūt, radome emocinį priėjimą prie kai kurių iš šių klausimų ir tuo pat metu gerbiame Airijoje galiojančius įstatymus ir taisykles.

Mes mokomės, ir aš manau, kad pasinaudosime jūsų patarimu nuvykti tenai ir atsakyti į visus klausimus nuo žemės ūkio iki žuvininkystės politikos, prekybos ir t.t. Tai yra būdas atremti šį iššūkį. Tikiuosi, kad mes paskatinsime diskusiją. Dėkoju už suteiktą laiką.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 49, kurį pateikė **Manuel Medina Ortega** (H-0797/08)

Tema: Migracija Afrikos viduje

Susikaupusios problemos daugelyje Afrikos šalių ir emigracijos į Europą perspektyvos paskatino dešimčių tūkstančių afrikiečių emigraciją iš pietus nuo Sacharos esančių šalių į šiauriau esančias šalis, tokias kaip kad Libija, Marokas, Mauritanija ir Senegalas.

Ar Komisija žino apie šią situaciją? Jei taip, ar ji svarsto kokias nors priemones, kaip pagerinti vargingas šių Afrikos viduje migruojančių žmonių gyvenimo sąlygas ir sumažinti spaudimą šiaurės Afrikos šalims, kylantį dėl milžiniško demografinio spaudimo?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Dabar mes esame visiškai skirtingoje srityje. Komisija puikiai žino apie skurdą, kuris, kartu su kitais faktoriais, tokiais kaip nestabilumas, klimato kaita ir žmogaus teisių pažeidimas, priverčia migrantus susiruošti į sunkią ir kartais tragišką kelionę. Komisija aktyviai veikia visuose frontuose, visų pirma, per politinį dialogą su šiomis šalimis bei per Europos plėtros fondą ir jos tikslas yra kovoti su skurdu.

Reaguodama į tragiškus įvykius Seutoje ir Meliloje bei vadovaudamasi 2005 m. pabaigoje Europos Tarybos priimtu visuotiniu požiūriu, Europos Sąjunga norėjo struktūrinio dialogo su Afrika dėl sąsajos tarp migracijos ir vystymosi pagal Rabato procesą dėl Vakarų Afrikos migracinio kelio, apie kurį bus trumpai kalbama Paryžiuje lapkričio 25 d. vyksiančioje konferencijoje ir Tripolio procese dėl visos Afrikos.

2007 m. gruodį Lisabonoje vykusiame ES ir Afrikos viršūnių susitikime buvo pradėta partnerystė dėl mobilumo ir nedarbo. Jos idėja ta, kad partnerystė turėtų padėti rasti išeitį iš migracijos, susiejant ją su užimtumo klausimais.

Migracijos informacijos ir valdymo centras, kurį spalio 6 d. Bamake oficialiai atidarė Komisijos narys, atsakingas už Plėtrą ir humanitarinę pagalbą, ir Malio prezidentas Touré, yra praktinės veiklos, kurią Komisija stengiasi skatinti, pavyzdys. Be to, ji yra pasirengusi šį pavyzdį diegti visoje vakarų Afrikoje.

Kalbant apie migrantų gyvenimo sąlygas, vienas iš migracijos ir prieglobsčio programos tikslų yra apsaugoti migrantų teises, be kita ko, stiprinant administraciją ir suinteresuotų šalių pajėgumus tranzitinėse arba paskirties šalyse, kaip kad šiaurės Afrikos šalys, kurios padėtų migrantams, ypač tam tikrose sąlygose.

Pavyzdžiui, Europos bendrija neseniai suteikė finansavimą pagal programą šiems projektams: Libijos pabėgėlių reikalų vyriausiojo komisaro tarnybai, kuri atlieka pagrindinį vaidmenį ginant pabėgėlių ir prieglobsčio ieškančių asmenų teises; tarptautinių migrantų Šiaurės Afrikoje gyvenimo sąlygų apsaugos gerinimui; pilietinės visuomenės organizacijų, ginančių Šiaurės Afrikos migrantų teises, pajėgumų stiprinimui; ir programai, suteikiančiai Libijos Maroko migrantams galimybę padoriomis sąlygomis grįžti namo.

Komisija naudoja programą daugeliui projektų žemiau Sacharos esančioje Afrikos dalyje finansuoti, sąsajai tarp migracijos ir plėtros bei pabėgėlių ir prieglobsčio ieškančių asmenų gynimo skatinimui.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Labai jums dėkoju, gerb. pirmininko pavaduotoja, jūs man suteikėte labai daug informacijos šiuo klausimu. Ačiū už išsamią informaciją. Jaučiu, kad naujas Komisijos etapas yra svarbus. Bamako projektas atkreipia Europos Sąjungos dėmesį į imigraciją. Žinau, kad tai tik prasidėjo, todėl mano klausimas galbūt yra išankstinis, tačiau aš noriu paklausti Komisijos štai ko: jei šis Bamako (Malio) projektas duoda gerus rezultatus imigracijos požiūriu, ar Komisija mano, kad tokia patirtis gali būti praplėsta į kitas šalis, esančias aplink Viduržemio jūros pietinę pakrantę?

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėl tvarkos. Aš tik norėjau paminėti kai ką, kas susiję su paskutine sesija. Atsiprašau, kad atsistojau dabar, tačiau per praėjusią sesiją mažiau nei 15 minučių buvo suteikta trims klausimams – 38, 39 ir 40 – kurie yra labai susiję.

Manau, nėra gerai, kad mes jų nesprendžiame, nes, mano nuomone, jie galėtų būti išspręsti, o praeitoje sesijoje buvo skirta tik 15 minučių. Aš supratau, kad tam buvo skirta 20 minučių.

Pirmininkas. – Manau, kad jūs teisus. Aš pasižymėsiu, tačiau šiuo metu neturiu kito pasirinkimo.

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Šiame darbe aš taip pat visą laiką mokausi. Mokausi, kad panašūs projektai – tokie kaip Bamako projektas – yra planuojami kitoms Vakarų Afrikos šalims, kaip, pavyzdžiui, Senegalas. Taigi, atrodo, kad šis klausimas jau yra darbotvarkėje ir Komisija yra įsipareigojusi plėtoti panašius projektus kitose šalyse.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 50, kurį pateikė **Luis Yañez-Barnuevo García (H-0799/08)**

Tema: Dialogo pradžia Kuboje

2008 m. birželio 23 d. Tarybos išvadas dėl Kubos labai teigiamai priėmė Kubos demokratinę aplinką, kuri vertina tai, jog besąlygiškas politinių kalinių paleidimas yra pagrindinis ES prioritetas, ir kad ji remia pagarbą žmogaus teisėms ir tinkamam progresui pliuralistinės demokratijos link.

Gal Komisija galėtų, kartu su šiose išvadose prisiimtais įsipareigojimais nurodyti, ar jos nariai jau susisiektų su pilietinės visuomenės ir demokratinės opozicijos atstovais? Kokių veiksmingų priemonių Komisija imasi dėl tolesnio dialogo su šiais atstovais plėtojimo, ir kaip ji užtikrina, kad priemonės, kurios turėtų būti naudingos pilietinei visuomenei (tokios, kaip mikroprojektai, skirti skatinti socialinę integraciją ir sanglaudą) galiausiai nebūtų prižiūrimos oficialių institucijų?

Margot Wallström, Komisijos pirmininko pavaduotoja. – Komisija nuolat palaiko tiesioginį ryšį su pilietine visuomene visose pasaulio šalyse, įskaitant Kubą. Komisijos vaidmenį Kuboje vertina ir palaiko pilietinė visuomenė ir opozicijos grupės. Komisijos delegacija Kuboje reguliariai priima pilietinės visuomenės ir opozicijos grupių atstovus, o Komisijos departamentai Briuselyje vykdo atvirų durų politiką kiekvieno asmens ar organizacijos, norinčios konstruktyvios diskusijos dėl Kubos ar bet kokios kitos šalies, atžvilgiu.

Susitikimas, po kurio buvo iš naujo užmegztas politinis dialogas tarp Europos Sąjungos ir Kubos, sekęs po birželio 23 d. Tarybos priimtų išvadų, kurios užbaigė 2003 m. priimtas diplomatinės priemonės, buvo ES trejeto susitikimas dėl Kubos, vykęs 2008 m. spalio 16 d. Paryžiuje. Susitikimo metu vyravusi pozityvi dvasia suteikė galimybę nuoširdžioms ir atviroms diskusijoms dėl bendro intereso klausimų, kaip kad tarptautinė finansinė krizė, žmogaus teisės, bendradarbiavimas su Kuba ir Jungtinių Tautų reforma.

Komisija yra tvirtai įsitikinusi – ir Komisijos narys, atsakingas už Plėtrą ir humanitarinę pagalbą, tai ne kartą pakartojo – kad nuoširdus ir atviras dialogas tarp ES ir Kubos suteikia geriausią pagrindą diskusijai apie abiem pusėms aktualius klausimus, įskaitant žmogaus teisių klausimą.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) L. Yañez-Barnuevo vardu dėkoju jums už atsakymą. Tačiau turiu pasakyti L. Micheliui, kad jo veiksmai, žodžiai ir darbai yra gyvybiškai svarbūs tiesioginiuose kontaktuose su Kubos demokratine opozicija Tarybos prioritetinių išvadų įgyvendinimo, baisios F. Kastro diktatūros ir laisvės skatinimo atžvilgiu.

Margot Wallström, *Komisijos pirmininko pavaduotoja*. – Aš, žinoma, perduosiu savo kolegai visus Parlamento žodžius ir reakcijas. Jis neseniai lankėsi Kuboje, tačiau, žinoma, iki šiol mes neturėjome galimybės išplėtoti šio konteksto. Jei neklystu, tai tikrai yra jo veiklos sfera, ir jis parodys atvirumą ir norą klausytis. Tai, žinoma, yra dalis to, ką mes turime nuo šiol atlikti. Tai, be jokios abejonės, yra svarbu ir Komisijai.

Pirmininkas. – Narių, kurie pateikė kitus klausimus, čia nėra, todėl į 51 – 58 klausimus bus atsakyta raštu. Klausimas Nr. 43, kurį pateikė **Emmanouil Angelakas** (H-0810/08)

Tema: Europa – patrauklesnė vieta mokslininkams

Statistika rodo, kad Europos Sąjungoje universitetus baigia daugiau mokslininkų nei JAV ar Japonijoje. Vis dėlto tyrimai rodo, kad Europa yra nepajėgi išlaikyti šio aukšto procento mokslus baigusių mokslininkų ir vyksta protų nutekėjimas į šalis, esančias už ES ribų. Ši situacija kelia susirūpinimą, ypač tada, kai Europa siekia tapti dinamiškiausia, žiniomis paremta ekonomika pasaulyje.

Kokios yra pagrindinės šio reiškinio priežastys ir koks jo poveikis ES? Ar Komisija turi duomenų apie kiekvienos šalies diplomuotų mokslininkų užimtumą?

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Mokslininkai yra žinių kūrimo, perkėlimo ir panaudojimo pagrindas. Jie yra Europos raktas kaip penktąją laisvę – žinių judėjimo laisvę – paversti tikrove ir taip kurti žiniomis pagrįstą ekonomiką.

Žmogiškųjų išteklių tiekimas moksliniams tyrimams, žinoma, labiausiai atspindi universitetų absolventų skaičius. Buvo pasiekta 2003 m. Švietimo tarybos nustatyta kartelė 15 proc. padidinti valstybių narių absolventų skaičių ir iki 2010 m. sumažinti lyčių nelygybę. 2006 m. ES-27 buvo apie 200 000 daugiau matematikos, mokslo ir technologijų absolventų nei 2000 m.

Aišku, kad ne visi absolventai lieka dirbti mokslo srityje. Europos Sąjungai papildomas faktorius yra tai, kad dėl mažesnių privačių moksliniams tyrimams skiriamų investicijų Europoje, lyginant su kitais žemynais, mokslininkų rinka yra sąlygiškai mažesnė nei kitų mūsų varžovų rinkos.

Vyksta stipri konkurencija dėl talentingiausių mokslininkų prisitraukimo ir išlaikymo. Visų pirma tai yra konkurencija tarp mokslo ir kitų ekonomikos sektorių. Tačiau taip pat vyksta konkurencija tarp šalių ir pasaulio regionų – ypač JAV, tačiau taip pat, vis labiau, Kinijos ir Indijos.

Europos Sąjungai gresia dabartinės mokslininkų kartos išėjimas į pensiją, ir nėra kas juos pakeistų. Situacija dar pablogės, jei jaunimas nebus patrauktas į mokslą. Kyla klausimas, ar Europa pajėgs ilgai išlikti ir toliau vystytis kaip gera terpė mokslui ir tyrimams.

Realybė yra tokia, kad mokslininkai Europoje vis dar susiduria su kliūtimis ir galimybių stoka. Kai kalbuosi su Europos mokslininkais, girdžiu apie nepatrauklias darbo sąlygas ir karjeros perspektyvas, apie dažnai nesaugų statusą ir trumpalaikes sutartis. Be to, daugelio mokslininkų parengimas nesuteikia jiems reikiamų įgūdžių modernioje žinių ekonomikoje. Yra didelių stabdžių mokslininkams, norintiems keisti darbus iš akademinės srities į pramonę ir atvirkščiai. Europos mokslininkų darbo rinkos struktūrinis susiskaldymas trukdo tarpnacionaliniam mokslininkų mobilumui Europos Sąjungos viduje, visų pirma dėl atviro, pasitikėjimu grįsto įdarbinimo stokos ir dėl kultūrinių faktorių bei dėl problemų, su kuriomis susiduria labai mobilūs darbuotojai tokiose srityse kaip socialinė apsauga, mokesčiai ir teisės į papildomą pensijos dalį perkėlimas.

Todėl Europai pats laikas dėti pastangas, kad užtikrintų, jog artimiausiai metais būtų tiek mokslininkų, kiek jų reikia. Būtent todėl praėjusę gegužę Komisija pasiūlė Europos partnerystę mokslininkams: partnerystę su valstybėmis narėmis ir su triksline sistema, skirta greitam progresui Europoje pagrindinėse srityse, geriau pasirūpinant karjera ir suteikiant daugiau mobilumo.

Taryba teigiamai atsakė į šią iniciatyvą, ir mes jau pradėjome įgyvendinimą, sutelktą ties nacionaliniais veiksmų planais ir abipusiu keitimusi patirtimi. Taip pat yra numatytas duomenimis grįstas progreso stebėjimas, duomenų apie mobilumo ir karjeros būdus rinkimas. Taigi, kol mes šiuo metu turime labai nedaug duomenų, tikslas yra patiemis gauti kuo geresnę statistiką, kurios ir ieško gerbiamas narys. Mes turime daug kitokių duomenų, tačiau ne visai šiuos specifinius duomenis.

Parlamentas šiuo metu svarsto Komisijos komunikatą dėl Europos partnerystės dėl mokslininkų. Komisija laukia Parlamento nuomonės, kuri, reikia tikėtis, sustiprins bendrą siekį dėl Europos mokslinių tyrimų ateities.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, labai dėkoju Komisijos nariui už atsakymą. Turiu papildomą klausimą apie Septintąją mokslinių tyrimų pagrindų programą, kurios paketas yra 54

milijonai eurų. Komisijos nary, ar 18 mėnesių būdamas šioje programoje jūs turite kokių nors duomenų apie tai, kaip ji vyksta, kurios šalys turi patenkinamą įsisavinimo lygmenį, kokios yra pagrindinės problemos ir ar Komisija ketina pateikti šios finansinės sistemos progreso ataskaitą?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, natūralu, kad mokslininkų pritraukimas taip pat priklauso nuo jų gaunamo atlyginimo. Ar mes dirbame kartu su komisijos nariu K. Kovácsu, siekdami plėtoti pasiūlymą, leisiantį mokslininkams nemokėti mokesčių nuo pajamų, ir užtikrinsiantį, kad mokslinių tyrimų organizacijoms skiriamos lėšos taip pat būtų neapmokestinamos arba būtų laikomos veiklos sąnaudomis? Tokio pobūdžio sistema jau veikia JAV. Ar nebūtų galima atlikti lyginamojo tyrimo, kad galėtume taip pat pateikti iniciatyvas šioje srityje?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Norėčiau paklausti Komisijos nario, kada jis peržiūri šiuos klausimus ir klausosi Parlamento. Ar jis dar kartą peržiūrės etiškų mokslinių tyrimų ir etiškų mokslininkų klausimą. Visiškai aišku, kad jau nebereikia žudyti embrionų, kad yra daug kitų tyrimų būdų. Ar jis dabar pradės skirti išteklius šiems kitiems būdams, kad mes galėtume Europos Sąjungoje sugrįžti prie visiškai etiškų mokslinių tyrimų bazės?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Norėčiau pradėti pasakydamas, kad, žinoma, mes sekame visus duomenis ir viską, kas susiję su pagrindų programa. Duomenis mes turime ir galime jus su jais supažindinti.

Mes taip pat turime reguliarias stebėjimo ataskaitas, kurios yra numatytos iki metų pabaigos ir, be to, turėsime progreso ataskaitą. Manau, kad ji bus paruošta 2009 m. gegužės pabaigoje. Tačiau progreso ataskaita yra daug daugiau: ji yra susijusi su idėjų apie tai, kaip mes turėtume elgtis ateityje, teikimu. Logiška pagrindų programos įgyvendinimo dalis yra sekti ką jūs darote ir kur jūs investuojate ar leidžiate lėšas.

Kalbant apie neapmokestinamas pajamas: aš visad pasisakiau už tokių priemonių naudojimą, kurios skatintų mokslą ir mokslinius tyrimus, įskaitant neapmokestinamas pajamas. Viena iš problemų, kurią turime išspręsti, yra krizė ir sudėtinga situacija, kaip skatinti mokslinius tyrimus ir vystymąsi, kad mes neatsidurtume tokioje pat situacijoje kaip ir įmonės. Jie tikrai svarstys investicijų į mokslinius tyrimus ir vystymąsi sumažinimą.

Tai yra viena iš galimybių, tačiau taip pat neužmirškime, kad turime lankstų augimo ir stabilumą paketą, kurio reikia laikytis, ir turime atsižvelgti į tai, kad visose valstybėse narėse situacija tikrai nėra vienoda. Valstybės narės naudoja skirtingus būdus, kuriuos nustatė gerai laikais, kai ekonominė situacija buvo geresnė.

Klausėte apie etiką, kuri taip pat buvo minėta ir kitame klausime. Manau, kad mes tikrai daug investavome, kad pasiektume susitarimą, kuriuo galėtume pagrįsti savo etinį požiūrį į mokslą ir mokslinius tyrimus ir kai naudojame pagrindų programas. Susitarimą pasiekti sunku. Europos Sąjungos valstybės narės laikosi skirtingų nuomonių ir mes galime didžiuotis, kad turime nustatę kažką tokio kaip aiškos etinės procedūros, kurios, iš tiesų, patvirtina, jog yra paremtos tikra etika.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš norėčiau atsiprašyti. Paprastai esu labai punktualus, tačiau visad yra dvi punktualumo pusės, ir šis klausimų laikas buvo atidėtas. Todėl buvau grupės frakcijos susitikime ir kaip tik pamačiau ekrane, kad Komisijos narys J. Potočnik pradėjo kalbėti, išskubėjau čia. Prašau jūsų, būkite toks malonus, ir paskelbkite mano klausimą Nr. 42, nes aš atvykau į plenarinę sesiją kaip tik tą akimirką, kai buvo pakviestas Komisijos narys J. Potočnik. Gal jūs manęs nepastebėjote, bet aš tiesiog įbėgau.

Pirmininkas. – B. Posseltai, mes matėme, kad jūs atėjote, nors ir šiek tiek pavėlavęs. Žinoma, kad šis vėlavimas yra pateisinamas ir nėra jūsų kaltė. Biuras ketino laikytis tvarkos ir pereiti prie kito klausimo. Tačiau mes padarysime viską, ką galime, kad galėtume paskelbti jūsų klausimą.

Klausimas Nr. 44, kurį pateikė **Seán Ó Neachtain** (H-0820/08)

Tema: Žaliųjų technologijų finansavimas

Šiandieniniame ekonominio nuosmukio ir didesnio energetinio nesaugumo klimato piliečiai laukia ES žodžio. Atėjo laikas ES ir jos valstybėms narėms paspartinti tempą ir palaikyti padidintą finansavimą naujovėms ir technologijoms. Mes turime paskelbti žinią, kad ES gali būti pasaulinė lyderė žaliųjų technologijų srityje, jei veiksime dabar, bet ne vėliau. Klimato kaitos iššūkis yra galimybė investuoti mokslui ir plėtrai, verslui ir užimtumui.

Gal Komisija galėtų išdėstyti esamus ir būsimus planus dėl investicinių lėšų žaliosioms technologijoms pagal 7-ją mokslinių tyrimų ir technologijų pagrindų programą?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Komisija pritaria gerbiamo nario klausime žodžiu atliktai analizei.

Mes pirmiaujame žaliųjų technologijų srityje ir privalome išlaikyti bei sustiprinti šią poziciją. Tai taip pat sugrąžins ES poziciją tarptautiniuose forumuose, skirtuose kovai su klimato kaita. Su Septintąją pagrindų programa moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai Europos Sąjunga turi geras priemones (ir Parlamentas prie to prisidėjo), kad sutelktų ES mokslinių tyrimų ir plėtros lėšas naujų žaliųjų technologijų vystymuisi remti.

Komisija deda daug pastangų, kad kuo geriau įgyvendintų FP7. Dvi iš iki šiol priimtų bendrų technologijų iniciatyvų yra skirtos vien tik žaliosioms technologijoms: „Švarus dangus“, su Europos indėliu, lygiu 800 milijonų eurų; ir „Kuro elementai ir vandenilis“, kuriam iš Europos bendrijos yra skirta 450 milijonai eurų.

Dėl Europos strateginio energetikos technologijų (angl. SET) plano mus labai remia Parlamentas ir Taryba. Komisija pradėjo procesą, kuris padidins mokslinių tyrimų ir plėtros išlaidų, skirtų energetikos moksliniams tyrimams, efektyvumą. SET planas yra skirtas žaliosioms technologijoms. Jis ragina įgyvendinti šešias naujas prioritetines Europos pramonės iniciatyvas (pramone grindžiamas programos: vėjo, saulės, energijos tinklų, bioenergijos ir skilimo) ir įkurti Europos energijos mokslinių tyrimų sąjungą (moksliniais tyrimais grįstos programos).

FP7 energetikos programa yra pagrindinė turima priemonė, leidžianti greitai paremti tokių veiksmų įgyvendinimą. Tačiau, žinoma, reikia daugiau nei vien tik Europos pastangų. Todėl Bendrijos programa turėtų būti naudojama skatinant valstybes nares ir, žinoma, privatų sektorių, imtis veiksmų. Tam reikalingas kitoks priėjimas. Be bendro projektų finansavimo, labai reikalingas valdymas ir bendrų pastangų paskirstymas naudojant bendras programas.

Analizuodama visą darbo programų paketą nuo pirmųjų trijų FP7 įgyvendinimo metų, Komisija mano, kad 37 proc. sričių, kurioms yra skiriamas mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimas, sudaro žaliosios technologijos. Po visų 2007 m. pateiktų raginimų, keturiasdešimt procentų biudžeto pagal specialias bendradarbiavimo programas taip pat yra skirta mokslinių tyrimų ir plėtros technologijoms remti.

Kad galėtume kontroliuoti FP7 indėlį į tvarų vystymąsi apskritai ir ypač į žaliąsias technologijas, Komisija kuria kontrolės sistemą, kuri turėtų pradėti veikti pirmąjį kitų metų pusmetį.

Savo komunikate „Iš finansinės krizės į atsistatymą“, šių metų spalio 29 d. priimtame Europos veiksmų plane, Komisija taip pat pabrėžia mokslinių tyrimų, plėtros investicijų ir švietimo vaidmenį ir Europos konkurencingumo didinimą tęsiant mūsų žaliosios ekonomikos skatinimą.

Reikia pažymėti, kad be FP7 lėšų ir veiklos yra daugybė politikos iniciatyvų ir rėmimo programų, susijusių su aplinkos apsaugos technologijomis ES, kaip kad Aplinkosaugos technologijų veiksmų planas, Konkurencingumo ir naujovių planas ir, naujausia, Pirmaujančių rinkų iniciatyva ir Veiksmų planas dėl tvarios gamybos ir vartojimo.

Komisija tikisi, kad su šia atsakymo dalimi gerbiamasis narys bus įtikintas, kad mes ketiname panaudoti FP7 lėšas, kad mūsų moksliniai tyrimai ir ekonomika taptų tikrai žalesnė.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos nariui už išsamų atsakymą.

Kalbant apie mokslinius tyrimus jūrų srityje bei jūrų technologijas ir mokslą, ar yra galima kokia nors pagalba pagal Europos Sąjungos septintąją pagrindų programą, siekiant plėsti mokslinius tyrimus jūrų srityje ir jūrų technologijas?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Atsakymas, be abejo, yra „taip“. Dar vakar Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitete diskutavome apie šią specifinę veiklą, kuri yra skirta jūrų reikalams. Norime, kad šioje srityje būtų labiau pasistūmėta, nes situacija yra labai sudėtinga. Visa vandenynų sritis yra labai sudėtinga, tačiau mūsų gyvenimas, gyvenimo būdas, taip pat daro įtaką šioms ekosistemoms. Ši sritis nusipelno ypatingo dėmesio, kuris turėtų būti skiriamas naujai organizuojant mokslinių tyrimų sistemą šioje srityje: kartu sujungiant jūrų ir jūrų mokslinių tyrimų sritis bei derinant valstybių narių pastangas kitaip, negu kad yra šiandien. Tai naujas mąstymo būdas, kuris galėtų būti pavadintas „bandomuoju“ bendro programų kūrimo, apie kurį jau kalbėjau, kontekste. Žinoma, ateityje mes taip pat skirsime tam dėmesio.

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, turime pamėginti susidoroti su panaikinto klausimams skirtu laiko pasekmėmis, bandydami gerbti visus ir visiems suteikti galimybę pateikti savo klausimus. Kad tai padarytume, pamėginsime aptarti visus likusius klausimus, tačiau kai tik Komisija pateiks atsakymą, aš galėsiu suteikti

galimybę tik klausimus numatiusiems nariams. Nepriimsime jokių kitų prašymų pasisakyti, nes taip gali būti sunku pasiekti rezultatą.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, žinau, kad aš tik prisijungiau prie jūsų, tačiau stebėjau monitorių labai svarbiame frakcijos susitikime ir man tiesiog įdomu, kodėl mes neiname papunkčiui. Aš atėjau tiksliai tada, kai buvo numatytas laikas mano klausimui, o dabar jūs nebesilaikote tvarkos. Gerb. pirmininke, norėčiau jus paraginti laikytis tvarkos.

Pirmininkas. – A. Doyle, aš nekeičiu tvarkos. Deja, atsitiko nenumatytas atvejis, už kurį yra atsakingas B. Posselt. Kadangi buvo klausimų laikas, ir jis Komisijos nariams buvo pakeistas, B. Posselt pavėlavo 30 sekundžių. Todėl aš grįžtu prie B. Posselto klausimo ir iš karto po to mes išgirsime A. Doyle pateiktą klausimą. Klausimas Nr. 42, kurį pateikė **Bernd Posselt** (H-0795/08)

Tema: Klonavimas

Komisija šiuo metu ištraukusi į bendrą diskusiją apie klonavimą. Koks yra šios diskusijos tikslas, ir kokie yra pagrindiniai principai, kuriais ji grindžiama?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Tai, žinoma, sudėtinga sritis. Diskusija dėl klonavimo Komisijoje yra apie technologijų, vadinamų somatinių ląstelių branduolių perkėlimu (SCNT) naudojimą, visų pirma atsižvelgiant į ūkio gyvulių veislininkystę ir tai, ką daryti su tokiais klonuotais gyvūnais ir jų palikuonimis.

Naudojant šią klonavimo techniką gyvulių reprodukcijai ir veislininkystei žemės ūkio maisto produktų sektoriuje visų pirma kyla klausimai, susiję su gyvulių sveikata ir gerove. Kalbant apie maisto produktų, pagamintų iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių saugumą, visų pirma kyla klausimas susijęs su galima rizika žmonių sveikatai ir su vartotojų teise būti informuotais.

Diskusija neapima SCNT naudojimo moksliniams tyrimams. Komisija stebėjo SCNT vystymąsi nuo 1996 m., kai atsirado pirmasis klonuotas gyvūnas – avis Doli. 1997 m. Komisija paprašė patarėjų grupės etinių biotechnologijos padarinių klausimais pateikti nuomonę dėl klonavimo etiškumo.

2004 m. Komisija pagal Šeštąją pagrindų programą finansavo projektą „Klonavimas viešai“. Tai suteikė galimybę pradėti diskusiją ES mastu. Ji buvo pirmoji galimybė vesti preliminarines diskusijas su akademikais ir pilietine visuomene apie etinį, teisinį ir kitus visuomeninius ūkio gyvulių klonavimo aspektus. Tyrimas parodė, kad visuomenė nėra informuota apie klonavimą ir pasekmes. 2007 m. JRC žurnale *Nature Biotechnology* paskelbė tyrimą apie komercinio klonavimo technologijų panaudojimo ateities perspektyvas. Tyrime buvo pažymėta, kokia yra moderniausių komercinių gyvūnų klonavimo pasaulyje padėtis ir pateiktą produktų bei numatomą jų pateikimo į rinką laiką. Išvada buvo tokia, kad nesitikima, jog klonuoti produktai pateks į ES rinką iki 2010 m., ir kad reprodukcinė medžiaga – sperma – iš klonuotų gyvūnų galėtų būti pirmasis produktas, kuriuo bus prekiaujama.

Per pastaruosius metus Komisija gavo informaciją, kad somatinių ląstelių branduolių perkėlimas ūkio gyvulių reprodukcijai beveik pasiekė komercinį etapą visų pirma trečiosiose šalyse, ir ypač JAV. Remiantis JAV Maisto ir vaistų administracijos mokslininkų sudarytu galutiniu rizikos vertinimu, kuris buvo paskelbtas 2008 m. sausį, padarytos išvados, kad maisto, gauto iš klonuotų gyvūnų ir jų palikuonių vartojimas yra saugus tol, kol maisto produktai gaminami iš sveikų gyvūnų, o tai yra bendras maisto saugos principas. Į maisto grandinę patenka tik sveiki gyvūnai.

Siekdama pasiruošti politinei diskusijai, 2007 m. Komisija paprašė Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) įvertinti esamą ir galimą riziką, susijusią su šios technologijos naudojimu maisto gamyboje bei paprašė Europos etikos grupės (EGE) pateikti nuomonę apie gyvūnų klonavimo maistui etinius aspektus. Grupė savo nuomonę pateikė 2008 m. sausį, o Tarnyba – 2008 m. liepą. Pagal EFSA, „remiantis šiuo metu turimomis žiniomis... nėra jokių požymių, kad maisto saugumo požiūriu būtų skirtumų tarp maisto produktų [gautų] iš sveikų [gyvūnų] klonų ir jų palikuonių, lyginant su sveikais įprastiniu būdu veisimais gyvūnais“. Dėl bendros klonų sveikatos būsenos EFSA nuomonė yra tokia, kad nėra jokių neigiamo poveikio seksualiniu būdu pasidauginusiems klonuotų galvijų ar kiaulių klonų palikuonims požymių. Vis dėlto klonai ir jų palikuonys dar nebuvo ištirti per visą jų natūralaus gyvenimo laikotarpį.

Šiuo metu EGE nemato įtikinamų argumentų, pateisinančių maisto produktų gamybą iš klonų ir jų palikuonių.

Komisija taip pat paprašė atlikti „Eurobarometro“ tyrimą dėl europiečių požiūrio į gyvūnų klonavimą. Rezultatai buvo gauti 2008 m. spalį. Tyrimas parodė, kad 58 proc. respondentų pasisakė prieš klonavimą maisto produktų gamybos tikslais.

Šiuo metu Komisija atidžiai nagrinėja šiuos skirtingus elementus, siekdama paruošti neoficialią politinę diskusiją dėl somatinių ląstelių branduolių perkėlimo ūkio gyvūnų reprodukcijai ir maisto produktų gamybai. Nors būtina toliau plėtoti reguliavimo sistemą, svarbu prisiminti, kad naujos nuostatos, be jokios abejonės, turi neprieštarauti EB sutarčiai ir Pasaulio prekybos organizacijos taisyklėms.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pirmininkui už jo palankumą ir Komisijos nariui už jo teigiamą atsakymą. Turiu vienintelį klausimą. Ar Komisija gali galutinai pareikšti, kad žmonių klonavimas, kad ir kokia būtų jo forma, nėra ir nebus šios strategijos dalis?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Pagal šiuo metu galiojančius įstatymus tai neleidžiama. Mūsų taikomi įstatymai tikrai nelems mokslinių tyrimų, kurių tikslas būtų žmonių klonavimas.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 45, kurį pateikė **Avril Doyle (H-0827/08)**

Tema: Europos mokslinių tyrimų taryba

2007 m. vasario 27–28 d. Berlyne vykusioje inauguracijos konferencijoje ES pirmininkaujant Vokietijai buvo atidaryta Europos mokslinių tyrimų taryba (ERC). Vienas iš jos tikslų yra „skatinti moksliniais tyrimais paremtą arba „iš apačios į viršų“ nežinomų sričių tyrimą“.

Gal Komisija galėtų paaiškinti, ką reiškia moksliniais tyrimais paremtas arba „iš apačios į viršų“ nežinomų sričių tyrimas? Ir kokio progreso buvo iki šiol pasiekta šioje srityje?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Kalbėsiu trumpai. Moksliniais tyrimais paremtas metodas, kurio laikosi Europos mokslinių tyrimų taryba, reiškia, kad jis remia nežinomus projektus, kai tyrėjai patys pasirenka tyrimo temą bet kokioje mokslo srityje. Taigi, jie turi pasirinkimo laisvę.

Europos mokslinių tyrimų taryba, remdama „nežinomus mokslinius tyrimus“, ypač pabrėžia tarpdalykinius projektus ir pirmaujančius mokslinius tyrimus.

Iki šiol (dabar aš kalbu apie progresą) Europos mokslinių tyrimų taryba pateikė du raginimus teikti pasiūlymus, ir Europos mokslinių tyrimų bendruomenė į juos atsakė su dideliu entuziazmu. Jauni mokslininkai pateikė 9 167 pasiūlymų atsakydami į praėjusiais metais paskelbtus Pradedančiųjų nepriklausomų tyrėjų apdovanojimus ir buvo gauta daugiau nei 2 000 pasiūlymų dėl Pažengusių tyrėjų apdovanojimų šiais metais. Toks didelis dalyvių skaičius rodo Europos mokslinių tyrimų tarybos patrauklumą ir patvirtina, kad nežinomų sričių „iš apačios į viršų“ finansavimas atitinka skubų poreikį Europoje.

Komisija yra įsitikinusi, kad tokios investicijos į nežinomus mokslinius tyrimus ilgainiui iš esmės prisidės prie mūsų žiniomis grįstos visuomenės gerinimo bei prie mūsų naujovių diegimo pajėgumo mokslinių tyrimų srityje.

Avril Doyle (PPE-DE). – Atsižvelgiant į Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos tikslą iki 2009 m. pabaigos įvesti valdymą Europos mokslinių tyrimų srityje (ERA), gal Komisija galėtų nurodyti, kokių priemonių ji ketina imtis bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir Parlamentu, kad įgyvendintų mokslo politikos vertinimo metodologiją, siekiant užtikrinti, kad mokslui ir moksliniams tyrimams bei plėtrai ES būtų taikoma įrodymais grįsta politika?

Paskelbus Europos mokslinių tyrimų sritys 2020 m. viziją, kuriai pritarė Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, Taryba ir Komisija, kokio progreso buvo pasiekta visoje Europos mokslinių tyrimų erdvės valdymo srityje?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Tiesą sakant, tai labai toli siekiantis klausimas. Mes tikime, kad svarbu, jog mes sutartume su valstybėmis narėmis dėl 2020 vizijos, nes jei pavyks susitarti, tai tikrai sutrumpins tolesnes diskusijas apie tai, ką mes norime daryti Europoje. Neturėtume vėl kartoti, kur mes einame: tokia yra bendra idėja. Žinoma, diskusijos prasidėjo jau seniau: idėja buvo paskelbta 2000 m. Žaliojoje knygoje. Manau, kad tai puiku, ypač naujai pasikeitusioje realybėje, kurioje mes gyvename.

ERA struktūra ir valdymas yra ypač svarbus, todėl turime būti kantrūs. Aišku, kad norint, kad mums pasisektų, valstybės narės turi užimti aktyvią poziciją. Kai kalbame apie Europos mokslinių tyrimų sritį ir pabrėžiame, kad mes daugiau kalbame ne apie didėjančias lėšas Europos lygmeniu, bet veikiau apie tai, kaip galėtume geriau bendradarbiauti, o tai yra natūrali kai kurių mūsų didžiųjų konkurentų, kaip kad JAV, su kuriais mes norime save lyginti, institucinės sistemos pagrindo dalis. Taigi, mes norime sukurti savanorišką valstybių narių įsipareigojimą, kuriuo mes daugiau ir geriau bendradarbiautume nei tai darome šiandien.

Kalbant apie mokslo politikos metodus, tai yra visa diskusijos, į kurią mes koncentruojamės, dalis. Manau, kad šį klausimą tikrai reikia spręsti, tačiau aš negaliu išsiplėsti. Žinau, kad ERA metodas yra viena iš vystymosi sričių, kurios šiuo metu Europai reikia labiausiai.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 46, kurį pateikė **Gay Mitchell** (H-0833/08)

Tema: Etinis mokslinių tyrimų finansavimo pagal FP7 svarstymas

Pasiūlymų teikimo ir susijusių vertinimų, atrankos ir apdovanojimų procedūrų taisyklėse (COM(2008)4617) pagal Septintąją mokslinių tyrimų ir technologijų vystymosi pagrindų programą (FP7-1982/2006/EC⁽⁴⁾) buvo aiškiai nurodyta, kad finansavimas nebus skiriamas mokslinei veiklai, į kurią įeina embrionų žudymas. Ar Komisija yra patenkinta, kad etinis pasiūlytų projektų svarstymas buvo sėkmingas įgyvendinant šią politiką?

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Etinis mokslinių tyrimų svarstymas pagal Septintąją pagrindų programą yra sistema, išlaikanti pagrindinių teisių apsaugą ir pagarbą etiniams principams.

Mokslinių tyrimų, kuriems yra naudojamos žmogaus embrioninės kamieninės ląstelės, atveju, procedūrą sudaro penki etapai, įskaitant mokslinį įvertinimą, etinį vertinimą ir peržiūrėjimą, nacionalinių ir(ar) vietos etikos komitetų patvirtinimą dėl pasiūlytų mokslinių tyrimų ir pasiūlymų teikimo Reguliavimo komitetui, taigi, tai priklauso nuo to, dėl kurio projekto mes vieningai nusprendžiame.

2007 m. liepą, Europos etikos grupė taip pat pateikė nuomonę Komisijai dėl Septintosios pagrindų programos mokslinių tyrimų projektų, kuriems naudojamos žmogaus embrioninės kamieninės ląstelės, etinio peržiūrėjimo.

Atlikdama minėtus veiksmus, Komisija mano, kad nustatytas etinės peržiūros mechanizmas buvo sėkmingas įgyvendinant atitinkamas EB nuostatas. Visų pirma, kadangi bet kokia mokslinių tyrimų veikla, susijusi su žmogaus embrionų žudymu nėra finansuojama Bendrijos, pagal Septintąją pagrindų programą nebuvo finansuotas nei vienas pasiūlymas dėl mokslinių tyrimų šioje srityje.

Etinis patikrinimas buvo skirtas patikrinti, kad mokslinių tyrimų veiklai, susijusiai su žmogaus embrionų žudymu, nebūtų skirtas joks finansavimas. Tai yra sudėtinė visos Pagrindų programos įgyvendinimo dalis.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Gal Komisijos narys galėtų pasakyti Parlamentui, kaip pagrindų programa gali būti panaudota vykdant tyrimus su žmogaus embrionais, kurie jau buvo nužudyti dar prieš pradedant tyrimą, ar tai yra semantika ir mes tik žaidžiame žodžiais?

Aš jau prašiau ir dar prašau pateikti informacijos. Ar Komisijos narys imsis veiksmų, kad užtikrintų, jog būtų padaryta viskas, kas įmanoma, siekiant panaudoti šią mokslinių tyrimų formą, kuri kelia kitokius etinius klausimus, ir kuri gali duoti tokius pat ar net geresnius rezultatus?

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, man susirūpinimą kelia priešingi dalykai nei G. Mitchellui. Yra leidžiama atlikti tyrimus su ląstelėmis, kurios jau buvo ištrauktos. Mano nuomone, problema yra ta, kad bet kuriuo atveju yra tiek daug kliūčių, kad šio tipo moksliniai tyrimai yra baudžiami dėl priežasčių, kurios, iš pažiūros yra etinės, tačiau iš tiesų tokios nėra.

Gay Mitchell (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, jūs minėjote, kad neleisite teikti klausimų Komisijos nariui žmonėms, kurie nėra klausimo teikėjai. Tuomet žmonės gali paklausti įrašą. Kodėl jie patys nepateikia savo klausimų šiomis temomis? Turėtumėte laikytis tvarkos ir nuoseklumo, gerb. pirmininke.

Sakėte, kad niekam, išskyrus žmogų, kuris pateikia klausimą, neleisite užduoti klausimų, o paskui leidžiate šiam ponui užbėgti mano klausimui už akių. Jei būčiau žinojęs, kad bus pateiktas tokio pobūdžio klausimas, būčiau ilgiau kalbėjęs apie tai, ką noriu pasakyti.

Neetiniai moksliniai tyrimai yra visiškai nereikalingi...

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją.)

Pirmininkas – G. Mitchellai, kai aš EP nariui suteikiu galimybę 30 sekundžių pasisakyti antrą kartą, nežinojau, ar jis užduos klausimą, ar pakomentuos jau pateiktus klausimus. Jūs turėjote galimybę pasisakyti per atsakymą. Manau, kad mes visi galime padėkoti J. Potočnikui už kantrybę. Leiskime jam atsakyti į paskutinį klausimą.

⁽⁴⁾ OL L 412, 2006 12 30, p. 1.

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Matėte, kokia sudėtinga diskusija, kai kalbama apie etinius klausimus. Būtent tokia yra Europa ir taip ji atrodo.

Tiksliau, moksliniai tyrimai su žmogaus embrioninėmis kamieninėmis ląstelėmis yra leidžiami esant sąlygoms, dėl kurių sutarta ir nubalsuota Europos Parlamente ir Taryboje. Diskusija buvo išsami ir procedūra, sakyčiau, yra paremta tikrai etišku požiūriu.

Ižangoje paaiškinau, kokių veiksmų mes ėmėmės ir kaip yra priimtas sprendimas. Visų pirma, mes turime turėti mokslinį įvertinimą. Tada turime etinį įvertinimą Europos Sąjungos lygmeniu, tada etinį įvertinimą atskirų valstybių narių lygmeniu. Jei kuri nors valstybė narė prieštarauja, kad kas nors būtų finansuojama toje šalyje, mes nefinansuojame. Tada projektas patenka į komitetą, kur valstybės narės priima sprendimą dėl individualaus projekto.

Kai atliekame mokslinį vertinimą, pirmasis klausimas yra toks: ar įmanoma to pasiekti koku nors kitu būdu? Ir tik jei atsakymas yra „ne“, mes tęsime kita kryptimi.

Paprastai didžioji dauguma mokslininkų mano, kad reikėtų naudoti kombinaciją. Tačiau jei pažvelgtumėte į mūsų programų struktūrą, tikrai suprastumėte, kad didžioji dalis mūsų finansuojamų programų yra susijusios su suaugusiųjų kamieninių ląstelių tyrimais. Tai gana aišku. Taigi, mes mėginame laikytis taisyklių, dėl kurių buvo balsuota ir sutarta, ir kurios, mūsų manymu, veikia praktikoje.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, šį vakarą aš čia atėjau 18.15 val. Dėl šių klausimų. Mano klausimas sesijoje buvo Nr. 3. Jam buvo skirta penkiolika minučių. Šiai sesijai buvo skirtos trisdešimt penkios minutės. Manau, kad tai yra neteisinga sistema, kai laiku atėjusio žmogaus klausimas nėra nagrinėjamas ir aš esu tuo labai nusivylęs. Noriu, kad mano nepasitenkinimas būtų užfiksuotas.

Labai nemalonu, kai ateini čia laiku, o tavo klausimas yra praleidžiamas dėl kitų žmonių patogumo. Man tai labai nemalonu.

Pirmininkas. – C. Burke, suprantu jūsų nepasitenkinimą, tačiau buvo laikomasi numatyto laiko kiekvienam klausimų etapui. Deja, tada atsitinka taip, kad kai kurie klausimai, kurie buvo įtraukti į klausimams skirtą laiką, nėra nagrinėjami, ir, deja, tai priklauso ne nuo pirmininko, o nuo atsitiktinumo, kur aš nieko negaliu padaryti. Vienintelė galimybė, kurią turėjau, be jokios abejonės, buvo, kaip galite lengvai patikrinti, Komisijai maloniai sutikus, keliomis minutėmis pratęsti paskutinio klausimų laikotarpio laiką. Tačiau nebuvo nuskaičiuotas laikas nuo kitų klausimų.

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr.priedą).

(Posėdis nutrauktas 19.50 val. ir pratęstas 21 val.)

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

15. Komitetų ir delegacijų sudėtis: žr. Posėdžio protokolai

16. Demografinės tendencijos – Ekonominiai ir socialiniai poveikiai (diskusija)

Pirmininkas. – Kitas punktas yra Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl demografinių tendencijų – ekonominio ir socialinio poveikio.

Jean-Pierre Jouyet, *Tarybos pirmininkas*. – (FR) Gerb. pGerb pirmininke, kadangi, deja, mes turime dalį šio vakaro praleisti kartu, pamėginsiu, Tarybos ir taip pat Komisijos nario J. Potočniko vardu, apibendrinti Komisijos tikslus, susijusius su demografinėmis tendencijomis ir jų ekonominiu bei socialiu poveikiu.

Komisijos nary, ponios ir ponai, gyventojų senėjimas, kitaip tariant, senų žmonių proporcijos didėjimas, visų pirma yra ekonominio, socialinio ir medicininio progreso, suteikiančio europiečiams galimybę ilgai gyventi komfortiškai ir saugiai, ko anksčiau istorijoje nebuvo, rezultatas. Tačiau tai taip pat yra vienas iš didžiausių iššūkių, su kuriais Europos Sąjunga susidurs artimiausiu metu.

Senėjimą lemia keturi faktoriai. Pirmiausia – mažas vaikų vienai moteriai skaičius (vidutiniškai Sąjungoje 1.5 vaiko), kuris yra daug mažesnis nei pakeitimo skaičius, o norint, kad populiacijos dydis būtų stabilus, turėtų būti šiek tiek didesnis nei 2 – 2.1.

Antrasis faktorius yra vaisingumo sumažėjimas per pastaruosius dešimtmečius, sekęs po kūdikių bumo pokario laikotarpiu. Tai reiškia, kad šiandien šie kūdikių bumo vaikai priklauso 45–65 metų amžiaus grupei.

Nuo 1960 m. gyvenimo trukmė nuo gimimo išaugo aštuoneriais metais (tai trečiasis faktorius) ir gali toliau augti, o tai sudarys nuo dabar iki 2050 m. papildomus penkerius metus arba gal net daugiau.

Ketvirtas ir paskutinis faktorius yra tas, kad, kaip jūs žinote, Europoje didėja imigrantų iš kitų šalių skaičius. 2004 m. buvo 1.8 milijono imigrantų, o tai yra daugiau nei Jungtinėse Amerikos Valstijose, atitinkamai pagal bendrą gyventojų skaičių, tačiau šis migracija tik iš dalies kompensuoja žemą vaisingumą ir ilgesnės gyvenimo trukmės padarinius.

Todėl mes atsidūrėme situacijoje, kai priklausomumo lygmuo, kitaip tariant, žmonių, vyresnių nei 65 metai lyginant su žmonėmis nuo 15 iki 64 metų amžiaus padvigubėjo ir nuo dabar iki 2050 m. išaugs daugiau nei 50 proc., o tai reiškia, kad Europos Sąjungoje, kurioje anksčiau buvo keturi darbingo amžiaus žmonės vienam asmeniui, vyresniam nei 65 metai, šis skaičius sumažės iki dviejų.

Atsižvelgiant į šiuos faktorius, mano ką tik apibūdinti demografiniai pokyčiai yra lydimi didelių socialinių pokyčių, turinčių įtakos šeimų struktūrai, o viso to rezultatas yra augantis vienišų vyresnių žmonių, kurie yra priklausomi nuo kitų, skaičius.

Kaip jūs žinote, dauguma šių klausimų yra valstybių narių sritis. Tai šeimos politika, socialinės saugos sistemos ir, didele dalimi, mokesčių politika. Taryba, atsižvelgdama į šiuos faktus, mano, kad Lisabonos strategija ir atviras koordinavimo metodas sudaro pagrindą, kuriuo remdamosi valstybės narės turėtų dirbti šioje srityje ir dauguma valstybių narių sutinka, kad nereikia kurti jokių naujų struktūrų.

Tarybai iš tiesų labai svarbus principas yra tai, kad be geresnės pusiausvyros tarp darbo ir privataus gyvenimo turėtų būti labiau stengiamasi suderinti vyrų ir moterų atliekamus vaidmenis namuose ir pasiūlyti daugiau geros kokybės infrastruktūros, skirtos vaikų ir kitų priklausomų žmonių priežiūrai.

Senėjančioje visuomenėje jaunimo indėlis bus pats svarbiausias. Mes turėsime dėti daugiau pastangų kovai su jaunimo nedarbu ir mažinti ankstyvą išėjimą iš mokyklų. Jei norime pagerinti jaunimo perspektyvas, investavimas į vaikus turi būti mūsų pagrindinis prioritetas.

Taip pat turime pripažinti, kad Europai didesnę poveikį daro išėjimas į pensiją nei senėjimas, nors šios tendencijos kelia susirūpinimą ir bus labai sunku susidoroti su demografinio senėjimo pasekmėmis.

Tai reiškia, kad mes privalome atkreipti dėmesį įėjimo į pensiją sistemas ir vykdyti reformas, skirtas šių schemų modernizavimui bei padaryti jas tvariomis, o tai atitinka dabartinę Sąjungos strategiją. Tai taip pat bus naudinga siekiant skatinti vyresnius darbuotojus tęsti darbą ir, ypač, teikti prasmingas iniciatyvas.

Taryba puikiai žino apie visus šiuos iššūkius ir priėmė socialinės apsaugos komiteto rekomendacijas dėl požiūrio į demografinius pokyčius Europoje ir jų metamus iššūkius. Be to, Taryba gegužės 30 d. priėmė išvadą dėl politikos, atitinkančios šeimos poreikius, ir kelias iniciatyvas šeimos politikai remti.

Šiame kontekste rugsėjo 18 d. įvyko neoficialus susitikimas, kurį surengė Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, įtraukdama už šeimą atsakingus ministrus. Šio susitikimų diskusijų centre buvo vaikų priežiūra, kaip būdas užtikrinti pusiausvyrą tarp darbo ir šeimos gyvenimo ir vaikų apsauga internete.

Taryba ragina Komisiją į pirmąjį forumą dėl demografijos Europoje ateities, vykusį Briuselyje spalio 30 ir 31 d., žiūrėti kaip į atspirties tašką struktūriniam ir ilgalaikiam dialogui ir veikti taip, kad Komisija galėtų teikti paramą atitinkamoms institucijoms, kad galėtų rasti geriausias strategijas, siekiant atsakyti į šiuos demografinius pokyčius.

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, aš galiu užtrukti kiek ilgiau, tačiau pažadu tai kompensuoti kito atsakymo metu.

Parlamento prašymas Tarybai ir Komisijai pateikti pareiškimą apie demografines tendencijas pateiktas pačiu laiku. Šį penktadienį Komisijos tarnybos pateiks savo antrąją demografijos ataskaitą – lapkričio 24 ir 25 dienomis vyksiančiam Europos demografijos forumui.

Europos Sąjungoje vyksta didžiuliai demografiniai pasikeitimai. Visose valstybėse narėse dėl mokslinio, ekonominio ir socialinio progreso išaugo gyvenimo trukmė, o gyventojų vaisingumo lygis sumažėjo. Šiandien europiečiai gyvena ilgiau ir sveikiau nei jų protėviai ir galime tikėtis, kad ateityje gyvenimo trukmė dar pailgės.

Toks Europos gyventojų senėjimas jau nebėra abstraktus tolimos ateities scenarijus. Kūdikių bumas prasidėjo prieš 60 metų ir pirmieji kūdikių bumo vaikai dabar jau siekia pensinį amžių. Taigi, Europos Sąjungos demografinis vystymasis pasiekė lemiamą tašką. Nuo šiol, per ateinančius 25 metus, šešiasdešimtmečių ir vyresnių žmonių skaičius kasmet padidės dviem milijonais žmonių.

Tuo tarpu darbingo amžiaus žmonių skaičius sparčiai mažėja ir maždaug po šešerių metų sustos. Šiandien 27 valstybėse narėse keturiems darbingo amžiaus žmonėms nuo 15 iki 64 metų atitenka vienas 65 m. arba vyresnis žmogus. 2060 m. šis skaičius bus du ir vienas.

Kai kas senėjimą mato kaip grėsmę ir piešia juodą konflikto tarp kartų paveikslą. Tačiau demografiniai pokyčiai neturėtų būti grėsmė, jei pažvelgtume į jų teikiamas galimybes. Ilgesnis ir sveikesnis gyvenimas reiškia, kad žmogus ilgiau išlieka aktyvus. Dauguma kūdikių bumo žmonių yra labiau išsimokslinę ir geriau paruošti nei ankstesnės kartos žmonės. Šiandien jie yra vis dar geros formos ir sveiki.

Esu įsitikinęs, kad demografiniai pokyčiai suteikia galimybę stiprinti solidarumą tarp kartų. Tačiau aš nesitikiu, kad tai įvyks savaime. Visuomenė turės geriau pasinaudoti visų kartų galimybėmis ir visiems suteikti galimybę vystyti savo potencialą. Tai reiškia mūsų socialinės politikos modernizavimą, laikantis atnaujintos socialinės darbotvarkės, kurią Komisija priėmė liepos mėnesį. Atnaujinta socialinėje darbotvarkėje Europos senėjanti visuomenė yra laikoma prioritetine veiksmų sritimi, kuriai rekomenduojami įvairūs politiniai atsakai. Mūsų tikslas yra padėti valstybėms narėms padaryti viską, kas įmanoma, ir veiksmingai susitvarkyti su senėjančios visuomenės pasekmėmis.

2006 m. Komisijos komunikate „Europos demografinė ateitis: nuo iššūkio iki galimybės“ išdėstyti būdai ir rekomendacijos galioja iki šiol. Šiame komunikate buvo išsakyta pasitikėjimas Europos sugebėjimu prisitaikyti prie demografinių pokyčių. Tačiau jame taip pat buvo akcentuotas poreikis veikti penkiose pagrindinėse srityse: skatinti demografinį atsinaujinimą Europoje, piliečiams sudarant sąlygas įgyvendinti norą turėti vaikų, visų pirma, padedant suderinti darbą su šeima ir privačiu gyvenimu; skatinti užimtumą Europoje, užtikrinant, kad būtų kuriama daugiau ir geresnių darbo vietų ir žmonės galėtų dirbti ilgiau, siekiant pagerinti pusiausvyrą tarp aktyvių ir neaktyvių žmonių, skatinant produktyvesnę ir dinamiškesnę Europą, optimaliai išnaudojant visų amžiaus grupių išteklius; priimant ir integruojant imigrantus Europoje, pritraukiant kvalifikuotus ir nekvalifikuotus darbuotojus iš užsienio ir palengvinant jų integraciją, siekiant sumažinti darbo jėgos trūkumą; užtikrinti viešųjų lėšų tvarumą, konsoliduojant biudžetus ir reformuojant socialinės apsaugos sistemas, siekiant užtikrinti adekvacią socialinę apsaugą ir viešąsias paslaugas ateityje.

Lisabonos strategija jau apima svarbiausias iš šių politinių priemonių, tačiau joje mažiau dėmesio skiriama ilgalaikėms nei demografinėms diskusijoms. Todėl Komisija pasiūlė papildomas priemones – kas dvejus metus teikiamas ataskaitas apie demografinę situaciją Europoje ir kas dvejus metus vykstančius demografinius forumus.

2008 m. ataskaitoje bus akcentuojamas kūdikių bumo kartos potencialas. Didėjantis šešiasdešimtmečių ir septyniasdešimtmečių žmonių skaičius tikriausiai turės didelės įtakos socialiniam ir ekonominiam gyvenimui.

Pastaraisiais metais vyresnių žmonių užimtumo lygis išaugo, pakeisdamas buvusią ankstyvo pasitraukimo iš darbo tendenciją. Tačiau reikia padaryti daugiau: pasiekę 60 metų amžių tik 40 proc. vyrų ir 30 proc. moterų lieka darbe. Nors dauguma tokio amžiaus žmonių vis dar yra pajėgūs prisidėti prie ekonominės ir socialinės gerovės. Senstanti kūdikių bumo karta taip pat gali smarkiai prisidėti prie visuomenės gerovės kaip neoficialūs priežiūros darbuotojai ir savanoriai. Jų indėlis yra vertas pripažinimo ir viešosios politikos palaikymo. Būtina užtikrinti, kad didėjantis vyresnių žmonių skaičius gali kiek įmanoma ilgiau gyventi nepriklausomai.

Pagrindinis demografinių forumų tikslas yra skatinti savitarpio mokymąsi, paremtą gera valstybių narių praktika. Kito Europos demografijos forumo, vyksiančio lapkričio 24 ir 25 d. Briuselyje, dėmesio centras bus šeimos politika ir senėjimas. Tai taip pat suteiks galimybę įvertinti, kaip valstybės narės yra pasirėngusios demografiniams pokyčiams, ir nustatyti svarbiausias galimybes tolesniems veiksams.

Kitų metų pradžioje Komisija pateiks demografinių pokyčių įtakos būsimoms viešosioms išlaidoms papildymą, ypač pensijų, sveikatos ir ilgalaikės priežiūros srityje, paremtą „Eurostato“ naujos populiacijos gairėmis.

Pabaigoje noriu pabrėžti, kad kiekvienos valstybės narės atsakomybė yra taikyti teisingą politiką demografinių pokyčių atžvilgiu. Tačiau demografiniai pokyčiai yra iššūkis, su kuriuo susiduriame mes visi. Reaguodamos į šiuos demografinius pokyčius, valstybės narės gali daug pasimokyti iš viena kitos sėkmių ir nesėkmių. Todėl Komisija skatina Europos lygio diskusiją apie demografinius pokyčius ir siūlo bazę, skirtą keistis patirtimi ir savitarpio mokymuisi.

John Bowis, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, abiejose pirmosiose kalbose ilgaaamžiškumas buvo akcentuotas kaip svarbiausias demografinis pokytis. Tai, žinoma, reiškia, kad žmonės gyvena ilgiau, ir dažniausiai sveikiau, tačiau vyresniame amžiuje jų kūnas arba protas nusilpsta.

Smarkiai išaugo nervus ardančių ligų skaičius ir to kaina yra didelė. Vaistai nuo Parkinsono ligos daugelyje šalių kainuoja daugiau nei vaistai nuo vėžio. Jungtinės karalystės mokslininkai spėja, kad iki 2051 m. sergančių žmonių, , padaugės 154 proc.

Ilgalaikė slauga: dabar jos prireikia vėliau. Anksčiau jos reikėdavo septyniasdešimtmečiams. Dabar jos reikia aštuoniasdešimtmečiams ir pamažu pereinama prie to, kad jos reikia devyniasdešimtmečiams, tačiau išlaidos asmenims ir šeimoms yra netgi didesnės ir tai paliečia jų santaupas.

Iššūkis yra užtikrinti, kad ilgaaamžiškumas būtų dovana, o ne bausmė. Mes turime iš naujo pergaltoti savo požiūrį į senėjimą. Nuo „Kaip mums rūpi?“ pereidami prie „Kaip mes skatiname, kad senatvės metai būtų sveiki?“ Tai, žinoma, reiškia sveikesnį gyvenimo būdą jaunystėje, nevartojant tabako ir narkotikų, saikingą gėrimą, sveiką mitybą, mankštą ir streso valdymą.

Darbingas gyvenimas: laikas laisvalaikiui ir šeimai. Tai reiškia pasiruošimą gyvenimui po darbo, su pasitraukimo iš darbo pasirinkimu ir palaipsniui perėjimu į pensiją, kokią aš mačiau Nyderlanduose. Tai reiškia didesnę socialinę paramą naujoviškais būdais, daugiau paslaugų namuose, kad žmonės galėtų ilgiau pasilikti savo namuose. Paslaugos ir priemonės turi atitikti kintančius poreikius.

Kai mano mama sulaukė 80, jai bendravimui reikėjo fakso. 90-ies jai reikėjo lifto. Kai sulaukė 100, jai reikėjo stimuliavimo, kadangi jos klausa ir regėjimas bei mobilumas susilpnėjo. Tačiau jos protas buvo šviesus ir reikėjo jį saugoti ir stengtis, kad ji gyventų tikrą ir visavertį gyvenimą.

Jan Andersson, *PSE frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, tendencija, jog yra vis mažiau ir mažiau dirbančiųjų ir vis daugiau ir daugiau pagyvenusių žmonių, gali būti apibūdinta kaip dramatiška, nors tai, kad mes senyvame amžiuje išliekame sveikesni, yra teigiamas pokytis.

Tačiau tai meta keletą iššūkių. Kelis iš jų apibūdinsiu. Šiandien gimsta mažiau vaikų. Ši situacija valstybėse narėse yra gana skirtinga. Matome, kad vaikų susilaukiama daugiau tose valstybėse narėse, kuriose sistema buvo tokia, kad suteikė tėvams galimybę suderinti darbą su tėvyste, tiek vyrai, tiek ir moteriai. Šiuo požiūriu turime vieni iš kitų pasimokyti.

Nepaisant to, kad mūsų populiacija senėja, ilgalaikės tendencijos yra tokios, kad trumpėja darbingumo amžius. Taip yra ir dėl to, kad žmonės pradeda karjerą vėliau, ir dėl to, išskyrus keletą pastarųjų metų, kai vystymasis buvo pozityvesnis, kad karjeros trukmė sutrumpėjo. Turime kažką daryti su abiem šios problemos pusėmis, kad pailgintume darbingą amžių ir, visų pirma, kad prieš išeidami į pensiją rastume išeitį.

Šiandien mes diskutavome apie mėlynąją kortelę, tačiau turime užtikrinti, kad visi, kurie čia atvyko iš kitų pasaulio kampelių, kuri yra aukštas nedarbo lygis, būtų integruoti ir patektų į darbo pasaulį, įskaitant žmones su negalia ir pan. Visa tai turime padaryti Lisabonos proceso sistemoje, kad ilgainiui atremtume visus iššūkius.

Marian Harkin, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, šio vakaro diskusijos kontekste iškyla daug klausimų, tačiau aš norėčiau panagrinėti tik vieną iš jų: priežiūra ir priežiūrėtojai.

Jei mums pasiseka ilgai gyventi, tikriausiai reikės priežiūros, ir nors valstybėse narėse yra skirtumų, labai tikėtina, kad tai bus neoficiali priežiūra.

Priežiūrintys asmenys sudaro oficialios pagalbos ir socialinės rūpybos fondą ir yra būtina ilgalaikės priežiūros numatymo dalis. Jei priežiūrą teikiantys asmenys ketina ir toliau ją teikti, tuomet jų poreikiai turi būti neatskiriama sveikatos ir socialinės politikos vystymo sritis.

Man malonu pastebėti, kad SANCO GD tinklavietyje yra trumpas skyrius, skirtas priežiūrintiems asmenims, ir aš neabejoju, kad taip yra dėl to, kad priežiūrinčių asmenų interesų grupė Parlamente buvo paminėta SANCO GD metinėje darbo programoje.

Tačiau priežiūrintys asmenys turi būti ne tik paminėti. Mes manome, kad atėjo laikas sudaryti naują socialinę sutartį dėl priežiūros, kuri būtų platesnė nei tradicinis požiūris į susitarimą tarp valstybės ir asmens ir kuri ragintų naujiems įsipareigojimams, įtraukiant darbdavius, vietos agentūras ir bendrijas. Žinoma, kelią nurodo neseniai priimtas ETT vertinimas dėl tiesioginės diskriminacijos.

Priežiūra negali būti vien tik neoficialaus priežiūrinčio asmens arba, žinoma, valstybės atsakomybė. Neoficiali priežiūros sistema be tinkamos paramos žlugs, o jei bus taikomas tik valstybinis metodas, išlaidos bus tiesiog pernelyg didelės. Todėl mums reikalingas platesnis socialinis susitarimas.

ES yra apie 100 milijonų priežiūrinčių asmenų. Jie negauna atlygio, yra nuvertinami ir, daugeliu atvejų, yra neadekvačiai remiami. Aš sveikimu SANCO GD paminėjimą tinklavietėje, tačiau tai yra tik pirmas žingsnis. Tai yra europinis klausimas ir veiksmai turi būti derinami tarp valstybių narių.

Priežiūrinčių asmenų politika turi būti SANCO GD ir Užimtumo ir socialinių reikalų GD darbo dalis.

Guntars Krasts, UEN frakcijos vardu. – (LV) Ačiū, gerb. pirmininke. Europos gyventojai sensta! Esant šiai tendencijai, gyventojų skaičiaus augimas gali tapti neigiamu. Daugelyje šalių tai jau yra realybė. Visose valstybėse narėse mažėja dirbančių žmonių proporcija lyginant su pensininkų skaičiumi. Mažas gimstamumas kartu su ilgesne gyvenimo trukme ir imigracija daro vis didesnę spaudimą pensijoms, sveikatos apsaugai ir socialinėms paslaugoms. Tačiau yra kelios valstybės narės, kurioms pavyko pakeisti neigiamą Europos demografinę tendenciją.

Šiose šalyse buvo pasiekta pusiausvyra tarp gyvenimo ir darbo, leidžianti tėvams turėti vaikų neaukojant savo karjeros ir turėti ekonominės bei socialinės naudos. Neabejoju, kad valstybės narės turės surasti pagrindines ekonomines, socialines ir kultūrines išeitis kaip kovoti su gyventojų senėjimu. Tačiau taip pat yra užduočių, kurios privalo būti vykdomos Europos lygmeniu. ES darbo rinka vis dar slepia milžiniškus išteklius. Turime užtikrinti, kad vidaus darbo rinkoje nebūtų kliūčių laisvam darbo jėgos judėjimui. Vis dėlto tai gali būti sudėtinga ir mes turime sugrįžti prie paslaugų rinkos liberalizavimo ir peržiūrėti priimtą paslaugų direktyvą. Abiejų šių pagrindinių teisių įgyvendinimas padėtų kompensuoti finansinį deficitą, atsiradusį dėl demografinio proceso. Žinoma, mes taip pat turėtume laikytis nediskriminacinės pozicijos lyties ir amžiaus atžvilgiu. Ačiū.

Jean Lambert, Verts/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, įdomu tai, kad mes danai į mažėjantį gimstamumą žvelgiame kaip į problemą. Tai yra nebūtinai tuo atveju, jei mes pradėdame dalintis dalimi besaikės gerovės, kurią turime Europos Sąjungos lygmeniu, su žmonėmis, atvykstančiais iš kitų šalių, ir jei pažvelgiame į technikos naujoves ir tai, kaip galime padidinti produktyvumą ir galbūt netgi gaminti mažiau Beverčių prekių, kurios šiuo metu užgriozdina mūsų gyvenimus ir mūsų planetą.

Žinoma, taip pat yra klausimas dėl geriausio potencialios darbo jėgos panaudojimo. Todėl yra ypač svarbios antidiskriminacinės direktyvos užimtumo srityje ir būtina, kad valstybės narės jas tinkamai įgyvendintų. Jos taip pat turėtų pasižiūrėti į palaipsnio pasitraukimo iš darbo klausimus: jei sumažinate darbo valandų skaičių, kaip tai atsiliepia jūsų pensijai, kaip tai atsiliepia jūsų gyvenimui ir galimybei gauti naudos?

Taip pat privalome apsisvarstyti, kas vyksta dabartinės finansinės krizės metu. Matome, kad vyresni darbuotojai yra atleidžiami iš darbo, nes žmonės tinkamai netaiko antidiskriminacinių teisės aktų, tai turi pasekmių daugeliui iš jų, kurie galbūt niekada nebesugrįš į darbą.

Bus ir kitų, kuriems bus netgi dar sunkiau pradėti dirbti arba gauti paaugstinimą, leisiantį užsidirbti pensiją: visi šie dabartinės situacijos aspektai galioja ne vienam laikotarpiui. Tai yra jaunimo, kuris negali rasti darbo, kuriam darosi vis sunkiau, nepasitenkinimo klausimas, ir žinoma problemos, su kuriomis susidurs daugelis žmonių, kai jų privatūs ar darbo pensijų fondai negalės išmokėti pensijų taip, kaip jos manė, kad išmokės.

Taigi, mes taip pat turime pažvelgti į demografinę situaciją dabartinės krizės kontekste ir kaip mes pasinaudosime šia galimybe didėjančio mokymo kontekste. Turėtume tai panaudoti kaip būdą padėti žmonėms pagerinti savo igūdžius, galbūt rasti kelią į mažiau fizinių pastangų reikalaujantį darbą – tai, apie ką mes gana ilgai kalbėjome, turi būti padaryta. Turime pažvelgti, kaip galėtume pakelti daugelio žmonių, kurie jaunystėje niekada neturėjo galimybės, kvalifikaciją.

Dabar turime galimybę pažvelgti į kai kuriuos elementus, kuriuos žinome esant problemiškais, ir iš tiesų pradėti mąstyti, kaip spręsimė demografinę situaciją.

Pedro Guerreiro, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Mūsų nuomone, ši diskusija turėtų būti pavadinta ne „demografinės tendencijos – ekonominis ir socialinis poveikis“, o „ekonominė ir socialinė politika ir jos poveikis demografinėms tendencijoms“.

Demografinių tendencijų prognozės valstybei ar regionui neturėtų būti atskirtos nuo toje šalyje ar regione taikomos politikos, nes ta politika nulemia demografijos vystymosi.

Pavyzdžiui, penkiasdešimtmečio prognozės yra daromos remiantis prielaidomis, kurios turėtų būti paaiškintos, įskaitant ekonomikos politiką, nulemiančią tolesnius veiksmus. Kitaip tariant, kadangi prognozės jau padarytos, šiandien mes turėtume diskutuoti apie pasekmes demografiniam vystymuisi, atsirandančias dėl nedarbo, padidėjusio nesaugumo darbo rinkoje, darbo laiko išsiregulavimo, pinigų politikos, kurios pagrindas yra atlyginimų mažinimas ir devalvacija. Šiandien reikėtų kalbėti apie pasekmes Europos Sąjungos palūkanų politikai tūkstančių tūkstančiams šeimų, pasiėmusių paskolas namams pirkti, viešųjų paslaugų liberalizavimo ir privatizavimo pasekmes, mažų pensijų pasekmes milijonų pensininkų nepriklausomybei ir gyvenimo kokybei. Turėtume diskutuoti apie tas politikos kryptis, kurios skatina gerovės centralizavimą ir koncentravimą bei apie socialinės nelygybės didėjimą.

Iš esmės šiuo metu pavojus kyla žmogaus teisių, tokių kaip teisė į maistą, į darbą, nežeminantį atlyginimą, namus, sveikatą, švietimą ir laisvalaikį, laikymuisi.

Kathy Sinnott, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, mes susiduriame su krize Europoje, iš kurios išeities nerasime tol, kol nepripažinsime, kad krizę sukėlėme mes patys.

Kiekvienais metais metais nužudome daugiau kaip pusantro milijono negimusių kūdikių. Mes griauame savo ateitį ir paskui klausiamo, kodėl vyksta krizė. Kalbame apie vaisingumo problemą, tačiau tai nėra vaisingumo problema: tai atsisakymas milijonams pradėti kūdikių suteikti galimybę gimti. Jei nebūsim sąžiningi nustatydami priežastį, išeities nerasime. Išeitis ta, kad mes privalome gerbti gyvybę ir remti šeimą, kad ta gyvybė patektų į normalią aplinką. Imdamiesi šių veiksmų, mes galime atremti iškreiptos demografijos iššūkį. Pagerėjimo nesulauksime per vieną naktį, tačiau taip galime išvengti tragedijos.

Kas nors turėtų nuodugnai išnagrinėti Japonijos atvejį. Prieš du dešimtmečius Japonija buvo antra pagal dydį ekonomika pasaulyje ir viena iš labiausiai pažengusių. 2007 m. Japonijos populiacija pasiekė viršūnę ir pradėjo mažėti. 1995 m., dvylika metų prieš nuosmukį, Japonijoje prasidėjo defliacija, nes pradėjo reikštis neigiamos demografijos padariniai. Japonija taip ir neišėjo iš šios padėties. Japonija 20-čia metų lenkia Europą šioje srityje, tačiau ji taip pat 20-čia metų lenkia Europos šalis abortų legalizavimo srityje. Mes pasieksime viršūnę 2025 m., tai yra jau po 17 metų. Man įdomu, ar defliacija, prasidėjusi 2008 m. ir liks, kai bankų krizę pakeis demografinė krizė, kuri mus lydės tol, kol vėl išmoksime gerbti gyvybę.

Philip Claey (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi, kad Taryba ir Komisija pateikė pareiškimą apie socialinį poveikį dabartinei demografiniai tendencijai. Daug politikų turi blogą įprotį mąstyti trumpalaikiškai ir nepaisyti ilgalaikės politikos. Mūsų demografiniai iššūkiai yra gyvybiškai svarbi problema ilgalaikėje perspektyvoje, kuri reikalauja ilgalaikių sprendimų. Vidutiniškas gimstamumo lygis Europoje yra 1.5 vienai moteriai, ir jis yra per žemas dabartinei kartai pakeisti. Tai taip pat yra problema. Viena galimybė yra ieškoti lengvų trumpalaikių išeičių pasisakant už dar didesnę emigracijos bangą iš už Europos ribų. Nors teoriškai tai gali atrodyti gera idėja, kasdienė realybė mūsų didmiesčiuose liudija visišką didelės pastarojo trisdešimtmečio imigracijos politikos nesėkmę. Europos bedarbių skaičius yra 20 milijonų, o Komisija norėtų įsivežti dar daugiau imigrantų. Iš tiesų, gal galėčiau pažymėti, kad nedarbo procentinė dalis tarp ne europiečių imigrantų yra daug didesnė nei tarp žmonių iš valstybių narių?

Laiko trūkumas neleidžia man paminėti socialinio susiskirstymo, kurį lemia gausi imigracija. Mums reikalinga valstybių narių politika, remianti jaunų Europos šeimų norą turėti vaikų. Valstybėse narėse reikia taikyti mokesťines priemones, siekiant padaryti taip, kad motinystė būtų patrauklesnė. Vaikų priežiūra gali būti pagerinta ir išplėsta. Taip pat turėtume išdrįsti pamąstyti apie tai, kad galėtų prasidėti banga tėvų, pasirenkančių likti namuose ir didžiąją dalį laiko skirti savo vaikų augimui.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, sveikinu šią diskusiją, nes ji suteikia daugiau žinių, o ne kelia baimę. Turime imtis veiksmų dabar, nelaukdami rytojaus.

Demografiniai pokyčiai turi savo priežastis, pasekmes ir iššūkius, tarp kurių yra mažėjantis gyventojų skaičius, mažiau žmonių turinčių gerai apmokamas darbo vietas ir panašu, kad ilgesnė mūsų gyvenimo trukmė. Per kelias būsimas minutes gimę vaikai gali sulaukti 100 metų amžiaus. Žinoma, taip bus pusės šių vaikų atveju. Populiacija senėja ir gimsta mažiau vaikų. Tai baigiasi dramatiškais pokyčiais amžiaus ir populiacijos struktūroje. Mes šiuose rėmuose susiduriame su naujais infrastruktūros reikalavimais, nauju reikalavimu visuomeninėms tarnyboms ir verslui, švietimui ir socialinėms sistemoms. Tai yra senstantis kontinentas. Jean-Claude Juncker kartą pasakė: „Jei mes skubiai nepertvarkysime savo socialinių, pensijų ir sveikatos sistemų taip, kad jos būtų tinkamos ateičiai, tapsime ne laimėtojai, o pralaimėtojai globalizacijos procese“.

Ką reikia daryti? Reikia daug ką padaryti. Užtikrinti, kad turėtume gerą darbo ir gyvenimo pusiausvyrą. Nebeversti žmonių nustoti dirbti. Reikia naujų priežiūros, vaikų priežiūros ir mobilių tarnybų, kaip kad

išvežiojamas maistas, formų. Visose valstybėse narėse, atsakomybė už finansinę priežiūrą turi būti nuimta nuo socialinio saugumo sistemų pečių ir turi tapti bendra atsakomybe. Mes susiduriame su iššūkiu švietimo srityje. Mūsų tikslas turėtų būti tapti palankiausiu vaikams ir žmonėms žemyn pasaulyje. Turime skirti lėšų vaikams ir suteikti kitokias priežiūros formas, nes 80 proc. prižiūrinių asmenų yra šeimos nariai. Taip pat svarbus atitinkamas apmokėjimas už atitinkamą darbą. Reikia dar daug ką padaryti, mūsų problemos kyla dėl daugybės skirtingų priežasčių.

Françoise Castex (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, noriu tarti keletą žodžių. Didelė kliūtis, su kuria susidursime sprendami demografinius iššūkius yra ta, kad mažėja dirbančių žmonių skaičius. Du skaičiai: 2010 m. bus 217 milijonų darbingo amžiaus žmonių, o 2050 m. šis skaičius bus beveik 180 milijonų, beveik 36 milijonų žmonių deficitas.

Ar mes turėtume baimintis dėl darbo stygiaus? Ar turėtume baimintis dėl pusiausvyros tarp dirbančių žmonių ir gyventojų trūkumo?

Mes siūlome dvi išeitis šiai problemai spręsti, kurių tikslas yra pasiekti optimalų žmogiškųjų išteklių valdymą. Visų pirma – užimtumas. Turime siekti užimtumo. Šiuo metu yra labai svarbių užimtumo galimybių, atsižvelgiant į jaunimo, moterų, asmenų vyresnių nei 55 ir ne kvalifikuotų asmenų nedarbą. Matome, kaip švaistomi ištekliai. Nesunku suprasti, kad jei užimtumo lygis tarp moterų ir vyresnių nei 55 ir 65 didės ir iki 2050-jų pasieks tokius lygmenis, kurie prilygtų geriausiems Europos duomenims, mes galėtume susitvarkyti su šiuo darbo jėgos trūkumu.

Visą gyvenimą trunkantis mokymasis ir profesinis rengimas. Mes norėtume dirbti siekdami optimalios darbingo amžiaus trukmės. Nepriimtina, kad penkiasdešimtmetis darbuotojas, projektų vadovas turi mažiau karjeros galimybių, o ne dėl stagnacijos. Čia mūsų įmonių socialinė atsakomybė yra ginčytina.

(Pirmininkė nutraukia kalbėtoją.)

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, komisijos nary, ponios ir ponai, per kelis dešimtmečius pasaulio populiacija padvigubėjo ir tai turi pragaištingų pasekmių planetai, taigi, tai, kad Europos tendencija yra bent jau iš dalies kitokia, yra teigiamas dalykas.

Žinoma, socialinės gerovės atžvilgiu tai yra problema, tačiau atsakymas yra ne skatinti žmones turėti daugiau vaikų, o ilginti jų pasitraukimo iš darbo amžių, panaikinti diskriminaciją vyresnių žmonių atžvilgiu tokiose šalyse kaip Italija, kur skatinimas nedirbti sulaukus pensinio amžiaus yra toks stiprus, kad pensijos tampa ne teise, o prievole.

Raginu Tarybai pirmininkaujančią šalį sušaukti naują Jungtinių Tautų konferenciją dėl populiacijos, kuri daug metų buvo stabdoma dėl tokių valstybių kaip Vatikanas, ir tų, kurie baiminasi atsakingos politikos dėl informacijos apie seksą ir šeimos planavimą teikimo, spaudimo.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos demografinės tendencijos jau daugiau nei dvylika metų kelia nerimą. Vaisingumo lygis yra 2.16. Lenkijoje šis lygis yra 1.2. Tuo pat metu medicinos progresas ir sveiksnis gyvenimo būdas reiškia, kad žmonės gyvena ilgiau. Europa ne tik sensta, bet ir išmiršta. Iki 2030 m. dirbančių ir nedirbančių gyventojų santykis bus 1 : 2.

Prieš šeimą nukreiptos socialinės ir ekonominės politikos kryptys, šeimų, turinčių mažai vaikų ir bevaikių santuokų skatinimas žiniasklaidoje bei politika, vedanti prie šeimos žlugimo, yra rimtos priešiškos demografinių pokyčių Europoje priežastys. Svarbiausios jų pasekmės bus darbuotojų trūkumas darbo rinkoje, gąsdinantis ekonomikos vystymasis, dramatiškas pensijų sistemų efektyvumo mažėjimas ir didėjančios sveikatos apsaugos sistemų išlaidos, nulemtos specialių senėjančios visuomenės poreikių.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Džiaugiuosi diskusija šiais klausimais ir jaučiu, kad ji yra ypač svarbi dabar, kai mes turime spręsti finansinę ir ekonominę krizę tuo pat metu. Demografinės tendencijos rodo, kad mūsų populiacija senėja dėl tobulesnės sveikatos priežiūros ir mažėjančio gimstamumo. Todėl turime pasiruošti šiai realybei ir numatyti atvejus atitinkamose srityse.

Socialinėje srityje bus sudėtinga išmokėti pensijas. Sveikatos srityje privalome pagalvoti, kaip teikti gydymą, ypač ligų, susijusių su senyvų amžiumi. Mes, pavyzdžiui, žinome, kad apie du trečdaliai vėžio atvejų pasitaiko vyresniame nei 60 metų amžiuje.

Socialinės sistemos tvarumas pareikalaus geresnių, patobulintų ir geriau pritaikytų vyresnių žmonių užimtumo sąlygų. Tai daugiausiai taikytina 55 moterims ir vyrams nuo 55 iki 64 metų amžiaus. Gyventojų skaičiaus

mažėjimą įmanoma išspręsti jaunimo iš trečiųjų šalių imigracija, tačiau pirma privalome pamėginti sukurti stabilias gyvenimo sąlygas jauniems išsilavinusiems žmonėms, kurie šiuo metu išvyksta į JAV.

Blogėja jaunų moterų reprodukcinė sveikata, todėl turėtume remti reprodukciją kartu su medicina. Dauguma jaunų šeimų negali sau to leisti. Mano nuomone, mes negalėsime įgyvendinti Lisabonos strategijos. Pamėginkime bent jau atnaujinti Europos paramos šeimai aljanso idėją arba mokesťines lengvatas, arba per geresnes paslaugas ikimokyklinio amžiaus vaikams. Motinystės atostogos turėtų būti visiškai, o ne minimaliai apmokamos.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Komisijos nary, atsiprašau, kad jums prieštarauju, tačiau mes turime ne vieną, o keletą problemų. Susiduriame ne tik su demografinėmis, bet ir politinėmis, socialinėmis ir etikos problemomis. Teigiame, kad norime didesnio gimstamumo, tačiau 30 proc. jau gimusių vaikų gyvena žemiau skurdo ribos. To pasekmės ateityje bus prastas išsilavinimas, prastas darbas, mažesnis produktyvumas ir mažos draudimo įmokos.

Tarybos pozicija dėl Darbo laiko direktyvos akivaizdžiai prieštarauja ketinimams pasiekti pusiausvyrą tarp darbo ir privataus gyvenimo. Nevaisingumas yra sąlyga, kurią pripažįsta Pasaulio sveikatos organizacija, tačiau ne dauguma valstybių narių. To rezultatas – draudimas nepadengia gydymo išlaidų. Kad galėtų susimokėti už vienintelį bandymą IVF, Rumunijoje žmogus, gaunantis vidutinišką atlyginimą, turės dirbti devynis mėnesius. Vaiko pradėjimui reikia 3–4 bandymų ir dar devynių mėnesių kol gims vaikas.

Gerbiameji Parlamento nariai, veiksmingiausia išeitis mums būtų skatinti nuoseklią politiką valstybėse narėse ir užtikrinti pusiausvyrą tarp padarytų pareiškimų ir taikomų priemonių.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Gerb. pirmininke, demografinių tendencijų metami iššūkiai yra ypač dideli negausiai apgyvendintose šiaurinėse srityse. Jauni ir išsilavinę žmonės migruoja iš regiono, o senstančių gyventojų skaičius, lyginant su likusia gyventojų dalimi, sparčiai auga. Dėl to didėja socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo išlaidos, o problemą paaštrina dideli atstumai. Vis dėlto naujosios technologijos ir naujovės sėkmingai pasitvirtino sukuriant naujas paslaugas, skirtas padėti senėjančiai populiacijai, jos gali būti panaudotos visoje Europos Sąjungoje.

Kitas kelias, kaip paversti iššūkius galimybėmis, yra veiksminga regioninė politika. Veiksminga regioninė politika yra būdas, kaip pasinaudoti šių sričių teikiama galimybėmis, sukurti naujas darbo vietas ir sukurti pridėtinę vertę visai Europai. Taigi, populiacijos tendencijos gali būti paverstos teigiamu reiškiniu.

Jan Cremers (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, J.-P. Jouyetai, ponios ir ponai, kai Parlamentas dar prieš vasarą diskutavo apie demografinių pokyčių pasekmes, dabartinė ekonominė krizė dar nebuvo mūsų taip palietusi. Ši krizė padidins spaudimą mūsų socialinėms sistemoms. Kaip numatomo nedarbo augimo rezultato tikriausiai artimiausiu metu galima tikėtis tam tikro palengvėjimo. Tačiau ilgalaikėje perspektyvoje tai neišsprendžia specifinės senėjančios visuomenės problemos.

Jei prastėjantis ekonominis klimatas darys didesnę spaudimą vyresniems darbuotojams anksčiau laiko palikti darbo rinką, mes vėl kartosime senas klaidas. Dabar ir ateityje turėtų būti akcentuojamas lankstus žmogaus savanoriškas pasirinkimas, suderintas su darbo organizavimu taip, kad būtų užtikrinta, jog ilgiau dirbti būtų reali galimybė. Finansinė krizė dar kartą parodė, kodėl mes turime išmintingai elgtis su pensijų fondais. Pensijų sistemų tvarumui, kartu su demografiniais ir ekonominiais postūmiais, paremtam rizikos vengiančiomis ilgalaikėmis investavimo strategijomis, turėtų būti skiriamas svarbus prioritetas. Be to, Europos Komisija turėtų atkreipti dėmesį į visą Europą apimančių pensijų paslaugų reguliavimą ir valdymą.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Kintantis jaunesnės kartos gyvenimo būdas yra toks, kad pabaigę mokslus jie nori kelerius metus praleisti keliaudami ir siekdami karjeros. Šiuo metu jaunimas, įskaitant jaunas moteris, yra vyresni nei 30 metų amžiaus, ir dauguma jų turi vieną vaiką. Šiandien į šeimą yra žvelgiama kaip į neigiamą kliūtį, be to, jauni vyrai negali pažadėti moterims santuokos ir saugumo.

Abortų skaičius yra didesnis nei kada nors anksčiau, o didelė dalis moterų naudoja hormoninius kontraceptikus, taigi, moterų, kurios yra iš tiesų psichologiškai pajėgios pradėti vaiką, skaičius yra labai mažas. Vaisingumo indeksas Europos šalyse svyruoja tarp 1.1 ir 1.3. Tik Prancūzijos, kuri ilgą laiką teikė finansinę paramą šeimoms, indeksas beveik siekia 2. Neseniai vykęs Europos šeimos kongresas Ružomberke

...

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, atrodo, kad mes visi gyvename ilgiau, tačiau turime mažiau anūkų. Manau, kad to priežastys yra labai sudėtingos ir įvairios. Manau, kad į vaikus yra žiūrima kaip

į problemą, ir tai galima suprasti kalbant su žmonėmis, neturinčiais vaikų. Mes taip pat kalbame apie vaikų priežiūros problemą, o ne išeitį.

Vyresnio amžiaus žmonės taip pat jaučia, kad yra našta ir nerimauja dėl to, kas jais pasirūpins senatvėje. Manau, kad tie iš mūsų, kurie yra pasiekę vidurio amžių, bijo gresiančio likimo, nes aplinkui bus dar mažiau žmonių, kurie mokės mums pensijas ir rūpinsis mumis, kai mes patys nebepajėgsime to padaryti.

Kaip teisingai pažymėjo Mariana Harkin, prižiūrinių asmenų vaidmuo visuomenėje yra visiškai nuvertinamas ir tai turi pasikeisti. Klausantis šio vakaro diskusijų, man kyla klausimas, gal finansinės ir ekonominės krizės kontekste Komisija galėtų atsakyti į šį klausimą ir pamatyti, kad ši demografinės tendencijos problema iš tiesų gali dar pablogėti dėl situacijos, kurioje mes dabar esame? Būtų labai gaila.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Europos Sąjungai reikia pasiruošti atremti demografinius iššūkius. Socialinė Europa turi būti pajėgi patenkinti savo piliečių lūkesčius, suteikdama geros kokybės švietimą, veiksmingą ir prieinamą sveikatos apsaugos sistemą ir darbo vietas, palaikančias tinkamas gyvenimo sąlygas bei tinkamos pensijos, pasitraukus iš darbo, garantiją.

ES gyventojai sensta. Yra kelios valstybės narės, kuriose gimstamumas auga, neskaitant Airijos ir Prancūzijos, kurios gerai susitvarkė šioje srityje vykdydamos savo politiką. Nors vaikų mirštamumas Bendrijos lygiu sumažėjo iki 4.7 tūkstančiui gyventojų, vis dar yra kelios valstybės narės, kuriose šis skaičius yra 12 tūkstančiui gyventojų.

Europa turi investuoti į sveikatą, švietimą ir socialinę gerovę. Gerai apmokamų darbo vietų užtikrinimas reiškia ne tik tinkamas gyvenimo sąlygas darbuotojams, bet ir užtikrina išteklius, kurių reikia pensijoms išmokėti. Pensijų sistema yra kartų solidarumu paremta sistema.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga yra senstanti visuomenė. ES yra daug žmonių, kurie renka profesinę karjerą užuot atsidavę šeimos gyvenimui tol, kol jau būna gerokai per vėlu turėti vaikų.

Neseniai tapęs seneliu, aš aršiai ginu Estijos šeimos planavimo priemones, leidžiančias vienam iš tėvų namuose likti 18 mėnesių po vaiko gimimo, užtikrinant socialines pajamas, kurios daugiau ar mažiau prilygsta vieno iš tėvų atlyginimui, kurį jis ar ji gaudavo prieš išeidamas vaiko priežiūros atostogų – motinystės (tėvystės) išmokas.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad jei nenorime apkrauti savo vaikų nenormaliai dideliais mokesčiais, privalome pradėti taikyti panašų metodą visoje ES. Estijoje, pavyzdžiui, tokia politika išvedė tautą iš, atrodo, nesibaigiančio gyventojų skaičiaus mažėjimo.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, svarbiausias darbas, kurį turi atlikti kiekvienas pilietis, tai išauginti naują kartą. Ir, negąsdindami ir nemoralizuodami šiandieninių jaunų moterų, ištekėjusių ar vienišų, turime atkurti visų moterų, norinčių likti namuose ir turėti antrą ar trečią vaiką pasirinkimo laisvę ir užtikrinti, kad jos nebūtų verčiamos likti bedarbėmis dėl ekonominių ar finansinių aplinkybių.

Turime užtikrinti, kad visi pensijų kreditai ar motinystės (tėvystės) pensija būtų išaugota namuose dirbančioms moterims, kad jų senatvė būtų finansiškai saugi, kad joms galėtų būti tinkamai atlyginta už tai, kad atliko tokį svarbų darbą mums visiems: išaugino naują kartą.

Kita vertus, dėl to, kad dauguma mūsų ilgiau išlieka sveiki, privalomas pasitraukimo iš darbo amžius – 65 metai privalo būti peržiūrėtas ir tai reikia padaryti skubiai. Vidutiniškai moterys dabar pirmą vaiką gimdo būdamos trisdešimties. Privalome kaip įmanoma greičiau peržiūrėti šią situaciją.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, mes visi žinome, kad Europos visuomenė senėja, tačiau ar žinome, kokias pasekmes tai turės mūsų ekonomikai ir mūsų darbo rinkai? Globalizacijos srityje demografinės problemos įgyja daug platesnę dimensiją. Dėl šios priežasties Europos Sąjunga turi integruoti veiksmus įvairiuose lygmenyse.

Kita vertus, turime užtikrinti, kad būtų pasiekti Lisabonos strategijos tikslai, stengtis kelti užimtumo lygį, didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje ir sustabdyti ankstyvo pasitraukimo į pensiją tendenciją. Taip pat privalome daugiau dėmesio skirti švietimui, ypač inžinerijos ir informacinių technologijų, būtinų žiniomis grįstai ekonomikai, srityje. Taip pat būtina skatinti visą gyvenimą trunkantį švietimą ir paruošti darbuotojus, kad jie būtų atviri naujiems iššūkiams.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, pasistengsiu laikytis jūsų patarimo. Komisijos nary, ponios ir ponai, diskusija buvo labai vaisinga ir iš įvairių pasisakymų aišku, kad norint atremti šį demografinį iššūkį reikia spręsti daugybę klausimų.

Įvairios veiksmų kryptys gali, kaip paaiškinsiu vėliau, viena kitą papildyti. Tam tikra prasme. Tiesa, mes turime didinti užimtumą, ir tiesa, kad mums reikės imigracijos, norint išspręsti demografinį deficitą, taip pat svarbu, kad imigracija būtų kontroliuojama ir organizuota. Taip pat tiesa, kad mums reikalinga šeimų politika ir parama dabartiniam gimstamumui, reikia rūpintis pagyvenusiais žmonėmis bei gerinti jų priežiūrą. Šiame kontekste privalome daug dėmesio skirti švietimo infrastruktūros vystymuisi, vaikų priežiūrai ir priklausomybės senyvame amžiuje palengvinimui.

Kaip sakė kai kurie kalbėjusieji, mes privalome apsvarstyti savo stipriąsias puses, ypač, naujas informacines technologijas ir mokslinius tyrimus bei vystymąsi su visu įmanomu lankstumu medicinos ir sveikatos priežiūros paslaugose, ir padaryti viską, kas įmanoma siekiant padėti tėvams, pagalba vaikystėje ir bendrijos vaikų priežiūra. Todėl yra keletas iššūkių, tačiau mes jau turime išteklių, padėsiančių susidoroti su šiuo demografiniu deficitu.

Kaip buvo pabrėžta diskusijos metu, turime būti pasirengę valdyti demografinių pokyčių pasekmes. Turime prižiūrėti savo socialinio saugumo ir pensijų sistemas, kurios yra vienos iš Europos solidarumo modelio ypatybių. Privalome imtis ilgalaikių priemonių, nepaisant ekonominės ir finansinės krizės, kurią šiuo metu išgyvename, kad užtikrintume, jog šios sistemos būtų prieinamos, taip pat turime atsižvelgti į šio demografinio pokyčio pasekmes ateityje įvairiais darbo rinkos organizavimo aspektais. M. Cappato puikiu pavyzdžiu iliustravo šį klausimą, ir teisingai pasielgė.

Manau, kad Komisija, kaip, be abejonės, pasakytų Komisijos narys J. Potočnik, Parlamentas ir Taryba turi ir toliau tęsti dialogą ta pačia dvasia, kuri vyravo šios dienos diskusijoje. Europa, be jokios abejonės, susiduria su ilgalaikiu iššūkiu, ir mes privalome pasiruošti patys ir neleisti ekonominei ir finansinei krizei sutrukdyti mums imtis veiksmų ir inicijuoti reformą.

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, šiandien girdėjome aiškią žinią, kad turime labai rimtą iššūkį – visuomenės senėjimą.

21-as amžius yra pažeidžiama sritis ir mes turime tai spręsti. Visi turime padaryti viską, kas įmanoma. Kaip jau buvo minėta, ilgaamžiškumas turėtų būti dovana, o ne bausmė. Taip pat buvo minėta, kad tai reiktų daryti Lisabonos darbotvarkės kontekste, ir aš su tuo sutinku. Galime suprasti Lisabonos strategiją kaip paprastą kelią, vedantį žiniomis paremtos visuomenės link, besirūpinančios tvarumu, ar tai būtų susiję su socialiniu saugumu, aplinkosauga ar ekonomika. Iš šios krizės pasimokėme, kad netgi pelnas turi būti aiškiai tvarus.

Taigi, dabartinė finansinė krizė neturėtų nukreipti mūsų dėmesio nuo jokių problemų, apie kurias buvo kantriai diskutuojama pastaraisiais metais, įskaitant problemą, apie kurią kalbame šiandien. Tai tik viena, papildoma problema. Kai ją išspręsimė, turėsime išbristi iš finansinės krizės su struktūra, pajėgia atremti 21-jo amžiaus mums metamus iššūkius. Taigi, svarbu, kad šiame kontekste mes žinotume visus galimus tvarumo aspektus – planetos, kurioje mes gyvename, tvarumas, tvarumas tarp planetos gyventojų, tarp žmonių ir tarp kartų, kuris šiandien yra mūsų diskutuojamo demografinio klausimo esmė.

Mūsų politika būtinai turi į tai atsižvelgti. Lapkričio 24 ir 25 d. vyksiantis demografinis forumas, minėtas mano pradiniam kreipimesi, tikrai yra gera galimybė tai padaryti. Mes tikrai turėtume tęsti dialogą tarp Tarybos, valstybių narių, Parlamento ir Komisijos. Jūsų šiandienos diskusijos įrodo, kad debatai vyksta pačiu laiku. Komisijos vardu norėčiau jums padėkoti už šias nuomones. Visi jūsų paminėti dalykai yra labai svarbūs – demografinio atsinaujinimo skatinimas, šeimos ir darbo suderinimas, prižiūrinių asmenų klausimai, mobilumas ir antidiskriminacija bei kitos politikos kryptys. Kalbant apie šią problemą, visa tai yra labai svarbu.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

17. Socialinio saugumo sistema ir pensijos (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas punktas yra G.Stauner pranešimas (A6-0409/2008) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl socialinio saugumo sistemų ir pensijų ateities, jų finansavimo ir individualizacijos tendencijos (2007/2290(INI)).

Gabriele Stauner, *pranešėja*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, iniciatyvinio pranešimo būsimų socialinio saugumo sistemų ir pensijų saugumo tema yra nuostabus darbas, nes ši sritis yra tokia svarbi ir tokia sudėtinga. Tačiau taip pat yra didelė rizika, kad pranešimas taps ilgu pageidavimų sąrašu ir reikalavimų katalogu teisingai mąstantiems žmonėms.

Mes nepasiduosime šiam mėginimui, nes sąlygiškai trumpas ir labai techninis tekstas, kuriame labai stengiamasi išvengti įmantrių frazių, iš pirmo žvilgsnio nurodo esmę. Todėl norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms Parlamento nariams, ypač pagalbiniais pranešėjams bei Moterų teisių ir lyčių lygybės nuomonės pranešėjai A. Lulling, už jų savidiscipliną.

Mano tikslas buvo parengti pranešimą, kuriame būtų pateikiamas vystymosi per ateinančius 30–40 metų aprašas visiems sprendimus priimančioms asmenims ir suinteresuotoms šalims, kuris taip pat suteikia peno pamąstymams ir pateikia rekomendacijas dėl veiksmų atskirose socialinės politikos srityse. Socialinio saugumo ir pensijų sistemos valstybėse narėse tradiciškai buvo labai skirtingai kuriamos, plėtojamos ir finansuojamos, o tokiu būdu nebus galima jų suderinti Europos lygmeniu.

Nepaisant to, visos sistemos patiria sunkumų dėl demografinių pokyčių ir pokyčių darbo rinkoje, susijusių su globalizacija. Tai reiškia, kad visais atvejais reikalingos reformos. Moksliniai duomenys parodė, kad nė vienai esamai sistemai nėra palanku tęsti ankstesnius metodus. Tai pirmas svarbus rezultatas.

Reformų, kurias reikia atlikti kiekvienoje valstybėje narėje, tipas, žinoma, priklauso nuo kiekvienos sistemos struktūros. Mūsų nuomone, visoms sistemoms, be kita ko, reikia daugiau ir geresnių priemonių, siekiant geresnės darbo ir gyvenimo pusiausvyros, padėsiančios apsaugoti užimtumo lygį nuo smukimo ir užtikrinančios, kad socialinių problemų nesunkintų didelio masto darbuotojų imigracija.

Antra, nepaisant vadinamųjų netipinių darbo santykių įvedimo, mes privalome išlaikyti tradicinį užimtumo neribotam laikotarpiui modelį, nes tai yra vienintelis būdas, užtikrinantis darbo sąlygų ir socialinio saugumo sistemų stabilumą.

Trečia, užtikrindami, kad socialinės išlaidos būtų finansiškai saugios naudojant bendrus indėlius ir mišrias lėšomis pagrįstas išėitis, privalome akcentuoti socialines investicijas.

Ketvirta, privalome gerinti produktyvumą ir didinti gebėjimą atsinaujinti, nes Europoje mes pasitikime savo žmogiškuoju kapitalu.

Penka, privalome užtikrinti, kad kvalifikuota sveikatos priežiūra būtų prieinama kiekvienam, su medicininio progresu ir mokesčiais, užtikrinančiais bazinę sveikatos priežiūrą visiems piliečiams.

Šešta, turi būti įvestos specialios priemonės, skirtos apsaugoti moteris nuo rizikos, su kuria jos susiduria, ypač skurdo senyvame amžiuje, skiriant lėšų vaikų priežiūrai ir šeimos priežiūrai per pensijų draudimą.

Solidarumas tarp kartų ir socialinių grupių ateityje turi būti visų mūsų pastangų pagrindas. Tai ypač aktualu pasaulyje, kuriame būdingi pokyčiai dėl globalizacijos, kuri palaipsniui tampa nuasmeninta ir anonimiška. Solidarumas ir subsidarumas yra pagrindiniai Europos socialinio modelio principai. Šiame kontekste privalome užtikrinti, kad globalizacija turėtų socialinę pusę, kad aukštos kvalifikacijos ir prisitaikyti gebantys darbuotojai galėtų garbingai išlaikyti save ir savo šeimas, susirgę gauti kvalifikuotą sveikatos priežiūrą, o senatvėje turėti finansinį saugumą.

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, nepaisant to, kad šis pranešimas buvo parengtas dar iki prasidedant sąmyšiui mūsų finansinėse rinkose ir ekonominiam nuosmukiui tampant akivaizdžiu, jis yra labai laiku ir tinkamas. Noriu pasveikinti pranešėją, jos puikus darbas.

Pranešime akcentuojami ilgalaikiai socialiniai demografiniai ir ekonominiai pokyčiai, vedantys mūsų socialinės apsaugos schemų modernizavimo link. Jame pabrėžiama mūsų bendrų vertybių socialinės apsaugos srityje svarba. Pranešimas taip pat parodo, kaip jos gali padėti mūsų pensijų ir sveikatos sistemas padaryti tvariomis.

Ilgalaikio socialinės apsaugos adekvatumo ir tvarumo raktas yra tai, kad daugiau žmonių dirbtų daugiau ir ilgiau. Tai taip pat yra sėkminga strategija. Pranešimas susieja tvarią, adekvačią socialinę apsaugą su Lisabonos strategija ir mūsų įsipareigojimu užtikrinti tvarius finansus. Atnaujinta socialinė darbotvarkė, kurią pasiūlė Komisija, suteikia šiai sąsajai esmę, propaguojant platų požiūrį į ateities socialinę politiką ir prioritetus.

Džiaugiuosi, kad yra skatinama moterų integracija į darbo rinkas ir kovojama su visomis diskriminacijos formomis, siekiant užtikrinti, kad visi galėtų turėti vienodą socialinį saugumą ir, ypač, teises į pensiją.

Pranešime pabrėžiamas poreikis suderinti perėjimą prie finansuojamų pensijų daugelyje valstybių narių su stipriomis nacionalinėmis ir ES reglamentavimo sistemomis, skirtomis veiksmingai priežiūrai ir atidžiam pasekmių piliečiams stebėjimui.

Šis pranešimas padarytas labai laiku. Prieiga prie kvalifikuotų medicininių paslaugų ir prevencinė sveikatos priežiūra yra ES socialinių modelių kertiniai akmenys. Šio tikslo reikia pasiekti ir dėl paties tikslo, jis taip pat yra būtina sąlyga produktyvios darbo jėgos egzistavimui greitai senėjančios populiacijos etape.

Komisija, kaip ir jūs, yra susirūpinusi dėl nelygybės sveikatos srityje ir poreikio užtikrinti aukštos kokybės sveikatos priežiūrą visiems bei solidarumo finansavimą. Į šiuos punktus bus atsižvelgta Komisijos komunikate dėl nelygybės sveikatos srityje, kuris pasirodys kitais metais.

Pranešimas yra prašymas ne tik dirbti, kad pasiektume savo pagrindinį tikslą – solidarumo, lygybės ir tvarumo visiems, bet ir dirbti stiprinant juos per modernizavimą.

Komisija pateiks savo atsaką į finansinę krizę ir realios ekonomikos nuosmukį komunikate, kuris bus paskelbtas lapkričio 26 d.

Taip pat jungtinėje ataskaitoje dėl apsaugos ir įtraukties 2009 metams ji detalizuos konstruktyvų socialinį ir ekonominį socialinės apsaugos vaidmenį.

Noriu jus patikinti, kad Komisija ketina dar kartą peržiūrėti įvairius punktus šioje ataskaitoje, glaudžiai bendradarbiaudama su Parlamentu.

Pirmininkas. - Ši tema bagta.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

Rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Bogusław Rogalski (UEN), raštu. – (PL) Liūdna, tačiau visuomenė senėja ir gyventojų skaičiaus sumažėjimas bus neišvengiama Europos ateitis. Demografiškai sako, kad gimstamumas neužtikrins kartos pakeitimo, o vidutinė gyvenimo trukmė ilgės. Mažas gimstamumas yra susijęs su sunkumais suderinti profesinį darbą su motinyste – mums trūksta vaikų lopšelių ir darželių bei ekonominės pagalbos šeimoms. Iki 2030 m. pabaigos, dirbančių ir nedirbančių gyventojų santykis tikriausiai bus 2:1.

Sušvelninti dirbančių gyventojų trūkumo pasekmes per imigraciją yra vienintelė galima išeitis. Tai taip pat padidins etninę, kultūrinę ir religinę įvairovę. Todėl turime didinti neigaliųjų ir vyresnio amžiaus žmonių užimtumo lygį (suteikiant galimybę mokytis profesijos ir mokytis iš naujo). Pasitraukimas iš darbo turi būti lankstesnis, įtraukiant savanorišką pasitraukimą iš darbo, darbo vietos keitimą ir naujų technologijų naudojimą.

Valstybės narės taip pat turi taikyti subalansuotą finansų politiką, sąžiningai padalindamos mokesčių našlą tarp darbuotojų, vartotojų ir verslo atstovų.

Demografiniai pokyčiai turės didelį poveikį viešosioms išlaidoms, pasitraukimui iš darbo ir senatvės pensijoms, kurios galėtų būti sušvelnintos, jei būtų iš dalies finansuojamos privačiai. Taip pat išaugs išlaidos sveikatos priežiūrai.

Esant tokioms aplinkybėms, valstybių narių gyventojams suteikti sveikatos priežiūrą ir atitinkamas išmokas skiriamas atitinkamu lygmeniu, yra uždavinys, reikalaujantis nedelsiant imtis veiksmų įvairiuose socialiniuose ir vyriausybiniuose lygmenyse.

18. ŽIV/AIDS: Ankstyvasis nustatymas ir gydymas (diskusija)

Pirmininkas. - Kitas punktas yra Tarybos ir Komisijos pareiškimai dėl ŽIV/AIDS: ankstyvasis nustatymas ir gydymas.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary J. Potočnik, ponios ir ponai, ŽIV buvo atrasta prieš dvidešimt penkerius metus. Šiandien, kai epidemija nusinešė 25 milijonus gyvybių, svarbiausia yra tai, kad Europos Sąjunga iš naujo patvirtintų savo įsipareigojimą kovoti su bendra ŽIV/AIDS pandemija.

Visuotinė prevencija, tyrimai, ankstyvas gydymas ir parama šioje srityje yra būtini dalykai, ir Europos Parlamentas, jūsų rūmai, pabrėžė tai savo 2007 m. balandžio 24 d. rezoliucijoje. Yra skubus poreikis

paspartinti vystymąsi bei pagerinti prevencijos, informacijos, švietimo ir informavimo kampanijų įgyvendinimą bei investuoti į naujų prevencijos ir tyrimų strategijų, kurios turi neatsilikti nuo pandemijos pobūdžio pokyčių, mokslinius tyrimus ir vystymąsi.

Ypač svarbu, kad tiriami ir gydoma būtų kiek įmanoma anksčiau, ir kad antivirusiniai vaistai būtų prieinami už įperkama kainą. Kai diagnozuojama per vėlai, arba, jeigu imuninė sistema yra labai smarkiai paveikta ligos, pacientui padidėja mirties per ketverius metus nuo diagnozės nustatymo rizika.

Siekiant anksčiau nustatyti ligą, būtina naudoti naujas strategijas ir priemones, kaip kad greiti tyrimai. Būtų naudinga plačiau pasiūlyti tyrimą, žinoma, gaunant paciento sutikimą. Naudinga prisiminti, kad greiti tyrimai gali būti atlikti ne medicininės laboratorijos, ir kad rezultatus pacientai gali gauti per trumpą laiką.

Siekiant paskatinti ŽIV/AIDS nešiojančius žmones anksčiau išsitiirti, taip pat būtina įveikti diskriminacijos kliūtis. Baimė dėl etiketės, kuri bus priklijuota gavus teigiamą tyrimų rezultatą, gali sutrukdyti pacientams anksti išsitiirti. Dėl šios priežasties Europos Sąjunga privalo aiškiai ir nuosekliai pasisakyti prieš bet kokią diskriminacijos bet kurioje pasaulio vietoje gyvenančių žmonių, sergančių AIDS atžvilgiu.

Šiam tvirtam įsitikinimui pritaria Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy ir Bernard Kouchner, kurie į šį klausimą atkreipė Jungtinių Tautų dėmesį. ŽIV turėtų būti laikoma persiduodančia, bet ne užkrečiama liga, ir negali būti taikomi jokie priegijos, keliavimo ir gyvenimo apribojimai žmonėms, nešiojantiems ŽIV. Bet kokia tokio pobūdžio praktika atbaidys pacientus nuo tyrimų ir gydymosi, o tai būtų kenksminga patiems žmonėms ir visuomenei.

Pabaigoje norėčiau pateikti du pastebėjimus. Pirmasis yra mūsų bendras tikslas: žmonės, su teigiamu ŽIV atsakymu, privalo gauti aukštos kokybės gydymą, nepriklausomai nuo jų kilmės, tautybės, pažiūrų, amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, religijos ar kitų faktorių.

Antrasis pastebėjimas, kad šiame kontekste, norint įveikti pandemiją, būtinas tarptautinis koordinavimas. Norėčiau padėkoti programai EuroŽIV, kuri nuo 1984 m. skleidė informaciją apie ŽIV/AIDS, PPO, UNAIDS ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrui. Siekiant, kad prevencija, tyrimas ir ankstyvas gydymas būtų prieinami visiems, siekiant, kad žmonės, sergantys šia liga daugiau nebūtų žeminami ar diskriminuojami, siekiant, kad pietų šalys turėtų tinkamą prieigą prie vaistų, turi būti gerinamas bendradarbiavimas tarp JT agentūrų ir regioninių agentūrų.

Europos Sąjunga turi įsitraukti į šią kovą labiau nei bet kada.

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti gerbiamiems nariams ir J.-P. Jouyetui, kad artėjant Europos AIDS dienai 2008 m. ši plenarinė sesija suteikia galimybę peržvelgti keletą svarbių pasiekimų kovoje su ŽIV/AIDS ir sustelkti ties laukiančiais rimtais iššūkiais.

Šių metų Nobelio premija už mediciną buvo skirta Europos mokslininkams iš Pastero instituto – profesorei Françoise Barré-Sinoussi ir profesoriui Lucui Montagnierui, kurie pirmieji 1983 m. išskyrė žmogaus imunodeficitą virusą.

Šis reikšmingas atradimas nutiesė kelią daugeliui svarbių patobulinimų ir ŽIV infekcijos nustatymo bei gydymo būdų, ir suteikė galimybę geriau suprasti ŽIV infekcijų patogenezę ir jos pražūtingas pasekmes.

Tačiau po 25 metų mes vis dar nežinome, kaip išgydyti ŽIV/AIDS ir vis dar esame milijonų naujų infekcijų, įskaitant dešimtis tūkstančių naujų infekcijų Europoje, liudininkai.

Kaip taip gali būti? Yra gerai žinoma, kad ŽIV perdavimo galima išvengti.

Sėkmingos kampanijos devintajame dešimtmetyje ir dešimtojo dešimtmečio pradžioje rodo, kad informacija ir žinios yra pagrindiniai ŽIV infekcijų prevencijos strategijų elementai.

Apsisprendę politiniai vadovai ir pilietinė atsakomybė yra dvi elementarios išankstinės sąlygos sėkmingai kovai su ŽIV/AIDS – kaip ir atvira bei konstruktyvi partnerystė su suinteresuotomis šalimis.

Šiandienos plenarinė sesija taip pat yra puikus laikas dar kartą patvirtinti mūsų politinį įsipareigojimą – laikas būti ambicingiems. Turėčiau pridurti, kad labai vertinu Europos Parlamento įsipareigojimą ŽIV/AIDS klausimą įtraukti į politinės darbotvarkės priekį.

Žinoma, mes neseniai labai sėkmingai keitėmės nuomonėmis apie ŽIV/AIDS per apskritojo stalo susitikimą, kurį surengė pirmininko pavaduotojas Miguel-Angel Martínez Martínez ir Zita Gurmai, dėl ŽIV nustatymo ir po jo sekančio ankstyvojo gydymo bei paramos poreikio. Ekspertai mano, kad vidutiniškai 30 proc. ŽIV

infekuotų Europos gyventojų apie savo statusą nežino. Toks neįtikimas skaičius yra dvejopai rizikingas: pirmiausia, dėl paties žmogaus, nes jis ar ji gali laiku negauti gydymo, antra – jo ar jos partneriui(-ams), kurie gali užsikrėsti.

Taigi, ką mes, politikai, galime padaryti siekdami išspręsti šią situaciją ir jos išvengti?

Mūsų pagrindinis humanistinės vertybės ir stiprus žmogiškųjų vertybių, solidarumo laikymasis ir mūsų pozicija, nukreipta prieš diskriminaciją, turėtų būti visų politikos krypčių, skirtų kovoti su ŽIV/AIDS pagrindas ir bet kokios veiklos, skirtos kovai su šia liga, pagrindas. Europos pozicija ir atsakymas yra aiškūs: mes koncentruojamės į prevenciją ir informavimą, skatiname ŽIV tyrimus ir prieigą prie gydymosi ir priežiūros visiems, kuriems jos reikia; mes kovojame už prieinamus vaistus; mes prieštaraujame ir kovojame su bet kokia diskriminacijos ar žeminimo forma; mes siekiame nustatyti geriausią praktiką ir paramą pilietinei visuomenei. Savo politinės atsakomybės srityse turime sudaryti sąlygas veiksams, kurie tarnautų tiek visuomenei, tiek ir žmonėms, gyvenantiems su ŽIV ir AIDS.

Aišku, mes negalime būti ramūs. Turime nesustoti.

ES taip pat žiūri už savo sienų į pražūtingą ŽIV/AIDS poveikį į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse ir kitose besivystančiose šalyse, tai yra ypatingas iššūkis socialiniam augimui ir vystymuisi.

Rytų Europoje ir Centrinėje Azijoje ir toliau greičiausiai auga epidemijos.

Mes iš naujo patvirtiname savo įsipareigojimą remti šalis partneres, siekiant visuotinės ŽIV prevencijos, gydymo, priežiūros ir paramos galimybių.

Komisijos vardu sveikinu rezoliuciją dėl ankstyvojo ŽIV/AIDS nustatymo ir gydymo ir pritariu principui dėl kliūčių ŽIV nustatymui, gydymui ir priežiūrai, pašalinimo.

Komisija ir toliau skatina žmones pasinaudoti galimybe išsitiirti dėl ŽIV ir pakartoja valstybėms narėms, jog reikia įsteigti tyrimo centrus, atitinkančius tarptautinius standartus, ir veikti laikantis bendrai nustatytais principais.

Komisija šiuo metu tobulina savo antrąją kovos su ŽIV/AIDS strategiją ES ir mūsų artimoje kaimynystėje, ji ir toliau akcentuos prevenciją ir bus sutelkta į labiausiai epidemijos paveiktus regionus ir grupes. Vis dėlto sėkmingam prevencijos metodui visų pirma reikia atvirumo ir tolerancijos politiniu ir visuomenės lygmeniu: atvirumo mūsų šiandienos realijoms, seksualiniam elgesiui; atvirumo žalos mažinimo priemonėms; atvirumo kovai su nelygybe, diskriminacija ir spauda; ir atvirumo kitoms kultūroms ir jų papročiams.

Atremiant ŽIV/AIDS iššūkį, Komisija ir toliau atliks savo vaidmenį. Žinau, kad mes turime Parlamento palaikymą ir labai tai vertiname.

Toliau tęskime politinį procesą, kartu su Taryba, siekdami užtikrinti, kad mes visi laikysimės savo atsakomybių.

John Bowis, PPE-DE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, Jungtinėje karalystėje yra 80 000 žmonių, užsikrėtusių ŽIV, ir, kaip sakė Komisijos narys, 1 iš 3 to nežino. Taip pat mūsų šalyje 1 iš 360 nėščių moterų ŽIV yra teigiamas. Dešimt procentų naujų atvejų Europoje yra daugeliui vaistų atsparios kilmės ir tai veda 20 proc. link, kaip kad yra Amerikoje.

Pastebime daugėjant žmonių su daugeliui vaistų atsparia TB bei AIDS. ECDC rodo naujus ŽIV infekcijos atvejus, kurių nuo 1999 m. iki 2006 m. padvigubėjo. 11 proc. užsikrėtusiųjų yra jaunimas nuo 15 iki 24 metų. 53 atvejais liga buvo perduota per heteroseksualinius santykius, daugiausiai užsikrėsta nuo žmonių, kilusių iš epideminių šalių, tačiau trečdalį sudaro vyrai, santykiaujantys su vyrais, ir galbūt stebina tai, kad mažiau nei 10 proc. užsikrėtusiųjų vartoja leidžiamus narkotikus.

Tačiau svarbiausia yra tai, – ir aš labai džiaugiuosi ministro žodžiais, – kad mes klijuojame gėdos etiketes. Šios gėdingos etiketės yra labai žiaurus poelgis šalia skausmo dėl ligos, ir, kas blogiausia, tai skatina žmones slėptis ir neiti tirtis ar gydytis. Iš šių skaičių, iš šių faktų išplaukia išeitys. Kaip visi paminėjo, mums reikia ankstyvojo nustatymo. Reikalingi konfidencialūs tyrimai, reikalingas švietimas, reikalingas iš to kylantis suvokimas, galintis atremti gėdos ženklą. Reikia vykdyti mokslinius tyrimus ir plėtrą, ir reikia priežiūros, nes iš tiesų nedaug žmonių miršta nuo AIDS, dauguma žmonių gyvena su šia liga.

Zita Gurmai, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, aš labai džiaugiuosi girdėdama Komisiją minint apskritąjį stalą, kurio bendraorganizatore ir bendrapirmininke aš buvau. Miguel Angel Martínez ir Komisijos narys Vassiliou taip pat aktyviai ten dalyvavo.

AIDS yra viena iš rimčiausių mūsų šimtmečio ligų. Vien tik Europos Sąjungoje per pastaruosius dešimt metų naujai užsikrėtė 215 000 žmonių. Remiantis numatomais šių metų duomenimis, beveik trečdalis AIDS infekcijos atvejų, kaip minėjo mano kolega, vis dar yra nenustatyti, ir tai kelia realią grėsmę Europos piliečių sveikatai. Pats laikas imtis konkrečių veiksmų, todėl mes pateikėme praktinių patarimų, kaip efektyviai kovoti su ŽIV/AIDS susitelkiant į faktais paremtais ŽIV/AIDS ankstyvais nustatymais ir gydymu.

Šis klausimas yra susijęs ne tik su sveikata. Tai yra strateginis klausimas būsimai ES plėtrai ir gyvybiškai svarbus kaimynystės ir migracijos politikos srityje. Turėtume suderinti skirtingas ES politikos kryptis, kad akcentuotume kiekvieno Europos piliečio teisę į geresnes sveikatos ir gyvenimo sąlygas, neužmirštant moterų vaidmens. ŽIV/AIDS požiūriu, jos yra labiausiai pažeidžiama grupė.

Kruopšti ligos kontrolė ir stebėjimas yra didžiausios skubos klausimas. Ankstyva diagnozė ir kliūčių, trukdančių išsitiirti, pašalinimas, yra laikomas skubia būtinybe. Turi būti imtasi veiksmų, siekiant užtikrinti galimybę nemokamai ir anonimiškai išsitiirti, kad daugiau žmonių galėtų lengviau išsitiirti. ŽIV/AIDS mažinimo strategijos turi būti rengiamos kiekvienoje valstybėje narėje, ir dėmesys turėtų būti sutelktas į pažeidžiamas grupes ir didelės rizikos grupes.

Strategija taip pat turi apimti informavimo ir švietimo kampanijas dėl ŽIV/AIDS prevencijos, nustatymo ir gydymo. Turime pripažinti, kad didėjančios investicijos į mokslinius tyrimus ir vystymąsi, ieškant veiksmingesnių terapinių ir prevencinių priemonių kaip kad vakcinos ir mikrobicidai, bus esminiai užtikrinant ilgalaikę sėkmę ŽIV ir AIDS klausimais.

Diskriminacija, nukreipta į žmones, sergančius ŽIV/AIDS, turi būti išgyvendinta iš visos Europos Sąjungos. Kova su ŽIV/AIDS neturi turėti jokių diskriminacinių pasekmių žmonėms su teigiamu ŽIV, įskaitant apribojimus, kurie galėtų turėti įtakos jų judėjimo laisvei. Įvairių partijų EP rezoliucija apima visas situacijas kartu. Tikslas yra bendras ir išsiplėtusi Europa gali tapti glaudesnio tarptautinio bendradarbiavimo, žiniomis paremto ankstyvojo ŽIV/AIDS nustatymo ir gydymo artimoje ateityje iniciatore.

Esu įsitikinęs, kad jei ankstyvojo nustatymo ir gydymo sistema dirbs kaip bandomoji programa, gali būti, kad ją bus galima panaudoti kaip bendrą Europos priemonę kitoms su sveikata susijusioms politikos kryptims. Aš tikrai esu dėkinga visiems savo kolegoms, palaikiusiems šią iniciatyvą ir prie jos dirbusiems.

Georgs Andrejevs, ALDE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, kai tik man buvo suteikta garbė parengti pranešimą apie kovą su ŽIV/AIDS ES viduje ir kaimyninėse šalyse, aš labai atsidaviau šiam klausimui, su visomis jo pasekmėmis ir atšakomis žmonėms, gyvenantiems su ŽIV.

Prieš vienerius metus konferencijos „ŽIV Europoje 2007 m. kontekste“ dalyviai pareiškė aktyvų raginimą imtis veiksmų, susijusių su priemonėmis, kaip veiksmingai kovoti su ŽIV/AIDS Europoje. Kai kurie šio raginimo elementai taip pat atsispindi šiame jungtiniame rezoliucijos projekte.

Šios rezoliucijos tikslas yra prisidėti prie kovos su ŽIV/AIDS politiniu lygmeniu. Todėl ji ragina Tarybą ir Komisiją suformuluoti išsamią strategiją dėl ŽIV, siekiant skatinti ankstyvąjį nustatymą ir gydymą bei visiems Europos gyventojams pranešti apie ankstyvojo gydymosi naudą.

Ji ragina Komisiją skirti būtinų lėšų minėtai strategijai ir prašo valstybių narių pradėti informavimo ir švietimo kampanijas dėl prevencijos, nustatymo ir gydymo.

Žinau, kad Komisija planuoja parengti naują komunikatą dėl kovos su ŽIV ES ir kaimyninėse šalyse, kad Komisijos narė Vassiliou patvirtino savo asmeninį įsipareigojimą imtis tolesnių veiksmų šioje srityje.

Ši situacija turi būti skubiai sprendžiama.

Vittorio Agnoletto, GUE/NGL frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš 21 metus dirbau gydytoju, kovojančiu su AIDS, ir kiekvienais metais girdžiu tas pačias diskusijas.

Klinikiniu požiūriu, situacija yra labai aiški: mes turime apie 30 antiretroviralinių vaistų, kurie gali pailginti ŽIV virusą turinčių asmenų gyvenimą. Mes neturime jokių vaistų, galinčių sunaikinti virusą, todėl vakaruose ir Europoje matome, kaip mažėja ŽIV virusą turinčių asmenų mirštamumas ir daugėja žmonių, gyvenančių su virusu. Tokie žmonės gali būti apibūdinti kaip „potencialūs infekcijos vektoriai“. Šiandien tai reiškia, kad mums yra didesnė galimybė patekti į kontaktą su ŽIV infekuotu žmogumi nei anksčiau, nes daugėja išgyvenančių žmonių, turinčių teigiamą ŽIV skaičius. Ir kas dėl to yra daroma? Nieko.

Dauguma Europos šalių metų metus nevykdė jokių stabilų prevencijos kampanijų. Profilaktika labai daug kainuoja ir kalbėkime tiksliai ir suprantamai: profilaktika labai brangiai kainuoja ir yra vienas iš pagrindinių būdų apsisaugoti nuo ŽIV viruso.

O dar nepamirėjome žalos mažinimo projektų, kurių tikslas daugiausia įspėti narkomanus, kad nesidalintų adatomis. Kiek valstybių vykdo tokius projektus nacionaliniu mastu? Italijoje 50 proc. patvirtintų AIDS diagnozių padaromos tuo pat metu kaip ir ŽIV viruso diagnozės, o tai reiškia, kad daug žmonių nežino, jog turi ŽIV tol, kol nesuserga.

Kur yra kampanijos, skirtos didinti galimybę išsitiirti, kuri turėtų būti nemokama ir anonimiška? Mes žinome, kad jei bus diskriminacija, žmonės mėgins slėptis, jie neis tirtis, ir tai bus rizikinga jų pačių ir kitų žmonių sveikatai.

Paskutinis punktas: šiandien Komisija vėl kalbėjo apie pagalbą pasaulio pietinei daliai, tačiau aš norėčiau sužinoti, kas nutiko su Parlamento pasiūlymais, kai mes balsavome dėl naujausios TRIPS versijos, privertusios Komisiją ir Tarybą skirti daugiau lėšų kovai su AIDS pasaulio pietinėje dalyje, ir, ypač, technologijų ir farmacinės pagalbos perkėlimui.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, 2006 m. buvo pranešta apie daugiau nei 86 000 naujai nustatytų ŽIV atvejų, o PPO Europos regione nustatė daugiau nei 13 000 AIDS atvejų.

Vakarų Europoje 10 proc. naujų infekcijų pasitaikė tarp 15–24 metų amžiaus grupės žmonių, o 25 proc. iš naujai užsikrėtusiųjų buvo moterys. Kaip minėjo Komisija, pagrindinis viruso perdavimo kelias yra heteroseksualus kontaktas.

Rytų Europoje pagrindinis perdavimo kelias yra per narkotikų injekcijas. Didelį susirūpinimą kelia tai, kad 27 proc. naujų infekcijų pasitaikė 15–25 metų amžiaus grupėje, o 41 proc. naujai užsikrėtusiųjų sudarė moterys.

Šiuo metu 30 proc. ŽIV infekuotų pacientų nežino, kad jie yra infekuoti, ir yra atsakingi už daugiau nei pusę visų naujų infekcijų. Be to, vėlyvas nustatymas reiškia vėlyvą antiretriviralinės terapijos panaudojimą, o tai vis labiau mažina galimybę, kad vaistai bus veiksmingi.

Skubiai reikalingas Europos vadovavimas ŽIV nustatymui ir gydymui. Privalome turėti išsamų ir lankstų vadovavimą pranešant, nustatant, gydant ir prižiūrint.

Mano šalyje Airijoje, nors duomenys dėl ŽIV ir AIDS turėtų būti interpretuojami atsargiai dėl gausių nepranešimo arba vėlyvo pranešimo atvejų, bendras AIDS atvejų skaičius, apie kurį buvo pranešta 2007 m. pabaigoje, yra beveik 1 000. Tačiau dėl nepranešimų atvejų yra manoma, kad šis skaičius augs. Bendras ŽIV infekcijų skaičius, apie kurį buvo pranešta tuo pačiu laikotarpiu, buvo 4 780. Prevencijos strategijos ir vėl turi būti pirmuose naujienų ir elektroninių laikraščių puslapiuose. Visi nurimo. Infekcijos baimė išsisklaidė. Turime atvirai ir tolerantiškai kalbėti apie faktus. John Bowis yra teisus sakydamas, kad kai mažiau žmonių miršta nuo AIDS, vis daugiau ir daugiau žmonių gyvena su šia liga.

Michael Cashman (PSE). – Gerb. pirmininke, noriu pasveikinti Tarybai pirmininkaujančią Prancūziją su įsipareigojimu kovoti su AIDS ir ŽIV ir taip pat pasveikinti kalbėjusiuosius šio vakaro diskusijoje.

Tai vėlyvą vakarą vykstanti diskusija klausimu, kuris iš tiesų yra aktualus kiekvienam iš mūsų, kiekvieną minutę, kiekvieną dieną. Aštuntame ir devintame dešimtmetyje gyvenęs kaip gėjus, aš galėjau lengvai užsikrėsti ŽIV virusu. Man pasisekė. Aš neužsikrėčiau. Tačiau aš mačiau, kaip kartos buvo palaužtos viruso ir palaužtos diskriminacijos ir gėdos ženklo.

Todėl žinia, kurią šį vakarą turime pasiųsti, yra ta, kad mes esame įsipareigoję gydymą padaryti prieinamą ir ankstyvai nustatyti ligą, tačiau, visų pirma (kokį nuostabų darbą atliko sveikatos ministras J. Bowis konservatyvioje vyriausybėje) mes turime pasakyti, kad tai kas atsitinka tau, gali atsitikti man, mano dukrai ar mano sūnui. Žmonės neina anksti išsitiirti dėl vienos paprastos priežasties: baimė dėl diskriminacijos, kad jie turės gyventi su tuo gėdos ženklu.

Pamenu, kaip kartą devintojo dešimtmečio pradžioje lankiausi ligoninėje pamėginti pralinksmiti pacientus, ko man niekada nepavyko padaryti! – ir įėjęs į ŽIV skyrių pamačiau, kad vienoje iš lovų guli mano geriausias draugas. Jis netgi negalėjo pasakyti man, kad gyvena ir miršta su liga, susijusia su AIDS. Tokia situacija vis dar tęsiasi ne tik mūsų šalyse, bet ir kituose žemynuose. Tai, kas vyksta kituose žemynuose, turi mums tiesioginės įtakos, nes, jei mes neįtrauksime labiausiai rizikos grupėje esančių žmonių, jie niekada neišgirs

mūsų žinios. Sekso vergas, atgabenamas į ES, yra toks pat pažeidžiamas kaip ir ES gyventojas, apsilankęs Afrikoje ar viename iš kitų žemynų. Todėl aš džiaugiuosi šia rezoliucija. 2008 m. gruodžio 1-ąją yra tarptautinės AIDS dienos dvidešimtmetis, tačiau nedaug kas pasikeitė, išskyrus tai, kad gyvybės kaupiasi, praeina pro šalį ir yra sunaikinamos. Todėl sveikinu Parlamentą, pirmininkaujančią šalį ir Tarybą, ir visus pasisakiusius, kad esate čia, kad siunčiate signalą, kad kas atsitinka jiems, gali atsitikti ir mums.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, aš supratau, kad ŽIV infekuoti žmonės kartais yra laikomi raupsuotaisiais nežinant, kad su ankstyvuojančiu nustatymu ir gydymu jie ne vienerius metus gali būti aktyviais visuomenės nariais, kol AIDS išsivysto ir liga pradeda daryti didelę įtaką jų gyvenimams.

Tokia išankstinė nuomonė yra nežinojimo ženklas. Labai svarbu skatinti paramą ir supratimą ŽIV infekuotųjų atžvilgiu. Tuomet žmonės turėtų daugiau drąsos nusistatyti virusinę infekciją ankstyvame etape, o ne rinktis piktavališkumą, kuris gali kelti grėsmę kitiems.

Svarbu, kad ŽIV infekuoti žmonės galėtų būti atviri, nebijoti būti diskriminuojami, todėl mes galime skatinti informaciją ir visuomenės toleranciją ŽIV ir AIDS atžvilgiu.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, ŽIV prevencija ir gydymo pajėgumai skiriasi, priklausomai nuo skirtingų socioekonominių ir geopolitinių vietų. Ankstyvos ŽIV diagnozės skatinimas turėtų būti visų įvairiapusių metodų, sprendžiant ŽIV problemą, sudedamoji dalis.

Netgi tose šalyse, kuriose antretroviralinio gydymo galimybės yra labai ribotos, prie sveikatos gerinimo gali būti smarkiai prisidedama diagnozuojant ir gydant lytiniu keliu plintančias ligas, tuberkuliozę ir kitas atsitiktines infekcijas, kuriomis yra užsikrėtę ŽIV infekuoti asmenys.

Neseniai JAV paskelbti moksliniai tyrimai nustatė, kad laiko tarpas nuo pranešimų apie ŽIV diagnozę datų ir prisistatymų gydymuisi iš tiesų išaugo. Intervalas tarp diagnozės ir prisistatymo buvo didesnis tarp intraveninius narkotikus vartojančių asmenų nei tarp kitų rizikos grupių. Kartu su tuo dar yra manymo, kad AIDS dabar yra išgydoma liga, o tai lemia visuomenės sveikatos pranešimą, raginantį dažnai tikrintis ir skubiai gydytis nuo ŽIV.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėkoju Michaeliui Cashmanui už aistrą, kurią jis įnešė į šiuos debatus. Labai džiaugiuosi, kad pasilikau paklausti jo žodžių, ir tikiuosi, kad ir kiti juos išgirs ir jais vadovaudamiesi imsis veiksmų.

Mano susirūpinimas, susijęs su šiuo klausimu yra tas, kad baimė, kurią jautėme devintajame dešimtmetyje, buvo užmiršta ir mes nebestebime situacijos, kai tuo tarpu visa karta jaunų žmonių, užaugusių ne devintajame dešimtmetyje, turi vėl išgirsti šią žinią.

Mes visi turime pamėginti prevencijos žinią iškelti į viešumą, bet nesugrąžinti gėdos ženklo, kuris kartais eina kartu. Turime būti pajėgūs tai padaryti, nes nors nustatymas yra gyvybiškai svarbus ir gydymas yra absoliučiai svarbus tiems, kas serga šia liga, mes taip pat norime, kad žmonės nebeužsikrėtę AIDS, kad jiems nereiktų gyventi su šia liga ir tragiškai nuo jos mirti.

Jean-Pierre Jouyet, Tarybos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary J. Potočnikai, ponios ir ponai, tai iš tiesų puikūs debatai. Iš dalies norėčiau padėkoti M. Cashmanui už jo pasakojimą, ir žinau, kad jis dažnai bendraudavo su R. Bachelot, kuri atsiprašo, kad negalėjo būti čia šį vakarą, ir kuri sakė, kad mes turime veikti taip, tarsi visi būtume susiję, ir kad turime dirbti su tomis bendruomenėmis, kurios labiausiai susiduria su rizika. T. Savi taip pat sakė, kad žmonės turi turėti galimybę laisvai kalbėti apie savo padėtį. C. Burke pabrėžė tolerancijos vertę ir vienodos prieigos svarbą. M. McGuinness labai teisingai pasakė, kad mes privalome nepamiršti to, kas vyko devintajame dešimtmetyje.

Aš norėčiau sugrįžti prie to, ką sakė J. Bowis, ir manau, kad tai galėtų būti bendras, palaikomas metodas, kad dabar vis daugiau žmonių gyvena su AIDS, ir kad yra didesnis atsparumas antiretroviraliniams vaistams. Todėl turime pripažinti šiuos du reiškinius ir dėl to privalome, dėl jūsų pateiktų priežasčių, dar smarkiau pasipriešinti visoms diskriminacijos formoms. Antra, kaip sutarėme, privalome padaryti viską, kas įmanoma, kad užtikrintume galimybę ankstyvajam nustatymui. Z. Gurmai buvo visiškai teisi pabrėždama moterų situacijos pažeidžiamumą ir ypač poreikį skatinti prevenciją. A. Doyle pažymėjo tai, kad virusas plinta tarp jaunų žmonių, ir kad reikia stengtis, jog prevencija būtų stiprinama užtikrinant, jog judėjimo laisvė nebūtų varžoma, o Z. Gurmai tam pritarė. Visi šie aspektai yra labai svarbūs: skaidrumas M. Cashman pastabos apie anonimiškumą; nemokama medicinos pagalba; patobulintas prezervatyvų platinimas; vienoda galimybė išsirtinti visoms gyventojų grupėms.

Iš V. Agnoletto, kurio patirtis šioje srityje yra gerai žinoma, pastabų sužinojau, kad retroviraliniai vaistai prailgins gyvenimą, tačiau jokie vaistai negali išgydyti šios ligos, o tai reiškia, kad mes turime bet kokia kaina tobulinti prevencines priemones. J. Bowis taip pat pridūrė, kad būtina stiprinti mokslinius tyrimus ir vystymąsi.

Manau, kad tai yra aspektai, su kuriais turime ir toliau dirbti kartu, kad turime reikiamus išteklius, ir visiškai pritariu G. Andrejevui dėl pasiūlytos rezoliucijos, kuria siekiama plėtoti visus ankstyvojo gydymo aspektus.

Tikiu, kad ši diskusija paskatins mus išlikti budrius, kovoti su visomis diskriminacijos formomis ir imtis veiksmų dėl to, kas vyko praeityje, ir nesielgti taip, tarsi situacija grįžo į įprastą vėžias.

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, šios savaitės pradžioje, o gal praeitos savaitės gale, kartas aš, tikriausiai kaip ir jūs, šiomis dienomis esu šiek tiek pasimetęs laike, dalyvavau konferencijoje. Tai buvo konferencija apie ligas, susijusias su skurdu. Žinoma, kad ŽIV ir AIDS yra tarp šių didžiųjų mūsų dienų žudikų, o antroje vietoje lieka maliarija ir tuberkuliozė.

Kiekvienais metais pasaulyje nuo šių trijų ligų miršta penki milijonai žmonių – tai tolygu kasmet išmirštantiems visos Danijos gyventojams. Problema vis dar tokia aktuali, kad tiesiog būtų nemoralu jai nesuteikti pakankamai dėmesio.

Turime padaryti viską, kas įmanoma dėl prevencijos. Turime padaryti šiek tiek daugiau, nes šiek tiek laiko pramiegojome. Turime padaryti viską, kas įmanoma, kad užtikrintume ankstyvą infekcijos nustatymą. Turime padaryti daugiau, kad rastume vaistus; turime padaryti daugiau dėl priežiūros. Kaip jūs žinote, aš esu atsakingas už tyrimų finansavimą Komisijoje ir galiu įsipareigoti, kad ateityje mes taip pat naudosime savo lėšas siekdami aktyviai ieškoti vaistų nuo ŽIV ir AIDS.

Mes turime vieną puikų projektą, kuris vykdomas jau daug metų. Jis vadinamas EDCTP. Tai klinikinių bandymų partnerystė su piečiau nuo Sacharos esančiomis šalimis. Pradžioje turėjau daug problemų, tačiau dabar projektas vyksta tikrai sklandžiai ir tik praėjusiais 2007 metais mes čia priėmėme įsipareigojimą. Valstybės narės dirba kartu su Komisija. Visos valstybės narės, kurdamos savo pajėgumus, bendradarbiauja su Afrikos valstybėmis. Vien tik per vienerius metus jos skyrė tarp 80 ir 90 milijonų eurų, ir ta suma, žinoma, padvigubėjo, nes mes skiriame kitą pusę.

Taigi, šioje srityje moksliniai tyrimai taip pat turi būti tęsiami. Visai kaip mano kolega Komisijos narė Vassiliou, kuri yra įsipareigojusi savo srityje, aš taip pat esu prisiėmęs įsipareigojimus savo srityje ir tęsiu paiešką.

Vienas dalykas, kuris nebuvo čia šiandien paminėtas, ir, manau, kad jis turėtų būti paminėtas, tai kaimynystės politikos ir struktūrinės politikos svarba, nes Europoje arba mūsų kaimynystėje tikrai yra šalių, kuriose tai yra kritinis klausimas. Tai gali ir turi būti panaudota šiems tikslams.

Paprastai tariant, mes turime moralinį įsipareigojimą imtis veiksmų. Aš tikrai džiaugiuosi, kad mūsų balsas šiandien yra toks aiškus. Tai buvo taip vieninga ir netgi aistringa.

Pirmininkas. – Gavau šešis rezoliucijos projektus,⁽⁵⁾ parengtus vadovaujantis Darbo tvarkos 103 taisyklės 2 dalimi.

Debatai baigti.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

19. Bendro reglamento dėl bendro žemės ūkio rinkų organizavimo keitimas (diskusija)

Pirmininkas. – Kitas punktas yra N. Parish pranešimas (A6-0368/2008) Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vardu dėl bendro reglamento dėl bendro žemės ūkio rinkų organizavimo keitimo (COM(2008)0489 - C6-0314/2008 - 2008/0156(CNS)).

Neil Parish, *pranešėjas*. – Gerb. pirmininke, šį vakarą mes šnekame apie bendrą vyno politikos organizavimą. Šiuo metu mes labai smarkiai remiame idėją kartu sujungti visas bendrosios rinkos organizacijas į vieną organizaciją. Tačiau mums susirūpinimą kelia tai, kad galime tiksliai nustatyti, kur yra skyriai apie vyną, kad galime tinkamai jais naudotis, ir kad ateityje, kai spręsimė su vynu susijusius klausimus, ir kai valstybės narės

⁽⁵⁾ Žr. Posėdžio protokolai

spręs su vynu susijusius klausimus, jūs vienu metu neaprepsite visų apytiksliai 20 skyrių, kurie bendrai apima bendrą bendros rinkos organizavimą.

Mes buvome daug kartų susitikę su Komisija, kad tuo įsitikintume. Šiuo metu jūs tikriausiai esate visų šių bendrųjų rinkų organizavimo suvienijimo etape. Mes bandome užtikrinti, kad galėtume gauti reikiamą informaciją. Pati pramonė, žinoma, yra susirūpinusi, ar pajėgs nustatyti taisykles bendrajai rinkai.

Nėra abejonių, kad Komisija sako mums, kad tai reikš biurokratijos sumažinimą. Mes labai tai sveikiname, tačiau norime užtikrinimo, kad taip tikrai yra. Mums buvo pasakyta, kad techninės organizacijos, Komisijai suteikiančios informacijos apie vyną, bus tos pačios, kokios ir buvo anksčiau, ir tai dabar veiks bendrame bendrųjų rinkų kontekste, taigi, jei taip yra, ir jei mes iš tiesų ateityje galime pereiti prie kompiuterizuotos sistemos ir nustatyti visus reglamentus – mes sveikiname šį pasiūlymą. Tačiau baigiantis dienai privalome įsitikinti, kad tai tikrai bus naudinga visai pramonei.

Manau, kad šį vakarą bus narių, kurie norės gauti Komisijos patvirtinimą. Mes laukiame, kol Komisija pateiks mums atsakymus. Aš iš tiesų manau, kad kelias yra biurokratijos mažinimas Komisijoje ir Europoje. Dabar mes siekiame gauti užtikrinimą. Aš pritariu bendram bendrųjų rinkų organizavimui. Esu įsitikinęs, kad bus kitų narių, kurie nori pateikti komentarus. Visiškai akivaizdu, kad dėl to turi būti nubalsuota dabar, taigi, kad Parlamentas pateiktų savo nuomonę ir Komisija galėtų dirbti ir padaryti išvadas. Todėl rekomenduoju tai Parlamentui.

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, visų pirma norėčiau padėkoti pranešėjui ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vadovui N. Parishui ir Žemės ūkio komiteto nariams už pranešimą.

Aš galiu kalbėti labai trumpai ir tiesiog patikinti, tačiau perskaitysiu pasisakymą.

Mes labai sunkiai dirbome siekdami supaprastinti bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP). Bendras bendrosios rinkos organizavimas (BRO), apimantis visus žemės ūkio sektorius, yra šios pastangos pagrindas. Jis suteikia galimybę supaprastinti teisės aktų leidybą tarp sektorių, atsižvelgiant į atskirų produktų specifikas. Tai taip pat iš esmės sumažino bendrosios žemės ūkio politikos teisės aktų apimtį.

Komisijos pasiūlymu siekiama papildyti bendrąjį bendrųjų rinkų organizavimo projektą, taip pat integruojant ir vyno sektorių. Be vyno bendrasis bendrųjų rinkų organizavimas lieka netobulas. Mes sustosime proceso pusiaukeleje ir prarasime daug projektų teikiamos naudos.

Mes visą laiką ketinome įtraukti vyną. Žinoma, tiek pradinis bendrasis bendrųjų rinkų organizavimas ir naujausia vyno reforma buvo parengta ir priimta šiuo pagrindu. Džiaugiuosi sakydamas, kad Europos Parlamentas visą laiką rėmė bendrąjį bendro rinkų organizavimo projektą, įskaitant vaisių, daržovių ir vyno integravimą atlikus reformas šiuose sektoriuose.

Bendrasis bendrųjų rinkų organizavimas ir jos valdymo komitetas labai gerai padirbėjo, ir nebuvo sulaukta jokios ypatingos kritikos.

Iš pirmo žvilgsnio pasiūlymas dėl integravimo gali pasirodyti sudėtingas. Tačiau tokia yra teisės aktų keitimo prigimtis. Turėsime konsoliduotas bendrojo bendrųjų rinkų organizavimo versijas, kuriose labai aiškiai matysis vyno nuostatos.

Bendrojo bendrųjų rinkų organizavimo integravimas iš esmės nepakeis vyno reformoje priimtų politikos. Mano kolegos Fischerio Boelo tarnybos sunkiai dirbs ir Komisija užtikrins, kad taip ir būtų. Mes labai sėkmingai tai atlikome integruodami vienodai sudėtingą vaisių ir daržovių sektorių.

Todėl norėčiau jūsų paprašyti padėti Komisijai, padėti mano kolegai tęsti jos ir mūsų supaprastinimo darbą ir pateikti teigiamą nuomonę dėl šio pasiūlymo.

Christa Kläß, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, turiu pasakyti, kad esu nusivylusi jūsų pastabomis, nes mes pradėjome diskusiją su Komisija remdamiesi tuo, ką pasakė Neil Parish.

Aš tikėjau si išgirsti ką nors konkrečiau, o ne nuolatinį kartojimą, kad taip bus paprasčiau. Paprasčiau nebus. Bendras vyno rinkų organizavimas bus 21-asis rinkų organizavimas. Jo supaprastinimo tikslas sumažinant biurokrtiją yra ženklas, kurį aš arba Europos vyno augintojai gali atpažinti. Ateityje visi, kurie nori ką nors sužinoti apie vyno sektorių, turės ieškoti ilgame reglamente Visų žemės ūkio produktų 204 straipsniai ir dvigubai ilgesnis priedas, o jums reikia rasti su vynu susijusius punktus tarp 98 straipsnių su 21 antrašte ir 10 lydinčių priedų.

Komisijos nary, tai nėra biurokratijos sumažinimas. Tai yra grynų gryniausia biurokratija. Aš raginu Komisiją bent jau supaprastinti techninius taikymus, nes tai padaryti yra įmanoma. Mano jaunesnieji kolegos, kaip kad Anja Weisgerber, sako, kad tai turi būti įmanoma. Gal Komisija galėtų apsvarstyti? Į techninį supaprastinimą turėtų įeiti, pavyzdžiui, priemonės paieška Komisijos tinklavietėje, kuri leistų žmonėms atsisųsti ir atsispausdinti tik tas bendro rinkos organizavimo dalis, kurios yra susijusios su jų pasirinktais atskirais žemės ūkio produktais. Nei vyno augintojams, nei pieno gamintojams neįdomūs specialūs reglamentai dėl vaisių ir daržovių arba kanapių, ir atvirkščiai.

Siekdami supaprastinimo, privalome pasinaudoti šiomis techninėmis galimybėmis. Ateityje, kai tik bus daromi pokyčiai vienoje iš žemės ūkio sričių, bus galimybė pakeisti ir kitas sritis. Tai reiškia, kad kai yra daromas pakeitimas pieno sektoriuje ir bendrasis bendrų rinkų organizavimas yra pakeičiamas, visi ūkininkai ir vyno augintojai turi įsitikinti, kad pakeitimas greitai nebuvo atliktas ir jų srityje.

Norėčiau užduoti klausimą, gerb. pirmininke.

Komisijos nary, kas ateityje bus prižiūrėtoju? ...

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją.)

Rosa Miguélez Ramos, *PSE frakcijos vardu.* – (ES) Gerb. pirmininke, bendrojo bendrų rinkų organizavimo reglamentas įsigaliojo nuo 2006 m. gruodžio mėnesio. Komisija tai apibūdina *The Commission describes this* kaip būtiną elementą planuojant supaprastinti bendrąją žemės ūkio politiką.

Kai kurie žmonės, įskaitant ir mane, mano, kad šis pareiškimas yra labai diskutuotinas. Tačiau aš nematau, kad tam dabar tinkama vieta ir laikas. Diskusija vyko laiku, ir nepaisant to, kad šis reglamentas įsigaliojo tik keliems mėnesiams, mes dabar balsuojame dėl jo pakeitimo.

Šiandien mes pridėdame dar daugiau puslapių, įtraukdami Reglamentą (EB) Nr. 479/2008 dėl bendro vyno rinkos organizavimo. Šis Reglamentas bus panaikintas pasiūlymu ir jo esmė bus įtraukta į bendrąjį bendrų rinkų organizavimo reglamentą.

Šis sektorius, mums, įskaitant ir mane, pranešė apie savo susirūpinimą dėl to, kad vyno bendrų rinkų organizavimo straipsniai yra išmėtyti po skirtingus bendrojo bendrų rinkų organizavimo reglamento skyrius ir dėl rizikos, kad tai gali atskiesti specifinį šio produkto pobūdį.

Mes tikime, kad šis įtraukimas šiuo metu yra neišvengiamas ir visi turime galimybę paskaityti Komisijos nario laišką Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirminkui N. Parishui, patikinantį jį, kad ši teisėkūros priemonė iš esmės nepakeis sektoriaus taisyklių. Tai turėtų būti tik techninis įtraukimas, kuris neturės jokios įtakos turiniui.

Todėl, suprasdamas ir pasidalindamas tam tikrais nuogastavimais, aš galiu tik pritarti N. Parisho pranešimui.

Vladimír Železný, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (CS) Gerb. pirmininke, šiuo metu mes balsuojame dėl nuostatos, kuri įtrauks teisės aktus dėl vyno auginimo į nuostatas dėl bendro žemės ūkio organizavimo. Nepaisant fiziškai specifinio pobūdžio, teisės aktai dėl vyno, kitais žodžiais tariant, yra išmėtyti tarp avienos, javų, ūkų, vaisių ir daržovių. Čekijos Respublikos vynuogių augintojų federacija pažymėjo, kad smulkūs gamintojai iš pietų Moravijos, gaminantys gal 2 000 litrus vyno, sunkiai susidoroja su tam vynui taikomais milžiniškais, nepraeinamais ir labai išbarstytais teisės aktais. Aš gavau pagalbos prašymų ne tik iš mūsų 20 000 stiprių vynuogių augintojų federacijos, bet ir iš Ispanijos, Prancūzijos, Italijos ir Vokietijos vynuogių augintojų, priklausančių Europos vyno regionų asamblėjai (AREV). Tačiau Komisija turėjo drąsos nekreipti į tai dėmesio. AGRI GD primygtinai teigė, kad jis nieko nežinojo, kad vynuogių augintojai yra patenkinti. O dabar Komisijos narė F. Boel pripažino, kad jie nėra patenkinti. Ji sako, kad nieko negalima padaryti. Tačiau kažką galima padaryti, nes mes esame Pralamentas. Arba sukurkime skaidrumo skyrių vynui žemės ūkio teisės aktuose, arba atmeskime pranešimą. Neturime leisti arogantiškiems pareigūnams engti vynuogių augintojų, kurie patys, mokėdami mokesčius, padeda išmokėti kai kurių pareigūnų algas, gyvenimus.

Esther Herranz García (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, Europos Komisija pateikė pakeitimą dėl bendrojo bendrų rinkų organizavimo reglamento, sakydama, kad dabar jis apims vyną ir turėtų padėti išvengti popierizmo ir biurokratijos.

Tačiau gamintojai sako, kad tai sukels daugiau sumaišties dėl teisinio tikrumo trūkumo ir kad tai nepakeis vyno bendrų rinkų organizavimo pagrindo (kaip sakoma įstatyme, tai iš tiesų negali įvykti be šių rūmų, netgi jei tai daroma tik konsultavimosi tikslais).

Bet kuriuo atveju reikia pasakyti, kad vyno bendras rinkų organizavimas yra daugiau nei bendras rinkų organizavimas. Jam taikomi kiti reikalavimai, kaip kad ženklavimo klausimas. Todėl, jei pienas nėra tas pats kas daržovės, o daržovės nėra tas pats kas kruopos, ir, tikrai, kruopos nėra tas pats kas vynas, kodėl mes juos suplakame kartu, tarsi jie turėtų kažką bendra?

Manau, kad šis pasiūlymas turi techninių trūkumų, kuriuos, kaip sakiau, gamintojai pasmerkė. Įdomu, kas atsitiktų, jei būtų siūloma iš dalies keisti šio BRO reglamento dalį. Ar tai reikštų, kad pakeitimus galima daryti ir visuose kituose sektoriuose? Ar bus įmanoma iš dalies keisti nuostatas dėl sektoriaus mums nežinant? Ar bus tada galima iš dalies keisti nuostatas dėl kiekvieno sektoriaus?

Manau, kad negalime balsuoti už pasitikėjimą Europos Komisija, jei Komisija neužtikrina, kad veiks ieškos įrankis, – kaip reikalavo C. Klaß – užtikrinantis gamintojams saugią, sparčią ir patikimą iešką šiame reglamente, ir jei Komisija neužtikrina teisinio aiškumo ir neužkertą kelio galimybėms nuolat iš dalies keisti bet kurią iš šių reglamentą įtrauktą BRO.

Šiuo pasiūlymu Europos Komisija pateikia *fait accompli*, tačiau ji negali sakyti, kad jos neišspėjome, kad tai klaida ir kad tai jokiū būdu nepadės išvengti dokumentų tvarkymo ar biurokratijos. Iš tikrųjų padidins dokumentų tvarkymo ir biurokratijos našta ir sukurs daugiau teisinio neaiškumo – tai gamintojams kelia didžiausią nerimą.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, supaprastinimo dingstimi Europos Komisija atkakliai siekia integruoti visų produktų BRO, nuo kviečių iki vištienos, nuo vaisių iki daržovių ir tabako, į bendrą BRO. Rezultatas – didelis keliolikos šimtų puslapių tomas, kuriame žmogus veltui ieškos reikalingos informacijos.

Kaip jau buvo sakyta, vyno sektorius dėl jame taikomų ypatingų reikalavimų yra labai išsamiai reguliuojamas, šios taisyklės skiriasi nuo kitiems produktams taikomų taisyklių ir užtikrina aiškumą ir skaidrumą. Dėl to akivaizdu, kad vyno BRO turėtų būti atskirtas.

Tačiau šiandien paaiškėjo, kad vyno BRO pranyko šiame dideliame tome. Komisija šiuo klausimu nusileisti nenori, nes vynas ir vyno produktai vieninteliai nepatenka į bendro BRO painiavą. Gerb. pirmininke, jei žengti atgal teisiškai neįmanoma, ir jei dėl ne visai pagrįstų priežasčių turime nusileisti, norėčiau, kad būtų atsižvelgta bent į C. Klaß pasiūlymą.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, iš tikrųjų neužtruksiu nė minutės, nes esu iš Airijos, ir manęs nesistengė paveikti vyno gamintojai.

Manau, kad yra bendras susirūpinimas dėl to, kad tiek daug skirtingų sektorių sutelkiami į vieną bendrą BRO. Kol tai nebus padaryta, iš tikrųjų nežinome, ar tai bus veiksminga. Todėl aš klausausi nuogastavimų tų, kurie daugiau žino apie vyno sektorių, tačiau suprantu, kad šį procesą turime tęsti. Tikiuosi, kad Komisija mus geriau užtikrins, nes mes neprivalome klausytis gamintojų nuogastavimų.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke vyno rinkos taisyklės įtraukiame į bendrą reglamentą, kuriuo reguliuojamos visos rinkos ir kuris buvo priimtas anksčiau. Ar dėl to vyno gamintojams bus geriau? Tikėkimės, kad tai bus tikras supaprastinimas ir ūkininkams tenkančios administracinės naštos sumažinimas.

Šiandien priimtos nuostatos dėl bendrosios žemės ūkio politikos būklės patikrinimų taip pat skirtos riboti kontrolę ir mažinti ūkininkams tenkančią administracinę naštą. Su labai specifinėmis rinkomis susijusių taisyklių įtraukimas į vieną reglamentą taip pat ginčytinas, tačiau jam pritarta. Verta pasvarstyti, ar į jį iš tikrųjų reikia įtraukti vyno rinką, kuri yra labai specifinė, gamybos, apdorojimo ir tradicijų požiūriu veikianti pagal atskirą formulę.

Christa Klaß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ką tik išjungėte mano mikrofoną, todėl, naudodamasi procedūra „prašau žodžio“, iš naujo suformuluosiu savo klausimus.

Noriu paklausti Komisijos, kuri ateityje vykdys esamų teisės aktų stebėjimą, kada bus iš dalies keičiamas BRO, ir kas užtikrins, kad nieko nebus pakeista kitose srityse, pvz., ar keičiant pieno sektoriaus nuostatas nebus pakeistos ir vyno sektoriaus nuostatos.

Kitas mano klausimas: Ar Komisija gali nustatyti techninius reikalavimus, kuriais būtų supaprastintas sistemos valdymas internete ar interneto svetainėje, kad naudotojai galėtų prisijungti prie kiekvienos srities, pvz., vyno, pieno, vaisių ir daržovių srities, atskirai?

Tokie mano klausimai. Dėkoju, gerb. pirmininke.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, visi gerai žinome, kad bendro BRO sukūrimas yra bandymas pagerinti skaidrumą ir suvienodinti ir supaprastinti teisės aktus dėl bendrosios žemės ūkio politikos. Dauguma sektorių į BRO buvo įtraukti sėkmingai.

Kaip ir M. McGuinness, esu kilęs iš regiono, kuriame vynuogės nėra auginamos, taigi kalbėsiu atsargiai – dėkoju, gerb. A. Lulling. Pritariu N. Parisho požiūriui, kad vyno sektorius turėtų būti įtrauktas į pakeitimą, nors suprantu kai kurių kolegų susirūpinimą, manau, kad turėtume baigti šį techninį procesą, kuris ūkininkams reikštų biurokratinės naštos sumažinimą. Tai turėtų būti naudinga. Galiausiai tai bus naudinga ir vynuogės auginantiems ūkininkams.

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti visiems šios diskusijos dalyviams.

Norėčiau pakartoti, kad supaprastinant BŽŪP šis pasiūlymas labai svarbus.

Jūs pareikšti nuogastavimai labai panašūs į nuogastavimus, kurie buvo pareikšti bendro BRO projekto pradžioje. Tačiau manau, kad patirtis teikia drąsos. Bendras BRO šiuo metu iš tikrųjų gerai veikia.

Tiesa sakant, vyno BRO niekada nebuvo paprastas. Priešingai. Savo pasiūlymu iš tikrųjų, remdamiesi labai sudėtingu pačios vyno reformos tekstu, siekiame daugiau aiškumo ir patikimumo – aišku, tiek, kiek tai įmanoma.

Nebus jokių svarbių vyno BRO reformos pakeitimų. Kalbame apie techninius – tik techninius – pakeitimus. Bus atskiri skyriai. Tik su vyno sektoriumi susiję aspektai bus įdėti atskirai, tinkamoje bendro BRO reglamento vietoje, pvz., aspektai, susiję su gamybos pajėgumais, paramos programomis, kilmės pavadinimais, geografinėmis nuorodomis ir tradiciniais terminais, ženklinimu ir pateikimu, vyno gamybos būdais. Tačiau bus aspektų, kurie vyno ir kitiems sektoriams bendri, pvz., nuostatos dėl prekybos su trečiosiomis šalimis ar valstybės pagalbos, jos bus sujungtos į vieną paprastą straipsnį.

Taip pat norėčiau pridėti, kad galimybė naudoti mūsų ieškos įrankius buvo paminėta. „EUR-Lex“ turi ieškos įrankį, kuris leidžia iš bendro BRO išskirti visus straipsnius, kuriuose yra paminėtas žodis „vynas“. Žinoma, techniniu požiūriu šiuo metu dar negalima pateikti viso vyno BRO, išskirto iš bendro BRO, konsoliduotos elektroninės versijos. Tačiau, žinoma, kai ji bus baigta kurti, tai bus įmanoma.

Atsižvelgdamas į gerbiamų Parlamento narių klausimus, norėčiau pasakyti, kad nėra jokios galimybės, kad vykdant reformas vyno klausimai bus supainioti su kitais sektoriais. Tai nerealu dėl paprastų praktinių priežasčių. Sunku įsivaizduoti, kodėl pasiūlymas dėl, pvz., pieno sektoriaus, turėtų kaip nors patraukti vyno politikos formuotojų dėmesį. Bet kokiu atveju, vertinant tik teisės požiūriu, įtraukimas į bendrą reglamentą padėties nekeičia. Svarbu siūlomų pakeitimų turinys, o ne teisinė struktūra, kurioje siūloma daryti pakeitimus.

Baigdamas pasakysiu, kad manau, jog turime žengti šį paskutinį žingsnį ir tuo baigti bendro BRO kūrimą. Todėl norėčiau pabrėžti, kad Komisijos pasiryžimas tai padaryti yra labai stiprus. Jis iš tikrųjų susijęs su supaprastinimu ir skaidrumu – niekuo daugiau.

Neil Parish, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, sakoma, kad neišbandęs nesužinosi, taigi laukiame tikro Komisijos pažadų įgyvendinimo. Ateityje mums reikės šio teisės akto elektroninės versijos – kad galėtume juo naudotis.

Komisija žada, kad viskas bus įtraukta į vieną BRO, sakydama, kad, jei norėsime sužinoti apie vyno sektorių, mums nereikės tikrinti nuostatų dėl pieno BRO, ir kad tokiu būdu bus sumažinta biurokratinė našta. Šiandien mums buvo pateikti visi užtikrinimai, ir dauguma mūsų rytoj balsuos „už“. Kaip sakiau, lauksime, kad galėtume patikrinti, kas padaryta. Komisijos pasiūlymus priimame garbingai, taip, kaip jie buvo pateikti, ir laukiame bendro darbo šių BRO, tiksliau – vienos BRO, srityje.

Pirmininkė. - Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

20. Padėtis bitininkystės sektoriuje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – diskusijos dėl N. Parisho žodinio klausimo Komisijai (B6-0480/2008) Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vardu dėl padėties bitininkystės sektoriuje (O-0104/2008).

Neil Parish, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau labai padėkoti Astrid Lulling, nes šį klausimą pateikiame daugiausiai jos iniciatyva. Kaip komiteto pirmininkas, šį vakarą pristatysiu pranešimą, nes esame labai susirūpinę su bitėmis susijusia padėtimi. Tai, kas vyksta su bitėmis, labai svarbu Europai, iš tikrųjų – visam pasauliui.

Per dvejus pastaruosius metus JAV paslaptinai išmirė trečdalis naminių bičių. 2007 m. išnyko apie 800 000 bičių šeimų. Kroatijoje mažiau nei per 48 valandas dingę penki milijonai bičių. JK nyksta vienas iš penkių naminių bičių avilių, bitininkai praneša, kad nuo 2006 m. jie patyrė iki 90 proc. nuostolių.

Kas vyksta ir kiek tai rimta mums ir žmonijos ateičiai? Albert Einstein prognozavo, kad Žemėje išnykus bitėms gyventi mums liks ketveri metai, taigi turime tai labai rimtai įvertinti. Naminės bitės apdulkina augalus ir gėles, iš kurių pagaminamas trečdalis mūsų maisto. Jos yra svarbiausias veikėjas gamtoje apdulkinimo požiūriu – be jų neturėtume sojų pupelių, svogūnų, morkų, brokolių, obuolių, apelsinų, avokadų, persikų ir daug kito maisto. Nebūtų braškių. Tik įsivaizduokite, kaip be braškių pražūtų Vimbledonas! Liucernos, kuri naudojama galvijų pašarams, nevalgytume. Todėl esame visiškai priklausomi nuo naminių bičių. Be to, jos taip pat apdulkina medvilnę, be kurios neturėtume ir drabužių. Privalome iš tikrųjų labai rimtai įvertinti šį reikalą.

Pvz., kai kuriuose Kinijos regionuose naminių bičių beveik nėra, ir daugelį pasėlių jie turi apdulinti rankomis. Pasaulyje parduodant 90 komerciniais tikslais auginamų pasėlių veislių, kurios priklauso nuo apdulkinimo, per metus gaunama 30 mlrd. Jungtinės Karalystės svarų sterlingų (GBP). JK ekonomikai per metus bitės duoda daugiau nei 100 mln. GBP, o Europos ekonomikai – apie 400 mln. eurų, taigi, aiškiai matote, kad tai didelė problema.

Todėl norėčiau paklausti Komisijos, ar ji gali skirti daugiau pinigų moksliniams tyrimams. Taip pat, jei galima, norėčiau paprašyti dalį mano laiko pridėti Astrid Lulling, nes ji buvo šio pranešimo varomoji jėga. Pasikalbėję su profesionaliais bitininkais sužinojome, kad bičių mirtys šiek tiek paslaptingos. Per pastaruosius metus jų būklė labai prasta, ir jos miršta tiesiog kaip musės. Problemos egzistuoja ir parenkant tinkamus chemikalus, skirtus bičių ligoms gydyti.

Manau, kad, kaip Komisija, turite ne tik skirti pinigų moksliniams tyrimams, bet ir įvertinti visą valstybių narių patirtį. Labai svarbu veikti dabar. Negalime laukti, kol išmirs visos bitės, nes tada problema taps neįtikėtina rimta.

Janez Potočnik, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, dėkoju N. Parishui ir, žinoma, A. Lulling už šį žodinį pranešimą ir rezoliuciją dėl padėties ES bitininkystės sektoriuje. Komisija pripažįsta bičių svarbą ES ekologijai ir ekosistėms. Komisija taip pat žino apie keliose valstybėse narėse paskelbtas ataskaitas dėl didelio skaičiaus bičių šeimų išnykimo.

Leiskite iš karto pereiti prie konkrečių jūsų klausimų – jų buvo nemažai – ir tiesiai paaiškinti, kokių veiksmų Komisija imasi šiame sektoriuje.

Šių metų vasario mėnesį Komisija paprašė Europos maisto saugos tarnybos (*angl.* EFSA) ištirti bičių mirtingumą Europos Sąjungoje ir jo priežastis. EFSA iš valstybių narių surinko informaciją ir dabar ketina ją analizuoti, siekdama pateikti Komisijai aiškesnį bičių šeimų nykimo epidemiologinės padėties vaizdą. Tai bus pagrindas tolesniems veiksams šioje srityje. Komisija remia ir remis ne tik EFSA veiksmus, bet ir nemažai su naminėmis bitėmis susijusių projektų, kurie vykdomi pagal jos mokslinių tyrimų bendrąją programą. Jei jums įdomu, vėliau galiu keletą jų paminėti.

Dėl ekologinės žiedadulkių apsaugos zonos. Nepaisant to, kad tokias zonas įsteigti sudėtinga, norėčiau jums priminti, kad jau skirta finansinė parama bičių šeimų perkėlimo efektyvumui didinti. Ši priemonė, teikiama pagal Tarybos reglamentą Nr. 1234/2007, skirta padėti valdyti bičių šeimų judėjimą Bendrijoje ir nustatyti vietas, kuriose per žydėjimą galėtų rinktis daug bitininkų. Ši priemonė gali būti taikoma ir bitininkystei naudingos augmenijos turtinimui konkrečiose vietose.

Dėl jūsų trečiojo klausimo norėčiau priminti, kad augalų apsaugos produktų teikimą į rinką ir leidimų išdavimą reguliuoja Tarybos direktyva 91/414/EEB. Šioje direktyvoje numatyta, kad pesticidai gali būti naudojami tik tuo atveju, jei įrodoma, kad nėra didelio pavojaus, kad jie netinkamai paveiks žmonių ir gyvūnų sveikatą bei aplinką. Todėl šis įvertinimas taip pat apima svarbiausius ir ilgalaikius pavojus naminėms bitėms ir jų perams. Vykdomi tyrimai pagrįsti tarpvyriausybinių organizacijų, pvz., Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos, kurioje bendradarbiauja 47 vyriausybės, parengtas standartais.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad Bendrijos teisės aktai yra pagrįsti rizika. Akivaizdu, kad insekticidai pagal savo pobūdį yra toksiški bitėms. Tačiau jei poveikio nėra, arba jis toks nedidelis, kad nesukelia neigiamų padarinių, juos naudoti galima.

Tokio rizikos mažinimo klasikiniai pavyzdžiai: gerai pritaikytos agronominės praktikos, tinkamas jų taikymo dažnis ir laikas (pvz., vakare, kai naminės bitės neskraido, arba ne per pasėlių ir greta augančių piktžolių žydėjimo laikotarpį), tiesioginis produkto įterpimas į dirvožemį, naudojimas šiltnamiuose, į kuriuos nepatenka bitės, sėklų apdorojimas specialiuose įrenginiuose.

Vandens pagrindų direktyva nustatyta visų vandenų apsauga; įpareigojimas iki 2015 m. pasiekti ir (arba) palaikyti gerą visų paviršinių ir požeminių vandenų kokybę; draudimas bloginti vandens būklę; įpareigojimas nustatyti stebėjimo sistemą; įpareigojimas, plačiai konsultuojantis su vietos savivaldybėmis, suinteresuotaisiais subjektais ir nevyriausybinėmis organizacijomis, iki 2009 m. parengti reikalingus planus ir programas.

Dėl paramos sunkumus patiriantiems bitynams. Norėčiau pasakyti, kad Komisija džiaugiasi, kad 2004–2007 m. avilių skaičius padidėjo (neskaičiuojant padidėjimo dėl ES plėtros).

Kalbant apie bičių nuostolius turėtumėte žinoti, kad nuo 2004 m. į valstybių narių bitininkystės programų finansuojamų priemonių sąrašą įtrauktas avilių atkūrimas. Todėl dabar įmanoma kompensuoti bičių (ir gamybos) nuostolius finansuojant veiksmus, kuriais skatinamas motinėlių veisimas, bičių šeimų ar net avilių įsigijimas.

Manau, kad klausimas, kurį keliate, yra ypač rimtas, ir mes turime jį taip pat rimtai spręsti.

Astrid Lulling, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, tuo metu, kai atidėlioti pavojinga, galiu pasitikėti visu Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetu ir jo pirmininku kolega N. Parishu. Dėkoju jiems už greitą, veiksmingą atsakymą į mano iniciatyvą Komisijai pateikti žodinį klausimą, vykstant atitinkamoms diskusijoms, ir rezoliuciją, kuriomis siekiama spręsti bitininkystės krizės problemas.

Kai bičių šeimos silpnėja ir dažnai išmiršta, būtina išanalizuoti visus veiksnius, lemiančius padidėjusį bičių mirtingumą, ir pasiūlyti veiksmų planą, kaip kovoti su šia pražūtinga tendencija.

Komisija mums ką tik perskaitė ilgą kalbą apie tai, kas padaryta, tačiau turiu pasakyti, kad per pastaruosius metus, nuo 1994 m., kai esu pranešėjas bitininkystės klausimais, reikėjo daug įtikinėti, kad būtų pradėta veikti. Mano kolegos, aš siekėme atkreipti dėmesį į nerimą keliančią padėtį, kuri plačiai žinoma ir puikiai apibūdinta – ypač gerai tai padarė kolega N. Parish.

Neturiu laiko visko kartoti ar ką nors pridėti, tačiau, kadangi niekas nedrįsta neigti, kad bičių mirtingumas yra mirtinas pavojus mūsų vaisių ir daržovių gamybai, kuri priklauso nuo apdulkinimo, reikalaujame, kad Komisija veiktų ryžtingiau ir skirtų daugiau išteklių. Ji turi prisidėti prie bičių mirtingumo priežasčių analizės ir galų gale įtraukti bičių ligų mokslinius tyrimus ir kovą su jomis į Europos veterinarijos politiką.

Ji turėtų skatinti priemones, kurių reikia siekiant riboti ir pašalinti nepakankamo apdulkinimo pavojų ir užtikrinti pakankamą ir įvairią maisto gamybą, kuri patenkintų žmonių ir gyvulių poreikius. Reikia suprasti, kad bičių sveikatos krizė tokia pat pavojinga žmonių išlikimui kaip finansų krizė realiai ekonomikai.

Necituosiu statistikos, išskyrus vieną skaičių: augalų, kuriais maitinama žmonija, apdulkinimo vertė yra 153 mln. eurų. Sprendimai, kuriuos patariame priimti, daug mažiau apsunkins nei tie, kuriuos priėmėme siekdami spręsti finansinės krizės problemas. Jei, siekdami užtikrinti bičių išlikimą Europoje, galiausiai nustatytume išmoką apdulkinimui ir finansinę paramą sunkumus patiriantiems bitininkams, tai būtų niekai palyginti su kitomis biudžeto eilutėmis. Jei norite ir galite netaikydami jokios kontrolės skirti milijardą Afrikai, kovai su badu, neatsižvelgdami į visas pražūtingas tokių veiksmų pasekmes, turite sugebėti rasti 60 mln., kurie padėtų padaryti nors ką vertingą.

Gerb. pirmininke, kadangi einu pranešėjos pareigas, ar dar galiu kai ką pasakyti apie pakeitimus? Aš neišnaudojau N. Parishui kalbėti skirto laiko...

(Pirmininkė nutraukė kalbėtoją)

Rosa Miguélez Ramos, PSE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti A. Lulling už ryžtą įtraukiant šį klausimą, kurį kai kas gali laikyti palyginti nesvarbiu, į Parlamento darbotvarkę, nors ir į tokių vėlų laiką.

Bitininkystė yra ūkininkavimo veikla, kuri turi svarbų ekonominį poveikį ir yra naudinga kaimo plėtros ir ekologinės pusiausvyros požiūriu.

Mano šalyje bitininkystė užsiima daugiau nei 27 000 gamintojų, jie prižiūri daugiau nei 2 300 000 avilių. Dėl to mano šalis yra didžiausia medaus gamintoja Europos Sąjungoje.

Ispanijos bitininkai, kaip ir visi kiti bitininkai, susiduria su problemomis, kurios atsiranda ne tik dėl žiedadulkių ir nektaro sumažėjimo, bet ir dėl naujų ligų, kurios išnaikina daug bičių. Komisija turėtų skatinti mokslinius tyrimus, kuriais būtų siekiama sužinoti šių ligų kilmę. Šiuo požiūriu biudžeto priemonės mums atrodo svarbiausios.

Tačiau norėčiau pridurti, kad medaus importui turi būti taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir mūsų produktams, ir vartotojams turi būti suteikiamos pačios didžiausios garantijos. Šiuo požiūriu ypač svarbus geras mūsų produktų ženklavimas, o šioje srityje svarbus Komisijos vaidmuo.

Kalbant apie patikrinimų pasienio punktuose dažnumą ir skaičių, turi būti išlaikytas kontrolės lygis – kad būtų užtikrinta, kad iš trečiųjų šalių į Europos Sąjungą nepatektų bitininkystės produktai, kuriuose yra nuosėdų.

Daugumai mūsų ūkininkų bitininkystė papildo jų beveik visada nedideles pajamas. Šį darbą dirba daug moterų. Medus svarbus mažose mugėse ir turguose. Bitininkai daug padarė įvairindami produktus, ženklindami, užtikrindami geresnę higieną, laikydamiesi sveikatos reikalavimų ir atverdami naujus paskirstymo kanalus.

Komisijos nary, paprasčiausiai negalima leisti, kad visos šios pastangos nueitų perniek.

Francesco Ferrari, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, bitininkystės sektorius yra ne vien gamybos sritis, turinti šimtmečių senumo šaknis žemės ūkio istorijoje. Šiuo metu tai viena sistemų, kurios dėl kryžminio apdulkinimo labai svarbios išlaikant medžių ir žolinių augalų pasėlių produktyvumą.

Norėčiau pabrėžti, kad 80 proc. auginamų augalų veda vaisius, nes bitės nešioja žiedadulkes, taip užtikrindamos reprodukcinį rūšių genetinį įvairumą. Akivaizdu, kad šiuo metu bitininkystės sektorius ir jo vykdoma veikla negali būti pakeisti kuo nors kitu, ir yra vienintelis būdas išlaikyti biologinę įvairovę. Bičių produktai pasaulio rinkoje vis dažniau turi konkuruoti neskaidriomis sąlygomis, vykstant masiniam produktų, įskaitant ne ES produktus, kurių kokybė nėra užtikrinta, importui. Jų kokybę ne visada galima užtikrinti, iš dalies dėl to, kad Europoje uždrausti pesticidai kitur yra naudojami. Dėl to būtinas ženklavimas ir ant produkto nurodyta jo kilmė.

Taip pat manau, kad svarbu atkreipti dėmesį rimtus viruso padarinius bitininkystės veiklai, dėl kurio sunaikinta daugiau nei 50 proc. Europos bitininkystės sektoriaus. Raginu Europos Komisiją toliau stengtis, kad moksliniais tyrimais būtų rastas šios rimtos ligos gydymo būdas, o per žydėjimo laikotarpį uždrausti fitosanitarinį apdorojimą.

Zdzisław Zbigniew Podkański, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, gamtos turtai nyksta mūsų akyse. Išmiršta ištisos rūšys – jas naikina parazitai, ligos, chemikalai ir neatsakingas žmonių elgesys. Daugelyje regionų pažeista ekologinė pusiausvyra ir patirta didelių, neatkuriamų nuostolių.

Susirūpinę stebime masinį bičių nykimą, aviliai vienas po kito nutyla, nyksta daugelis nuo apdulkinimo priklausomų augalų rūšių. Padėtis bitininkystės sektoriuje lemia 84 proc. Europoje auginamų augalų rūšių derlių. Taigi bitės didžia dalimi lemia gausą ant mūsų stalų.

Bitės naikina ligos ir kenkėjai, kurių įveikti bitininkai vieni negali. Siekiant juos kontroliuoti ir tirti, reikalingos papildomos lėšos. Bitininkai taip pat negali vieni apsaugoti savo rinkų ir užtikrinti produktų paklausos. Todėl privalome ginti savo vidaus rinkas nuo prastesnės kokybės medaus antplūdžio iš trečiųjų šalių, kuris dažnai neatitinka visuomenės sveikatos reikalavimų. Bitininkai taip pat privalo gauti pagalbą – teikiant subsidijas ar pigesnę cukrų, taip pat per reklamos kampanijas.

Taigi, pats laikas pradėti dirbti kaip bitėms. Kaip bitininkas, galiu tik svajoti, kad Europos Komisija pradėtų imti pavyzdį iš bitės, ir mums nereikėtų laukti penkiolikos metų, kol bus parengta protinga programa, kurią taip atkakliai propaguoja A. Lulling.

Alyn Smith, Verts/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau pareikšti pagarbą A. Lulling, kuri, švelniai kalbant, atkakliai siekė, kad šis klausimas būtų svarstomas Parlamente. Komisijos nary, norėčiau

jums padėkoti už išpūdingą veiksmų, kurių Komisija imasi spręsdama šią rimtą problemą, sąrašą, tačiau, jei jau taip, manau, kad mes laukiame geresnio finansavimo ir koordinavimo. Gali būti, kad skirtingos institucijos daro daug gerų darbų, tačiau mes jų nesusiejame. Manau, kad būtent šioje srityje diskusijos gali būti informatyvios.

Tai rimta problema. Anksčiau kalnakasiai į kasyklas pasiimdavo kanarėlių, kad jos išpėtų apie nuodingas dujas. Apie nuodingas dujas jos išpėdavo mirdamos. Tai buvo bloga naujiena kanarėlėms, tačiau gera kalnakasiam. Nuogąstaujame, kad bitės Europoje mums daro lygiai tą pačią paslaugą. Trečdalis ES maisto – vienas iš trijų kąsnių maisto – gali būti siejamas su apdulkinimu.

Bičių skaičius sumažėjo katastrofiškai, ir mes privalome imtis priemonių Europos lygmeniu. Mokslininkai sutaria, kad skaičius sumažėjo. Jau girdėjome, kai tai rimta, tačiau neaišku, kas tai sukėlė. Pesticidai? Klimato sąlygos? Parazitai, erkės ir kitos ligos, kurių, galbūt, nekontroliuojame?

Komisijos nary, taip pat norėčiau paminėti Škotijos Stirlingo universiteto laukinių bičių apsaugos įmonę, kuri daug padarė šioje srityje. Europai netrūksta kompetencijos. Mums reikia ją sutelkti. Manau, kad mums pateiktame tekste siūloma daug konkrečių veiksmų, kurie padėtų žengti šia kryptimi – bitininkystei atidėta žemė, biologinės įvairovės zonos šalia kelių ir nederlingos žemės, pesticidų ir paviršinio vandens moksliniai tyrimai ir galimybė teikti pagalbą.

Kaip jau sakytą, jei galime skirti milijardą eurų Afrikos vystymuisi žlugdyti, manau, kad pinigų galime rasti ir savo pačių moksliniams tyrimams. Būtų gerai, jei sulauktume atitinkamų ES veiksmų. Drįstu teigti, kad tai būtų gana nuoseklus B planas. A planas, Europos bendroji žemės ūkio politika, Europos bitėms nepadėjo. Manau, kad padėtų gali pagerinti geresnis jau vykdomų veiksmų derinimas.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, bitininkai ir bitės susiduria su labai didelėmis problemomis, ir jiems reikia pagalbos. Matome, kaip Europoje ir visame pasaulyje smarkiai mažėja bičių šeimų. Deja, šios profesijos pelningumas mažėja, o su juo – ir jaunimo susidomėjimas ja. Yra kelios problemos, kurias turime spręsti kuo greičiau.

Pirma, turime plėtoti parazitų, ligų ir virusų, naikinančių šiuos darbščius vabzdžius, mokslinius tyrimus. Antra, turime nustatyti iš trečiųjų šalių importuojamo medaus tikrinimą. Visi produktai privalo atitikti atitinkamus kokybės reikalavimus. Be to, ant etikečių turi būti pateikta informacija apie kilmės šalį. Trečia, turime pradėti informavimo kampaniją, per kurią būtų aiškinama apie naudingą bičių poveikį gamtinei aplinkai, taip pat apie bičių produktų naudą žmogaus sveikatai.

Dėl problemos masto turime svarstyti galimybę skirti finansinę paramą bitynams, kuriems gresia išnykimas. Bitininkų bendruomenė ragina leisti pigiau įsigyti cukraus, kuriuo maitinamos bitės. Atsižvelgiant į šio sektoriaus teigiamą poveikį gamtinei aplinkai, verta apsvarstyti galimybę nustatyti bitininkystės sektoriui skirtą specialią paramos sistemą.

Janusz Wojciechowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti A. Lulling ir padėkoti jai už nenuilstamą ir aistringą rūpinimąsi Europos bitininkystės sektoriaus interesais. Gerai, kad diskutuojame dėl šios problemos, nes Europos ir viso pasaulio bitininkai nerimauja dėl savo bičių.

Šio reiškinių priežastys šiuo metu tiriamos. Mokslininkai teigia, kad viena iš priežasčių gali būti biotechnologijų poveikis, konkrečiau – genetiškai modifikuoti augalai, kurie galėjo neigiamai paveikti bičių gyvenimą.

Todėl norėčiau pateikti Europos Komisijai, kuri pritaria genetiškai modifikuotų augalų auginimui Europos Sąjungoje, tokį klausimą. Kokie atitinkamų bandymų rezultatai, ir kas iš viso žinoma apie GMO poveikį bičių būklei Europoje?

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti Astridą, ji įdėjo daug darbo. Kiek žinau, ji rūpinasi bičių klausimu jau ilgą laiką, ir esu labai laimingas, kad ši Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pateikta rezoliucija suteikė Parlamentui galimybę diskutuoti apie bitininkystės sektoriui šiuo metu iškilusią problemą.

Nors į šią problemą atkreiptas dėmesys ir ji viešai nagrinėjama, – galbūt dėl to, kad ji nauja – visi gerai žinome, kad iš tikrųjų šiuo metu iškilusios problemos yra labai rimtos ir gali turėti baisių padarinių.

Esu tikras, kad niekam nereikia priminti apie bičių svarbą – šį vakarą apie tai jau kalbėta. Bitės svarbios ne vien dėl svarbių šalutinių produktų, pvz., vaško ir medaus, gamybos, bet ir dėl apdulkinimo ir geros ekosistemos būklės palaikymo.

Esu kilęs iš Armago grafystės Šiaurės Airijoje, kuri dar vadinama vaismedžių grafyste. Čia bitės labai reikalingos, kad apdulkintų obelis, ir galiu pasakyti, kad toje vietovėje tai jau praeitis. Šiuo požiūriu Komisija turi nedelsdama paspartinti mokslinius tyrimus, kurie padėtų nustatyti, kas sukelia tokių staigų bičių populiacijos sumažėjimą, ir, jei pasiseks, pasiūlyti sprendimus. Ši padėtis tik blogės, jei nerasime būdo pagerinti bičių sveikatą, sumažinti bičių mirtingumą ir sustabdyti bičių šeimų mirimą ir išnykimą. Tai kelia nerimą visiems su šiuo reikalu susijusiems subjektams – ne tik Europoje, bet net ir JAV ir kitur.

Neseniai kalbėjau bitininkų konferencijoje, kuri vyko Šiaurės Airijoje, mano gimtajame regione. Daugelyje to ryto pareiškimų bitininkai dar kartą patvirtino, kad yra susirūpinę, kad jie netenka bičių šeimų, ypač žiemą. Reikia papildomų lėšų, kad būtų toliau vykdomi moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra, ir būtų nustatyta bitininkus ištikusios katastrofos priežastis. Jei ką nors darome blogai, turime nedelsdami apie tai sužinoti. Tai pesticidai, ar kas nors kita? Gali būti daug teorijų ir spėliojimų, tačiau tiesa ta, kad atsakymo neturime, o jis reikalingas; taip pat reikalinga ir papildoma parama.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, žinome, kokios svarbios yra bitės. Apie tai kalbėjo visi. Tačiau šiose diskusijose nebuvo kalbama apie didelę prekybą komerciniais tikslais naudojamomis laukinėmis bitėmis. Pasaulyje tiesiogine prasme vyksta laisvas bičių judėjimas. Kiek žinau, bičių judėjimas reguliuojamas labai menkai, nors tai turėtų būti daroma. Tai daroma kalbant apie kitų kategorijų gyvūnus, gyvulius ir yra veiksminga ligų kontrolės požiūriu. Bičių judėjimas gali atnešti *varroa* rūšies erkę, taip nutiko Airijoje. Atsirado mažų aviliuose gyvenančių vabalų problema, ir ji žlugdo bitininkų veiklą.

Taigi turime didelę problemą, kurios sprendimo nežinome. Yra mažiausiai šešios priežastys, kodėl tai vyksta, ir moksliniai tyrimai yra būtini. Turime koordinuoti šiuos tyrimus visoje Europos Sąjungoje, kad rastume atsakymus. Taip pat turime spręsti ir pačių bitininkų problemą, nes atrodo, kad jie yra senėjanti grupė, o jų mums reikia daugiau, o ne mažiau.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, jei A. Lulling pasiliks ir išklauskis mano sveikinimų, man bus malonu tai padaryti ir padėkoti jai už jos nuolatinę ir ilgalaikę rūpestį bitininkystėje ir paramą jai Europos Parlamente.

Bičių populiacijos sumažėjimas ir gąsdinantys galimi padariniai augalų apdulkinimui ir biologinei įvairovei iš esmės verti didelio mūsų dėmesio, ir mes privalome remti mokslinius tyrimus ir kartu su viso pasaulio mokslininkais ieškoti priežasčių ir jas rasti. Parazitinės infekcijos, klimato kaita, pesticidai – šiuo metu galima tik spėlioti.

Dvidešimt penki procentai mūsų maisto tiesiogiai priklauso nuo bičių, neskaitant jų įnašo palaikant mūsų pievų būklę. Gaila, bet Airijos vyriausybė prieš kelerius metus uždarė vienintelį šalyje šios srities mokslinių tyrimų centrą, kuris veikė Klonroče, Veksfordo grafystėje. Todėl nesu tikras, ar Airija gali prisidėti sprendžiant šią problemą. Pas mus yra mokslininkų, mes turime kompetencijos, tačiau mūsų tikrai neremia vyriausybė. Laukiu Komisijos atsakymo, kaip Europa ir Europos Sąjunga gali paremti mokslinius tyrimus, ir kas šioje srityje iki šiol padaryta.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, kadangi N. Parish turėjo išeiti, jis paprašė manęs pateikti mūsų poziciją dėl pakeitimų, kuriuos ką tik gavome.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas vieningai balsavo už rezoliuciją su visais pakeitimais, kurie buvo svarstomi visi kartu. Tačiau Žaliųjų frakcija/Europos laisvasis aljansas, kurių įnašas per diskusijas dėl rezoliucijos buvo menkas, dabar bando atkurti savo reputaciją ir paskutinę minutę pateikia keturis pasiūlymus. Jais ne tik nepateikiama nieko naujo, bet ir supainiojamas tekstas, kuris šiuo metu yra nuoseklus ir aiškus.

1 pakeitimas susijęs su klaida vertime į vokiečių kalbą. Graefe zu Baringdorf pasiūlymas yra visiškai toks pat, kaip mano, tačiau, kaip sakiau, mano konstatuojamosios dalies vertimas netikslus.

3 pakeitime teigiami akivaizdūs dalykai, 3 pakeitimas nesuprantamas, o 4 pakeitimas kartoja 8 dalį, kurioje aiškiai raginama vykdyti intensyvesnius pesticidų poveikio bičių mirtingumui mokslinius tyrimus, be to teigiama, kad leidimų naudoti šiuos produktus išdavimas turi priklausyti nuo šių mokslinių tyrimų rezultatų.

Todėl siūlau šiuos pakeitimus atmesti – jais nieko nepriedama, tik sugadinamas aiškus ir tinkamai suformuluotas tekstas. Siekiu, kad projektas būtų geras, nes ši rezoliucija labai svarbi, ir mes norime, kad ji būtų tinkamai suformuluota. Todėl norime šiuos pakeitimus atmesti.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, diskusijos dėl bitininkystės patraukė bitininkų dėmesį. Kaip bitininkas, Pulavuose asmeniškai susitikau su bitininkais, kurie suvažiavo iš visos

Lenkijos. Jie paprašė Europos Komisijai pateikti tik vieną klausimą ir gauti aiškų atsakymą – ko iš tikrųjų bitininkai gali tikėtis per kelis ateinančius metus?

Janez Potočnik, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, iš tikrųjų manau, kad ši diskusija labai vaisinga. Daugelis minčių naudingos ne tik mano kolegai, bet ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD, taip pat mano tarnyboms ir kitoms institucijoms. Šiandien aptariamu klausimu dirba ne tik Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, bet ir Sveikatos ir vartotojų apsaugos GD, Mokslinių tyrimų GD ir Aplinkos GD. Ši problema iš tikrųjų susijusi su įvairiomis sritimis. Kai kalbame apie tai, kiek šiai problemai spręsti skirta lėšų, manau, kad turime įvertinti ir kitas sritis.

Pirmiausia leiskite atsakyti į jūsų klausimus, ką darome, ką ketiname daryti ir ką iš tikrųjų reiškia moksliniai tyrimai bitininkystės sektoriuje. Šeštojoje pagrindų programoje specialus mokslinių tyrimų projektas, susijęs su maisto kokybe ir saugos prioritetais, buvo pavadintas „Bitės Europoje ir tvari medaus gamba“ (*angl.* BEE SHOP). Jame dalyvauja devynios Europos naminių bičių mokslininkų grupės, kurių specializacija – medaus kokybė, patologija, genetika ir elgsena. Nesusipainiokite: FP6 projektai jau vykdomi, FP7 projektai tik pradedami.

Be to, speciali paramos priemonė „Bičių moksliniai tyrimai ir virologija“ (*angl.* BRAVE) suteikė galimybę organizuoti dvi dideles įvairių mokslo šakų konferencijas, kuriose dalyvavo ekspertai, dirbantys bičių taikomųjų ir fundamentaliųjų tyrimų srityse – virusologijos, diagnostikos, imunologijos ir epidemiologijos ekspertai – taip pat tarptautinės prekybos, politikos formavimo ir ligos rizikos įvertinimo ekspertai. Šių metų rugsėjo 3 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti pasiūlymus šiomis temomis: su maistu susijusių žemės ūkio ir žuvininkystės technologijų, naminių bičių kenkėjų ir ligų nustatymo ir atsiradimo, taip pat pakartotinio patogenų atsiradimo, siekiama nustatyti padidėjusio bičių mirtingumo vidinius mechanizmus ir priežastis. Taigi jis tiesiogiai susijęs su daugeliu jūsų klausimų.

Taip pat bus įvertinti aplinkos aspektai, įskaitant ilgalaikį pesticidų poveikį. Pagal Šeštąją pagrindų programą finansuojamas ir integruotas projektas ALARM, susijęs su didelio masto pavojais biologinei įvairovei. Jame yra skyrius apie apdulkintojų netekimą. Pagal ALARM bus kuriami ir bandomi metodai ir protokolai, skirti vertinti didelio masto pavojų aplinkai, siekiant kuo labiau sumažinti neigiamą tiesioginį ir netiesioginį poveikį žmogui. Moksliniuose tyimuose dėmesys bus skiriamas įvertinimui ir biologinės įvairovės struktūros pokyčiams, funkcionavimui, ekosistemų dinamiškumui – ypač pavojams kylantiems dėl klimato kaitos, aplinkoje naudojamų chemikalų ir biologinių invazijų. Europos žemės naudojimo gerinimo dabar ir ateityje požiūriu bus įvertinta ir apdulkintojų netekimo galimybė. Tai visos šiuo metu vykdomos iniciatyvos.

Norėčiau pabrėžti vieną dalyką – apie tai kalbėjo ir jūsų kolega – Europai netrūksta kompetencijos. Manau, kad turime tai žinoti ir būti sąžiningi. Europos lygmeniu mes tvarkome 5 proc. – kartoju, 5 proc. Europos Sąjungos viešųjų lėšų, kurie skirti moksliniams tyrimams. Taigi svarbiausia, kad sujungtume jėgas ir darytume viską, kas įmanoma. Būtent toks yra sumanymas sukurti Europos mokslinių tyrimų centrą, kuriam visiškai pritariu. Juo siekiama, kad visi žinotų, ką darome ir kad būtų sutelkta visos Europos mokslinė kompetencija. Šiandien Europai to iš tikrųjų labai trūksta.

Užtikrinu, kad už mokslinius tyrimus atsakingas Komisijos narys – tai yra aš, kuris šiandien vykdu kitas funkcijas – girdi jūsų raginimus dėl tolesnių mokslinių tyrimų. Taip pat norėčiau paminėti EFSA vykdytą bičių mirtingumo ir bičių priežiūros Europoje įvertinimą, nes per mano įžangą šis aspektas galbūt buvo ne visai supastas. Jis paskelbtas 2008 m. rugpjūčio 11 d., taigi jis naujas. Tai kaip tik ta programos analizė, kurios ieškote. Manau, kad svarbu, kad visi įvertintume tai, kas mums pateikta.

Taip pat privalau atsakyti kolegai, kuris klausė apie GMO augalus. Vienintelis GMO augalas, šiuo metu auginamas Europos Sąjungoje, yra bt kukurūzai MON 810. Bt kukurūzai ir bt toksinai apskritai buvo nuodugniai tiriami jų galimo poveikio bičių sveikatai požiūriu. Per priverstinio maitinimo bandymus, per kuriuos sveikos bitės gavo dideles bt toksino dozes, nebuvo nustatytas joks neigiamas poveikis. Didžioji daugumo tyrimų rodo, kad mityba bt kukurūzų žiedadulkėmis bitėms nedaro jokio poveikio. Galiu pridurti, kad Šiaurės Amerikoje ir Europoje neseniai vykęs masinis bičių nykimas, pavadintas „bičių šeimos suirimą lemiančiu sutrikimu“ (*angl.* colony collapse disorder), tikriausiai nėra susijęs su GMO augalų naudojimu, nes, remiantis pranešimais, tai vyksta ir vietose, kuriose GMO augalai nėra auginami. Pvz., bičių nykimas pietų Vokietijoje aiškiai susijęs su apnuodijimu pesticidu *Poncho Pro*. Jis turi ir lotynišką pavadinimą, tačiau jis toks sudėtingas, kad geriau jo neskaitysiu.

Apibendrindamas pasakysiu, kad Komisijos veiksmai tikrai bus tęsiami ir stiprinami. Jie padės bitininkams spręsti esamus sunkumus ir paskatins juos tęsti savo veiklą. Taip pat tikiuosi, kad jie paskatins naujus žmones imtis šios profesijos, nes ši veikla labai svarbi ne tik ES biologinei įvairovei, bet ir ekonomikai.

Kalbant apie kolegės Komisijos narės Fischer Boel tiesioginę atsakomybę – ji toliau sieks užtikrinti, kad valstybių narių bitininkystės programos būtų kuo efektyvesnės. Tačiau tinkamas valstybių narių biudžetų naudojimas pirmiausia yra jų reikalas. Šiuo metu kiekvienais metais skiriame 26,3 mln. eurų Europos pinigų. Dar tiek pat pinigų skiria valstybės narės, tačiau jų neleidžia. Mes išleidžiame 80 proc. lėšų. Valstybės narės savo turimų lėšų neleidžia.

Galiausiai geriausias būdas užtikrinti sektoriaus ateitį yra skatinti ES medaus vartojimą. Nuo 2004 m. medus įtrauktas į produktų, kuriuos leidžiama remti vidaus rinkoje, sąrašą, ir patvirtintos kelios programos.

Mano atsakymas ilgesnis, nes norėjau jums aiškiai pasakyti, kad rimtai vertiname šiuos veiksmus ir kad turėtumėte būti tikri, kad taip elgsimės ir toliau – taip pat ir srityje, už kurią esu atsakingas. Dėkoju už dėmesį, ir už tai, kad taip ilgai čia buvote.

Pirmininkė. - Vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalimi, man buvo perduotas Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pasiūlymas dėl rezoliucijos⁽⁶⁾.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

Rašytiniai pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), raštu. – (PL) Bitės svarbios daugeliui įvairių pasaulio kultūrų. Jų universalumas neatsitiktinis. Bitininkystė yra svarbi ekonomikos sudėtinė dalis nuo priešistorinių laikų, t.y., nuo tada, kai dar nebuvo rašto. Ispanijoje medus buvo kopiamas prieš 6 000 metų.

Šiandien bičių ir bitininkų pastangos dėl reiškinio, kuris neigiamai veikia gamtinę aplinką, o netiesiogiai – ir žmoniją, gali nueiti perniek. Europoje vis dar yra žmonių, kurių pragyvenimas priklauso nuo jų ir jų bičių darbo. Jie parduoda savo pačių pagamintą medų. Turėtume būti laimingi, kad tai vyksta. Taip pat bandoma grįžti prie tradicinės miško bitininkystės. Lenkijoje šiuos bandymus padeda vykdyti bitininkai iš Baškirijos, nes mūsų šalyje senųjų metodų niekas jau neprisimena. Bitininkystė yra svarbi kultūrinis, socialinis ir ekonominiu požiūriu. Todėl Europos bitininkystę turėtume saugoti. Deja, ją reikia nuo daug ko saugoti.

Nuo ekonominių grėsmių, pvz., nesąžiningos trečiųjų šalių konkurencijos, taip pat grėsmių bičių sveikatai, pvz., ligų, parazitų, aplinkos taršos ir netinkamai naudojamų pesticidų. Europos Komisija ir valstybės narės turėtų remti bitininkystės sektorių, kuris susiduria su didelėmis problemomis. Bitininkams vieniems gali būti sunku išgelbėti biologinę įvairovę, prie kurios turtingumo bitės prisideda labiausiai.

21. Kito posėdžio darbotvarkė: žr. protokolą

22. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.45 val.)

⁽⁶⁾ Žr. protokolą.